

2024/2418

2024 9 17

KOMISIJOS SPRENDIMAS (ES) 2024/2418

2023 m. gruodžio 11 d.

dėl Vokietijos valstybės pagalbos priemonės SA.53625 (2021/C), kuria siekiama laipsniškai atsakyti lignito

(pranešta dokumentu Nr. C(2023) 8551)

(Tekstas autentiškas tik anglų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 108 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

pagal šią (-ias) nuostatą (-as) ⁽¹⁾ paprašiusi suinteresuotąsias šalis pateikti pastabų ir atsižvelgdama į jų pastabas,

kadangi:

1. PROCEDŪRA

- (1) Susisiekusi su Komisija iki pranešimo, 2020 m. gruodžio 2 d. Vokietija elektroniniu paštu pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį jai pranešė apie paramą bendrovei „Lausitz Energie Kraftwerke AG“ (toliau – bendrovė LEAG) (toliau – bendrovės LEAG priemonė) ir bendrovei „RWE Power AG“ (toliau – bendrovė RWE) (toliau – bendrovės RWE priemonė), skirtą tam, kad jos laipsniškai atsikurtų elektros energijos gamybos naudojant lignitą (toliau kartu – priemonė). 2021 m. sausio 13 ir 14 d. Vokietija pateikė papildomos informacijos.
- (2) Komisija taip pat gavo spontaniškų pastabų iš trečiųjų šalių. 2020 m. spalio 7 d. Vokietijai buvo persiųstos bendrovės „Green Planet Energy“ (toliau – bendrovė GPE) ir anoniminės šalies pastabos, o į jas Vokietija atsakė 2020 m. lapkričio 17 d. Be to, 2020 m. gruodžio 10 d. pastabų pateikė bendrovė LEAG.
- (3) 2021 m. kovo 2 d. Komisija priėmė sprendimą dėl paramos bendrovėms LEAG ir RWE pradėti oficialią tyrimo procedūrą (toliau – sprendimas pradėti procedūrą) ⁽²⁾.
- (4) Vokietija pastabas dėl sprendimo pradėti procedūrą pateikė 2021 m. balandžio 1 d. Komisija gavo pastabų ne tik iš Vokietijos, bet ir iš 27 trečiųjų šalių. 2021 m. birželio 7 d. bendrovės LEAG ir RWE pateikė pastabų dėl sprendimo pradėti procedūrą. 2021 m. rugsėjo 6 d. Vokietija pateikė savo pastabas dėl trečiųjų šalių pastabų ir 2021 m. rugsėjo 3 d. atsakė į 2021 m. rugpjūčio 11 d. Komisijos prašymą pateikti informacijos.
- (5) 2022 m. gegužės 17 d. *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbtas pranešimas, kuriame trečiųjų šalių prašoma pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį pateikti pastabų dėl Komisijos 2022 m. valstybės pagalbos klimato ir aplinkos apsaugai ir energetikai gairių (toliau – PKAAEG) ⁽³⁾ taikomumo ir taikymo ir prirėkus dėl tose gairėse, įskaitant jų 3 ir 4.12 skirsnius, nustatytų suderinamumo priežasčių, kiek tai susiję su LEAG ir RWE priemonėmis, dėl kurių Komisija pradėjo oficialų tyrimą (toliau – viešos konsultacijos) ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ OL C 177, 2021 5 7, p. 50; OL C 199, 2022 5 17, p. 9; OL C 131, 2023 4 14, p. 45.

⁽²⁾ 2021 m. kovo 2 d. Komisijos sprendimas byloje dėl valstybės pagalbos SA.53625 (2020/N) – Vokietija – Laipsniškas lignito atsiskaitymas (OL C 177, 2021 5 7, p. 50).

⁽³⁾ OL C 80, 2022 2 18, p. 1.

⁽⁴⁾ OL C 199, 2022 5 17, p. 9.

- (6) 2022 m. gegužės 18 d. raštais Komisija informavo Vokietiją ir trečiąsias šalis, kurios paskelbus sprendimą pradėti procedūrą pateikė pastabų, apie 2022 m. gegužės 17 d. paskelbtą kvietimą ir pakvietė jas pateikti pastabų.
- (7) Vokietija pastabų nepateikė. Komisija gavo pastabų iš 19 trečiųjų šalių. 2022 m. birželio 17 d. pastabų pateikė bendrovės LEAG ir RWE. 2022 m. rugsėjo 7 d. raštu Vokietija pranešė neketinanti pateikti pastabų dėl naujų trečiųjų šalių pastabų.
- (8) 2022 m. gruodžio 23 d. Vokietija pateikė Komisijai su bendrovės RWE priemone susijusius 2020 m. gruodžio 2 d. pranešimo pakeitimus, padarytus atsižvelgiant į 2022 m. spalio 4 d. susitarimą su bendrove RWE dėl spartesnio elektros energijos gamybos kūrenant anglis atsisakymo iki 2030 m. Reino lignito kasybos vietovėje (toliau – iš dalies pakeista bendrovės RWE priemonė arba priemonė, apie kurią pranešta).
- (9) 2022 m. lapkričio 16 d. Komisija gavo spontaniškų pastabų dėl iš dalies pakeistos bendrovės RWE priemonės iš aštuonių šalių ir jos 2022 m. gruodžio 2 d. perduotos Vokietijai. Vokietija savo pastabas dėl šių pastabų pateikė 2023 m. sausio 11 d.
- (10) 2023 m. kovo 2 d. Komisija priėmė sprendimą išplėsti oficialią tyrimo procedūrą, kad ji apimtų bendrovės RWE priemonę (toliau – sprendimas išplėsti procedūrą) ⁽⁵⁾.
- (11) 2023 m. kovo 31 d. Vokietija pateikė pastabų dėl sprendimo išplėsti procedūrą. Komisija gavo pastabų iš 12 trečiųjų šalių. 2023 m. gegužės 12 ir 15 d. atitinkamai bendrovės RWE ir LEAG pateikė pastabų dėl sprendimo išplėsti procedūrą. 2023 m. liepos 6 d. Vokietija pateikė savo pastabas dėl trečiųjų šalių pastabų.
- (12) Vokietija išimties tvarka sutinka atsisakyti teisių, suteiktų SESV 342 straipsniu kartu su Reglamente Nr. 1/1958 ⁽⁶⁾ 3 straipsniu, ir su tuo, kad šis sprendimas būtų priimtas ir apie jį būtų pranešta anglų kalba.

2. SPRENDIMO TAIKYMO SRITIS

- (13) Komisija mano, kad priėmus sprendimą pradėti procedūrą kai kurie jame aprašyti faktai ir aplinkybės pasikeitė, visų pirma pakito priimtame sprendime nurodyta bendrovės RWE priemonė, pavyzdžiui, uždarymo datos ir bendrovės RWE prarasto pelno apskaičiavimas. Todėl Komisija sprendimu išplėsti procedūrą išplėtė tyrimo taikymo sritį.
- (14) Šiame sprendime vertinama tik iš dalies pakeista bendrovės RWE priemonė. Komisija tęsia oficialų bendrovės LEAG priemonės tyrimą – ši priemonė nepatenka į šio sprendimo taikymo sritį ir bus vertinama atskirai.
- (15) Komisija pažymi, kad pirminė ir iš dalies pakeista bendrovės RWE priemonė nėra taikoma pagal pagalbos schemą ir nėra pagal pagalbos schemą teikiama pagalba, apie kurią būtina pranešti. Todėl Komisija mano, kad tai yra Valstybės pagalbos procedūros reglamento ⁽⁷⁾ 1 straipsnio e punkte apibrėžta individuali pagalbos priemonė. Kompensacijos bendrovėms RWE ir LEAG yra dvi atskiros individualios priemonės ir nėra pagalbos schemos dalis. Tokią išvadą perša šie aspektai: i) teisiniame pagrinde (žr. 30 konstatuojamąją dalį) priemonės pagalbos gavėjai apibrėžti ne bendrai ir abstrakčiai, o aiškiai ir nedviprasmiškai nurodyta, kad yra du gavėjai (bendrovės RWE ir LEAG); ii) kompensacija yra susieta su konkrečia situacija (lignito atsisakymas) ir iii) teisiniame pagrinde nustatytos konkrečios ir atskiros sumos, kurios turi būti išmokėtos abiem gavėjams, ir laikotarpis. Teisinio pagrindo 44 punkto 1 papunktyje nustatyta, kad bendrovės RWE ir LEAG turi teisę gauti atitinkamai 2,6 mlrd. EUR ir 1,75 mlrd. EUR kompensacijas. Be to, Vokietija ir šie ūkio subjektai pasirašė „Viešosios teisės sutartį dėl elektros energijos gamybos kūrenant lignitą Vokietijoje mažinimo ir nutraukimo“ (toliau – 2021 m. sutartis).

⁽⁵⁾ OL C 131, 2023 4 14, p. 45.

⁽⁶⁾ Reglamentas Nr. 1, nustatantis kalbas, kurios turi būti vartojamos Europos ekonominėje bendrijoje (OL 17, 1958 10 6, p. 385/58).

⁽⁷⁾ 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamentas (ES) 2015/1589, nustatantis išsamias Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio taikymo taisykles (OL L 248, 2015 9 24, p. 9).

3. PRIEMONĖS, APIE KURIĄ PRANEŠTA, IŠSAMUS APRAŠYMAS

3.1. Vokietijos klimato tikslai ir priemonės, apie kurią pranešta, tikslas

- (16) Vokietija siekia iki 2045 m. užtikrinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) poveikio neutralumą. Atsižvelgdama į tai, ji nustatė tarpinį 2030 m. tikslą – nacionaliniu lygmeniu sumažinti visos ekonomikos išmetamą ŠESD kiekį ne mažiau kaip 65 %, palyginti su 1990 m. lygiu. Vokietijos nacionaliniai klimato tikslai įtvirtinti 2019 m. priimtame ir 2021 m. iš dalies pakeistame Federaliniame klimato kaitos akte (vok. *Bundes-Klimaschutzgesetz*). Federaliniame klimato kaitos akte nustatytos 2020–2030 m. kiekybinės metinės ŠESD taršos ribos, kurių reikia laikytis šešiuose atskiruose sektoriuose: energetikos, pramonės, pastatų, transporto, žemės ūkio, atliekų ir kt. Tikslai nustatyti pagal Europos ŠESD mažinimo planus, laikantis linijinės trajektorijos ⁽⁸⁾. Be to, teisiškai privaloma laikytis išmetamųjų teršalų ribinių verčių, nustatytų ES pastangų pasidalijimo reglamente ⁽⁹⁾ (apimančiam sektorių, kuriam netaikoma ATLPS). Vokietija teigia, kad, norint šių ribinių verčių neviršyti, reikia laiku pasiekti konkretų energetikos sektoriaus tikslą. Energetikos sektoriaus išmetamą CO₂ kiekį reikės sumažinti nuo maždaug 257 mln. tonų CO₂ ekv. 2022 m. ⁽¹⁰⁾ iki 108 mln. tonų CO₂ ekv. 2030 m.
- (17) Vokietija mano, kad, norint pasiekti klimato tikslus, labai svarbu mažinti elektros energijos gamybą kūrenant anglis. Ji numato ne vėliau kaip iki 2038 m. atsisakyti elektros energijos gamybos kūrenant anglis. Tai pasakytina ir apie antracitą, ir apie lignitą. 2022 m. elektros energijos gamyba kūrenant anglis sudarė 31 % Vokietijos elektros energijos rūšių derinio, iš kurių 20 % punktų sudarė lignitas ⁽¹¹⁾. Preliminariais duomenimis, 2021 m. lignitu kūrenamos elektrinės išmetė 110 mln. tonų CO₂ ⁽¹²⁾. Tai sudaro maždaug 51 % tais metais elektros energijos sektoriuje išmesto CO₂ kiekio ⁽¹³⁾.
- (18) Vokietijos vertinimu, bendrovės RWE lignito įrenginiai, kurių numatyta laipsniškai atsisakyti, 2018 m. išmetė maždaug 67 mln. tonų CO₂, o 2019 m. – maždaug 52 mln. tonų CO₂ ⁽¹⁴⁾. Vokietija tvirtino, kad tikslus kiekybinis priemonės, apie kurią pranešta, naudos aplinkai įvertinimas yra sudėtingas ir labai priklauso nuo daromų prielaidų. Remdamasi prielaidomis, padarytomis atliekant patikslintą skaičiavimą (žr. 3.6 skirsnį), Vokietija apskaičiavo, kad dėl priemonės, apie kurią pranešta, bendras išmetamo CO₂ kiekis sumažės 51 mln. tonų. Tačiau, kadangi patikslintas skaičiavimas susijęs tik su dalimi bendrovės RWE elektrinių, kuriose kūrenamas lignitas, o ne su visomis, šiuo skaičiavimu iš esmės nepakankamai įvertinamas visas poveikis, todėl neįmanoma nustatyti, koks pagalbos dydis tenka neišmesto CO₂ ekvivalento tonai. Toks skaičius taip pat būtų labai netikslus, nes nebūtų atsižvelgta į galimą grįžtamąjį poveikį ⁽¹⁵⁾.

⁽⁸⁾ Prieiga per internetą: <https://www.gesetze-im-internet.de/ksg/BJNR251310019.html>.

⁽⁹⁾ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/842, kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksmų, kad būtų vykdomi įsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įsipareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 156, 2018 6 19, p. 26).

⁽¹⁰⁾ Prieiga per internetą: <https://www.umweltbundesamt.de/daten/umweltindikatoren/indikator-emission-von-treibhausgasen#:~:text=Die%20deutschen%20E2%81%A0Treibhausgas%20E2%81%A0,zie%20vollst%C3%A4ndige%20Treibhausgasneutralit%C3%A4t%20erreicht%20werden.>

⁽¹¹⁾ Prieiga per internetą: <https://www.ag-energiebilanzen.de/>. Remiantis 2022 m. elektros energijos rūšių derinio duomenimis, kūrenant lignitą buvo pagaminta 116 Twh elektros energijos, arba 20 % derinio.

⁽¹²⁾ 2023 m. balandžio mėn. leidinys „Entwicklung der spezifischen Treibhausgas-Emissionen des deutschen Strommix in den Jahren 1990–2022, Umweltbundesamt“, p. 23, skelbiamas adresu https://www.umweltbundesamt.de/sites/default/files/medien/1410/publikationen/2023_05_23_climate_change_20-2023_strommix_bf.pdf.

⁽¹³⁾ 2023 m. balandžio mėn. leidinio „Entwicklung der spezifischen Treibhausgas-Emissionen des deutschen Strommix in den Jahren 1990–2022, Umweltbundesamt“ duomenimis (p. 23), 2021 m. elektros energijos sektoriaus išmesto CO₂ kiekis siekė 215 mln. tonų.

⁽¹⁴⁾ Šis skaičiavimas pagrįstas ENTSO-E skaidrumo platformos duomenimis apie konkrečių blokų per valandą pagaminamus elektros energijos kiekius, įvertintus taikant lignito išmetamųjų teršalų faktorių Reino lignito kasybos vietovėje ir konkrečių elektrinių efektyvumą.

⁽¹⁵⁾ Dažnai efektyvumo didinimas sumažina produktų ar paslaugų sąnaudas, o tai savo ruožtu gali padidinti vartojimą (dėl sumažėjusių kainų) ir taip iš dalies panaikinti pradinį išmetamųjų teršalų kiekio sumažėjimą. Tai vadinama grįžtamoju poveikiu. Daugiau informacijos skelbiama internete: <https://www.umweltbundesamt.de/en/topics/waste-resources/economic-legal-dimensions-of-resource-conservation/rebound-effects>.

- (19) Be to, Vokietija tvirtina, kad priemonės, apie kurią pranešta, teisiniame pagrinde (aprašytame 30 konstatuojamojoje dalyje) numatyta panaikinti CO₂ apyvartinius taršos leidimus tokia apimtimi, kuri atitinka dėl lignitu kūrenamų elektrinių uždarymo papildomai sumažintą išmetamųjų teršalų kiekį, atsižvelgiant į intervenciją pagal rinkos stabilumo rezervą⁽¹⁶⁾. Nustatydama panaikinamų CO₂ apyvartinių taršos leidimų skaičių, Vokietija atsižvelgtų į pakaitines technologijas.
- (20) Vokietija teigia, kad, remiantis nuspėjama ir privaloma elektrinių eksploatacijos nutraukimo trajektorija, priemone, apie kurią pranešta, siekiama nutraukti jų eksploataciją nepasibaigus jų techninio ir ekonominio naudojimo trukmei. Dėl to rinkoje mažėja elektros energijos gamybos pajėgumai, nors elektros energijos paklausa išlieka tokia pati arba ateityje didės. Iš privalomos eksploatacijos nutraukimo trajektorijos nuspėjamumo naudos gauna ir kiti rinkos dalyviai, nes jiems taip pat aišku, kada ir kurių gamybos pajėgumų nebeliks rinkoje. Taigi gamybos pajėgumų mažinimas laipsniškai atsisakant lignitu kūrenamų elektrinių atveria galimybių papildomai plėsti kitus gamybos pajėgumus, įskaitant atsinaujinančiųjų energijos išteklių (toliau – AEI) gamybos pajėgumus.
- (21) Vokietija taip pat teigia, kad priemone, apie kurią pranešta, siekiama laipsniškai atsisakyti lignitu kūrenamų elektrinių ir taip gerokai sumažinti elektros energijos sektoriaus išmetamą ŠESD kiekį, o tai savo ruožtu jai padės iki 2045 m. pasiekti poveikio klimatui neutralumo tikslą ir įgyvendinti tarpinį 2030 m. tikslą. Vokietija taip pat nurodo, kad nors AEI dalis jos elektros energijos rūšių derinyje jau yra didelė (pavyzdžiui, 2022 m. elektros energijos gamyba iš AEI padidėjo iki 47 %⁽¹⁷⁾), o 2023 m. I ketvirtį AEI gamyba išaugo iki 50,3 % Vokietijos suvartojamos elektros energijos⁽¹⁸⁾), to nepakanka, kad būtų laiku pasiekti šalies nustatyti poveikio klimatui neutralumo tikslai.
- (22) Vokietijos nuomone, nepaisant didėjančios AEI skverbties, norint pasiekti savo klimato tikslus reikia laipsniškai atsisakyti lignito, kad būtų mažinamas išmetamųjų teršalų kiekis. Vien tik didėjanti AEI skverbti padidintų elektros energijos, pagamintos neišskiriant anglies dioksido, pasiūlą rinkoje ir nesukeltų naujų išmetamųjų teršalų, tačiau tai neužtikrintų pakankamai spartaus jau esamų gamybos pajėgumų, sukuriančių išmetamuosius teršalus, mažėjimo. Tai visų pirma pasakytina apie lignitu kūrenamas elektrines, kurių eksploataavimo sąnaudos yra palyginti nedidelės ir yra mažiau tikėtina, kad jos bus išstumtos iš rinkos, palyginti su brangesnėmis ir mažiau taršiomis iškastinio kuro alternatyvomis (pvz., dujomis). Todėl, norint pasiekti tikslus, reikia ir didinti AEI skverbti, ir mažinti esamus gamybos iš iškastinio kuro pajėgumus. Todėl, Vokietijos nuomone, būtina valstybės intervencija.

3.2. Politikos priemonių rengimas

- (23) Siekdama užtikrinti socialinį sutarimą dėl peržiūrėtos energetikos ir klimato politikos, 2018 m. birželio 6 d. Vokietijos Vyriausybė paskyrė Augimo, struktūrinių pokyčių ir užimtumo komisiją (toliau – Anglių komisija), kurios nariai atstovavo plačiam visuomenės, politikos ir ekonominės veiklos vykdytojų ratui.
- (24) Anglių komisijos pasiūlymai buvo pateikti 2019 m. sausio mėn. ir jais siekiama nacionalinių klimato kaitos tikslų, kartu siekiant energijos tiekimo saugumo, įperkamos elektros energijos ir anglių regionuose dirbančių žmonių perspektyvų išsaugojimo. Dėl elektros energijos gamybos kūrenant antracitą ir lignitą Komisija pasiūlė iki 2038 m. jos laipsniškai atsisakyti. Šiam tikslui pasiekti ji pasiūlė Vyriausybės ir lignito veiklos vykdytojų suderintų susitarimų dėl elektrinių uždarymo derinį, taip pat konkursus, kuriais būtų skatinama greičiau uždaryti antracitu kūrenamas ir mažasias lignitu kūrenamas elektrines.
- (25) Be Anglių komisijos pasiūlymų, Vokietija įvertino šias alternatyvias politikos galimybes, kad būtų pasiektas numatytas išmetamo CO₂ kiekio sumažinimas: i) rėmimasis esama ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (toliau – ATLPS) ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslais; ii) nacionalinė minimali CO₂ kaina sektoriams, kuriems jau taikoma ES ATLPS, ir iii) privalomas uždarymas neskiriant kompensacijos. Vokietija paaiškino, kad šiomis galimybėmis nepasinaudota dėl šių priežasčių:

⁽¹⁶⁾ Rinkos stabilumo rezervu siekiama spręsti nuo 2009 m. ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje susikaupusio apyvartinių taršos leidimų pertekliaus problemą ir didinti sistemos atsparumą dideliems sukrėtimams koreguojant aukcionuose parduodamų apyvartinių taršos leidimų pasiūlą.

⁽¹⁷⁾ Prieiga per internetą: <https://www.bdeu.de/service/publikationen/jahresbericht-energieversorgung/>.

⁽¹⁸⁾ Prieiga per internetą: <https://www.bdeu.de/presse/erneuerbare-energien-deckten-im-ersten-quartal-die-haelfte-des-stromverbrauchs/>.

- (26) I galimybė. Jei būtų remiamasi ES ATLPS, išmetamųjų teršalų kiekis būtų sumažintas Europos lygmeniu, tačiau analogiškai tikslingai nebūtų įmanoma pasiekti nacionalinių išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslų. Nebūtų buvę įmanoma iš anksto suplanuoti laipsniško uždarymo trajektorijos, o tai būtų turėję didesnę poveikį energijos tiekimo saugumui ir sektoriaus darbuotojams.
- (27) II galimybė. Dėl minimalios CO₂ kainos būtų padidėjusios energetikos sektoriaus, taip pat pramonės išlaidos. Tai būtų nepalanku Vokietijos įmonėms ir iškveiptų vidaus rinką. Kaip ir I galimybės atveju, poveikį elektros energijos gamybai kūrenant anglis būtų sunku numatyti, todėl nebūtų buvę įmanoma iš anksto suplanuoti laipsniško mažinimo trajektorijos. Be to, sudėtinga nustatyti tinkamo dydžio kainą. Jei būtų nustatyta per maža kaina, norimiems aplinkosaugos rezultatams pasiekti reikėtų daugiau laiko. Jei būtų nustatyta per didelė kaina, dėl to galėtų būti staiga uždaryta daug anglimi kūrenamų elektrinių, o tai galėtų turėti neigiamą socialinį poveikį ir kelti grėsmę energijos tiekimo saugumui. Tie patys argumentai galioja ir kitoms panašų poveikį turinčioms politikos priemonėms, pavyzdžiui, didesniems akcizams antracitui ir lignitui, anglies dioksido mokesčiui ar griežtesniems aplinkosauginio veiksmingumo standartams.
- (28) III galimybė. Privalomas uždarymas nuo 2020 m. be jokių kompensacijų reikštų didesnę atskirų veiklos vykdytojų nuosavybės teisių pažeidimą.
- (29) Vokietija taip pat atliko papildomus vertinimus, kurie padėjo rengti laipsniško anglių atsisakymo priemones. Visų pirma, Vokietija išnagrinėjo tikėtiną lignitu kūrenamų elektrinių pelningumą ateityje ir papildomas kasyklų sutvarkymo išlaidas, kurias veiklos vykdytojai patiria dėl to, kad jų lignito įrenginiai uždaromi anksčiau nei numatyta.

3.3. Teisinis pagrindas

3.3.1. Pirminis teisinis pagrindas

- (30) Pirminis priemonės teisinis pagrindas yra 2020 m. rugpjūčio 8 d. priimtas „Aktas dėl elektros energijos gamybos kūrenant anglis mažinimo ir nutraukimo bei kitų teisės aktų pakeitimo“ (toliau – Uždarymo įstatymas). Uždarymo įstatyme nustatyti toliau nurodyti elektros energijos gamybos kūrenant anglis Vokietijoje mažinimo ir nutraukimo tikslai.

1 lentelė

Gamybos kūrenant anglis Vokietijoje tikslai

Nustatytas terminas	Bendras tikslinis dydis (GW)	Antracito tikslinis dydis (GW)	Lignito tikslinis dydis (GW)
2022 12 31	30	15	15
2030 4 1	17	8	9
2038 12 31	0	0	0

Šaltinis: Uždarymo įstatymo 1 straipsnio 2 dalies 4 punktas.

- (31) Kad būtų pasiekti šie mažinimo tikslai, Uždarymo įstatyme numatyta laipsniškai ir nuosekliai atsisakyti elektros energijos gamybos kūrenant anglis. Nustatant laipsniško atsisakymo priemones daugiausia remtasi Anglijų komisijos pasiūlymais. Lignito atveju laipsniškas atsisakymas ir kompensacijos nustatomos pagal Vokietijos Vyriausybės ir veiklos vykdytojų derybų procedūrą. Antracito atveju laipsniškas atsisakymas būtų skatinamas 2020–2026 m. rengiant metinius aukcionus, o 2027–2038 m. būtų taikomas privalomo uždarymo be kompensacijų būdas⁽¹⁹⁾.

⁽¹⁹⁾ 2020 m. lapkričio 25 d. Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos SA.58181 (2020/N) – Vokietija – Konkursų mechanizmas, skirtas Vokietijoje laipsniškai atsisakyti antracito (OL C 41, 2021 2 5, p. 1) (toliau – Vokietijos sprendimas dėl laipsniško antracito atsisakymo).

- (32) Vokietija paaiškino, kad ji nepasirinko laipsniško lignito kūrenamų įrenginių atsisakymo rengiant aukcionus, nes lignito įrenginiai yra neatsiejamai susiję su kasybos įrenginiais, o tam reikia labiau sisteminio požiūrio. Dėl palyginti mažo šilumingumo, dėl kurio jį vežti dideliais atstumais neekonomiška, lignitas tradiciškai kūrenamas vietose, esančiose netoli jo gavybos vietų. Taigi Reino regiono elektrinės naudoja lignitą, išgaunamą tame pačiame regione esančiose kasyklose, kurios priklauso išskirtinai bendrovei RWE. Tai reiškia, kad sprendimai, turintys įtakos kasyklų eksploatacijos trukmei ir gavybos apimtims, turi tiesioginį poveikį gretimoms elektrinėms, nes pastarosios negali veikti be pirmųjų. Vokietija taip pat įrodė, kad dėl didelių teritorijų lignito kasybai reikia ilgų teritorijų planavimo laikotarpių ir daug laiko planavimo pakeitimams parengti. Taigi elektrinės uždarymo grafiką taip pat lemia techniniai ir planavimo aspektai, todėl aukcioną, kurio baigtis neaiški, būtų sunku įgyvendinti. Tokie teritorijų planavimo aspektai neaktualūs Vokietijos antracito elektrinėms, kurios kurą gali importuoti iš tokių atokių vietų, kaip Australija. Be to, yra tik du didelius gamybos pajėgumus turintys didieji rinkos dalyviai (bendrovės RWE ir LEAG, kurios pradėjus laipsniškai atsisakyti anglių kartu valdė 90 % lignito pajėgumų Vokietijoje), todėl sunku surengti tikrai konkurencinį aukcioną.
- (33) Pagal Uždarymo įstatymą Vokietijos Vyriausybė gali su lignito veiklos vykdytojais sudaryti viešosios teisės sutartį, kurioje būtų reglamentuojamos elektros energijos gamybos kūrenant lignitą mažinimo ir nutraukimo sąlygos⁽²⁰⁾. Tuo remdamiesi Vokietija ir lignito veiklos vykdytojai parengė sąlygas ir jas įtraukė į 2021 m. sutartį. 2021 m. sausio 13 d. Vokietijos parlamentas 2021 m. sutartį patvirtino.
- (34) Vadovaudamasi Uždarymo įstatymu, Vokietija reguliariai vertins šių laipsniško atsisakymo priemonių poveikį, ypač jų indėlį mažinant išmetamo CO₂ kiekį, taip pat jų poveikį energijos tiekimo saugumui ir elektros energijos kainoms. Vertinimus planuojama atlikti 2022⁽²¹⁾, 2026, 2029 ir 2032 m.⁽²²⁾
- (35) Be kompensacijos už uždarymą anksčiau laiko pagal priemonę, Vokietija ketina nuo vieno iki ketverių metų mokėti kompensacijas už tris blokus, kai jiems bus pradėtas taikyti atidėto uždarymo mechanizmas (vok. *Zeitlich gestreckte Stilllegung*), iki visiško jų uždarymo⁽²³⁾. Jos bus mokamos už du bendrovės LEAG blokus ir vieną bendrovės RWE bloką („Niederaußem G“ arba „Niederaußem H“). Į kompensaciją už uždarymą anksčiau laiko, kaip apibūdinta Uždarymo įstatyme ir 2021 m. sutartyje, nebūtų įskaičiuota jokia kompensacija, gauta už atidėto uždarymo mechanizmą. Pastaroji kompensacija yra atskira ir pirmiausia būtų grindžiama prarastu pelnu, kurį elektrinės būtų gavusios tais metais, kai joms būtų buvęs taikomas mechanizmas, jeigu tais metais joms būtų leista toliau veikti rinkoje. Tokia kompensacija būtų taikoma pagal fiksuota formulę grindžiamą metodą, pridedamą prie taikomo teisinio pagrindo⁽²⁴⁾. Vokietija nepranešė Komisijai apie atidėto uždarymo mechanizmą, kad ji jį įvertintų pagal ES valstybės pagalbos taisykles.

3.3.2. Pirminio teisinio pagrindo dalinis pakeitimas

- (36) 2022 m. gruodžio 19 d. Vokietija priėmė „Įstatymą, kuriuo siekiama paspartinti laipsnišką lignito atsisakymą Reino kasybos vietovėje“⁽²⁵⁾ (toliau – pakeitimo įstatymas), kuriuo iš dalies keičiamas Uždarymo įstatymas. Be to, 2022 m. gruodžio 16 d. Vokietija ir bendrovė RWE pasirašė dalinio pakeitimo sutartį (toliau – pakeitimo sutartis), kuria iš dalies keičiama 2021 m. sutartis. 2022 m. gruodžio 23 d. Vokietija šiuos pakeitimus pateikė Komisijai.

⁽²⁰⁾ Uždarymo įstatymo 1 straipsnio 5 dalies 49 punktas.

⁽²¹⁾ Vokietija patvirtino, kad 2022 m. vertinimas buvo atidėtas dėl energetikos krizės. Vertinimą planuojama baigti kuo greičiau.

⁽²²⁾ Uždarymo įstatymo 1 straipsnio 7 dalies 54 punktas.

⁽²³⁾ Žr. sprendimo pradėti procedūrą 2.2.4 skirsnį.

⁽²⁴⁾ Žr. Uždarymo įstatymo 50 punkto 3 priedą.

⁽²⁵⁾ Originalus įstatymo pavadinimas: „Gesetz zur Beschleunigung des Braunkohleausstiegs im Rheinischen Revier“. Prieiga per internetą: http://www.bgbl.de/xaver/bgbl/start.xav?startbk=Bundesanzeiger_BGBl&jumpTo=bgbl122s2479.pdf.

- (37) Uždarymo įstatyme (žr. 10 straipsnį⁽²⁶⁾), 2021 m. sutartyje (žr. 25 punktą⁽²⁷⁾) ir pakeitimo įstatyme (žr. 3 straipsnį⁽²⁸⁾) numatyta išankstinė sąlyga, pagal kurią kompensaciją bendrovei RWE galima išmokėti tik gavus Komisijos pritarimą dėl valstybės pagalbos. Kalbant apie pakeitimo sutartį, kadangi tai yra sutartis dėl pakeitimo, kuria iš dalies keičiama 2021 m. sutartis, ir kadangi nėra jokių pakeitimų, susijusių su išankstine sąlyga, pradinė 2021 m. sutarties išankstinė sąlyga tebegalioja. Pagalba dar nesuteikta ir jokie mokėjimai bendrovei RWE dar neatlikti.
- (38) 2021 m. sutartyje numatyta galimybė abipusiu susitarimu keisti sutartį (20–21 punktai). Šia galimybe Vokietija ir bendrovė RWE pasinaudojo sudarydamos pakeitimo sutartį, kuria buvo pakeistos tam tikrų bendrovės RWE blokų uždarymo datos, kaip aprašyta šio sprendimo 3.5 skirsnyje.

3.4. Pagrindas pradėti oficialią tyrimo procedūrą

- (39) Komisijai kilo abejonių dėl bendrovės RWE priemonės proporcingumo. Remdamasi turima informacija ir sprendime pradėti procedūrą aprašytais elementais, Komisija paprašė paaiškinimo ir pateikti pastabų, visų pirma šiais klausimais (žr. sprendimo pradėti procedūrą 3.3.1 skirsnį): i) su tolimesne ateitimi susijęs prarastas pelnas; ii) atidėto uždarymo mechanizmas; iii) Vokietijos pateikti alternatyvūs scenarijai ir iv) papildomos kasyklų sutvarkymo išlaidos.

3.4.1. Su tolimesne ateitimi susijęs prarastas pelnas

- (40) Sprendime pradėti procedūrą (žr. 123–132 konstatuojamąsias dalis) Komisija išreiškė abejonių dėl prielaidų, kuriomis remdamasi Vokietija apskaičiavo bendrovių RWE ir LEAG prarastą pelną pagal faktinį ir priešingos padėties scenarijų. Visų pirma:
- a) lignito įrenginių eksploatavimo trukmė, jei nebūtų priimtas Uždarymo įstatymas: Komisijai kilo abejonių, ar lignito įrenginiai, jeigu nebūtų priimtas Uždarymo įstatymas, veiktų dar 48–70 metų arba nereikėtų didelių investicijų jų modernizavimui, kad būtų galima pasiekti tokį ilgą jų eksploatavimo laikotarpį;
 - b) su ateities prognozėmis susijęs netikrumas: Komisijai kilo abejonių, ar taikant 7,5 % diskonto normą pakankamai atsižvelgiama į didelę riziką ir netikrumą, susijusį su prognozėmis, ir ar reikėtų numatyti papildomus koregavimo mechanizmus;

⁽²⁶⁾ „Nuostatos dėl sutarties sudarymo ir teisės į papildomą mokestį už antracitą įgijimo vykdant antracito konkursą pagal 1 skyriaus 18 straipsnio 8 dalį, 20 straipsnio 1 dalį, 21 ir 23 straipsnius, **nuostatos dėl elektros energijos gamybos iš lignito mažinimo ir nutraukimo pagal 1 straipsnio 5 dalį, įskaitant pagal šias nuostatas sudarytą viešosios teisės sutartį**, ir Šilumos ir elektros energijos kogeneracijos akto pakeitimai pagal 7 straipsnį **negali būti taikomi, kol Europos Komisija jų nepatvirtino pagal valstybės pagalbos teisę**. Jei patvirtinimas suteikiamas pagal 1 sakinį, 1 sakinyje nurodytos nuostatos gali būti taikomos tik pagal atitinkamą patvirtinimą ir tik jo galiojimo laikotarpiu. Federalinė ekonomikos ir energetikos ministerija Federaliniame oficialiajame leidinyje paskelbia pranešimo apie patvirtinimą pagal valstybės pagalbos teisę datą.“ (mašininis vertimas, paryškinta papildomai)

⁽²⁷⁾ „Susitariančiosios šalies **teisės ir pareigos** pagal šios Sutarties 1 ir 2 dalis **priklauso nuo to, ar ši Sutartį pagal valstybės pagalbos teisę ir atitinkamas [Uždarymo įstatymo 9 straipsnio] nuostatas** dėl elektros energijos gamybos iš lignito mažinimo ir nutraukimo patvirtins Europos Komisija, arba nuo atitinkamo Europos Komisijos pranešimo, kad nagrinėjimas pagal valstybės pagalbos teisę gali būti užbaigtas ne pateikus patvirtinimą, o kitais būdais. Federalinė ekonomikos ir energetikos ministerija nedelsdama informuoja elektrinių operatorius apie patvirtinimą arba pranešimą.“ (mašininis vertimas, paryškinta papildomai)

⁽²⁸⁾ „**Nuostatos dėl kompensacijos už lignitu kūrenamų įrenginių eksploatacijos nutraukimą** pagal 2020 m. rugpjūčio 8 d. Akto dėl elektros energijos gamybos kūrenant anglis nutraukimo (Federalinis oficialusis leidinys I, p. 1818), kuris paskutinį kartą iš dalies pakeistas 2022 m. gruodžio 19 d. Akto dėl laipsniško lignito atsiskyrimo Reino kasybos vietovėje paspartinimo (Gesetz zur Beschleunigung des Braunkohleausstiegs im Rheinischen Revier) 1 straipsniu (Federalinis oficialusis leidinys I, p. 2479), 44 ir 45 straipsnius ir nuostatos dėl kompensacijos už pratęstą eksploatacijos nutraukimą pagal Akto dėl elektros energijos gamybos iš anglų nutraukimo 50 straipsnio 1 dalies 2 sakinį **gali būti taikomos tik jei ir tik tiek, kiek ją Europos Komisija patvirtino pagal valstybės pagalbos teisę** arba Europos Komisijai pranešus, kad nagrinėjimas pagal valstybės pagalbos teisę gali būti užbaigtas kitu būdu. (mašininis vertimas, paryškinta papildomai)

- c) kuro ir CO₂ kainos: Komisija išreiškė abejonių dėl elektrinių prarasto pelno apskaičiavimo, nes Vokietijos modelyje naudotos 2018 m. Tarptautinės energetikos agentūros prognozės ir, atrodo, neatsižvelgta į naujesnius rinkos pokyčius, visų pirma į CO₂ kainų padidėjimą 2019 m. ir vėliau (t. y. iki Vokietijos Vyriausybės ir dviejų pagalbos gavėjų sutarties pasirašymo), ir į platesnio užmojo ES lygmens klimato politiką;
- d) duomenys atskirų įrenginių lygmeniu buvo pateikti tik apie du įrenginius, todėl Komisijai buvo sunku patikrinti Vokietijos skaičiavimus, susijusius su visais uždaromais įrenginiais;
- e) Vokietija nepateikė Komisijai jautrumo analizės, kuri leistų Komisijai įvertinti įvesties parametru poveikį modelio rezultatams.

3.4.2. Atidėto uždarymo mechanizmas

- (41) Sprendime pradėti procedūrą (žr. 133 konstatuojamąją dalį) Komisija pažymėjo, kad bendrovės RWE ir LEAG taip pat gaus kompensacijas už tris įrenginius, kai pradės taikyti atidėto uždarymo mechanizmą, ir išreiškė abejonių, ar šie papildomi mokėjimai reikalingi, kad įrenginiai būtų uždaryti.

3.4.3. Vokietijos pateikti alternatyvūs scenarijai

- (42) Sprendime pradėti procedūrą (žr. 134 konstatuojamąją dalį) Komisija išreiškė abejonių, ar paankstinto eksploatacijos nutraukimo scenarijai, kuriuos Vokietija pateikė kaip alternatyvius scenarijus kompensacijų dydžiui pagrįsti, yra svarbūs atliekant proporcingumo vertinimą. Komisija pažymėjo, kad neaišku, ar paankstinto eksploatacijos nutraukimo galimybė iš tiesų bus įgyvendinta, o jei ir bus, neaišku, ar paankstinimas būtų taikomas trejus metus ir ar jis būtų taikomas visiems po 2030 m. uždaromiems blokams, kaip daroma prielaida pagal Vokietijos scenarijų.
- (43) Sprendime pradėti procedūrą (žr. 135 konstatuojamąją dalį) dėl bendrovės LEAG priemonės Komisija taip pat pažymėjo, kad, remiantis Vokietijos skaičiavimais, bendrovės LEAG tikėtino prarasto pelno grynoji dabartinė vertė (toliau – GDV) neviršytų kompensacijos dydžio GDV pagal scenarijų, pagal kurį bendrovė LEAG neplėstų savo kasybos veiklos „Mühlrose“ ir „Welzow-Süd TA 2“ kasyklose. Todėl Komisija išreiškė abejonių, ar kompensacija bendrovei LEAG yra proporcinga.

3.4.4. Papildomos kasyklų sutvarkymo išlaidos

- (44) Sprendime pradėti procedūrą (žr. 137–139 konstatuojamąsias dalis) Komisija išreiškė abejonių dėl papildomų išlaidų dydžio, nes Vokietijos pateiktame BET / EY tyrime remiamasi kitokiomis uždarymo datomis, nei numatyta Uždarymo įstatyme, o tyrimas grindžiamas viešai skelbiama informacija ir jame pripažįstama, kad išlaidos gali skirtis.
- (45) Dėl bendrovės LEAG priemonės Komisijai taip pat kilo abejonių, ar nustatant papildomas išlaidas pagal priešingos padėties scenarijų reikėtų įtraukti veiklos išplėtimą kasyklose „Mühlrose“ ir „Welzow-Süd TA 2“, nes tame tyrime nemanoma, kad toks pratęsimas yra būtinas, kad bendrovė LEAG galėtų patenkinti savo poreikį scenarijaus, jei nebūtų priimtas Uždarymo įstatymas, atveju.

3.5. Iš dalies pakeista bendrovės RWE priemonė / pokyčiai po sprendimo pradėti procedūrą

- (46) 2022 m. spalio 4 d. Vokietijos Vyriausybė ir bendrovė RWE pasiekė susitarimą dėl spartesnio laipsniško lignito atsisakymo Reino lignito kasybos vietovėje iki 2030 m., o ne iki 2038 m., kaip buvo numatyta anksčiau⁽²⁹⁾. Vokietija paskelbė, kad šis susitarimas padės pasiekti klimato apsaugos tikslus ir kartu padidins energijos tiekimo saugumą dabartinės energetikos krizės sąlygomis⁽³⁰⁾. Taigi Vokietijos institucijos iš dalies pakeitė Uždarymo įstatymą, priimdamos dalinio pakeitimo įstatymą ir pasirašydamos pakeitimo sutartį su bendrove RWE.

⁽²⁹⁾ Žr. 2022 m. spalio 4 d. Vokietijos ministerijos paskelbtą dokumentą, kuriame pateikiami pagrindiniai šio susitarimo elementai; tekstas vokiečių kalba skelbiamas adresu <https://www.bmwk.de/Redaktion/DE/Downloads/Energie/221004-Eckpunkt Papier-RWE-Kohleausstieg.html>.

⁽³⁰⁾ Žr. 2022 m. spalio 4 d. Vokietijos ministerijos pranešimą spaudai, kuris vokiečių kalba skelbiamas adresu <https://www.bmwk.de/Redaktion/DE/Pressemitteilungen/2022/10/20221004-bundeswirtschaftsminister-habeck-landesministerin-neubaur-und-rwe-verstaeundigen-sich-auf-beschleunigten-kohleausstieg-2030.html>.

- (47) Be pakeitimo įstatymo ir pakeitimo sutarties, Komisija taip pat pažymi, kad kai kurie sprendime pradėti procedūrą aprašyti faktai ir aplinkybės, susiję su elektros energijos rinka, pasikeitė po to, kai buvo priimtas sprendimas pradėti procedūrą. Visų pirma pastaruoju metu keitėsi elektros energijos kainos. Vidutinė kitos paros kaina Vokietijos rinkoje padidėjo nuo 30,5 EUR/MWh 2020 m. iki 96,8 EUR/MWh 2021 m. Ši tendencija išliko ir 2022 m., kai vidutinė kitos paros kaina pasiekė 235,4 EUR/MWh, o rinkos aplinka tapo labai nepastovi vidutinėms mėnesio kainoms svyruojant nuo 129 EUR/MWh iki 465 EUR/MWh ⁽³¹⁾. Ekstremaliai elektros energijos kainų kilimui ir kintamumui, be kitų veiksnių, įtakos turėjo 2022 m. vasario 24 d. pradėta neišprovokuota ir nepagrįsta Rusijos karinė agresija prieš Ukrainą ir Rusijos sąmoningai kaip ginklas naudojami dujų srautai. Be to, apyvartinių taršos leidimų kainos taip pat turėjo augimo tendenciją ir padidėjo nuo vidutiniškai 25 EUR/tCO₂ 2020 m. iki 53 EUR/tCO₂ 2021 m. ir 81 EUR/tCO₂ 2022 m. ⁽³²⁾
- (48) Vokietija taip pat informavo Komisiją, kad nuo 2020 m. bendrovė RWE pagal Uždarymo įstatyme nustatytą grafiką uždarė šešis lignitu kūrenamus blokus.

2 lentelė

Bendrovės RWE blokai, uždaryti nuo 2020 m.

Veiklos vykdytojas	Įrenginio pavadinimas	MW (neto)	Perkėlimo į atidėto uždarymo mechanizmą data	Uždarymo data
RWE	„Niederaußer D“	297	–	2020 12 31
RWE	„Niederaußer C“	295	–	2021 12 31
RWE	„Neurath B“	294	–	2021 12 31
RWE	„Weisweiler E“	321	–	2021 12 31
RWE	„Neurath A“	294	–	2022 4 1
RWE	„Frechen“ / „Wachtberg“ („Brikettierung“)	120 (iš 176)	–	2022 12 31

- (49) Pagrindinės iš dalies pakeistos bendrovės RWE priemonės savybės apibendrintos 50–62 konstatuojamosiose dalyse. Vokietija aiškina, kad kitos nuostatos (pvz., dėl apmokestinimo tvarkos, lėšų žemės atkūrimui užtikrinimo, nesikreipimo į teismą sąlygos) lieka nepakeistos.

3.5.1. Galutinio dviejų blokų eksploatacijos nutraukimo atidėjimas nuo 2022 m. pabaigos iki 2024 m. kovo mėn.

- (50) Du blokai („Neurath D“ ir „Neurath E“, kurių kiekvieno galia yra maždaug 600 MW), kuriuos pagal Uždarymo įstatymą ir 2021 m. sutartį buvo numatyta uždaryti iki 2022 m. gruodžio 31 d., tebebus rinkoje iki 2024 m. kovo 31 d. Vokietija teigia, kad taip siekiama dar labiau sušvelninti dabartinės energetikos krizės poveikį, taupyti dujas elektros energijos sektoriuje ir taip sustiprinti energijos tiekimo saugumą.
- (51) Vokietijos Vyriausybė iki 2023 m. rugsėjo 30 d. gali nuspręsti, ar išlaikyti šiuos blokus rinkoje iki 2025 m. kovo 31 d., ar perkelti juos į naują rezervą. Toks naujas rezervas dar nenustatytas ir nėra šio sprendimo dalis. Jei toks naujas rezervas būtų susijęs su valstybės pagalba, Vokietija apie jį praneštų pagal SESV 108 straipsnio 3 dalyje nustatytą pareigą.

⁽³¹⁾ Šaltinis: ENTSO-E skaidrumo platforma, prieiga per internetą: <https://transparency.entsoe.eu>.

⁽³²⁾ Šaltinis: „Platts Market Data“ duomenys.

- (52) Remiantis pakeitimo sutarties 3 punktu, jei Vokietija nuspręs tęsti šių dviejų blokų eksploataciją dar vienus metus (nuo 2024 m. balandžio 1 d. iki 2025 m. kovo 31 d.), kaip aprašyta 51 konstatuojamojoje dalyje, bendrovė RWE padengs blokų modernizavimo išlaidas, personalo planavimo pritaikymo išlaidas, veiklos išlaidas ir CO₂ apyvartinių taršos leidimų išlaidas. Tuo pat metu pajamos iš elektros energijos pardavimo lieka bendrovei RWE, neviršijant Vokietijos elektros energijos kainų ribojimo įstatymu (*Gesetz zur Einführung einer Strompreisklemme und zur Änderung weiterer energierechtlicher Bestimmungen vom 20. Dezember 2022*) nustatytos elektros energijos gamintojams taikomos rinkos pajamų viršutinės ribos, ir yra skirtos prisidėti prie priemonių, kuriomis mažinamos didelės elektros energijos kainos galutiniams vartotojams, finansavimo ⁽³³⁾.
- (53) Toliau pateikiama iš dalies pakeista lentelė, kurioje nurodytos uždarymo datos ir kuri pateikta pakeitimo įstatymo 1 straipsnio 9 dalyje ir pakeitimo sutarties priede.

3 lentelė

Lignito įrenginiai: perkėlimo į atidėto uždarymo mechanizmą ir uždarymo datos (peržiūrėtos datos nurodytos paryškintu šriftu) ⁽³⁴⁾

Veiklos vykdytojas	Įrenginio pavadinimas	MW (neto)	Perkėlimo į atidėto uždarymo mechanizmą data	Uždarymo data
RWE	„Niederaußer D“	297	–	2020 12 31
RWE	„Niederaußer C“	295	–	2021 12 31
RWE	„Neurath B“	294	–	2021 12 31
RWE	„Weisweiler E“ arba „Weisweiler F“ ⁽³⁵⁾	321	–	2021 12 31
RWE	„Neurath A“	294	–	2022 4 1
RWE	„Frechen“ / „Wachtberg“ („Brikettierung“)	120 (iš 176)	–	2022 12 31
RWE	„Neurath D“	607	–	2024 3 31
RWE	„Neurath E“	604	–	2024 3 31
RWE	„Weisweiler E“ arba „Weisweiler F“ ⁽³⁶⁾	321	–	2025 1 1
LEAG	„Jänschwalde A“	465	2025 12 31	2028 12 31
LEAG	„Jänschwalde B“	465	2027 12 31	2028 12 31
RWE	„Weisweiler G“ arba „Weisweiler H“	663 arba	–	2028 4 1
		656		
LEAG	„Jänschwalde C“	465	–	2028 12 31
LEAG	„Jänschwalde D“	465	–	2028 12 31
RWE	„Weisweiler G“ arba „Weisweiler H“	663 arba	–	2029 4 1

⁽³³⁾ Lignitu kūrenamoms elektrinėms pajamų viršutinė riba nustatoma pagal formulę, kurioje atsižvelgiama į jų pastoviasias ir veiklos išlaidas.

⁽³⁴⁾ Pakeitimai, palyginti su sprendimo pradėti procedūrą 2 lentele, pažymėti paryškintu šriftu.

⁽³⁵⁾ Galiausiai nuspręsta šią dieną uždaryti E bloką.

⁽³⁶⁾ Galiausiai nuspręsta šią dieną uždaryti F bloką.

Veiklos vykdytojas	Įrenginio pavadinimas	MW (neto)	Perkėlimo į atidėto uždarymo mechanizmą data	Uždarymo data
		656		
LEAG	„Boxberg N“	465	–	2029 12 31
LEAG	„Boxberg P“	465	–	2029 12 31
RWE	„Niederaußem G“ arba „Niederaußem H“	628 arba 648	–	2029 12 31
RWE	„Niederaußem K“	944	–	2030 3 31
RWE	„Neurath F“ („BoA 2“)	1 060	–	2030 3 31
RWE	„Neurath G“ („BoA 3“)	1 060	–	2030 3 31
RWE	„Niederaußem G“ arba „Niederaußem H“	628 arba 648	2029 12 31	2033 12 31
„Saale Energie“ ⁽³⁷⁾	„Schkopau A“	450	–	2034 12 31
„Saale Energie“	„Schkopau B“	450	–	2034 12 31
LEAG	„Lippendorf R“	875	–	2035 12 31
„EnBW“	„Lippendorf S“	875	–	2035 12 31
LEAG	„Schwarze Pumpe A“	750	–	2038 12 31
LEAG	„Schwarze Pumpe B“	750	–	2038 12 31
LEAG	„Boxberg R“	640	–	2038 12 31
LEAG	„Boxberg Q“	857	–	2038 12 31

- (54) Vokietija taip pat pateikė duomenis apie pradinį bendrovės RWE elektrinių atidarymą ir uždarymo datas, kaip nurodyta 4 lentelėje. Dauguma (13 iš 16) bendrovės RWE įrenginių buvo atidaryti nuo praėjusio amžiaus septintojo dešimtmečio vidurio iki aštuntojo dešimtmečio vidurio, o tai reiškia, kad iki šiol tokie įrenginiai veikia maždaug 50–60 metų. Trys iš 16 įrenginių yra naujesni ir atidaryti atitinkamai: „Niederaußem K“ (atidarymo data 2003 m.), „Neurath F“ („BoA 2“) (atidarymo data 2012 m.) ir „Neurath G“ („BoA 3“) (atidarymo data 2012 m.).
- (55) Vokietija teigia, kad pagal bendrovės RWE Vokietijos institucijoms pateiktus duomenis seniausių 14 iš 16 bendrovės RWE elektrinių sąnaudos pagal bendrovės RWE apskaitos taisykles (būtų) nuvertėjusios iki jų uždarymo datos pagal Uždarymo įstatymą.
- (56) Be to, Vokietija tvirtina, kad pagal bendrovės RWE pateiktus duomenis 2030 m. kovo 31 d. elektrinių „Neurath F“ ir „Neurath G“ balansinė vertė iš viso sudarytų maždaug 570 mln. EUR. Ši balansinė vertė yra amortizuotos sąnaudos ir neapima nekilnojamojo turto (žemės). Be to, Vokietija atkreipė dėmesį į tai, kad nusidėvėjimo grafikas buvo pakoreguotas atsižvelgiant į išpareigojimą nutraukti elektrinių eksploataciją pagal Uždarymo įstatymą. Pirmiau aprašytos vertės atspindi balansines vertes, kurios tikriausiai būtų susidariusios, jei būtų laikomasi pradinio nusidėvėjimo grafiko. Be to, neatsižvelgiama į būsimas kapitalo išlaidas, skirtas tikrinimo išlaidoms padengti. Abi elektrinės reguliariai tikrinamos ir tobulinamos, paprastai kas ketverius metus, o išlaidos kiekvienos elektrinės atveju siekia 60–70 mln. EUR. Paskutinis „Neurath F“ patikrinimas įvyko 2023 m., o „Neurath G“ – 2021 m.

⁽³⁷⁾ Bendrovės „Saale Energie“ ir „EnBW“ negaus kompensacijos už veiklos nutraukimą anksčiau laiko, nes jos nebus įpareigosios elektrines (atitinkamai „Schkopau A“, „Schkopau B“ ir „Lippendorf S“) uždaryti anksčiau, nei bendrovės jau planavo.

4 lentelė
RWE lignito įrenginiai: atidarymo data ir uždarymo data

Veiklos vykdytojas	Įrenginio pavadinimas	Atidarymo / veiklos pradžios data	Uždarymo data
RWE	„Niederaußem D“	1968	2020 12 31
RWE	„Niederaußem C“	1965	2021 12 31
RWE	„Neurath B“	1972	2021 12 31
RWE	„Weisweiler E“ arba „Weisweiler F“ ⁽³⁸⁾	1965, 1967	2021 12 31
RWE	„Neurath A“	1972	2022 4 1
RWE	„Frechen“ / „Wachtberg“ („Brikettierung“)	1962	2022 12 31
RWE	„Neurath D“	1975	2024 3 31
RWE	„Neurath E“	1976	2024 3 31
RWE	„Weisweiler E“ arba „Weisweiler F“ ⁽³⁹⁾	1965, 1967	2025 1 1
RWE	„Weisweiler G“ arba „Weisweiler H“	1974, 1975	2028 4 1
RWE	„Weisweiler G“ arba „Weisweiler H“	1974, 1975	2029 4 1
RWE	„Niederaußem G“ arba „Niederaußem H“	1974, 1974	2029 12 31
RWE	„Niederaußem K“	2003	2030 3 31
RWE	„Neurath F“ („BoA 2“)	2012	2030 3 31
RWE	„Neurath G“ („BoA 3“)	2012	2030 3 31
RWE	„Niederaußem G“ arba „Niederaußem H“	1974, 1974	2033 12 31

3.5.2. Galutinio trijų blokų uždarymo paankstinimas iš 2038 m. į 2030 m.

- (57) Trijų blokų („Niederaußem K“, „Neurath F“ ir „Neurath G“, kurių kiekvieno galia yra maždaug 1 000 MW) uždarymas bus perkeltas iš 2038 m. gruodžio 31 d. į 2030 m. kovo 31 d. Vokietija teigia, kad tai reiškia, jog naujausių ir efektyviausių bendrovės RWE eksploatuojamų elektrinių 3 GW likęs veikimo laikas sutrumpės beveik 50 %.
- (58) Vokietija pažymi, kad ankstesnės uždarymo datos taip pat daro didelį poveikį kasykloms, kurios aprūpina tuos tris blokus, kuriuos planuojama uždaryti anksčiau, nei numatyta iš pradžių. Tiksliau, pagal iš dalies pakeistą bendrovės RWE priemonę susitarta, kad artimiausiais metais kasykloje „Garzweiler“ bus išgaunama gerokai mažiau lignito.

⁽³⁸⁾ Galiausiai nuspręsta šią dieną uždaryti E bloką.

⁽³⁹⁾ Galiausiai nuspręsta šią dieną uždaryti F bloką.

- (59) Vokietijos Vyriausybė iki 2026 m. rugpjūčio 15 d. gali nuspręsti, ar iki 2033 m. gruodžio 31 d. perkelti šiuos tris blokus į rezervą. Toks naujas rezervas dar nenustatytas ir nėra šio sprendimo dalis. Jei toks naujas rezervas būtų susijęs su valstybės pagalba, Vokietija apie jį praneštų pagal SESV 108 straipsnio 3 dalyje nustatytą pareigą. Jei šie įrenginiai bus reikalingi tokiam rezervui, atvirosios kasybos planavimo proceso nereikės keisti labiau nei tuo atveju, jei šie įrenginiai būtų galutinai uždaryti iki 2030 m. Be to, 2030 m. prasidėsianti sutvarkymo veikla taip pat bus tęsiama be pakeitimų.

3.5.3. Jokių papildomų kompensacijų bendrovei RWE

- (60) Pagal iš dalies pakeistą bendrovės RWE priemonę nenumatyta papildoma kompensacija bendrovei RWE, viršijanti 2021 m. sutartyje numatytą sumą, ir patvirtinta 2,6 mlrd. EUR dydžio suma.
- (61) Vokietijos nuomone, 2030–2038 m. negautas pajamas dėl maždaug 3 GW pajėgumų eksploatavimo ir papildomas išlaidas dėl tvarkaraščio pakeitimo kompensuoja, be kita ko, didesnės nei tikėtasi pajamos, gautos nuo 2023 m. iki 2024 m. I ketvirčio papildomai 15 mėnesių eksploatuojant blokus „Neurath D“ ir „Neurath E“.
- (62) Pakeitimo įstatyme (1 straipsnio 4 dalis) ir pakeitimo sutartyje (4 punktas) numatyta, kad kompensacijos bendrovei RWE mokėjimo dalių skaičius sumažinamas nuo 15 iki 10 ir kad dalys nėra vienodo dydžio, kaip buvo numatyta anksčiau. Metinės dalys 2020–2023 m. sudarys 173 mln. EUR, o 2024–2029 m. – 318 mln. EUR. Pagal pakeitimo įstatymą ir pakeitimo sutartį pirmoji dalis bendrovei RWE turi būti išmokėta 2020 m. gruodžio 31 d., taikant neveikimo išlygą, t. y. tada, kai bendrovė RWE uždaro savo pirmą elektrinę.

3.6. Patikslinti skaičiavimai

- (63) Kartu su 2022 m. gruodžio 23 d. pateiktais paaiškinimais Vokietija Komisijai pateikė patikslintus devynių bendrovės RWE blokų, kurie jau uždaryti arba kuriuos planuojama uždaryti iki 2025 m. kovo 31 d.⁽⁴⁰⁾ pagal pakeitimo įstatymą (1 straipsnio 9 dalis), prarasto pelno skaičiavimus (toliau – patikslinti skaičiavimai). Šiuos 2022 m. gruodžio 16 d. skaičiavimus atliko bendrovė „r2b energy consulting“.
- (64) Remiantis šiais skaičiavimais, aštuonių bendrovės RWE elektrinių (kurios buvo ar bus uždarytos nuo 2021 m. gruodžio 31 d. iki 2025 m. kovo 31 d.) prarasto pelno GDV yra maždaug 2,2 mlrd. EUR (2,3 mlrd. EUR nominaliąja verte), t. y. didesnė nei sutartos kompensacijos bendrovei RWE GDV, kuri yra 1,7 mlrd. EUR (2,6 mlrd. EUR nominaliąja verte)⁽⁴¹⁾. Todėl, atsižvelgdama į šiuos skaičiavimus, Vokietija teigia, kad kompensacijos suma yra pagrįsta.
- (65) Iš patikslintų skaičiavimų matyti, kad 2021–2026 m. aštuoni iš devynių į patikslintus skaičiavimus įtrauktų bendrovės RWE blokų turės prarasto pelno. Iš aštuonių pelnų praradusių blokų penki jau uždaryti 2021–2022 m. („Neurath A“, „Neurath B“, „Niederaußem C“, „Weisweiler E“ ir „Frechen“ / „Wachtberg“), o likusius tris („Weisweiler F“, „Neurath D“ ir „Neurath E“) planuojama uždaryti ne vėliau kaip 2025 m. Visų devynių į patikslintus skaičiavimus įtrauktų blokų prarastas pelnas apskaičiuotas tik laikotarpiui nuo jų uždarymo iki 2026 m. pabaigos. Prarastas pelnas niekada neskaičiuojamas daugiau kaip trejus metus po numatytos kiekvienos atitinkamos elektrinės uždarymo datos. Vertinama, kad į patikslintus skaičiavimus įtraukta devinta elektrinė („Niederaußem D“), kuri uždaryta kaip pirmas blokas 2020 m. gruodžio 31 d., neturi prarasto pelno.
- (66) Septynių blokų, kuriuos planuojama uždaryti po 2026 m. („Weisweiler G“, „Weisweiler H“, „Niederaußem H“, „Niederaußem K“, „Niederaußem G“, „Neurath F“ ir „Neurath G“), prarastas pelnas į patikslintus skaičiavimus neįtrauktas, nes jų eksploatacija nutraukiama po 2026 m.

⁽⁴⁰⁾ Atliekant patikslintus skaičiavimus daroma prielaida, kad blokai „Neurath D“ ir „Neurath E“, kuriuos pagal 3 lentelę numatoma uždaryti 2024 m. kovo 31 d., bus uždaryti 2025 m. kovo 31 d., lyg federalinė Vyriausybė jau būtų nusprendusi juos išlaikyti rinkoje dar vienus metus (žr. 47 konstatuojamąją dalį). Vokietijos nuomone, dėl to patikslinti skaičiavimai yra atsargesni, nes dėl numanomo ilgesnio eksploatavimo sumažėja apskaičiuotas prarastas pelnas.

⁽⁴¹⁾ Vertinant nominaliąją vertę, kompensacijos suma atrodo didesnė už prarastą pelną, nes kompensacijos dalys paskirstomos per ilgesnį laikotarpį (iki 2030 m.) nei prarastas pelnas (iki 2026 m.).

- (67) Patikslintuose skaičiavimuose devynių blokų, apie kuriuos pateikti duomenys, prarastam pelnui apskaičiuoti taikomi šie pagrindiniai parametrai:
- 1) apskaičiuojant daroma prielaida, kad elektrinės, kaip vienintelį pajamų šaltinį, parduoda bazinės apkrovos elektros energiją rinkos kainomis, atitinkančiomis Vokietijos biržos prekių biržoje EEX kotiruojamas kainas. Kalbant konkrečiau:
 - a) skaičiuojant blokų, kurie jau buvo uždaryti, kai Komisijai buvo pateikti patikslinti skaičiavimai („Neurath A“, „Neurath B“, „Niederaußem C“, „Niederaußem D“ ir „Weisweiler E“), vertę, remiamasi prielaidomis dėl elektros energijos ir CO₂ kainų, infliacijos ir reglamentavimo aplinkos ⁽⁴²⁾ pagal rinkos lūkesčius prieš pat atitinkamas uždarymo datas. Elektros energijos ir CO₂ kainoms apskaičiuoti naudojamas ateities sandorių dėl pristatymo atitinkamą 2021–2026 m. mėnesį, ketvirtį ar metus (priklausomai nuo produkto prieinamumo), kainų, registruotų EEX biržoje likus dviem savaitėms iki atitinkamų uždarymo datų, vidurkis;
 - b) keturių blokų, kurie uždaromi nuo 2022 m. gruodžio 31 d. iki 2025 m. kovo 31 d. („Frechen“ / „Wachtberg“, „Weisweiler F“, „Neurath D“ ir „Neurath E“), atveju prielaidos dėl elektros energijos ir CO₂ kainų, infliacijos ir reglamentavimo aplinkos ⁽⁴³⁾ buvo daromos remiantis naujausiais rinkos lūkesčiais, kurie buvo žinomi patikslintų skaičiavimų pateikimo metu. Elektros energijos ir CO₂ kainoms apskaičiuoti naudojamas ateities sandorių dėl pristatymo atitinkamą 2021–2026 m. mėnesį, ketvirtį ar metus (priklausomai nuo produkto prieinamumo), kainų, registruotų EEX biržoje nuo 2022 m. spalio 21 d. iki 2022 m. lapkričio 4 d., vidurkis;
 - 2) apskaičiuojant lignito tiekimo kuro išlaidas buvo daroma prielaida, kad kintamosios lignito kasybos išlaidos yra 1,5 EUR/MWh(th), o pastoviosios lignito kasybos išlaidos – 4,7 EUR/MWh(th). Šios prielaidos buvo paimtos iš nepriklausomo „Öko-Institut“ atlikto tyrimo ataskaitos, kuri paskelbta 2022 m. sausio mėn. ⁽⁴⁴⁾ Atliekant skaičiavimus produkcijos vienetui, daroma prielaida, kad bendros kasybos išlaidos yra stabilios dėl trumpos priešingos padėties scenarijaus laikotarpio trukmės. Paprastai praeina daugiau laiko, kol pastoviosios išlaidos, kurios sudaro didžiausią bendrų kasybos išlaidų dalį, prisitaiko prie kintančių kasybos apimčių.
- (68) Skaičiuojant naudojamos pagrindinės kiekvienos elektrinės techninės charakteristikos, pavyzdžiui, efektyvumas, elektros energijos produkcija, pastoviosios išlaidos, tipiškas prieinamumas ir panaudojimo lygis. Pastoviosios išlaidos pagrįstos tipiškomis atitinkamos klasės elektrinių vertėmis ir atitinka „Öko-Institut“ tyrimo išvadas.
- (69) Į patikslintus skaičiavimus nebuvo įtrauktos pajamos iš šilumos gamybos ir balansavimo rinkos.
- (70) Atliekant skaičiavimus blokų, kurie uždaromi nuo 2022 m. gruodžio 31 d. iki 2025 m. kovo 31 d., rinkos pajamų viršutinė riba taikoma nuo 2022 m. gruodžio 1 d. iki 2024 m. balandžio 30 d. Rinkos pajamų viršutinės ribos taikymo teisinis pagrindas nustatytas Vokietijos elektros energijos kainų ribojimo įstatyme. Kai numatomos elektros energijos kainos viršija viršutinę ribą, 90 % rinkos pajamų pertekliaus, viršijančio šią ribą, surenka Vokietijos valstybė. Viršutinės ribos dydžiui, kaip nustatyta Vokietijos elektros energijos kainų ribojimo įstatyme, įtakos turi CO₂ apyvartinių taršos leidimų kaina. Jei CO₂ kaina yra 81 EUR/t (tokia buvo vidutinė neatidėliotinų sandorių rinkos kaina 2022 m.), viršutinė riba yra maždaug 160 EUR/MWh. Vokietijos elektros energijos kainų ribojimo įstatyme numatyta, kad viršutinė riba taikoma nuo 2022 m. gruodžio 1 d. iki 2023 m. birželio 30 d. ir numatyta galimybė ją pratęsti iki 2024 m. balandžio 30 d., jei taip nuspręs Vokietijos Vyriausybė. Galiausiai Vokietijos Vyriausybė nusprendė nepratęsti viršutinės ribos taikymo po 2023 m. birželio 30 d. Vokietijos institucijos nurodo, kad rinkos pajamų viršutinė riba turi įtakos tik vienos elektrinės („Frechen“ / „Wachtberg“) prarastam pelnui, nes kiti bendrovės RWE lignitu kūrenami blokai uždaryti pasibaigus viršutinės ribos taikymo laikotarpiui arba uždaryti Vokietijos Vyriausybei dar nepriėmus konkrečių planų dėl viršutinės ribos.

⁽⁴²⁾ Tai susiję su rinkos pajamų viršutinės ribos taikymu.

⁽⁴³⁾ Tai susiję su rinkos pajamų viršutinės ribos taikymu.

⁽⁴⁴⁾ Öko-Institut (2022): Die deutsche Braunkohlenwirtschaft 2021. Historische Entwicklungen, Ressourcen, Technik, wirtschaftliche Strukturen und Umweltauswirkungen. Studie im Auftrag von Agora Energiewende und der European Climate Foundation. Prieiga per internetą: <https://www.oeko.de/publikationen/p-details/die-deutsche-braunkohlenwirtschaft-2021>. Šis tyrimas yra atnaujinimas (jame pateikiami duomenys iki 2021 m.) ankstesnių tyrimų, kuriuose buvo nagrinėjama lignito kasybos ir elektros energijos gamybos kūrenant lignitą ekonomika ir kurie prisidėjo prie Anglijų komisijos atliekamų tyrimų.

- (71) „Neurath D“ ir „Neurath E“, kurių uždarymas atidėtas iki 2024 m. kovo 31 d. su galimybe pratęsti uždarymo datą iki 2025 m. kovo 31 d., atveju atliekant skaičiavimus atsižvelgiama tik į pelną, prarastą iki pastarosios datos.
- (72) Nustatyta, kad vidutinė svertinė kapitalo kaina (toliau – VSKK ⁽⁴⁵⁾), naudojama diskontuojant prarastą pelną ir kompensacines išmokas, sudaro 7,5 mln.
- (73) Kadangi dėl lignito atsisakymo anksčiau laiko rinka netenka labai didelių gamybos pajėgumų, atsižvelgiama į sisteminių to poveikį Vokietijos elektros energijos kainoms. Būtent pagal priešingos padėties scenarijų elektros energijos kainos yra mažesnės, palyginti su faktiniu scenarijumi, nes pirmuoju atveju veikia daugiau blokų ir daugiau paklausos galima patenkinti santykinai pigesniais gamybos pajėgumais. Kiekybiniam poveikiui įvertinti patikslintuose skaičiavimuose naudojami dviejų tyrimų, kuriuose vertinamas dviejų atominų elektrinių („Isar 2“ ir „Neckarwestheim 2“) laipsniško uždarymo poveikis Vokietijos elektros rinkai, rezultatai ⁽⁴⁶⁾. Vokietijos institucijos tvirtina, kad apskaičiuotas poveikis kainoms Vokietijos rinkoje gali būti naudojamas kaip tipiškas ir lignito gamybos atveju, nes šios dvi technologijos užima gana panašią vietą pagal pirmumo tvarką ir jų panaudojimo lygis paprastai yra aukštas. Uždarymo anksčiau laiko poveikis iš pradžių yra palyginti menkas (nes pirmieji pagal grafiką uždaryti blokai yra palyginti nedideli), tačiau bėgant metams ir uždarius daugiau pajėgumų jis stiprėja. Taigi pagal priešingos padėties scenarijų elektros energijos kainos 2023 m. yra 1,7 %, o 2026 m. – 3,2 % mažesnės nei pagal faktinį scenarijų.
- (74) Vokietija teigė, kad, atsižvelgiant į taikytą metodiką, nebūtina pateikti atnaujintų patikslintų skaičiavimų, pagrįstų naujausiais turimais duomenimis (2023 m. antrojo ketvirčio) apie tris 2025 m. sausio ir kovo mėn. uždarius blokus („Weisweiler F“, „Neurath D“ ir „Neurath E“) ⁽⁴⁷⁾. Atliekant skaičiavimus kaip du pagrindiniai parametrai, kurie daro didelę įtaką pajamoms ir išlaidoms ir kuriems būdingas netikrumas bei dažni svyravimai, naudojamos elektros energijos produktų ir CO₂ apyvartinių taršos leidimų, kuriuos lignitu kūrenamų elektrinių operatoriai paprastai perka, kad užtikrintų (arba apdraustų) savo veiklos pelningumą keliems mėnesiams ir metams į priekį, ateities sandorių kainos. Vokietijos elektros energijos rinka, kaip viena iš labiausiai išvystytų ir likvidžiausių rinkų Europoje, leidžia rinkos dalyviams tokią apsidraudimą pakankamomis apimtimis iki trejų metų iki faktinio pateikimo ⁽⁴⁸⁾. Todėl Vokietija paaiškino, kad pagal priešingos padėties scenarijų šie trys blokai būtų galėję atsirasti rinkoje nuo 2022 m. spalio 21 d. iki 2022 m. lapkričio 4 d. (kai patikslintiems skaičiavimams buvo paimti šių blokų rinkos duomenys) ir jų veiklos marža galėjo būti apdrausta keliems mėnesiams ar metams po faktiniame scenarijuje numatytos uždarymo datos. Tai būtų padaryta parduodant planuojamą pagaminti elektros energijos kiekį ir perkant atitinkamą apyvartinių taršos leidimų kiekį, kad būtų padengtas pagamintos elektros energijos anglies pėdsakas. Todėl Vokietija teigė, kad patikslintų skaičiavimų atnaujinti nereikia, nes tuo metu, kai buvo renkami duomenys patikslintiems skaičiavimams, šie trys bendrovės RWE blokai galėjo pasinaudoti standartinėmis rinkos priemonėmis, kad užsitikrintų apskaičiuotą prarastą pelną.

⁽⁴⁵⁾ VSKK rodo įmonės kapitalo kainą proporcingai svertiškai įvertinus kiekvienos kategorijos kapitalą. VSKK apskaičiuojama kiekvieno kapitalo šaltinio (skolos ir nuosavo kapitalo) savikainą padauginus iš atitinkamo svorio pagal rinkos vertę ir sudedant sandaugas, kad būtų nustatyta bendra suma. VSKK taip pat naudojama kaip būsimųjų pinigų srautų diskonto norma atliekant diskontuoto pinigų srauto analizę.

⁽⁴⁶⁾ Šių tyrimų rezultatus „Öko-Institut“ paskelbė 2022 m. rugsėjo 6 d. (<https://blog.oeko.de/atomausstieg-mythen-zu-streckbetrieb-und-laufzeitverlaengerung/>), o bendrovė „enervis“ – 2022 m. rugsėjo 29 d. (https://enervis.de/wp-content/uploads/2022/09/20220929_enervis-Pressemitteilung_AKW-Weiterbetrieb-erhoeht-Versorgungssicherheit-und-reduziert-Gasverbrauch.pdf). Abiejų atominų elektrinių bendri pajėgumai buvo 2,8 GW, o šiuo atveju iki 2026 m. pabaigos, t. y. iki patikslintų skaičiavimų galutinio taško, bus atsisakyta lignitu kūrenamų blokų, kurių bendri pajėgumai yra 3,2 GW.

⁽⁴⁷⁾ Šių trijų blokų indėlis į bendrą prarasto pelno sumą pagal patikslintus skaičiavimus sudaro 22 % (arba 479 mln. EUR) vertinant GDV. Iš jų 348 mln. EUR tenka 2025 m., o 131 mln. EUR – 2026 m.

⁽⁴⁸⁾ Pavyzdžiui, žr. 2021 m. balandžio 21 d. „BloombergNEF European Utility Hedging Profiles 2021“, prieiga per internetą: <https://about.bnef.com/>.

- (75) Be to, Vokietija teigia, kad kompensacijos apskaičiavimo atnaujinimo pagal naujausias prielaidas mechanizmo nustatymas iš dalies pakeistai bendrovės RWE priemonei yra nepagrįstas, nes prielaidos, kuriomis remiantis buvo atlikti patikslinti skaičiavimai ir nustatytas prarastas pelnas, buvo artimos faktiniam šių blokų uždarymui (žr. 67 konstatuojamosios dalies 1 punktą). Vokietija pažymi, kad atnaujinimo mechanizmas pagal PKAPEG 433 punktą iš esmės būtų reikalingas tik tuo atveju, jei elektrinės būtų uždarytos praėjus daugiau nei trejiems metams nuo kompensacijos už jų uždarymą skyrimo. Vokietijos teigimu, taip siekiama užtikrinti, kad prielaidos, kuriomis grindžiami skaičiavimai, būtų aktualios faktinio elektrinių uždarymo metu. Vokietija teigia, kad, pateikdama Komisijai patikslintus skaičiavimus dėl jau uždarytų elektrinių, ji prarastą pelną apskaičiuo remdamasi prielaidomis ir rinkos lūkesčiais, buvusiais prieš pat uždarymo datas. Kiti blokai, kurių prarastas pelnas buvo apskaičiuotas, bus uždaryti nuo 2022 m. gruodžio 31 d. iki 2025 m. kovo 31 d. Vokietija teigia, kad tai įvyks ne vėliau kaip per trejus metus nuo pranešimo apie Komisijos sprendimą, t. y. nuo pagalbos suteikimo momento (žr. 78 konstatuojamąją dalį). Todėl, Vokietijos nuomone, atnaujinimo mechanizmas nėra būtinas.

3.7. Biudžetas

- (76) Iš dalies pakeistos bendrovės RWE priemonės biudžetas sudaro 2,6 mlrd. EUR ir ji bus finansuojama Vokietijos federalinio biudžeto lėšomis. Kompensacija bus išmokėta 10 metinių dalių: 2020–2023 m. bus išmokėta po 173 mln. EUR, o 2024–2029 m. – po 318 mln. EUR.

3.8. Suteikimo momentas ir trukmė

- (77) Iš dalies pakeistos bendrovės RWE priemonės suteikimo momentas yra pranešimas apie Komisijos sprendimą. Galutinis lėšų išmokėjimas įvyks 2029 m. gruodžio 31 d.

3.9. Pagalbos gavėjas

- (78) Priemonė, apie kurią pranešta, yra dotacija bendrovei „RWE Power AG“. Joje dirba 8 800 darbuotojų, iš kurių maždaug 7 500 yra susiję su lignito pramone. „RWE Power AG“ yra 100 % bendrovei „RWE AG“ priklausanti patronuojamoji bendrovė. Remiantis viešai skelbiama informacija, 2023 m. kovo 15 d. apytikriai 87 % bendrovės „RWE AG“ akcijų valdė instituciniai investuotojai, o 13 % – fiziniai asmenys (įskaitant darbuotojus). Nuo 2023 m. kovo 15 d. vienintelė didžiausia bendrovės „RWE AG“ akcininkė yra bendrovė „Qatar Holding LLC“, valdanti 9,1 % akcijų.
- (79) „RWE AG“ yra Vokietijos energetikos bendrovė, užsiimanti elektros energijos gamyba ir prekyba. Remiantis Vokietijos konkurencijos tarnybos atliktu rinkos tyrimu, 2020 m. bendrovė „RWE AG“ pagamino maždaug 25 % visos Vokietijos ir Liuksemburgo rinkos zonos elektros energijos, todėl ji yra didžiausius 67,8 TWh elektros energijos gamybos pajėgumus turintis gamintojas⁽⁴⁹⁾. 2021 m. bendros bendrovės „RWE AG“ pajamos sudarė maždaug 24,5 mlrd. EUR.
- (80) Vokietijos institucijos patvirtina, kad nei bendrovė RWE AG, nei bendrovė „RWE Power AG“ nėra sunkumų patiriančios įmonės, apibrėžtos Komisijos gairėse dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti⁽⁵⁰⁾.
- (81) Vokietijos institucijos taip pat patvirtina, kad nei bendrovei RWE AG, nei bendrovei „RWE Power AG“ nėra išduotas vykdomasis raštas sumoms išieškoti pagal ankstesnį Komisijos sprendimą, kuriuo pagalba skelbiama neteisėta ir nesuderinama su vidaus rinka⁽⁵¹⁾.

⁽⁴⁹⁾ Prieiga per internetą: https://www.bundeskartellamt.de/SharedDocs/Publikation/DE/Berichte/Marktmachtbericht_2021.pdf?__blob=publicationFile&v=3.

⁽⁵⁰⁾ Komisijos komunikatas „Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“ (OL C 249, 2014 7 31, p. 1).

⁽⁵¹⁾ Žr. 1995 m. rugsėjo 13 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo TWD / Komisija, sujungtos bylos T-244/93 ir T-486/93, ECLI:EU:T:1995:160, 56 punktą. Taip pat žr. Komisijos komunikatą „Komisijos pranešimas dėl neteisėtos ir nesuderinamos valstybės pagalbos susigrąžinimo“ (OL C 247, 2019 7 23, p. 1).

3.10. Sumavimas ir skaidrumas

- (82) Vokietija patvirtina, kad laikysis PKAAEG 56 ir 57 punktų reikalavimų. Pagalba pagal priemonę, apie kurią pranešta, negali būti sumuojama su *ad hoc* ar *de minimis* pagalba arba su Sąjungos finansavimu, susijusiu su tomis pačiomis tinkamomis finansuoti išlaidomis.
- (83) Vokietija užtikrins, kad būtų laikomasi PKAAEG 58–61 punktuose nustatytų skaidrumo reikalavimų. Atitinkami priemonės, apie kurią pranešta, duomenys bus skelbiami nacionalinėje svetainėje, kurioje bus nuoroda į Komisijos skaidrumo registrą, skelbiamą adresu <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency>.

4. TREČIŲJŲ ŠALIŲ PASTABOS

- (84) Paskelbus sprendimą pradėti procedūrą, viešas konsultacijas ir sprendimą išplėsti procedūrą, pastabų pateikė daug trečiųjų šalių.
- (85) Paskelbus sprendimą pradėti procedūrą, pastabų pateikė daug trečiųjų šalių (27). Pastabų pateikė abu pagalbos gavėjai (bendrovės LEAG ir RWE), LEAG akcininkai (bendrovės EPH ir „PPF Investments“, toliau – bendrovė PPFI) ir LEAG grupės darbo taryba (*Konzernbetriebsrat*). Pastabų pateikė bendrovė GPE, identišku pastabų pateikė aštuonios vietos energetikos bendrovės (toliau – aštuonios vietos bendrovės), o dar dvi vietos energetikos bendrovės pateikė identišku pastabų (toliau – dvi vietos bendrovės). Pastabų pateikė septynios NVO, taip pat trys Vokietijos žemės, kuriose yra bendrovių LEAG ir RWE kasybos telkiniai, t. y. Šiaurės Reino-Vestfalijos, Saksonijos ir Brandenburgo žemės. Pastabų taip pat pateikė savivaldybių, kuriose yra bendrovės LEAG kasybos telkiniai, asociacija (vok. *Lausitzrunde*) ir Vokietijos lignito pramonei atstovaujanti asociacija (DEBRIV).
- (86) Paskelbus viešas konsultacijas, pastabų pateikė daug trečiųjų šalių (19). Pastabų pateikė abu pagalbos gavėjai (bendrovės LEAG ir RWE), LEAG akcininkai (bendrovės EPH ir PPFI) ir LEAG grupės darbo taryba. Pastabų pateikė bendrovė GPE, identišku pastabų pateikė aštuonios vietos energetikos bendrovės ir dar dvi vietos energetikos bendrovės. Pastabų taip pat pateikė DEBRIV, Europos aplinkos apsaugos biuras (EEB), organizacijos „Greenpeace“ ir „ClientEarth“.
- (87) 2022 m. lapkričio 16 d. Komisija gavo spontaniškų identišku aštuonių vietos bendrovių pastabų dėl iš dalies pakeistos bendrovės RWE priemonės.
- (88) Paskelbus sprendimą išplėsti procedūrą, pastabų pateikė kelios trečiosios šalys (12). Pastabų pateikė abu pagalbos gavėjai (bendrovės LEAG ir RWE), identišku pastabų pateikė aštuonios vietos bendrovės, bendrovė GPE ir „ClientEarth“.
- (89) Toliau trečiųjų šalių pateiktos pastabos apibendrinamos pagal šias kategorijas: i) pastabos dėl pagalbos buvimo (žr. 4.1 skirsnį), ii) pastabos dėl suderinamumo teisinio pagrindo (žr. 4.2 skirsnį) ir iii) pastabos dėl pagalbos suderinamumo (žr. 4.3 skirsnį).
- (90) Šiame sprendime daugiausia dėmesio bus skiriama trečiųjų šalių pastaboms dėl šio sprendimo taikymo srities.

4.1. Pagalbos buvimas

4.1.1. RWE

- (91) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą bendrovė RWE teigė, kad priemonė nėra valstybės pagalba. Ji tvirtino, kad tai yra žalos atlyginimas, nes Uždarymo įstatymu pažeidžiama bendrovės RWE teisė į nuosavybę, todėl bendrovei RWE nesuteikiamas joks ekonominis pranašumas.

- (92) Bendrovės RWE teigimu, toks nuosavybės teisės pažeidimas yra suderinamas su Vokietijos konstitucinio įstatymo (*Grundgesetz*, toliau – GG) 14 straipsniu tik tuo atveju, jei valstybė už tai suteikia tinkamą kompensaciją. Kompensacijos dydis priklauso nuo pažeistų teisinių interesų ekonominio reikšmingumo, t. y. nuosavybės pozicijų vertės ir areštuotų turtinių teisių vertės, taip pat nuo papildomos naštos, susijusios su teisių pažeidimu. GG 14 straipsnyje numatyta apsauga apima i) elektrinių ir žemės nuosavybės teises ir atitinkamas elektrinių bei kasyklų naudojimo galimybes gaminti elektros energiją ir taip gauti pelną; ii) teisę sukurti ir valdyti visą „elektros energijos gamybos kūrenant lignitą“ verslą (bendrovė RWE teigė, kad kaip analogiją būtų galima pasitelkti Vokietijos laipsnišką branduolinės energijos atsisakymą); iii) neatšaukiamą kasyklų nuosavybę, kuri visiškai nuvertėja dėl eksploatacijos nutraukimo išpareigojimų, ir iv) pagal Vokietijos taršos kontrolės įstatymą neribotos veiklos licencijas elektrinėms ir kasykloms, kurioms taikomas Uždarymo įstatymas.
- (93) Bendrovė RWE teigė, kad, atsižvelgiant į ilgalaikius kapitalo išpareigojimus, personalo ir investicijų planus, reikalingus tokio pobūdžio ir dydžio projektams, jai taikoma sustiprinta ir išskirtinė konstitucinė teisėtų lūkesčių apsauga. Ilgalaikė perspektyva yra būdinga elektros energijos gamybos kūrenant lignitą verslui. Ši ypač stipri teisėtų lūkesčių apsauga gerokai padidina bendrovės RWE nuosavybės pozicijų pažeidimo intensyvumą.
- (94) Bendrovė RWE teigė, kad ji įvykdė savo išpareigojimus, susijusius su ES ATLPS, kuria, jos nuomone, išsamiai reglamentuojamas paveiktų elektrinių išmetamo CO₂ kiekio mažinimas. Vis dėlto pagal Uždarymo įstatymo išpareigojimą dėl eksploatacijos nutraukimo reikalaujama papildomo bendrovės RWE elektrinių indėlio į klimato apsaugą, o tai sukuria išskirtinę naštą (*Sonderopfer*), į kurią turi būti atsižvelgta nustatant kompensaciją.
- (95) Be to, bendrovė RWE teigė, kad pasirašydama 2021 m. sutartį su veiklos vykdytojais Vokietija veikė kaip rinkos ekonomikos veiklos vykdytojas. Vokietija turėjo iš *ex ante* perspektyvos įvertinti, ar sutartimi užtikrintas sprendimas dėl laipsniško anglių atsisakymo yra priimtinesnis arba bent jau lygiavertis išskirtinai reguliavimo sprendimui, kurio konstitucinė forma arba įgyvendinamumas taip pat turėjo būti vertinami *ex ante*. Bendrovė RWE teigia, kad Vokietija šiuo atveju veikė kaip racionalus subjektas, sudarydama sutartį, kuri suteikia jai joje numatytas teises ir kartu teisiškai patikimai atleidžia ją nuo pareigos mokėti kompensaciją, kurią antraip ji būtų buvusi priversta mokėti pagal nacionalinę ar tarptautinę teisę. Todėl, bendrovės RWE nuomone, valstybės pagalbos elemento nėra.
- (96) Savo pastabose dėl sprendimo išplėsti procedūrą bendrovė RWE dar kartą pareiškė, kad priemonė nėra pagalba. Jos nuomone, bendra kompensacija nepadengia visos bendrovės RWE patirtos žalos, todėl RWE nesuteikiamas joks pranašumas.

4.1.2. LEAG

- (97) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą ir viešų konsultacijų bendrovė LEAG išreiškė abejonių dėl priemonės priskyrimo valstybės pagalbai, apibrėžtai SESV 107 straipsnio 1 dalyje. Konkrečiai bendrovė LEAG mano, kad šia priemone jai nesuteikiamas ekonominis pranašumas, nes kompensacija nepadengia finansinės žalos, kurią padarė Uždarymo įstatymas. Jeigu Vokietijos institucijos nebūtų suteikusios tinkamos kompensacijos, veiklos vykdytojai būtų turėję teisę gauti žalos atlyginimą, nes mano, kad Uždarymo įstatymas pažeidžia jos teisę į nuosavybę pagal GG 14 straipsnio 1 dalies antrą sakinį, Europos žmogaus teisių konvencijos (toliau – EŽTK) 1 straipsnį ir Energetikos chartijos sutarties 13 straipsnį. Bendrovės LEAG nuomone, jos nuosavybės naudojimo galimybės visiškai panaikintos, o tai yra ypač didelis jos teisių pažeidimas, todėl turinio ir apribojimų nuostatomis taikomi didesni proporcingumo reikalavimai.
- (98) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą bendrovė LEAG teigė, kad teisėti lignito veiklos vykdytojų lūkesčiai, kurie atsispindėjo ir patvirtintuose lignito atvirosios kasybos planuose, neišsipildė dėl teisiškai privalomo laipsniško anglių atsisakymo anksčiau laiko, veiklos vykdytojams priėmus investicinius sprendimus dėl elektrinių statybos ir atvirųjų kasyklų plėtros. Todėl bendrovė LEAG teigė, kad yra teisėtų lūkesčių tęsti kasybos veiklą ir eksploatuoti lignitu kūrenamas elektrines.

- (99) Be to, savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą bendrovė LEAG teigė, kad pereinamasis laikotarpis, skirtas tam, kad lignito būtų laipsniškai atsisakyta, šiuo atveju yra nepakankamas. Jos nuomone, Uždarymo įstatyme nustatytas laipsniškas lignitu kūrenamų elektrinių uždarymas anksčiau laiko savaime nėra tinkamas, kad būtų išsklaidytos abejonės jo konstitucingumu. Todėl Vokietija turi skirti finansinę kompensaciją, kad būtų nustatytas proporcingumas, susijęs su pažeistomis nuosavybės pozicijomis. Bendrovė LEAG tvirtina, kad finansinė kompensacija turi užtikrinti, jog lignitu kūrenamų elektrinių ir atvirųjų kasyklų veiklos vykdytojai atsidurtų bent jau tokioje pačioje padėtyje, kaip ir tuo atveju, jei jiems būtų suteiktas pereinamasis laikotarpis, įvertintas pagal atitinkamus standartus. Bendrovės LEAG nuomone, nustatant atitinkamą kompensacijos už atvirąją kasyklą standartą turi būti atsižvelgiama į gamybos apimtį, būtiną tam, kad būtų galima amortizuoti į atvirąją kasyklą padarytas ir dar padarytinas investicijas (įskaitant rekultivavimo išlaidas) ir gauti atitinkamą pelną, ir tuo pat metu pasiekti, kad atvirosios kasyklos padėtis būtų tinkama ir patvirtinta galutiniu teismo sprendimu (būtina likutinė gamybos apimtis). Todėl tam reikalingas laikas yra pagrįstas techniškai įmanoma gamybos apimtimi ir lignitu kūrenamų elektrinių kuro poreikiu. Lignitu kūrenamos elektrinės atveju tai turi būti pajamos, būtinos statybos ir modernizavimo sąnaudoms amortizuoti ir atitinkamam pelnui uždirbti. Lignitu kūrenama elektrinė gali gauti pajamų tik tuo atveju, jeigu jai kuras tiekiamas iš sujungtos atvirosios kasyklos. Todėl būtino pereinamojo laikotarpio pabaiga reiškia, kad tiekimą užtikrinanti atviroji kasykla dar gali būti ekonomiškai eksploatuojama atitinkamą laikotarpį, įskaitant kasyklos sutvarkymo išlaidų padengimą. Todėl kompensacijos suma turi siekti bent jau pajamas, kurios galėjo būti gautos pereinamuju laikotarpiu.
- (100) Be to, bendrovė LEAG teigė, kad papildomos išlaidos yra privalomo laipsniško anglių atsisakymo anksčiau laiko nulemti netiesioginiai nuostoliai, nes išlaidos patiriamos tiesiogiai dėl ekspropriacijos (arba ekspropriacijai prilygstančios intervencijos). Jos nuomone, netiesioginiai nuostoliai yra turtinė žala, kuri nesukelia teisių ar turinio praradimo, bet yra išskirtinė našta (*Sonderopfer*), pvz., dėl sumažėjusios vertės.
- (101) Savo pastabose dėl viešų konsultacijų ir sprendimo išplėsti procedūrą bendrovė LEAG pakartojo savo nuomonę, kad priemonė nelaikytina valstybės pagalba.
- (102) LEAG patronuojančiosios bendrovės EPH ir PPFI taip pat pateikė pastabų dėl sprendimo pradėti procedūrą, kuriose jos sutinka, kad priemonė negali būti laikoma valstybės pagalba, nes ja tik kompensuojama už prarastas teises, nuosavybę ir verslo galimybę. Visų pirma, bendrovės EPH ir PPFI mano, kad, Vokietijai neskyrus kompensacijos, veiklos vykdytojams bet kuriuo atveju būtų buvusi išmokėta kompensacija už uždarymą pagal Energetikos chartijos sutartį.

4.1.3. Įmonės

- (103) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą bendrovė GPE laikėsi nuomonės, kad kompensacija yra valstybės pagalba, ir apgailestavo, kad pranašumo ir atrankumo sąlygos buvo vertinamos kartu kaip viena sąlyga.
- (104) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą aštuonios vietos bendrovės teigė, kad kompensacija yra valstybės pagalba. Jos tvirtina, kad kompensacija viršija paprastą žalos atlyginimą ir todėl suteikia bendrovei RWE atrankųjį pranašumą. Jos pripažįsta, kad pagal GG žalos atlyginimas iš esmės yra galimas, tačiau taip atsitinka tik išskirtinėmis aplinkybėmis, kai tenka išskirtinė našta (*Sonderopfer*). Jos tvirtina, kad nėra teisės būti apsaugotiems nuo reglamentavimo pokyčių, kol visos investicijos nėra visiškai amortizuotos⁽³²⁾. Jos atkreipia dėmesį į 2018 m. Vokietijos parlamento Mokslo tarnybos (*Wissenschaftlicher Dienst*) paskelbtą teisinį dokumentą, kuriame, remiantis Konstitucinio Teismo sprendimu dėl atominių elektrinių uždarymo, daroma išvada, kad pagal Vokietijos teisę iš esmės turėtų būti įmanoma uždaryti senesnius įrenginius, kurie jau buvo amortizuoti, neskiriant kompensacijos⁽³³⁾. Jų teigimu, iš 16 bendrovės RWE blokų 13 pradėjo veikti iki 1976 m., todėl jie jau turėjo būti amortizuoti.

⁽³²⁾ Standige Rechtsprechung des Bundesverfassungsgerichts (BVerfG), siehe nur das Urteil zum Atomausstieg BVerfGE 143, 246ff., zuvor schon BVerfGE 58, 137 ff.; BVerfGE 100, 226 ff.; s. auch BVerfG NVwZ 2012, 429 (430 f.); BGH NVwZ 2010, 1444 (1447).

⁽³³⁾ Ausarbeitung, Wissenschaftliche Dienste, Deutscher Bundestag (WD 3 – 3000 – 360/18); Stillelegung von Kraftwerken, Kurzinformation, Wissenschaftliche Dienste, Deutscher Bundestag (WD 3 – 3000 – 360/19).

- (105) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą dvi vietos bendrovės sutiko, kad kompensacija yra valstybės pagalba, kuri viršija paprastą žalos atlyginimą ir todėl suteikia bendrovei RWE atrankųjį pranašumą. Jos nurodo, kad GG 14 straipsnyje įtvirtinta nuosavybės teisė neapsaugo būsimų pajamų ar pelno perspektyvų. Nors jos pripažįsta, kad nuosavybės naudojimo apribojimas taip pat saugomas pagal GG ir būtų taikomas gamybos įrenginiams, tai netaikoma kasybos veiklai. Jos aiškina, kad leidimai (*Hauptbetriebspläne*) paprastai išduodami tik dvejiems trejiems metams, todėl kasyklų atveju naudojimas nuosavybe neviršija šių patvirtinimo laikotarpių. Jos taip pat teigia, kad diskusijos dėl laipsniško anglies atsakymo vyksta jau kurį laiką, todėl įmonės negalėjo tikėtis, kad išliks palanki reglamentavimo padėtis. Jos taip pat aiškina, kad tik išskirtinė našta (*Sonderopfer*) arba sunkumai (*Härtefall*) suteikia teisę įmonėi, kurios naudojimas nuosavybe yra apribotas, gauti kompensaciją. Dėl ilgų pereinamųjų laikotarpių, galimybės gamybai pradėti naudoti kitos rūšies kurą ir dėl to, kad daugelis įrenginių buvo amortizuoti, tokių sunkumų šiuo atveju nėra.

4.1.4. Asociacijos / NVO

- (106) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą „ClientEarth“ laikėsi nuomonės, kad kompensacija yra valstybės pagalba. Jos nuomone, bendrovei RWE suteikiamas atrankusis pranašumas, nes mažai tikėtina, kad nacionalinis teismas priteis žalos atlyginimą, atitinkantį Vokietijos institucijų bendrovei RWE pažadėtas sumas. Žalos atlyginimas pagal Vokietijos GG būtų priimtinas tik tuo atveju, jei dėl valstybės įsikišimo atsirastų išskirtinė našta. GG 14 straipsnis netaikomas i) leidimų pakeitimams, galiojimo panaikinimui ar galiojimo pasibaigimui pagal išmetamųjų teršalų kontrolės įstatymą (*Bundesimmissionsschutzgesetz*) ir Kasybos įstatymą (*Bundesberggesetz*)⁽⁵⁴⁾; ii) visiškai amortizuotoms investicijoms⁽⁵⁵⁾; iii) praleistoms pardavimo galimybėms ir prarastam pelnui ar kitiems planams, kurie grindžiami lūkesčiais, kad palanki teisinė padėtis nesikeis⁽⁵⁶⁾. Be to, „ClientEarth“ teigia, kad neigiamas naujų teisės aktų poveikis turto vertei negali būti kompensuojamas po to, kai investicijos buvo amortizuotos⁽⁵⁷⁾, ir priduria, kad lignito veiklos vykdytojai turėtų įrodyti, kad jie turėjo teisėtą lūkestį tęsti veiklą ir patiria itin didelių nepagrįstų ekonominių sunkumų dėl teisinio laipsniško anglies atsakymo. „ClientEarth“ atkreipia dėmesį į Vokietijos parlamento Mokslo tarnybos dokumentą ir Aplinkos ministerijos užsakytą tyrimo ataskaitą⁽⁵⁸⁾, kuriuose pateikiama išsamesnė informacija apie kompensacijų teisinę sistemą, susijusią su laipsnišku anglies atsakymu.
- (107) Savo pastabose dėl viešų konsultacijų DEBRIV teigė, kad priemonė nesuteikia pranašumo nagrinėjamos lignito bendrovėms. Priešingai, lignito bendrovės būtų galėjusios reikalauti kompensacijos pagal Vokietijos konstitucinę teisę, EŽTK ir Energetikos chartijos sutartį, jei joms nebūtų buvusi suteikta tinkama kompensacija pagal Uždarymo įstatymą arba 2021 m. sutartį. Kompensacijos reikalavimų dėl negauto pelno ir išlaidų, žalos, papildomų išlaidų ir ekonominių sunkumų, patirtų dėl laipsniško lignito atsakymo, suma yra bent jau lygi suteiktai kompensacijai arba net gerokai didesnė už ją.

4.1.5. Vokietijos žemės

- (108) Trys Vokietijos žemės (Brandenburgas, Saksonija ir Šiaurės Reinas-Vestfalija) pateikė pastabų dėl sprendimo pradėti procedūrą. Pastabos, susijusios tik su bendrovės LEAG priemone, šiame sprendime išsamiai nebus pateikiamos, nes bendrovės LEAG priemonė nepatenka į šio sprendimo taikymo sritį (žr. 13 ir 14 konstatuojamąsias dalis).

⁽⁵⁴⁾ Vgl. Urteil des Bundesverfassungsgerichts vom 6.12.2016, 1 BvR 2821/11, 1 BvR 321/12, 1 BvR 1456/23, Rn. 231 für atomrechtliche Genehmigungen.

⁽⁵⁵⁾ Vgl. m.w.N. Klinskim, S. 4. Jedoch können haushaltsrechtliche Gründe (dazu unter 2) auch bei der verfassungsrechtlichen Betrachtung in Einzelfällen und in der Zusammenschau mit anderen Gründen eine Reduzierung der Entschädigung, z.B. für einen Ausgleich unter dem Verkehrswert, begründen, m.w.N. Schomerus/Franßen, S. 317f.

⁽⁵⁶⁾ Urteil des Bundesverfassungsgerichts vom 6.12.2016, 1 BvR 2821/11, 1 BvR 321/12, 1 BvR 1456/23, Rn. 270; Jarass, in: Jarass/Pieroth, GG, 15. Auflage 2018, Art. 14 Rn. 19.

⁽⁵⁷⁾ BVerwG NVwZ 2009, S. 1443.

⁽⁵⁸⁾ Schomerus/Franßen: Klimaschutz und die rechtliche Zulässigkeit der Stilllegung von Braun- und Steinkohlekraftwerken. 13.12.2018, https://www.bet-energie.de/fileadmin/redaktion/PDF/Studien_und_Gutachten/Gutachten_Folgekosten/Gutachten_Folgekosten_Braunkohleausstieg_Abschlussbericht.pdf.

- (109) Šiaurės Reino-Vestfalijos žemė nurodė, kad dabartinė bendrovės RWE laipsniško lignito atsisakymo data yra daug ankstesnė, nei buvo numatyta remiantis galutinėmis jos elektrinių eksploatavimo licencijomis. Šis įstatymu nustatytas draudimas eksploatuoti vėliausiai nuo 2038 m. (arba nuo 2035 m., jei būtų pasinaudota paankstinto eksploatacijos nutraukimo galimybe) yra kišimasis į pačios bendrovės RWE valdymą. Šiaurės Reino-Vestfalijos žemės teigimu, bendrovė RWE neabejotinai galėtų Konstituciniame Teisme užginčyti tokį kišimąsi į jos verslo veiklą ir verslo turto nuvertėjimą, motyvuodama GG garantuojama nuosavybės apsauga.

4.2. Teisinis suderinamumo pagrindas

4.2.1. RWE

- (110) Savo pastabose dėl viešų konsultacijų bendrovė RWE laikosi nuomonės, kad PKAAEG netaikytinos dėl dviejų priežasčių. Pirmą, bendrovė RWE remiasi savo pastabomis dėl sprendimo pradėti procedūrą, kuriose RWE teigė, kad priemonė nėra valstybės pagalba (žr. 92 ir paskesnes konstatuojamąsias dalis). Atsižvelgiant į tai, kad PKAAEG aprašyti kriterijai, kuriais Komisija vadovaujasi nagrinėdama priemonių, kurios laikomos valstybės pagalba, suderinamumą, PKAAEG išgaliojimas nėra svarbus vertinant kompensaciją.
- (111) Antra, bendrovė RWE teigia, kad PKAAEG netaikytinos dėl jų taikymo srities laiko atžvilgiu. Pagal PKAAEG 466 punktą, Komisija ketina taikyti gaires visai pagalbai, apie kurią reikia pranešti, suteiktai arba teiktinai nuo 2022 m. sausio 27 d., tačiau nėra aiškos nuostatos, ar PKAAEG turėtų būti taikomos ir pagalbai, apie kurią jau pranešta iki tos datos, ir kada. Bendrovė RWE pažymi, kad apie priemonę buvo pranešta iki 2022 m. sausio 27 d., todėl PKAAEG netaikytinos. Bendrovė RWE mano, kad ši priemonė jau įgyvendinta 2020 m., kai, išgaliojus Uždarymo įstatymui, prasidėjo bendrovės RWE įrenginių uždarymo trajektorija. Pirmieji metiniai mokėjimai turėjo būti atlikti 2020 m. gruodžio mėn. ir 2021 m. gruodžio mėn., tačiau šie mokėjimai buvo sustabdyti pagal SESV 108 straipsnio 3 dalyje numatytą neveikimo pareigą. Todėl bendrovė RWE mano, kad įtariama pagalba buvo suteikta iki 2022 m. sausio 27 d. ir kad buvo laikomasi neveikimo pareigos.
- (112) Savo pastabose dėl sprendimo išplėsti procedūrą bendrovė RWE teigė, kad net jei priemonė būtų laikoma valstybės pagalba, ji vis tiek būtų suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą, neatsižvelgiant į tai, ar PKAAEG taikomos, ar ne. Bendrovė RWE teigė, kad PKAAEG priemonei netaikomos, ir nurodė, kad PKAAEG buvo priimtos tik po to, kai buvo priimtas sprendimas pradėti procedūrą.

4.2.2. LEAG

- (113) Po viešų konsultacijų pateiktose pastabose bendrovė LEAG pripažino, kad nors PKAAEG gali būti taikomos atgaline data, jų taikymas nėra pagrįstas. Vertinimas pagal PKAAEG reiškia didelius sunkumus ir kelia abejonių dėl greito procedūros užbaigimo.
- (114) Savo pastabose dėl sprendimo išplėsti procedūrą bendrovė LEAG dar kartą pakartojo, kad PKAAEG netaikytinos, nes pagal PKAAEG 466 punktą jos taikomos tik pagalbai, suteiktai nuo 2022 m. sausio 27 d. NET jei priemonė būtų laikoma pagalba, ji bet kuriuo atveju būtų buvusi suteikta iki 2022 m. sausio 27 d., nes Uždarymo įstatymas ir 2021 m. sutartis išgaliojo prieš priimant PKAAEG. Be to, bendrovė LEAG teigė, kad, net jei priemonė būtų laikoma valstybės pagalba ir jei ji būtų vertinama pagal PKAAEG, ji būtų suderinama su PKAAEG 4.12 skirsniu.
- (115) Bendrovė LEAG taip pat remiasi teismų praktika, pagal kurią pagalbos suteikimo ir išmokėjimo momentas atskiriamas⁽³⁹⁾. Bendrovė LEAG teigia, kad nesant faktinio kompensacijos išmokėjimo, kuris šiuo atveju taip pat turi būti patvirtintas Komisijos pagal Uždarymo įstatymo 10 straipsnį, taip pat nėra pažeidžiamas įgyvendinimo draudimas pagal Valstybės pagalbos procedūros reglamento 3 straipsnį. Pagal įgyvendinimo draudimo formuluotę, kompensacijos reikalavimo sukūrimas ir faktinis išmokėjimas turi būti atskirti, nes pagal to reglamento 3 straipsnį pagalba negali būti suteikta, kol Komisija nėra priėmusi arba laikoma, kad ji yra priėmusi, sprendimą, kuriuo leidžiama teikti pagalbą.

⁽³⁹⁾ 2013 m. kovo 21 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Magdeburger Mühlenwerke GmbH / Finanzamt Magdeburg*, C-129/12, ECLI:EU:C:2013:200, 40 punktas.

- (116) Bendrovės LEAG akcininkės (bendrovės EPH ir PPFI) savo pastabose dėl viešų konsultacijų išreiškė nuomonę, kad PKAAEG netaikomos, nes kompensacija nelaikoma valstybės pagalba. NET jei tai ir būtų valstybės pagalba, ji buvo skirta prieš įsigaliojant PKAAEG, nes svarbūs įvykiai yra Uždarymo įstatymo įsigaliojimas (2020 m. rugpjūčio mėn.) arba 2021 m. sutarties pasirašymas (2021 m. vasario mėn.). NET jei PKAAEG būtų taikomos, priemonė bet kuriuo atveju būtų suderinama su vidaus rinka, nes įvykdytos visos PKAAEG 3 skirsnio ir 4.12 skirsnio sąlygos.
- (117) Bendrovės LEAG grupės darbo taryba (*Konzernbetriebsrat*) savo pastabose dėl viešų konsultacijų nurodė, kad šiuo atveju PKAAEG netaikomos.

4.2.3. Įmonės

- (118) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą bendrovė GPE teigė, kad abejotina, ar SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktas gali būti naudojamas kaip teisinis vertinimo pagrindas, nes ta nuostata yra skirta pagalbai, kuria siekiama skatinti tam tikrų rūšių ekonominės veiklos arba tam tikrų ekonominių sričių plėtrą. Tačiau šiuo atveju ekonominė veikla / sritis nėra plėtojama, o veikiau ekonominė veikla nutraukiama. Siekdama dar kartą parodyti įtariamą SESV 107 straipsnio 3 dalies c punkto netinkamumą, bendrovė GPE nurodė 2010 m. gruodžio 10 d. Tarybos sprendimą dėl nekonkurencingų anglių kasyklų uždarymo⁽⁶⁰⁾, kurio teisinis pagrindas yra SESV 107 straipsnio 3 dalies e punktas. Be to, bendrovė GPE teigė, kad vien tai, jog ankstesnėse Valstybės pagalbos energetikai ir aplinkos apsaugai gairėse⁽⁶¹⁾ nėra nuostatų dėl pagalbos uždarymui, nereiškia, kad SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktas būtinai ir automatiškai yra tinkamas tokios priemonės teisinis pagrindas.
- (119) Po viešų konsultacijų pateiktose pastabose bendrovė GPE atkreipė dėmesį į PKAAEG 466 punktą ir nurodė, kad pagalba kompensacijos forma buvo suteikta bendrovėms RWE ir LEAG tuo metu, kai 2020 m. buvo priimtas Uždarymo įstatymas, ir vėliausiai tada, kai 2021 m. buvo pasirašyta Vokietijos ir bendrovės RWE sutartis (2021 m. vasario mėn.), todėl PKAAEG netaikytinos. Šiuo tikslu bendrovė GPE remiasi sprendimu byloje *Magdeburg*⁽⁶²⁾, kuriame nustatyta, kad pagalba skiriama tada, kai suteikiama juridinė teisė ją gauti. Todėl, bendrovės GPE nuomone, kadangi PKAAEG buvo priimtos po to, kai pagalba, kaip įtariama, buvo suteikta, vertinimas turėtų būti atliekamas tiesiogiai pagal Sutartį.
- (120) Savo pastabose dėl sprendimo išplėsti procedūrą bendrovė GPE pakartojo 120 konstatuojamojoje dalyje apibendrintą nuomonę ir pridūrė, kad tai, jog pakeitimo sutartimi buvo padaryti tam tikri pakeitimai, nekeičia pagrindinių priemonės elementų, kurie turėtų būti vertinami tiesiogiai pagal Sutartį.
- (121) Po viešų konsultacijų pateiktose pastabose aštuonios vietos bendrovės teigė, kad PKAAEG patvirtina pagalbos neteisėtumą ir pagrindžia šių bendrovių kritiką, pateiktą priėmus sprendimą pradėti procedūrą.
- (122) Savo pastabose dėl viešų konsultacijų dvi vietos bendrovės teigė, kad PKAAEG yra taikytinos. Jos remiasi PKAAEG 466 punktu ir 2021 m. sutartyje numatyta neveikimo išlyga sąlyga ir pažymi, kad, kadangi šiuo atveju kompensacija dar nebuvo išmokėta, nes teisiškai ji priklauso nuo Komisijos patvirtinimo, PKAAEG taikymo sritis, apibrėžta PKAAEG 466 punkte, yra taikytina.

⁽⁶⁰⁾ 2010 m. gruodžio 10 d. Tarybos sprendimas 2010/787/ES dėl valstybės pagalbos nekonkurencingų anglių kasyklų uždarymui palengvinti (OL L 336, 2010 12 21, p. 24).

⁽⁶¹⁾ Komisijos komunikatas „2014–2020 m. Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairės“ (OL C 200, 2014 6 28, p. 1).

⁽⁶²⁾ 2013 m. kovo 21 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Magdeburger Mühlenwerke GmbH / Finanzamt Magdeburg*, C-129/12, ECLI:EU:C:2013:200.

4.2.4. Asociacijos / NVO

- (123) Savo pastabose dėl viešų konsultacijų DEBRIV teigė, kad, net jei priemonė yra valstybės pagalba (*quod non*, žr. 108 konstatuojamąją dalį), PKAAEG netaikytinos, nes jos taikomos tik pagalbai, teikiamai nuo 2022 m. sausio 27 d. Nagrinėjamu atveju, jei būtų daroma prielaida, kad priemonė yra pagalba, ji bet kuriuo atveju būtų buvusi suteikta iki 2022 m. sausio 27 d., nes Uždarymo įstatymas jau įsigaliojo 2020 m. rugpjūčio 14 d., o 2021 m. sutartis pasirašyta 2021 m. vasario 10 d. Pagal teismų praktiką⁽⁶³⁾ vienintelis svarbus pagalbos suteikimo momentas yra momentas, kai pagalbos gavėjas įgyja juridinę teisę į pagalbą pagal taikytiną nacionalinę teisę, taigi pagalba jau buvo suteikta tuo metu, kai ši teisė atsirado. Be to, net jei Komisija nuspręstų, kad PKAAEG taikytinos, priemonė bet kuriuo atveju būtų suderinama su vidaus rinka ir turėtų būti vertinama pagal 4.12.1 skirsnį, nes priemonė yra susijusi su pelningos anglių veiklos nutraukimu, o nei bendrovė RWE, nei bendrovė LEAG nėra sunkumų patiriančios įmonės, apibrėžtos Komisijos gairėse dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms nefinansinėms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti⁽⁶⁴⁾. PKAAEG 425 punktas visiškai apima ir negautą pelną, ir papildomus nuostolius bei ekonominius sunkumus, todėl kompensacijos elementai šiuo atveju patenka į PKAAEG taikymo sritį.
- (124) Savo pastabose dėl viešų konsultacijų „ClientEarth“ teigė, kad pagalba, kuri buvo numatyta pagal Uždarymo įstatymą, jau buvo suteikta pasirašius 2021 m. sutartį. Nors sutartyje yra sąlyga, kurioje daroma nuoroda į Komisijos patvirtinimą, šios sutarties teisiniam galiojimui techniškai netaikomas valstybės pagalbos patvirtinimas, todėl pagal teismų praktiką ji suteikia bendrovei RWE teisę gauti kompensaciją⁽⁶⁵⁾. Pakeitimo sutartimi ši teisė nekeičiama. Kadangi dėl 124 konstatuojamojoje dalyje išdėstytų priežasčių PKAAEG netaikomos, vienintelis galimas suderinamumo teisinis pagrindas yra SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktas. Tačiau pagal šią nuostatą leidžiama taikyti tik tokias pagalbos priemones, kurios skirtos ekonominės veiklos plėtrai, o priemonė neatitinka šio kriterijaus, nes ji skirta veiklai nutraukti. Vienintelė ekonominė veikla, kuri remiama šia priemone, yra perėjimas nuo elektros energijos gamybos iš anglių prie atsinaujinančiųjų energijos išteklių, tačiau tokioms priemonėms taikomos kitos specialios valstybės paramos suderinamumo vertinimo taisyklės, kurios šiuo atveju netinkamos. „ClientEarth“ taip pat nurodė, kad kita galimybė būtų pasinaudoti SESV 107 straipsnio 3 dalies e punktu, kuriame numatyta galimybė Tarybai priimti kitų kategorijų pagalbos suderinamumo taisykles, kurios gali būti nustatytos Tarybos sprendimu remiantis Komisijos pasiūlymu.
- (125) Savo pastabose dėl sprendimo išplėsti procedūrą „ClientEarth“ pakartojo, kad PKAAEG nebūtų taikomos. Jos nuomone, nuoroda į Sprendimą *Freistaat Sachsen*⁽⁶⁶⁾ siekiant pagrįsti PKAAEG taikymą reiškia neteisingą šio teismo sprendimo aiškinimą. Pagal to sprendimo 44 punktą, materialinės Sąjungos teisės normos turi būti aiškinamos taip, kad jos taikomos iki jų įsigaliojimo atsiradusioms situacijoms, tik jeigu iš jų teksto, tikslų ar bendros struktūros akivaizdžiai matyti, kad turi būti pripažintas toks jų poveikis. Nagrinėjamu atveju Vokietijos institucijos nusprendė skirti kompensaciją bendrovei RWE už lignitų kūrenamų elektrinių uždarymą aiškiai žinodamos, kad nėra Komisijos gairių dėl šios rūšies pagalbos suderinamumo. Taigi tuo metu, kai bendrovei RWE buvo skirta kompensacija, Vokietija žinojo, kad ši intervencija bus vertinama tiesiogiai pagal Sutartį. Be to, remdamasi to teismo sprendimo 46 punktu, „ClientEarth“ teigia, kad reikia atskirti sąvokas „įgyvendinimas“ ir „pagalbos suteikimas“. To sprendimo 49 punkte Teisingumo Teismas laikėsi nuomonės, kad Valstybės pagalbos procedūros reglamento 4 straipsnio 1 dalis, kurioje numatyta, kad Komisija privalo išnagrinėti pranešimą iš karto, kai tik jį gauna, nustato tik ypatingo rūpestingumo pareigą Komisijai, todėl tai nėra pagalbos, apie kurią pranešta, suderinamumo vertinimo kriterijų taikymo *ratione temporis* taisyklė.

⁽⁶³⁾ 2013 m. kovo 21 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Magdeburger Mühlenwerke GmbH / Finanzamt Magdeburg*, C-129/12, ECLI:EU:C:2013:200, 40 punktas.

⁽⁶⁴⁾ Komisijos komunikatas „Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“ (OL C 249, 2014 7 31, p. 1).

⁽⁶⁵⁾ 2013 m. kovo 21 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Magdeburger Mühlenwerke GmbH / Finanzamt Magdeburg*, C-129/12, ECLI:EU:C:2013:200, 41 punktas.

⁽⁶⁶⁾ 2008 m. gruodžio 11 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Komisija / Freistaat Sachsen*, C-334/07 P, ECLI:EU:C:2008:709.

- (126) Savo pastabose dėl viešų konsultacijų „Greenpeace“ teigė, kad dėl PKAAEG 466 punkto šiai priemonei PKAAEG netaikomos, nes Uždarymo įstatymas įsigaliojo jau 2020 m. gruodžio 21 d., taigi vertinimas turi būti atliekamas tiesiogiai pagal SESV 107 straipsnio 3 dalį. Jos nuomone, pagalba galėtų patekti į PKAAEG 4.12.1 skirsnio taikymo sritį, tačiau ji nėra būtina, tinkama ir proporcinga. PKAAEG 4.12.2 skirsnis nebūtų taikomas, nes visas Anglijų komisijos procesas ir Uždarymo įstatymo aiškinamasis memorandumas prieštarauja tokiam taikymui.

4.3. Pagalbos suderinamumas

4.3.1. Ekonominės veiklos plėtra

4.3.1.1. RWE

- (127) Bendrovė RWE teigė, kad priemonė labai prisideda prie ekonominės veiklos plėtros skatinimo, kaip apibrėžta SESV 107 straipsnio 3 dalies c punkte.
- (128) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą bendrovė RWE nurodė Komisijos sprendimą dėl laipsniško anglių atsisakymo Vokietijoje ⁽⁶⁷⁾ ir pažymėjo, kad tie patys argumentai galioja lignito atsisakymui, ir netgi didesniu mastu, nes spartesnis lignito atsisakymas dar labiau prisideda prie aplinkos apsaugos. Viena vertus, išmetamo CO₂ kiekis gaminant elektros energiją būtent iš lignito yra didesnis nei gaminant elektros energiją iš antracito. Kita vertus, elektros energijos gamybos sąnaudos gaminant elektrą iš lignito yra mažesnės, todėl papildoma atsinaujinančiųjų išteklių energijos elektrinių plėtra be papildomų valdžios priemonių būtų paskutinė priemonė, kuri išstumtų iš rinkos lignitu kūrenamas elektrines. Be to, Vokietijos įsipareigojimas panaikinti sutaupytus CO₂ apyvartinius taršos leidimus (žr. 19 konstatuojamąją dalį), atmeta galimybę perkelti išmetamųjų teršalų kiekį į kitus sektorius ar kitas valstybes nares, o tai dar labiau sustiprina Vokietijos laipsniško anglių atsisakymo veiksmingumą.
- (129) Be to, bendrovė RWE teigė, kad šia priemone užtikrinamas nuspėjamumas ir teisinis tikrumas, todėl ją skatinama ne tik elektros energijos gamybos kūrenant lignitą ekonominės veiklos, bet ir viso energetikos sektoriaus plėtra, nes visiems rinkos dalyviams reikia patikimumo dėl lignito eksploatacijos nutraukimo trajektorijos, kad jie galėtų priimti sprendimus dėl būsimų investicijų. Tai pasakytina ne tik apie bendroves, gaminančias elektros energiją iš lignito, kurios turi keisti savo atvirųjų kasyklų planus ilgalaikėje perspektyvoje, bet ir apie tuos rinkos dalyvius, kurie susidariusį pajėgumų trūkumą nori išnaudoti kaip galimybę naujoms investicijoms, nes jie taip pat prisiimtų nereikalingą investicinę riziką ir galbūt susilaikytų nuo investicijų, jei vien dėl teisinių ginčų ilgus metus būtų abejojama, ar įmanoma laikytis teisiškai nustatytos uždarymo trajektorijos. Toks netikrumas taip pat keltų riziką kitiems energetikos sektoriaus vertės grandinės etapams, pavyzdžiui, taip pat būtų sunku patikimai planuoti tinklo darbą, jei eksploatacijos nutraukimo trajektorija išliktų neapibrėžta.
- (130) Be to, bendrovė RWE nurodė, kad Vokietija, rengdama eksploatacijos nutraukimo trajektorijos sąlygas, atsižvelgė į energijos tiekimo saugumą, nes su eksploatuojančiomis bendrovėmis derino bendrą tiekimo sistemą ir užtikrino ją sutartimis, taip suteikdama patikimas investicines paskatas gamybos pajėgumams didinti. Taigi šia priemone siekiama paspartinti energetikos pertvarką ir kartu užtikrinti energijos tiekimo saugumą.
- (131) Savo pastabose dėl viešų konsultacijų bendrovė RWE rėmėsi savo pastabomis, pateiktomis dėl sprendimo pradėti procedūrą, kurios apibendrintos 129–131 konstatuojamosiose dalyse, ir teigė, kad bendrovės RWE priemonė atitinka PKAAEG 426 punktą. Savo pastabose dėl sprendimo išplėsti procedūrą bendrovė RWE pakartojo, kad iš dalies pakeista bendrovės RWE priemonė labai prisideda prie spartesnės dekarbonizacijos ir energetikos sektoriaus transformacijos, todėl ji skatina ekonominės veiklos plėtrą, kaip numatyta PKAAEG 426 punkte.

4.3.1.2. LEAG

- (132) Savo pastabose dėl viešų konsultacijų bendrovė LEAG teigė, kad laipsniškas elektros energijos gamybos iš lignito atsisakymas padės lengviau plėtoti papildomus elektros energijos gamybos pajėgumus, grindžiamus kitomis technologijomis, ypač atsinaujinančiais energijos ištekliais. Be to, bendrovės LEAG nuomone, ši priemonė turės teigiamą poveikį aplinkai ir užtikrins lignitu kūrenamų elektrinių uždarymo anksčiau laiko nuspėjamumą.

⁽⁶⁷⁾ Sprendimas dėl laipsniško antracito atsisakymo Vokietijoje, 100–109 konstatuojamosios dalys.

4.3.1.3. Įmonės

- (133) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą bendrovė GPE teigė, kad pagalba negali būti laikoma parama ekonominei veiklai, nes ekonominė veikla / sritis nėra plėtojama, o veikiau ekonominė veikla nutraukiama. Savo pastabose dėl viešų konsultacijų bendrovė GPE teigė, kad neaišku, kokią ekonominę veiklą skatina kompensacija. Jei kompensacija skiriama anglimis kūrenamos elektrinės uždarymo anksčiau nei numatyta išlaidoms padengti, abejotina, koku mastu veiklos nutraukimas gali būti laikomas ekonominės veiklos skatinimu. Be to, bendrovė GPE pažymėjo, kad, jei kompensacija *de facto* nėra susijusi su elektrinės uždarymo išlaidomis ir bus naudojama investicijoms į atsinaujinančiosios energijos gamybą, valstybės paramos suderinamumas turėtų būti vertinamas remiantis atsinaujinančiosios elektros energijos gamybai taikomomis nuostatomis. Savo pastabose dėl sprendimo išplėsti procedūrą bendrovė GPE pakartojo savo nuomonę, kad pagalba negali būti laikoma parama ekonominei veiklai.

4.3.1.4. Asociacijos / NVO

- (134) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą, viešų konsultacijų ir sprendimo išplėsti procedūrą „ClientEarth“ išreiškė abejonių, ar pagalba ekonominės veiklos nutraukimui anksčiau laiko atitinka SESV 107 straipsnio 3 dalies c punkto sąlygą, kad pagalba turi būti skirta ekonominės veiklos plėtrai, nes tiesioginis pagalbos uždarymui tikslas yra nutraukti veiklą, net jei toks uždarymas gali netiesiogiai paskatinti naujos veiklos plėtrą.
- (135) Po viešų konsultacijų pateiktose pastabose EEB teigė, kad Vokietijos Vyriausybė nenurodė, kokią ekonominę veiklą skatins pagalba.

4.3.2. Skatinamasis poveikis

4.3.2.1. RWE

- (136) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą bendrovė RWE teigė, kad priemonė turi skatinamąjį poveikį. Jei valstybė nebūtų įsikišusi arba nebūtų sudaryta sutartis su Vokietijos Vyriausybe, bendrovė RWE ir toliau būtų gaminusi elektros energiją iš lignito daug didesniu mastu, nei dabar leidžiama, kad labiau prisidėtų prie taršos mažinimo ir galėtų laikytis pradinio atvirosios kasybos plano. Negavusi kompensacijos, nustatytos Uždarymo įstatyme ir sutartos 2021 m. sutartyje, bendrovė RWE nebūtų sutikusi anksčiau laiko nutraukti elektros energijos gamybos iš lignito. Atitinkamą privalomą uždarymą Bendrovė RWE būtų užginčijusi teisme.
- (137) Savo pastabose dėl viešų konsultacijų bendrovė RWE pakartojo šiuos argumentus ir teigė, kad priemonė atitinka PKAAEG 427 punktą. Bendrovės RWE nuomone, kompensacija yra gerokai mažesnė už visą žalą, kurią jai padarė uždarymas anksčiau laiko dėl negauto pelno ir papildomų išlaidų, palyginti su priešingos padėties scenarijumi. Lyginant su priešingos padėties scenarijumi be laipsniško lignito gamybos atsisakymo, bendrovė RWE nėra atleidžiama nuo veiklos, kurią RWE vis tiek būtų turėjusi vykdyti, naštos, taip pat jai nekompensuojama įprastinė RWE verslo rizika. Priešingai, kompensuojama tik dalis dėl valstybės kišimosi padarytos žalos.
- (138) Savo pastabose dėl sprendimo pratęsti procedūrą bendrovė RWE pakartojo, kad nuo 2020 m. nebūtų anksčiau laiko uždariusi nė vienos lignito kūrenamos elektrinės ir nebūtų anksčiau laiko uždariusi nė vienos elektrinės, jei nebūtų buvę sutartinio susitarimo ir teisinės tvarkos dėl visiško elektros energijos gamybos kūrenant lignitą nutraukimo anksčiau laiko už kompensaciją. Bendrovės RWE nuomone, rinkos raida rodo, kad elektros energijos gamyba kūrenant lignitą bendrovei RWE yra pelninga. Esant mažoms kintamosioms išlaidoms, ilgalaikėms aukštomis dujų kainoms ir Vokietijai laipsniškai atsisakant branduolinės energijos, elektros energijos gamyba kūrenant lignitą yra konkurencingiausia technologija. Tai visų pirma pasakytina apie tolesnį esamų įrenginių eksploatavimą, nes, atsižvelgiant į jau patirtas investicines išlaidas, susijusias su atvirosiomis kasyklomis ir elektrinėmis, šios išlaidos nėra svarbios priimančiam sprendimą dėl veiklos.

4.3.2.2. LEAG

- (139) Bendrovė LEAG savo pastabose dėl viešų konsultacijų teigė, kad priemonė turi skatinamąjį poveikį, nes skatina keisti ekonominę elgseną taip, kad elektrinės būtų uždarytos anksčiau, nei iš pradžių numatyta, tvarkingiau ir nuspėjiamiau.

4.3.2.3. Įmonės

- (140) Savo pastabose dėl viešų konsultacijų bendrovė GPE laikėsi nuomonės, kad tam tikrų anglimis kūrenamų elektrinių uždarymas buvo numatytas prieš nustatant priemonę, todėl skatinamojo poveikio klausimas yra ypač aktualus. Savo pastabose dėl sprendimo išplėsti procedūrą bendrovė GPE laikosi nuomonės, kad dėl finansinio atgrasymo eksploatuoti lignitu kūrenamas elektrines (t. y. vien dėl padidėjusių apyvartinių taršos leidimų kainų) bendrovė RWE būtų uždariusi elektrines anksčiau, nei buvo numatyta, galbūt iki 2030 m. Todėl bendrovė GPE mano, kad kompensacija neturi skatinamojo poveikio.
- (141) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą ir viešų konsultacijų dvi vietos bendrovės laikėsi nuomonės, kad priemonė neskatina bendrovės RWE keisti savo elgesį taip, kad būtų pagerinta aplinkos apsauga. Priešingai, bendrovės mano, kad išmoka turės priešingą poveikį nei manoma, nes dėl kompensacijos išmokėjimo toliau veiks lignitu kūrenamos elektrinės. Bendrovės teigia, kad be kompensacinių išmokų elektrinės jau seniai būtų pašalintos iš tinklo ⁽⁶⁸⁾.

4.3.2.4. Asociacijos / NVO

- (142) Savo pastabose dėl viešų konsultacijų DEBRIV nurodė, kad priemonė turi skatinamąjį poveikį pagal PKAAEG 427 punktą. Turto naudojimo laikotarpis, kuris taip pat buvo naudojamas prarastam pelnui apskaičiuoti, gerokai viršija 2038 m. uždarymo datą, t. y. vėliausią uždarymo datą, numatytą Uždarymo įstatyme ir 2021 m. sutartyje. Taigi, pagal PKAAEG, priemonė turi skatinamąjį poveikį, nes skatina atitinkamas įmones uždaryti savo gamyklas anksčiau, nei numatyta, ir keičia jų elgesį, kurio antraip jos nebūtų pakeitusios, jei priemonė nebūtų taikoma.
- (143) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą „Greenpeace“ teigė, kad priemonė neturi skatinamojo poveikio, nes dėl jos elgesys nesikeičia.
- (144) Savo pastabose dėl sprendimo išplėsti procedūrą „ClientEarth“ nurodė, kad priemonė neturi skatinamojo poveikio, ir atkreipė dėmesį į sprendimo išplėsti procedūrą 70 konstatuojamąją dalį, kurioje teigiama, kad praeityje bendrovės RWE prarastas ir netolimoje ateityje jos prarastasis pelnas jau viršija jai skirtiną kompensaciją, todėl ją pateisina. Jos nuomone, tokiu atveju logiška manyti, kad bendrovei RWE kompensuojami jau kaip prarastas pelnas patirti nuostoliai, todėl kompensacija neskatina elektrinių uždarymo, ja tik siekiama sumažinti bendrovės RWE išlaidas, susijusias su tam tikrų elektrinių uždarymu.
- (145) Savo pastabose dėl viešų konsultacijų EEB užginčijo aplinkybę, kad negavę kompensacijos pagalbos gavėjai nebūtų pakeitę savo elgesio, nes abi bendrovės jau pereina prie švaresnių energijos gamybos technologijų ir tai įrodo jų vieši pranešimai. Atsižvelgiant į skirtingus rinkos scenarijus, galima daryti prielaidą, kad lignito įrenginiai ir kasyklos bet kuriuo atveju kada nors būtų uždaryti. Taigi pagalbos gavėjų verslo planuose turėjo būti numatytos ne tik su kasyklos atidarymu ir eksploatavimu, bet ir su jos uždarymu bei sutvarkymu susijusios išlaidos ir pelnas.

4.3.3. Sąjungos teisės pažeidimas

4.3.3.1. RWE

- (146) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą bendrovė RWE teigė, kad į bendrą žalą neišskaičiuotos išlaidos, kurių būtų ir pagal priešingos padėties scenarijų. Todėl trečiųjų šalių argumentas, kad kasybos išlaidų kompensavimas gali prieštarauti principui „teršėjas moka“ (sprendimo pradėti procedūrą 83 konstatuojamoji dalis), yra nepagrįstas, nes turi būti kompensuojamos tik tos papildomos kasybos išlaidos, kurios nebūtų buvusios patirtos, jei valstybė nebūtų įsikišusi.

⁽⁶⁸⁾ Öko-Institut, Assessment of the planned compensation payments for decommissioning German lignite power plants in the context of current developments, 29 June 2020, p. 30, prieiga per internetą: <https://www.oeko.de/publikationen/p-details/assessment-of-the-planned-compensation-payments-for-decommissioning-german-lignite-power-plants-in-the-context-of-current-developments>; Sandbag, smarter climate policy, The cash cow has stopped giving: Are Germany's lignite plants now worthless?, prieiga per internetą: <https://ember-climate.org/insights/research/the-cash-cow-has-stopped-giving/>.

4.3.3.2. Įmonės

- (147) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą bendrovė GPE teigė, kad kompensacija pažeidžia SESV 191 straipsnyje nustatytą principą „teršėjas moka“. Savo pastabose dėl sprendimo išplėsti procedūrą bendrovė GPE patikslino, kad išlaidų ir pajamų, į kurias atsižvelgiama nustatant kompensaciją, neįmanoma nustatyti remiantis Vokietijos turima arba Komisijos sprendime pateikta informacija. Negalima atmesti galimybių, kad tos išlaidos, kurias bendrovė RWE turės finansuoti ir kurios yra susijusios su principo „teršėjas moka“ laikymusi, yra padengiamos iš kompensacijos. Tai prieštarauja principui „teršėjas moka“ ir trukdo tokią paramos priemonę laikyti suderinama su SESV taisyklėmis. Bendrovė GPE taip pat laikėsi nuomonės, kad kompensacija prieštarauja ES klimato apsaugos priemonėms, nes dėl jos taksonomija tampa mažiau veiksminga.

4.3.3.3. Asociacijos / NVO

- (148) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą ir viešų konsultacijų „Greenpeace“ teigė, kad priemonė pažeidžia principą „teršėjas moka“, jei kompensacija padengia ir kasybos išlaidas.
- (149) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą „ClientEarth“ teigė, kad pagal principą „teršėjas moka“ kasyklų sutvarkymo išlaidas turi padengti kasyklų veiklos vykdytojai. Kompensacijų už uždarymą atitiktis principui „teršėjas moka“ yra atskiras klausimas, kuris turi būti sprendžiamas atskirai nuo tos kompensacijų dalies, kuri skirta veiklos vykdytojų prarastam pelnui ir kitiems nuostoliams kompensuoti. Bet koks valstybės mokėjimas už išlaidas, susijusias su taršos valdymu, atleidžia pagalbos gavėją nuo išlaidų, kurias jis įprastai turėtų padengti⁽⁶⁹⁾. „ClientEarth“ taip pat teigė, kad kasyklų veiklos vykdytojai yra nustatyti ir teisiškai atsakingi už atvirųjų kasyklų sutvarkymo išlaidas per visą jų veiklos laikotarpį ir po jų uždarymo.
- (150) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą EEB laikėsi nuomonės, kad kompensacija pažeidžia SESV 191 straipsnio 2 dalyje nustatytą principą „teršėjas moka“ ir juo grindžiamus aplinkos apsaugos teisės aktus. Nustatant kompensaciją neatsižvelgta į didėjančią išmetamo anglies dioksido kainą: dėl naujų 2030 m. ES tikslų (pagal Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinį) ir ES tarptautinių įsipareigojimų pagal Paryžiaus susitarimą ji vis didės. Iki 2039 m. anglies dioksido apyvartinių taršos leidimų kaina bendrovei RWE pasieks 19,5 mlrd. EUR, o bendrovei LEAG – 39 mlrd. EUR, todėl bet koks pelnas neįmanomas. Taigi kompensacija neturi jokio tvirto pagrindo ir prieštarauja principui „teršėjas moka“. EEB taip pat laikėsi nuomonės, kad principas „teršėjas moka“ pažeidžiamas, nes teršėjams mokamos kompensacijos, tačiau skaičiavimai nėra aiškūs, o į neigiamą jų veiklos poveikį išorei neatsižvelgiama. Neatsižvelgiama į išlaidas atlyginti žalą, padarytą dėl oro taršos, kurias reglamentuoja Pramoninių išmetamųjų teršalų direktyva (toliau – PİTD)⁽⁷⁰⁾. Jeigu būtų taikomi ES geriausi prieinami gamybos būdai (toliau – GPGB), skirti dideliems kurą deginantiems įrenginiams, šiuo metu oro taršai gyvsidabriu viršijant GPGB nustatytą oro taršos lygį, ir jei didžiausioms lignitu kūrenamoms elektrinėms būtų privaloma laikytis griežtesnių efektyvumo standartų, kurie pasiekiami taikant GPGB, žalos sveikatai našta, kurią lemia tolesnė lignito eksploatavimo veikla, galėtų būti sumažinta milijardais per metus dėl išlaidų sveikatai ir kitų su oro tarša susijusių išlaidų. Be to, EEB teigė, kad Vokietijos institucijos nesilaikė Komisijos įgyvendinimo sprendime (ES) 2018/1135 nustatytų taisyklių dėl PİTD ataskaitų teikimo; 2017 ir 2018 m. ataskaitinių metų duomenys. Galiausiai nebuvo atsižvelgta į mokesčius už vandenį ir žalos atlyginimo išlaidas, o mokesčių mokėtojams tenka bendrovių RWE ir LEAG lignito verslo našta dėl sveikatos išlaidų. Nagrinėjamos Vokietijos žemės nenustato vandens išlaidų pagal Vandens pagrindų direktyvos⁽⁷¹⁾ 9 straipsnį ir nė vienoje iš Vokietijos žemių neatsižvelgiama į aplinkos apsaugos sąnaudas.

⁽⁶⁹⁾ 2004 m. gruodžio 1 d. Komisijos sprendimą dėl valstybės pagalbos C 39/2004 – *Nuclear Decommissioning Agency* (OL C 315, 2004 12 21, p. 4).

⁽⁷⁰⁾ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamųjų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL L 334, 2010 12 17, p. 17).

⁽⁷¹⁾ 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000 12 22, p. 1).

- (151) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą „Health and Environment Alliance“ (HEAL) nurodė, kad Vokietijos valdžia nesiėmė visų priemonių, kad užtikrintų, jog lignito veiklos vykdytojai iki laipsniško atsisakymo kuo labiau sumažintų taršą. Organizacija nurodė, kad tai pagrindžia sprendimas dėl Hinklio kyšulio C elektrinės ⁽⁷²⁾ ir kad reikia atsižvelgti į žaliajo kurso poveikio klimatui neutralumo, taršos ir teisingos pertvarkos tikslus.

4.3.4. Būtinumas

4.3.4.1. RWE

- (152) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą bendrovė RWE teigė, kad valstybės kišimasis priimant Uždarymo įstatymą ir sudarant 2021 m. sutartį yra būtinas, siekiant anksčiau laiko laipsniškai atsisakyti lignito ir papildomai bei iš esmės lignito sektoriui prisidėti prie išmetamo CO₂ kiekio mažinimo, nes be šio įsikišimo bendrovė RWE ir toliau būtų deginusi lignitą iki amžiaus vidurio, nes jai tai buvo leista daryti.
- (153) Be to, bendrovė RWE nurodė laipsnišką antracito atsisakymą Vokietijoje ir teigė, kad tame sprendime pateiktas Komisijos vertinimas ⁽⁷³⁾, t. y. kad mažai tikėtina, jog be valstybės įsikišimo iš rinkos būtų pašalinta tiek gamybos kūrenant anglis pajėgumų, galioja ir laipsniškam lignito atsisakymui. Taip yra todėl, kad elektros energijos gamyba kūrenant lignitą anglis yra konkurencingesnė nei elektros energijos gamyba kūrenant antracitą, todėl lignitu kūrenamos elektrinės iš rinkos pasitrauktų paskutinės. Veiklos vykdytojai atliko dideles investicijas (atvirosios kasyklos ir elektrinės), kurios vis tiek patiriamos kaip pastoviosios išlaidos, neatsižvelgiant į elektrinės panaudojimą. Esamų elektrinių atveju didelių pastoviųjų išlaidų ir mažų kintamųjų išlaidų derinys užtikrina, kad elektros energijos gamyba esamose elektrinėse išliktų ekonomiškai naudinga net ir tada, kai naujos investicijos nebeapsimoka.
- (154) Bendrovė RWE taip pat teigė, kad lignitu kūrenamos elektrinės nepasitrauks iš rinkos be valstybės įsikišimo, taip pat atsižvelgiant į poveikį kasykloms. Jei gerokai sumažėja į elektros energiją perdirbamų anglių kiekis, reikia keisti kasyklų planavimą, o toks kasyklų planavimo koregavimas sukuria didžiules papildomas išlaidas. Todėl, vertinant atskirai, gali būti net ekonomiškiau susitaikyti su nepakankamu indėliu mažinant taršą, nei mažinti elektros energijos gamybą.
- (155) Bendrovės RWE nuomone, priemonė būtina ir kaip kompensacinė rinkos intervencija, nes pasitraukimas negavus kompensacijos prieštarautų konstitucijai. Be 2021 m. sutarties nebūtų buvę teisiškai įmanoma įgyvendinti laipsniško lignito atsisakymo, atsižvelgiant į poveikį anglių regionams, darbuotojams ir energijos tiekimo saugumui bei jo poveikį sėkmingai energetikos pertvarkai.
- (156) Savo pastabose dėl viešų konsultacijų ir sprendimo išplėsti procedūrą bendrovė RWE pakartojo nuomonę, kad priemonė yra būtina, ir teigė, kad ji atitinka PKAAEG 428 punktą.

4.3.4.2. LEAG

- (157) Savo pastabose dėl viešų konsultacijų bendrovė LEAG teigė, kad be šios priemonės elektros energijos rinkoje savaime nebūtų galimas panašus sumažėjimas, todėl ši priemonė yra būtina, kad būtų pasiekti atitinkami tikslai. Dėl laipsniško branduolinės energijos atsisakymo Vokietijoje ir vis dažniau nutrūkstam energijos tiekimui iš Rusijos elektros energijos gamyba iš lignito išliks konkurencinga net ir tuo atveju, jei labai padidės energijos gamyba iš atsinaujinančiųjų išteklių, todėl lignitu kūrenamų elektrinių operatoriams nebūtų paskatų jas uždaryti iki 2038 m. Kaip nurodyta sprendime pradėti procedūrą (4 konstatuojamoji dalis), 2018 m. lignitu kūrenamos elektrinės išmetė 130,74 mln. tonų CO₂. Tai atitinka maždaug 40 % tais metais energetikos sektoriaus išmesto CO₂ kiekio. Uždarymo įstatymu ir 2021 m. sutartimi sukuriamas teisinis tikrumas ir nuspėjamumas, kad šis išmetamo CO₂ kiekio sumažinimas Vokietijoje bus pasiektas.

⁽⁷²⁾ 2020 m. rugsėjo 22 d. Sprendimas *Austrija / Komisija*, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742.

⁽⁷³⁾ Sprendimas dėl laipsniško antracito atsisakymo Vokietijoje, 110–117 konstatuojamosios dalys.

4.3.4.3. Įmonės

- (158) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą ir viešų konsultacijų bendrovė GPE teigė, kad Vokietijos institucijos nustatė, kurios elektrinės gali gauti kompensaciją, neatsižvelgdamos į faktinių elektrinės amžių, jos amortizacijos dydį ir numatomą uždarymo datą. Priemonė nėra būtina, nes įprastai veikiančioje rinkoje anglimis kūrenamos elektrinės būtų uždarytos bet kuriuo atveju, atsižvelgiant į tai, kad: i) pasiūlymas laipsniškai atsakyti anglimis kūrenamų elektrinių jau kurį laiką buvo viešai skelbiamas ir įmonės, rengdamos savo verslo / investicijų planus, turėjo atsižvelgti į tokią politiką ir ii) kai kurie blokai buvo senstantys ir jau buvo planuojama juos uždaryti. Savo pastabose dėl sprendimo išplėsti procedūrą bendrovė GPE pridūrė, kad klimato politikos poveikis, visiems elektros energijos gamintojams taikoma pajamų viršutinė riba, didėjanti apyvartinių taršos licencijų kaina ir būsimas jų trūkumas, sparti ir veiksminga švaresnių energijos šaltinių plėtra per trumpą laiką būtų išstūmusios lignitu kūrenamas elektrines iš rinkos, todėl valstybės kišimosi poreikio nebūtų buvę.
- (159) Aštuonios vietos bendrovės savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą laikėsi nuomonės, kad rinkos mechanizmai (t. y. didėjančios anglies dioksido išmetimo leidimų kainos) būtų paskatinę anksčiau uždaryti lignitu kūrenamas elektrines ⁽⁷⁴⁾.
- (160) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą ir viešų konsultacijų dvi vietos bendrovės teigė, kad ši priemonė nėra būtina, ir pateikė pavyzdžių, kaip kitos valstybės narės laipsniškai atsakė anglių be kompensacijų ⁽⁷⁵⁾.

4.3.4.4. Asociacijos / NVO

- (161) Savo pastabose dėl viešų konsultacijų DEBRIV teigė, kad priemonė yra būtina, todėl atitinka PKAAEG reikalavimą, nes be šios priemonės elektros energijos rinkoje išmetamųjų teršalų kiekis savaime nesumažėtų panašiu dydžiu. Dėl laipsniško branduolinės energetikos atsakymo Vokietijoje ir nutrūkus energijos tiekimui iš Rusijos elektros energijos gamyba kūrenant lignitą išliks konkurencinga net ir tuo atveju, jei smarkiai padidės elektros energijos gamyba iš atsinaujinančiųjų energijos šaltinių, todėl elektrinių operatoriai neturi paskatų uždaryti elektrines iki 2038 m. Todėl ši priemonė skirta situacijai, kai ji gali padėti iš esmės pagerinti padėtį, nes pati rinka to negali užtikrinti.
- (162) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą „Greenpeace“ teigė, kad priemonė nėra būtina, atsižvelgiant į tai, kad: i) Uždarymo įstatymas būtų atitikęs pagrindines teises, jei kompensacija nebūtų numatyta arba būtų numatyta tik ribota kompensacija, ir ii) pagalba negali iš esmės pagerinti padėties taip, kaip to negali padaryti pati rinka. Nors pagal Uždarymo įstatymą laipsniškas anglių atsakymas gaminant energiją yra nuspėjamas ir aiškus, pagalba tam iš tikrųjų neturi jokios reikšmės.
- (163) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą „ClientEarth“ teigė, kad priemonė nėra reikalinga. Lignitu kūrenamos elektrinės ir susijusios kasyklos rinkos sąlygomis (ypač dėl didėjančių aplinkosaugos reikalavimų laikymosi išlaidų ir apyvartinių taršos leidimų kainų) būtų uždarytos savaime ir anksčiau nei 2038 m., todėl priemonė tik atidės visišką lignito atsakymą Vokietijoje. Savo pastabose dėl sprendimo išplėsti procedūrą „ClientEarth“ pridūrė, kad dėl klimato politikos poveikio ir pokyčių elektros energijos rinkoje lignitu kūrenamos elektrinės netrukus pasitrauktų iš rinkos. „ClientEarth“ taip pat paminėjo Sprendimą SA.54537 (2020/NN) – Nyderlandai – Draudimas elektros energijos gamybai Nyderlanduose naudoti anglis, kai Nyderlandų institucijos skyrė kompensaciją vienintelei elektrinei „Hemweg“, kuriai nebuvo taikomas pereinamasis laikotarpis, kaip kitoms elektrinėms, kurioms taikomas Uždarymo įstatymas ⁽⁷⁶⁾.

⁽⁷⁴⁾ Öko-Institut, Assessment of the planned compensation payments for decommissioning German lignite power plants in the context of current developments, 29 June 2020, p. 25 et seq, prieiga per internetą: <https://www.oeko.de/publikationen/p-details/assessment-of-the-planned-compensation-payments-for-decommissioning-german-lignite-power-plants-in-the-context-of-current-developments>.

⁽⁷⁵⁾ Power ENGINEERING International, Spain's remaining coal-fired plants likely to be phased out by 2025, 5 August 2020, prieiga per internetą: <https://www.powerengineeringint.com/coal-fired/spains-remaining-coal-fired-plants-likely-to-be-phased-out-by-2025/>.

⁽⁷⁶⁾ 2020 m. gegužės 12 d. Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos SA.54537 (2020/NN) – Nyderlandai – Draudimas elektros energijos gamybai Nyderlanduose naudoti anglis (OL C 220, 2020 7 3, p. 1). Žr. 2022 m. lapkričio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimą Nyderlandų Karalystė / Europos Komisija, T-469/20, ECLI:EU:T:2022:713. Šis sprendimas apskustas Teisingumo Teismui (byla C-40/23 P).

- (164) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą EEB pažymėjo, kad istoriškai anglimis kūrenamos elektrinės pasaulyje vidutiniškai nustoja veikti po 46 metų, ir apskaičiavo, kad skiriant kompensaciją numatyta ankstesnė nei tikėtasi 3 iš 15 bendrovės RWE blokų ir 7 iš 11 bendrovės LEAG blokų uždarymo data. Todėl likusiems blokams neturėtų būti skiriama jokia kompensacija, nes jie arba jau turėjo būti uždaryti, arba turėtų būti uždaryti artimiausiu metu, kad būtų sumažinti nuostoliai dėl vis prastesnių anglių ekonominių rodiklių. Be to, kaip aptarta 151 konstatuojamojoje dalyje, EEB taip pat teigė, kad nustatant kompensaciją neatsižvelgta į didėjančią anglies dioksido taršos leidimų kainą.
- (165) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą CAN laikėsi nuomonės, kad rinkos dinamikos gali pakakti anglimis kūrenamoms elektrinėms uždaryti. CAN nurodė didėjančias ES ATLPS kainas ir teigė, kad tiesioginis dabartinių ES ATLPS kainų poveikis yra tas, kad dėl jų po 2024 m. beveik perpus sumažėja modernių lignitu kūrenamų Vokietijos elektrinių pelningumas⁽⁷⁷⁾, todėl, remiantis dabartiniais lūkesčiais, beveik pusė šalies lignitu kūrenamų elektrinių būtų nuostolingos.

4.3.5. Tinkamumas

4.3.5.1. RWE

- (166) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą bendrovė RWE teigė, kad ši priemonė yra tinkama ir kad Anglių komisija, o po jos ir Vokietijos Vyriausybė, kruopščiai pasvėrė sprendimą dėl priemonės, kuria būtų užtikrintas suderintas, teisiškai ir sutartimis garantuotas elektros energijos gamybos kūrenant lignitą nutraukimas, palyginti su kitomis priemonėmis. Sprendime dėl laipsniško antracito atsisakymo⁽⁷⁸⁾ Komisija pažymėjo, kad sutartimi užtikrintas ir kompensuojamas laipsniškas anglių atsisakymas pranašesnis už kitas priemones, pavyzdžiui, ES ATLPS, minimalią CO₂ kainą arba tik reglamentavimo intervencijas. Pagrindinis sutartinio sprendimo privalumas yra galimybė tikslingai nukreipti laipsnišką atsisakymą, atsižvelgiant į energijos tiekimo saugumą ir darbo vietas, kurioms tai turės įtakos, ir teisiškai jį užtikrinti. Reikėjo sprendimo nurodant individualią eksploatacijos nutraukimo trajektoriją, kuri apskritai būtų nuosekli, kurios būtų galima laikytis atitinkamose gamybos sistemose techniniu ir reglamentavimo teisės požiūriu ir kuri būtų susijusi su kuo mažesnėmis eksploataavimo, ekonominėmis ir socialinėmis išlaidomis.
- (167) Savo pastabose dėl viešų konsultacijų ir sprendimo išplėsti procedūrą bendrovė RWE pakartojo, kad priemonė yra tinkama, nes pasirinktas metodas, pagal kurį, konsultuojantis su eksploatuojančiomis bendrovėmis, nuo pradžios iki galo nustatoma holistinė eksploatacijos nutraukimo trajektorija ir ji nustatoma teisiškai saugiu būdu, kad būtų išvengta sistemos pertrūkių ir pernelyg didelės apkrovos paveiktuose anglių regionuose, visiškai atitinka PKAEG 429 punktą.

4.3.5.2. LEAG

- (168) Savo pastabose dėl viešų konsultacijų bendrovė LEAG teigė, kad priemonė yra tinkama. Dirbant Anglių komisijai, Vokietija išnagrinėjo įvairius išmetamo CO₂ kiekio mažinimo scenarijus ir alternatyvas bei pasirinko šį sprendimą, atsižvelgdama į teisinį netikrumą, kuris kiltų elektrinių operatoriams dėl galimų ieškinių dėl žalos atlyginimo.

4.3.5.3. Įmonės

- (169) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą, viešų konsultacijų ir sprendimo išplėsti procedūrą bendrovė GPE teigė, kad Komisija deramai neišnagrinėjo priemonės tinkamumo, ir tvirtino, kad priemonė, kuria kompensuojamas prarastas pelnas neišskiriant skirtingų įrenginių, negali būti tinkama. Bendrovė GPE taip pat nurodė Lenkijos valstybės pagalbos bylą dėl paramos anglių kasyklų uždarymui, kurioje Komisija nustatė, kad pagalba išskirtinėms socialinėms ir aplinkosaugos išlaidoms padengti yra suderinama⁽⁷⁹⁾, ir pažymėjo, kad neaišku, ar išlaidos, į kurias atsižvelgiama taikant bendrovės RWE priemonę, atitinka išskirtines socialines ir aplinkosaugos išlaidas, kaip Lenkijos atveju, ar tai yra kitų rūšių išlaidos.

⁽⁷⁷⁾ Modern German lignite plant margins halve from 2024 | Argus MEDIA.

⁽⁷⁸⁾ Sprendimas dėl laipsniško antracito atsisakymo Vokietijoje, 118 konstatuojamoji dalis.

⁽⁷⁹⁾ Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos SA.100533 (2021/NN) – Lenkija – Lenkijos anglių kasybos uždarymo plano pakeitimai (OL C 231, 2023 6 30, p. 8).

- (170) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą aštuonios vietos bendrovės teigė, kad tai, jog mokėjimai yra fiksuoti ir nedinaminiai, nėra tinkama ir kad dinaminės kainodaros modelis būtų buvęs tinkamesnis siekiant užtikrinti laipsnišką anglių atsisakymą ir kartu apriboti kompensacijas iki būtino lygio.
- (171) Savo pastabose dėl viešų konsultacijų dvi vietos bendrovės teigė, kad yra tinkamesnių alternatyvų, kurios būtų vienodai veiksmingos siekiant klimato apsaugos tikslo, ir kad pirmiausia reiktų išnagrinėti, ar galima taikyti kitas politikos kryptis ir priemones, pavyzdžiui, CO₂ mokesčius arba kainų mechanizmus, pavyzdžiui, ATLPS. Šios bendrovės taip pat pateikė pavyzdžių, kaip kitos valstybės narės laipsniškai atsisakė anglių neskirdamos kompensacijų⁽⁸⁰⁾.

4.3.5.4. Asociacijos / NVO

- (172) Savo pastabose dėl viešų konsultacijų DEBRIV teigė, kad priemonė yra tinkama pagal PKAAEG 429 punktą. DEBRIV nurodė, kad Vokietija išnagrinėjo alternatyvas, kaip pasiekti planuojamą išmetamo CO₂ kiekio sumažinimą (žr. 25 konstatuojamąją dalį), ir kad ši priemonė yra tinkamiausia nustatytam tikslui (t. y. teisiškai saugiam ir patikimam išmetamo CO₂ kiekio sumažinimui) pasiekti.
- (173) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą, viešų konsultacijų ir sprendimo išplėsti procedūrą „ClientEarth“ nurodė, kad priemonė nėra tinkama. Nors gali būti atveju, kai Komisija nustato, kad derybos dėl kompensacijos pagal sutartį siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir išvengti brangiai kainuojančių teisminių procedūrų yra tinkama pagalbos forma⁽⁸¹⁾, šiuo atveju taip nėra, nes: i) blokai būtų buvę uždaryti bet kuriuo atveju ir negavus kompensacijos, nes dauguma blokų būtų buvę uždaryti vien rinkos jėgomis; ii) Vokietijos teisėje nėra reikalavimo skirti tokią kompensaciją už veiklos vykdytojo nuosavybės teisių naują apibrėžimą šiuo atveju, todėl įpareigojimo uždaryti blokus teisėtumas galėjo būti užtikrintas ir be finansinės kompensacijos (dėl pagalbos buvimo žr. 107 konstatuojamąją dalį); iii) tinkamai parengti konkursai būtų tinkamesnė pagalbos forma nei fiksuoto dydžio kompensacijos; iv) jei šiuo atveju konkursai nebūtų tinkama pagalbos forma, tinkamesnė būtų kompensacija, grindžiama prisitaikymo parametrais (tai taip pat susiję su pagalbos proporcingumu). „ClientEarth“ taip pat nurodė Lenkijos valstybės pagalbos bylą dėl paramos anglių kasyklų uždarymui, kurioje Komisija nustatė, kad pagalba išskirtinėms socialinėms ir aplinkosaugos išlaidoms padengti yra suderinama⁽⁸²⁾, ir pažymėjo, kad tai, jog lignito kasyklos yra glaudžiai susijusios su elektrinėmis, savaime nepateisina jų įtraukimo į kompensacijos apskaičiavimą, ir neaišku, ar išlaidos, į kurias atsižvelgta nustatant bendrovės RWE priemonę, atitinka išskirtines socialines ir aplinkosaugos išlaidas, kaip Lenkijos atveju, ar tai yra kitų rūšių išlaidos.
- (174) EEB savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą pateikė dvi alternatyvas, kurių galėjo imtis Vokietijos Vyriausybė. Pirmą, Vokietijos Vyriausybė rimtai nesvarstė minimalios anglies dioksido kainos apatinės ribos kaip ekonomiškai efektyvesnio būdo pasiekti tą patį rezultatą, kartu taikant principą „teršėjas moka“ ir neteikiant valstybės pagalbos. Antra, kompensacijos turėjo būti mokamos tik tuo atveju, jei bus visiškai įgyvendinti Sąjungos standartai, pavyzdžiui, didelių kurą deginančių įrenginių GPGB, įskaitant energijos vartojimo efektyvumo rodiklius. Šiuo atžvilgiu EEB atlieka palyginimą su Nyderlandų požiūriu minėtoje kompensavimo už anglis Nyderlanduose byloje⁽⁸³⁾, kai uždarymo įstatyme buvo nustatyti privalomi elektros energijos vartojimo efektyvumo lygiai. EEB mano, kad Vokietijoje būtų buvę galima iš anksto nustatyti, kad bet kokia kompensacija priklausytų nuo to, ar pasiektas su GPGB susijęs energijos vartojimo efektyvumas, ir kad veiklos rezultatais grindžiamas metodas ir pirmesnis daugiau ŠESD išmetančių blokų uždarymas būtų tinkamesnė ŠESD kiekio mažinimo priemonė.

⁽⁸⁰⁾ *Power ENGINEERING International*, Spain's remaining coal-fired plants likely to be phased out by 2025, 5 August 2020, prieiga per internetą: <https://www.powerengineeringint.com/coal-fired/spains-remaining-coal-fired-plants-likely-to-be-phased-out-by-2025/>.

⁽⁸¹⁾ Pvz., pagalba „Fessenheim“ atominės elektrinės Prancūzijoje uždarymui anksčiau laiko.

⁽⁸²⁾ Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos SA.100533 (2021/NN) – Lenkija – Lenkijos anglių kasybos uždarymo plano pakeitimai (OL C 231, 2023 6 30, p. 8).

⁽⁸³⁾ 2020 m. gegužės 12 d. Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos SA.54537 (2020/NN) – Nyderlandai – Draudimas elektros energijos gamybai naudoti anglis Nyderlanduose (OL C 220, 2020 7 3, p. 1).

4.3.6. Proportingumas

4.3.6.1. RWE

- (175) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą bendrovė RWE teigė, kad dėl šios priemonės kompensacijos permoka nesusidaro, todėl ji yra proporcinga. Pirma, kompensacija neviršija bendros žalos, nes visi bendrovės RWE nuostoliai (ji apskaičiavo, kad bendra žala dėl uždarymo anksčiau laiko yra 8,7 mlrd. EUR) viršija jai skirtos kompensacijos sumą. Be to, bendrovė RWE teigė, kad apie konkurencinį konkursą lignito atveju negali būti nė kalbos, nes jis nesukurtų jokio konkurencinio veiksmingumo, atsižvelgiant į tai, kad Vokietijoje veikia nedaug rinkos dalyvių ir yra nedaug gamybos sistemų, kurias sudaro elektrinės ir atvirosios kasyklos.
- (176) Savo pastabose dėl viešų konsultacijų bendrovė RWE teigė, kad priemonė išlieka proporcinga ir pagal PKAAEG dėl toliau nurodytų priežasčių:
- a) pagal PKAAEG 430 punktą, konkurso procedūra būtų netinkama, nes yra tik du veiklos vykdytojai, mažai gamybos sistemų ir sistemos sutrikimų rizika;
 - b) pagal PKAAEG 432 punktą, šia suma siekiama kompensuoti bendrovės RWE negautą pelną ir papildomas išlaidas, patirtas dėl uždarymo anksčiau laiko. 2019 m. bendrovė RWE buvo apskaičiavusi, kad bendra dėl uždarymo anksčiau laiko jos patirta žala siekia 8,7 mlrd. EUR: 5,5 mlrd. EUR negauto pelno ir 3,2 mlrd. EUR papildomų išlaidų;
 - c) atnaujinimo mechanizmas, kaip nurodyta PKAAEG 433 punkte, nėra būtinas ir proporcingas, kad būtų išvengta kompensacijos permokos, nes jos jau išvengiama dėl to, kad kompensacijos suma yra gerokai mažesnė už ekonominius sunkumus, su kuriais faktiškai susidūrė bendrovė RWE. Atnaujinimo mechanizmas taip pat netinka Vokietijos pasirinktam visiško laipsniško lignito atsisakymo modeliui, kuris yra suplanuotas ir dėl kurio teisiškai bei pagal sutartis susitarta ilgam laikui, nes šis mechanizmas panaikintų teisinį tikrumą, kurio siekiama šiuo modeliu. Be to, toks mechanizmas negali būti taikomas papildomoms išlaidoms, nes šios išlaidos atsiranda ne dėl atskirų elektrinių uždarymo, o nuolat dėl kasyklų perplanavimo, todėl atskirų elektrinių eksploatacijos nutraukimo laikas nėra tinkamas momentas daryti „naujausias prielaidas“, kaip apibrėžta PKAAEG 433 punkte. Bendrovė RWE taip pat nurodė, kad nustačius tokį mechanizmą *ex post* būtų panaikintas sutartinio laipsniško lignito atsisakymo verslo pagrindas bendrovei RWE jau uždarius pirmuosius savo blokus ir jau pradėjus iš naujo planuoti kasybos veiklą. Be to, dėl uždarymo įstatymo ir 2021 m. sutarties buvo derėtasi ir susitarta gerokai prieš įgyvendinant PKAAEG ir joje numatytą reikalavimą dėl atnaujinimo mechanizmo, todėl jo nustatymas dabar pažeistų teisėtus bendrovės RWE lūkesčius. Galiausiai toks mechanizmas yra svetimas viešosios teisės reglamentuojamai kompensacinei priemonei; jei bendrovė RWE būtų gavusi kompensaciją per nacionalinį teismą, nacionalinis teismas nebūtų nustatęs, kad kompensacijos suma priklauso nuo tolesnės valstybės intervencijos raidos.
- (177) Savo pastabose dėl sprendimo išplėsti procedūrą bendrovė RWE teigė, kad i) konkurso procedūra būtų netinkama, kaip paaiškinta pirmiau; ii) tai, kad Vokietija skaičiavo visos žalos ir sukaupto pelno dalį tik iki 2026 m. rodo, kad bendrovei RWE išmokėta kompensacija nepadengia visos patirtos žalos; iii) bendrovė RWE toliau reikšmingai prisideda prie dekarbonizacijos paankstindama laipsnišką lignito atsisakymą iki 2030 m. ir iv) atnaujinimo mechanizmas nereikalingas, nes kompensacijos išmokos jau yra pagrįstos ekonominiais sunkumais, atsiradusiais per minėtą trejų metų laikotarpį. Jo nereikėtų ir tuo atveju, jei 2021 ir 2022 m. uždarytų blokų atveju būtų įvertintas 2025 ir 2026 m. negautas pelnas ir į jį būtų atsižvelgta, nes PKAAEG nurodo tik laikotarpį nuo pagalbos suteikimo iki uždarymo, bet ne laikotarpį nuo pagalbos suteikimo iki kompensuojamos žalos atsiradimo, taip pat atsižvelgiant į tai, kad Vokietijos skaičiavimai iki 2026 m. yra pagrįsti faktiniais ir todėl patikimais rinkos duomenimis, taigi kompensacijos sumos nereikia peržiūrėti ir šiuo atžvilgiu.

(178) Konkrečiai dėl sprendime pradėti procedūrą nurodytų Komisijos abejonių bendrovė RWE savo pastabose dėl sprendimo išplėsti procedūrą nurodė, kad:

- a) patikslinti bendrovės RWE prarasto pelno skaičiavimai, kurie taikomi trumpesniajam laikotarpiui ir yra atsargesni, pašalino sprendime pradėti procedūrą nurodytas abejones dėl netikrumo, susijusio su ilgesnio laikotarpio prognozėmis ir lignito įrenginių eksploatavimo trukme. Visi įrenginiai, įtraukti į patikslintus skaičiavimus, tikrai galėjo būti eksploatuojami dar trejus metus (ir ilgiau). Taip pat buvo pašalinta Komisijos abejonė dėl „Niederaußem D“ eksploatavimo trukmės (žr. sprendimo pradėti procedūrą 127 konstatuojamąją dalį), nes į šią elektrinę nebuvo atsižvelgta atliekant patikslintus bendrovės RWE prarasto pelno skaičiavimus;
- b) netikrumo dėl elektros energijos ir CO₂ kainų nėra, nes patikslintiems skaičiavimams Vokietija galėjo naudoti faktinius rinkos duomenis, kurie suteikia patikimos informacijos apie kainą ir CO₂ sąnaudas, kuriomis elektrinės operatorius atitinkamu metu galėjo parduoti savo pajėgumus. Remdamasi sprendimo išplėsti procedūrą 115 konstatuojamąją dalimi, bendrovė RWE sutinka, kad Komisija buvo teisi pažymėdama, jog elektros energijos pajėgumų pardavimas išankstinių sandorių rinkoje vyksta iš tikrųjų ir kad remiantis tokiais faktais rinkos duomenimis galima atlikti patikimus skaičiavimus;
- c) jautrumo analizė nereikalinga, nes elektros energijos kainos ir CO₂ sąnaudos nebuvo nustatytos modeliuojant rinką pagal galbūt neapibrėžtas prielaidas;
- d) kai naudojami faktiniai rinkos duomenys, skaičiavimų rezultatams reikšmingą poveikį daro du veiksniai: laiko momentas ir nagrinėjamas laikotarpis. Vokietija abu veiksnius pasirinko taip, kad apskaičiuotas negautas pelnas yra gerokai per mažas, todėl jos metodas yra atsargus. Pasirinktas trejų metų veiklos laikotarpis yra labai ribotas ir trumpesnis nei *Sicherheitsbereitschaft* ⁽⁸⁴⁾ atveju, kai Komisija patvirtino kompensaciją už negautą pelną per ketverius elektrinės veiklos metus. NET ir atsargiai apskaičiuojant minimalią žalą, kuri turėtų būti grindžiama tik faktiniais rinkos duomenimis, atsižvelgiant į elektros energijos rinkos duomenis, būtų tiksliau daryti prielaidą, kad 2021 ir 2022 m. uždaryti blokai būtų toliau veikę bent jau 2025 ir 2026 m.;
- e) kalbant apie dviejų savaitių laikotarpio nuo 2022 m. spalio 21 d. iki lapkričio 4 d. pasirinkimą, pirmiausia reikėtų pažymėti, kad tai yra palyginti nesenas praeities laikotarpis, kuris vargu ar galėjo būti naujesnis bendrovei „r2b energy consulting“ 2022 m. gruodžio 16 d. atliekant skaičiavimus. Be to, atrodo tikėtina, kad dviejų savaitių laikotarpio vidutinės vertės galima naudoti siekiant suderinti siekį užtikrinti kuo didesnę duomenų kokybę ir bandymą naudoti prasmingą vertę, kuriai neturi įtakos atsitiktiniai trumpalaikiai kainų šuoliai ar kritimai;
- f) kompensacijos už uždarymą anksčiau laiko pagal priemonę ir uždarymo atidėjimo mechanizmas nuo pat pradžių buvo sumanyti kaip dvi skirtingos priemonės, kuriomis kompensuojami skirtingi ekonominiai sunkumai ir kurios nesutampa. Vokietijos nustatytas 2021–2026 m. prarastas pelnas nesusijęs su jokiais „Niederaußem G“ arba „Niederaußem H“ eksploatavimo apribojimais po 2029 m.;
- g) net ir pakeisto uždarymo grafiko atveju dėl laipsniško atsisakymo anksčiau laiko bus patirta papildomų išlaidų, pavyzdžiui, didelių išlaidų pakeistam kasyklų planavimui, taip pat didelių personalo restruktūrizavimo išlaidų. Tačiau bendrovė RWE atkreipė dėmesį į tai, kad Komisija nemano, jog šiame etape būtina toliau nagrinėti šias papildomas išlaidas siekiant nustatyti iš dalies pakeistos bendrovės RWE priemonės suderinamumą, nes Vokietijos nustatyta dalinė žala 2021–2026 m. gauto pelno forma yra pakankama, kad būtų užtikrinta, jog kompensacija nebus perteklinė;
- h) patikslinti skaičiavimai yra ne tik atsargūs dėl šioje konstatuojamojoje dalyje apibendrintų priežasčių, bet ir tėra dalinės žalos apskaičiavimai, nes nebuvo atsižvelgta į keletą kitų išlaidų, t. y. nuo 2026 m. uždarymų blokų prarastą pelną, pajamas iš šilumos tiekimo ir balansavimo rinkos, taip pat dideles papildomas bendrovės RWE išlaidas.

⁽⁸⁴⁾ 2016 m. gegužės 27 d. Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos SA.42536 – Vokietija – Vokietijos lignitu kūrenamų elektrinių uždarymas (OL C 258, 2016 7 15, p. 1).

4.3.6.2. LEAG

- (179) Bendrovė LEAG teigė, kad Komisijos sprendimų praktika, būtent – sprendimas dėl 2016 m. Vokietijoje uždarytos lignitu kūrenamos elektrinės ⁽⁸⁵⁾, sprendimas dėl atominės elektrinės „Fessenheim“ uždarymo anksčiau laiko ⁽⁸⁶⁾ ir sprendimas dėl laipsniško branduolinės energijos atsisakymo Vokietijoje, yra tinkama analogija tiek proporcingumo, tiek tinkamumo požiūriu. Nors ši priemonė visiškai kitokia, vis dėlto apie tam tikrą nagrinėjamos kompensacijos sumos proporcingumą galima spręsti iš 2016 m. Komisijos sprendimo, kuriame Vokietija darė prielaidą, kad šių blokų išlaidos sudarys maždaug 1,6 mlrd. EUR ⁽⁸⁷⁾. Be to, šiuo atveju dėl visiškai laipsniško elektros energijos gamybos iš lignito atsisakymo anksčiau laiko ne tik uždaromi didesni ir naujesni nei 2016 m. Komisijos sprendime nurodyti elektrinės blokai, svarbiausia – anksčiau laiko nutraukiamas atvirųjų kasyklų eksploatavimas. Todėl į kompensacijų sumas taip pat turi būti įtrauktos didelės investicijos į atvirąsias kasyklas ir papildomos išlaidos, atsirandantys dėl tolesnių atvirųjų kasyklų veiklos nutraukimo anksčiau laiko padarinių ⁽⁸⁸⁾.
- (180) Skirtingai nuo 2016 m. patvirtinto uždarymo, kai atskiri elektrinės blokai buvo laikinai sustabdyti ketveriems metams iki galutinio eksploatacijos nutraukimo, šiuo atveju reikia atsižvelgti į ilgesnį kompensavimo laikotarpį iki galutinio eksploatacijos nutraukimo 2038 m. Šiuo atveju toks ilgas laikotarpis yra pateisinamas, nes priešingos padėties scenarijus yra lemiamas apskaičiuojant prarastą, t. y. pelną, kurį elektrinės būtų gavusios elektros energijos rinkoje, jei nebūtų teisiškai privalomo lignito naudojimo nutraukimo. Šis požiūris taip pat atitinka 2021 m. Komisijos sprendimą, kuriuo patvirtinta Prancūzijos valstybės pagalba bendrovei EDF dėl atominės elektrinės „Fessenheim“ uždarymo anksčiau laiko ⁽⁸⁹⁾ ir kuriame Komisija nustatė, kad suma yra proporcinga, nes ją kompensuojamos bendrovės EDF patirtos ir įrodytos išlaidos ir sunkumai.
- (181) Be to, bendrovės LEAG nuomone, yra panašumų tarp šios bylos ir kompensacijų atominių elektrinių operatoriams dėl laipsniško branduolinės energijos atsisakymo. 2021 m. kovo 5 d. Vokietijos Vyriausybė susitarė su bendrovėmis „E.ON“, RWE, „EnBW“ ir „Vattenfall“, kad veiklos vykdytojai gaus maždaug 2,4 mlrd. EUR finansinę kompensaciją už elektros energijos kiekį, kurio negalima naudoti, ir nuvertėjusias investicijas. Mainais bendrovės įsipareigojo nutraukti visus teisinius ginčus, vykstančius dėl sprendimo laipsniškai atsisakyti branduolinės energijos, taip pat vykstančias administracines procedūras. Jos taip pat sutiko visiškai atsisakyti imtis teisių gynimo priemonių. Šiuo tikslu Vokietijos Vyriausybė priėmė AtG 18-ojo pakeitimo projektą, kuriuo buvo pritarta viešosios teisės sutarties pasirašymui. Juo įgyvendinamas 2016 m. gruodžio 6 d. Federalinio Konstitucinio Teismo sprendimas dėl AtG 13-ojo pakeitimo, atsižvelgiant į 2020 m. rugsėjo 29 d. sprendimą dėl AtG 16-ojo pakeitimo. Šiuo sprendimu teismas pripažino, kad laipsniškas branduolinės energijos atsisakymas yra leistinas, tačiau kartu priteisė atominių elektrinių operatoriams atitinkamą kompensaciją, kurios anksčiau Vokietijos Vyriausybė jiems nebuvo skyrusi arba buvo skyrusi nepakankamo dydžio kompensaciją.
- (182) Bendrovė LEAG teigė, kad kompensacija atominių elektrinių operatoriams yra gerokai didesnė nei kompensacija, kuri pagal Uždarymo įstatymą ir 2021 m. sutartį skiriama lignitu kūrenamų elektrinių operatoriams (vertinant EUR/MWh), nors dokumentais pagrįsta ir patikrinama žala, padaryta anksčiau laiko nutraukus elektros energijos gamybą iš lignito, yra gerokai didesnė nei branduolinės energetikos atveju. Nors AtG-ÄndG 18-ojo pakeitimo projekte konkreti kompensacija svyruoja nuo 28,7 EUR/MWh iki 33,2 EUR/MWh, [...]. Todėl, net ir tiesiogiai lyginant su kompensacijomis pagal AtG atominių elektrinių operatoriams, numatytos kompensacijos lignitu kūrenamų elektrinių operatoriams nėra nei neprotingos, nei nepagrįstos. Priešingai, jos atitinka mažiausią teisės aktais nustatytą ribą.

⁽⁸⁵⁾ 2016 m. gegužės 27 d. Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos SA.42536 – Vokietija – Vokietijos lignitu kūrenamų elektrinių uždarymas (OL C 258, 2016 7 15, p. 1), 11 konstatuojamoji dalis.

⁽⁸⁶⁾ 2021 m. kovo 23 d. Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos SA.61116 – Prancūzija – Ankstyvas atominės elektrinės „Fessenheim“ uždarymas Prancūzijoje (OL C 275, 2021 7 9, p. 1).

⁽⁸⁷⁾ 2016 m. gegužės 27 d. Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos SA.42536 – Vokietija – Vokietijos lignitu kūrenamų elektrinių uždarymas (OL C 258, 2016 7 15, p. 1), 15 konstatuojamoji dalis.

⁽⁸⁸⁾ Dėl pareigos atlyginti netiesioginius nuostolius žr. dokumento „Papier, in: Maunz/Dürig, GG“ (2018 m. sausio mėn.) 14 straipsnio 631 ir paskesnius punktus.

⁽⁸⁹⁾ Komisijos kasdienės naujienos, 2021 m. kovo 23 d., prieiga per internetą: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/mex_21_1347.

- (183) Be to, bendrovė LEAG teigė, kad atlygis pagal atidėto uždarymo mechanizmą yra susijęs su papildoma paslauga, yra nepriklausomas, todėl jo negalima painioti su kompensacija už uždarymą anksčiau laiko.
- (184) Savo pastabose dėl viešų konsultacijų bendrovė LEAG teigė, kad vertinant kompensacijos proporcingumą reikia atsižvelgti ir į kitus veiksnius ir aspektus, įskaitant 2021 m. sutartyje numatytą visišką atsakymą imtis teisių gynimo priemonių, kuris padeda išvengti sudėtingų ir ilgų teisminių ginčų.
- (185) Bendrovė LEAG teigė, kad tinkamas laikas palyginimui su priešingos padėties scenarijumi yra pranešimo apie priemonę laikas. Dėl PKAAEG 432 punkto taikymo laipsniškam anglių atsakymui Vokietijoje, atsižvelgiant į bendrą tokio atsakymo proceso trukmę ir atitinkamų rinkų nepastovumą, atrodo tikslinga, kad Komisija pritartų tinkamai pagrįstoms prielaidoms, kurios buvo aptartos ir suderintos su pagalbos gavėjais ir kurias Vokietija Komisijai pateikė pranešimo metu. Priešingu atveju Komisija galiausiai, taip pat ir dėl valstybės pagalbos procedūrų trukmės, išikiš į sutartimi suderintą rizikos paskirstymą: rinkos lūkesčiai ateityje visada gali pasikeisti, o kompensacija gali pasirodyti per didelė arba per maža. Tačiau sutarties tikslas yra būtent pasiekti kuo aiškesnį susitarimą dėl tokios rizikos paskirstymo. Toks aiškinimas atitinka bendrąją valstybės pagalbos teisės principą, pagal kurį dėl priemonės atitikties turi būti sprendžiama *ex ante* prieš ją įgyvendinant ⁽⁹⁰⁾.
- (186) Bendrovės LEAG nuomone, socialiai priimtina laipsnišką anglių atsakymą būtina planuoti keletą metų. Siekdamą išvengti ekonominių, socialinių ir politinių struktūrinių sutrikimų, su kuriais paveiktos bendrovės ir regionai gali susidurti dėl politiškai nulemtu anglių atsakymo anksčiau laiko, Vokietija po ilgų ir intensyvių diskusijų Anglių komisijoje su visais paveiktais suinteresuotaisiais subjektais Uždarymo įstatyme ir 2021 m. sutartyje nustatė laipsnišką elektros energijos gamybos kūrenant antracitą ir lignitą atsakymą Vokietijoje ne vėliau kaip iki 2038 m. Siekiant nepakenkti šiam ilgam ir sudėtingam procesui, būtina, kad neapibrėžti vėlesni įvykiai vėl nekeltų abejonių dėl gerai pagrįstų šio proceso prielaidų ir prognozuojamų sprendimų. Priešingu atveju vertinimas priklausytų nuo nenuspėjamų ateities įvykių, o tai vėl keltų pavojų teisiniam ir planavimo tikrumui, kuris turi būti pasiektas vykdant tokius sudėtingus procesus. Šiuo metu tokio atsitiktinio laiko pasirinkimo rizika pasireiškia, pavyzdžiui, elektros energijos kainomis neatidėliotinių sandorių ir ateities sandorių rinkose, kuriose kainos yra gerokai didesnės už pranešimo metu numatytas elektros energijos kainas. Be to, nagrinėjamos šalys susitarė visiškai atsakyti apskundimo galimybes. Jei atitinkama vertinimo data pagal priešingos padėties scenarijų pasikeistų, palyginti su susitarimu, dėl nepastovių elektros energijos kainų kiltų pavojus visam paketui ir su juo susijusiam teisiniam ir planavimo tikrumui.
- (187) Be to, bendrovė LEAG teigė, kad atnaujinimo mechanizmo, kaip nurodyta PKAAEG 433 punkte, nereikia, nes galioja išskirtinių aplinkybių išimtis. Kadangi PKAAEG nepateikta tokių aplinkybių apibrėžtis, bendrovė LEAG remiasi teismų praktika, pagal kurią aplinkybės laikomos išskirtinėmis, jei jų pobūdis ir mastas yra neįprasti ir jų negalima numatyti ⁽⁹¹⁾. Bendrovė LEAG teigia, kad dabartinė situacija yra išskirtinė aplinkybė dėl toliau nurodytų priežasčių:
- Uždarymo įstatymu ir 2021 m. sutartimi reglamentuojamas laipsniškas lignito atsakymas visose Vokietijos lignitu kūrenamose elektrinėse ir atvirosiose kasyklose, o tai turės plataus masto ir iš dalies nenuspėjamų padarinių ištisiems regionams [...];
 - kompensacijomis elektrinių operatoriams, kurios suskirstytos į 15 metinių dalių, siekiama, viena vertus, paskirstyti federalinei Vyriausybei tenkančią biudžeto naštą, ir, kita vertus, [...]. Tai užtikrinama tik [...] atveju, o tai leis regionui ir įmonėms [...];

⁽⁹⁰⁾ Žr. Komisijos pranešimo dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje vartojamos valstybės pagalbos sąvokos, C/2016/2946 (OL C 262, 2016 7 19, p. 1), 78 punktą, kuriame numatyta, kad tai, ar valstybės intervencija atitinka rinkos sąlygas, turi būti vertinama *ex ante*, atsižvelgiant į tuo metu, kai buvo priimtas sprendimas dėl šios intervencijos, turėtą informaciją.

⁽⁹¹⁾ 2013 m. gruodžio 4 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Europos Komisija / Europos Sąjungos Taryba*, C-118/10, ECLI:EU:C:2013:787, 105 punktas; 2013 m. gruodžio 4 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Europos Komisija / Europos Sąjungos Taryba*, C-117/10, ECLI:EU:C:2013:786, 114 punktas.

- c) laipsniškai atsisakant lignito, [...]. Priemonės pagalbos gavėjai prie to turi reikšmingai prisidėti, [...];
- d) valstybių narių ir paveiktų bendrovių susitarimas dėl kompensacijos taip pat padeda išvengti ilgų teismo procesų, ginčą sprendžiant taikiai, kaip nurodyta ir PKAAEG 424 punkte. [...];
- e) teisėtas interesas išvengti konkurencijos iškraipymo dėl kompensacijos permokos turi būti derinamas su paveiktų bendrovių teisėtais interesais [...]. Reikia atsižvelgti į tai, kad valstybės kompensaciją paprastai lemia ne bendrovės noras gauti įprastą investicinę pagalbą, kuria skatinama ir plečiama verslumo veikla. [...].

(188) Bendrovės LEAG akcininkės (bendrovės EPH ir PPFL) savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą nurodė visiškai pritariančios LEAG pozicijai, jog priemonė yra suderinama pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą, nes ji yra proporcinga ir dėl jos LEAG negauna kompensacijos permokos. Savo pastabose dėl viešų konsultacijų jos išreiškė nuomonę, kad priemonė yra proporcinga, nes prarasto pelno ir papildomų nuostolių suma gerokai viršija kompensacijos sumą. Tinkamas laikas faktiniam ir priešingos padėties scenarijų palyginimui turėtų būti Vokietijos pranešimo pateikimo laikas, nes dėl bet kurio kito požiūrio gali kilti rizika, kad bus atnaujintas laipsniško anglių ir lignito atsisakymo pagrindas. Galiausiai, atnaujinimo mechanizmo nereikia (PKAAEG 433 punktas), nes šiuo atveju taikoma išskirtinių aplinkybių išimtis – Vokietijos laipsniškas lignito atsisakymas neabejotinai yra neįprastas ir nenumatytas įvykis.

4.3.6.3. Įmonės

(189) Savo pastabose dėl viešų konsultacijų aštuonios vietos bendrovės teigė, kad priemonė nėra proporcinga, nes ja suteikiama kompensacija yra daug didesnė nei tik prarastas pelnas ir papildomos išlaidos, susijusios su anglimis kūrenamų elektrinių uždarymu, kaip leidžiama pagal PKAAEG 425 punktą. Bendrovės taip pat teigė, kad konkurencinio konkurso nebuvimas nepateisinamas, nes nėra aplinkybių, kurios pateisintų konkurencinio konkurso taisyklės išimtį. Visų pirma, bendrovė RWE nebuvo jokiaje ypatingoje padėtyje, dėl kurios jos didesnės lignito kūrenamos elektrinės ir mažesnės lignitu kūrenamos elektrinės nebūtų galėjusios laimėti atitinkamų konkursų. Be to, jos teigė, kad PKAAEG reikalavimų pagalba bendrovei RWE neatitinka ir todėl, kad ji buvo pagrįsta (*ex ante*) nerealistiška pelningumo prognoze ir nebuvo palyginta su priešingos padėties scenarijumi. PKAAEG 55 punkte aiškiai nurodyta, kad reikia dinaminės priemonės, o tai nenumatyta nei Uždarymo įstatyme, nei 2021 m. sutartyje. Šiuo atžvilgiu nepadedą ir 2021 m. sutarties 20 ir 21 punktuose pateiktos nuostatos dėl reikšmingų reglamentavimo pokyčių, nes jos nėra skirtos rinkos pokyčiams.

(190) 2022 m. lapkričio 16 d. pateiktose pastabose aštuonios vietos bendrovės teigė, kad iš dalies pakeista bendrovės RWE priemonė dar kartą įrodo, jog kompensacija bendrovei RWE buvo nustatyta neskaidriai ir fiksuotai, t. y. neatsižvelgiant į galimus pokyčius ateityje. Bendrovės kėlė klausimą, kodėl kompensacijos, kuri turi būti skirta bendrovei RWE, suma išlieka tokia pati, nepaisant iš dalies pakeistos bendrovės RWE priemonės pakeitimų ir drastiškų pokyčių energijos rinkoje. Jų nuomone, dėl uždarymo anksčiau laiko bendrovės RWE prarastą pelną Vokietija apskaičiavo remdamasi neapibrėžtomis pelningumo prognozėmis ir neatsižvelgė į dinamišką elektros energijos ir CO₂ kainų raidą. Jų nuomone, jau dabar galima numatyti, kad po 2030 m. iš iškastinio kuro gaminamos elektros energijos paklausa sumažės, o CO₂ kainos gerokai padidės.

(191) Savo pastabose dėl sprendimo išplėsti procedūrą aštuonios vietos bendrovės teigė, kad patikslintas kompensacijos sumos apskaičiavimas ir pagrindimas vis dar yra nepakankami. Atliekant patikslintus skaičiavimus neįrodyta, kad bendrovei RWE suteikto pranašumo dydis iš tikrųjų neviršija pagal valstybės pagalbos teisę leistino dydžio. Priešingai, jis kompensuoja strategiškai neteisingus bendrovės RWE sprendimus ir dar labiau sustiprina jos įtaką rinkoje, nes valstybė finansuoja kuro rūšies pakeitimą. Pagalba, pažadėta visiškai kitomis sąlygomis ir neturinti nieko bendra su teisėtais bendrovės RWE lūkesčiais gauti nuosavybės teise saugomą pelną, teikiama teisinantis dėl Rusijos karo prieš Ukrainą išaugusiomis elektros energijos kainomis. Patikslinti skaičiavimai, kurie dabar atsilieka nuo energetikos krizės pokyčių, yra metodiškai netinkami ir apima nerealistiškus pelningumo lūkesčius.

- (192) Be to, vien tam tikrų lūkesčių dėl atskirų elektrinių pelno tinkamu ataskaitiniu laikotarpiu apskaičiavimas neatstoja būtinybės susidaryti bendrą elektrinių parko padėties vaizdą. Skaičiavimais taip pat neįteisinamas visas pranašumo poveikis, nes neatsižvelgiama į valstybės paramą, skirtą vandeniliui tinkamų dujų deginančių elektrinių plėtrai uždarytų lignito blokų vietose, o tai yra labai svarbu investuotojams kapitalo rinkose ir bendrovės RWE finansavimo sąlygoms. Todėl 2,6 mlrd. EUR išmokos bendrovei RWE skyrimas ir paramos perėjimui prie vandeniliui tinkamų dujų deginančių elektrinių perspektyva taip pat turi būti uždrausti po pakeitimo sutarties.
- (193) Savo pastabose dėl sprendimo išplėsti procedūrą bendrovė GPE teigė, kad iš tame sprendime pateiktos informacijos nėra aišku, kodėl nereikalaujama kompensuoti po 2026 m. prarasto pelno, nepateikta jokių paaiškinimų dėl šios datos pasirinkimo priežasčių ir poveikio kompensacijos sumai. Be to, pagal Vokietijos nenumatyto pelno apmokestinimo aktą ⁽⁹²⁾ kai kurių lignitu kūrenamų elektrinių operatoriams taikoma 20 EUR/MWh didesnė kainos viršutinė riba, palyginti su kitoms lignitu kūrenamoms elektrinėms. Dėl šios didesnės viršutinės kainos ribos ir jau numatytos kompensacijos derinio gali susidaryti per didelės išmokos ir kompensacijos permoka. Be to, bendrovė GPE pateikė Vokietijos instituto „Forum Ökologische Soziale Marktwirtschaft“ tyrimo ataskaitą, kurioje teigiama, kad, be kompensacijų už uždarymą anksčiau laiko, lignito kasyba ir elektros energijos gamyba iš lignito Vokietijoje subsidijuojama įvairiomis priemonėmis, pavyzdžiui, finansuojant mokslinius tyrimus, atleidžiant nuo gavybos mokesčio, atleidžiant nuo mokesčių už vandens ėmimą, taikant energijos mokesčių lengvatas.
- (194) Bendrovė GPE taip pat teigė, kad reikia sukurti atnaujinimo mechanizmą, kaip nurodyta PKAAEG 433 punkte. Pirma, skaičiavimai buvo patikslinti per mažiau nei dvejus metus, o tai rodo, kokie trapūs ir jautrūs yra tokie skaičiavimai, todėl yra didelė rizika, kad pagalba bus neproporcinga ir dėl jos bus išmokėta per didelė kompensacija. Antra, kadangi Komisija sutiko, kad nebus rengiamas konkursas, reikėtų atlikti išsamią ir kruopščią analizę, kuri neturėtų būti grindžiama vien tuo, kas pagal sprendimo išplėsti procedūrą 102 konstatuojamąją dalį „atrodo pagrįsta“. Kompensacija apima ilgą laikotarpį, numatoma skirti dideles pagalbos sumas reguliariomis ir iš anksto nustatytais dalimis. Jau vien dėl šių aspektų reikia nustatyti atnaujinimo mechanizmą.
- (195) Bendrovė GPE taip pat teigė, kad Komisija, atrodo, neišnagrinėjo galimo kai kurių blokų perkėlimo į atidėto uždarymo mechanizmą poveikio. Be to, bendrovė GPE teigė, kad net jei būtų aiškiai nurodyta, jog toks perkėlimas nėra šios bylos dalis, jis vis tiek gali turėti didelės įtakos kompensacijos, kuri gali būti skirta bendrovei RWE, sumai. Tačiau bendrovė GPE nepaaiškino, koks bus tas poveikis ir kaip jis pasireikš. Galiausiai sprendimo išplėsti procedūrą 34 konstatuojamojoje dalyje Komisija paaiškina, kad Vokietijos Vyriausybė gali nuspręsti tris blokus („Niederauſem K“, „Neurath F“ ir „Neurath G“) perkelti į rezervą iki 2033 m. pabaigos. Jei Vyriausybė priimtų tokių sprendimą, galutinis eksploatacijos nutraukimas įvyktų tik 2033 m., o ne 2030 m., o tai turi įtakos prarastoms pajamoms.
- (196) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą dvi vietos bendrovės teigė, kad kompensacija nėra proporcinga, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta toliau:
- a) prarastas pelnas nėra išlaidos, patirtos dėl laipsniško anglių atsisakymo anksčiau laiko. Pirma, kyla abejonių, ar lignito įrenginių eksploatavimas ateityje apskritai būtų pelningas, ypač atsižvelgiant į didėjančias anglies dioksido kainas. Antra, kyla abejonių, ar dėl laipsniško anglių atsisakymo anksčiau laiko apskritai atsirastų papildomų atvirosios kasybos išlaidų. Taip yra dėl to, kad visada yra rizika, jog atvirųjų kasyklų nebebus galima eksploatuoti, nes leidimai eksploatuoti atvirąsias kasyklas paprastai išduodami tik dviem trejims metams. Trečia, neaišku, ar apskaičiuojant kompensacijos išmoką taip pat buvo atsižvelgta į nereikalingas investicijas ir priežiūros išlaidas, kurių veiklos vykdytojai išvengė dėl laipsniško anglių atsisakymo;

⁽⁹²⁾ Gesetz zur Einführung einer Strompreisbremse (Strompreisbremsengesetz – StromPBG), prieiga per internetą: <https://www.gesetze-im-internet.de/strompbg/BjNR251210022.html>.

- b) kompensacijos suma buvo nustatyta neteisingai, nes apskaičiuojant kompensaciją buvo naudojami neteisingi kompensavimo laikotarpiai, taip pat buvo naudojamos nelanksčios ir pasenusios CO₂ leidimų ir pastoviųjų išlaidų vertės. Valstybė turėjo intensyviau nagrinėti konkrečias rinkos aplinkybes;
- c) buvo taikomas neteisingas didžiausias pagalbos intensyvumas. Pagal 2014–2020 m. Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairių ⁽⁹³⁾ 1 priedą, pagalba įmonėms, kurios gerina aplinkos apsaugą labiau, nei reikalaujama pagal Sąjungos standartus, gali sudaryti 40–50 % tinkamų finansuoti išlaidų. Tai reiškia, kad net jei būtų laikoma, jog kompensacija už prarastą pelną ir papildomas išlaidas yra leistina, subsidijuojama galėtų būti tik beveik pusė patirtų išlaidų.

(197) Dvi vietos bendrovės taip pat teigė, kad tai, jog kompensacija buvo nustatyta nesilaikant skaidrios procedūros, susijusios su pelningumo skaičiavimais ir rinkos lūkesčiais, prieštarauja valstybės pagalbos principams. Valstybė ir pagalbos gavėjas dėl kompensacijos susitarė individualiai, o ne pagal skaidrų konkurso mechanizmą. Lignito atveju negali būti konkurencinio konkurso, kuriame dalyvautų tik du lignitu kūrenamų elektrinių su susijusiomis atvirosiomis kasyklomis operatoriai, ypač kalbant apie pelno, kurio tikimasi iš atvirosios kasybos operacijų, kompensavimą. Tačiau būtų galima apskaičiuoti bent jau pagalbos gavėjo elektrinių pelningumą, pavyzdžiui, remiantis konkrečia jų eksploatacijos pradžios data, naudojimo valandomis, efektyvumu, jau atlikta amortizacija ir pan., ir jį palyginti su kitų anglimis kūrenamų elektrinių pelningumu atliekant lyginamąją analizę. Be to, nepaisant esminių elektrinių charakteristikų ir sąnaudų struktūros skirtumų, pagal Uždarymo įstatymo 43 straipsnį konkursuose dėl antracitu kūrenamų elektrinių eksploatacijos nutraukimo galėjo dalyvauti ir mažos lignitu kūrenamos elektrinės.

4.3.6.4. Asociacijos / NVO

(198) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą DEBRIV teigė, kad tinkama kompensacija turi apimti ne tik prarastą pelną, bet ir dideles papildomas išlaidas visoje vertės grandinėje, susijusias su atvirąja kasyba, vežimu į elektrinę, elektrinės išlaidomis ir susijusiomis pertvarkymo išlaidomis, jei jos atsiranda dėl teisės aktais nustatyto uždarymo anksčiau laiko. Be to, vertinant kompensacijos proporcingumą reikia atsižvelgti į dėl priemonės atsiradusias papildomas socialinio draudimo išlaidas. DEBRIV taip pat pažymi, kad kompensacijos išmokos nepadengs visų veiklos vykdytojų faktiškai nustatytų sunkumų ir žalos.

(199) Savo pastabose dėl viešų konsultacijų DEBRIV teigė, kad priemonė yra proporcinga pagal PKAAEG 4.12.1.5 skirsnį. Tai, kad nėra konkurencinio konkurso, yra pateisinama, nes rinkoje yra tik du pagrindiniai dalyviai (bendrovės RWE ir LEAG), o lignito gavyba ir energijos gamyba iš jo yra glaudžiai tarpusavyje susijusios. Kalbant apie dėl priemonės atsiradusias papildomas išlaidas ir ekonominius sunkumus, reikia atsižvelgti ne tik į dėl priemonės atsiradusias atvirųjų lignito kasyklų išlaidas (įskaitant papildomas sutvarkymo darbų išlaidas ir susijusias palūkanas bei finansavimo nuostolius), bet ir į visą (ankstyvą) žalą, kurią veiklos vykdytojai patyrė dėl valstybės nustatytos pareigos atsisakyti lignito anksčiau laiko, papildomas planavimo ir pertvarkymo išlaidas bei ekonominius (turto) sunkumus. Be to, taip pat reikėtų atsižvelgti į tai, kad Uždarymo įstatyme nurodyta, jog atsisakoma teisių gynimo priemonių.

(200) DEBRIV mano, kad atnaujinimo mechanizmas pagal PKAAEG 433 punktą šiuo atveju nepagrįstas, nes laipsniškas lignito atsisakymas Vokietijoje yra išskirtinio ir nenuspėjamo masto, t. y. yra išskirtinių aplinkybių. Pirmą, Uždarymo įstatymas ir 2021 m. sutartis reglamentuoja ne tik tam tikrą atskirą bloką, o laipsnišką lignito atsisakymą visose Vokietijos lignitu kūrenamose elektrinėse ir atvirosiose kasyklose, o tai turi plataus masto ir kartais nenuspėjamų padarinių ištiesiems regionams. Tokiam plataus masto kišimuisi būtinas visuomenės sutarimas, kuris buvo pasiektas įsteigus Anglijų komisiją ir apsvačius jos pasiūlymus. Be tokio sutarimo – įskaitant kompensacijas – nebūtų įmanoma laipsniškai atsisakyti anglių visoje Vokietijos lignitu kūrenamų elektrinių sistemoje. Nustačius atnaujinimo mechanizmą kiltų pavojus bendram visuomenėje pasiektam sutarimui. Antra, nėra kompensacijos permokos rizikos, kurios siekiama išvengti taikant atnaujinimo mechanizmą, nes išlaidos arba žala, atsiradusi dėl laipsniško lignito atsisakymo, yra didesnė nei sutarta kompensacijos suma.

⁽⁹³⁾ OL C 200, 2014 6 28, p. 1.

- (201) Galiausiai DEBRIV teigė, kad teisėtas interesas išvengti konkurencijos iškraipymo dėl kompensacijos permokos turi būti pasvertas lyginant su teisėtu atitinkamų įmonių interesu dėl planavimo ir investicijų tikrumo. Reikėtų nepamiršti, kad šiuo atveju valstybės kompensaciją lemia ne lignito įmonių noras gauti investicinę pagalbą. Veikiau visų pirma siekiama kompensuoti valstybės kišimąsi į saugomą įmonių teisinę padėtį ir nutraukti ankstesnę teisėtą verslo veiklą, susijusią su lignitu. Dėl šios priežasties būtų nepagrįsta atitinkamoms lignito įmonėms vienašališkai nustatyti atnaujinimo mechanizmą. Todėl akivaizdu, kad dėl išskirtinių aplinkybių būtina susilaikyti nuo atnaujinimo mechanizmo nustatymo vykstant laipsniško lignito atsisakymo Vokietijoje procedūrai.
- (202) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą „Greenpeace“ teigė, kad priemonė yra neproporcinga, nes Vokietijos institucijų naudoti kompensacijos apskaičiavimo parametrai yra nerealistiški ir neįtikinami. Visų pirma kyla problemų dėl trijų pagrindinių prielaidų, kuriomis remiantis kompensacija yra nuolat pervertinama. Pirmą, prielaidos dėl elektros energijos ir CO₂ kainų yra savavališkos, nes lignitu kūrenamų elektrinių pelningumas ilgainiui nuolat mažėjo. Antra, uždarius elektrines arba nutraukus atvirąją kasybą gali sumažėti pastoviosios išlaidos, tačiau į tai neatsižvelgiama. Eksploatacijos nutraukimas leis sutaupyti beveik visas pastoviasias elektrinių išlaidas ir maždaug 20 % pastoviųjų išlaidų, susijusių su kasyklomis. Vien dėl to kompensacija sumažėtų daugiau nei perpus. Trečia, kompensacijos laikotarpis numatytas dėl uždarymo anksčiau laiko, tačiau Vokietija skaičiuoja pernelyg ilgą laikotarpį, nes numato kompensaciją už ketverius ar penkerius metus, priklausomai nuo elektrinės uždarymo datos, tačiau nepateikia jokio šios prielaidos pagrindimo. Remiantis „Öko-Institut“ atliktu tyrimu, kompensacijos turėtų būti mokamos ne ilgiau kaip už trejus metus⁽⁹⁴⁾. Kiekviena iš šių trijų prielaidų atskirai drastiškai sumažintų kompensacijos sumą, o kartu jos sumažintų kompensaciją nuo 4,4 mlrd. EUR iki ne daugiau kaip 154 mln. EUR bendrovės RWE ir 189 mln. EUR bendrovės LEAG atžvilgiu.
- (203) Savo pastabose dėl viešų konsultacijų „Greenpeace“ pridūrė, kad kompensacijos už elektrinių veiklą ir kasybos veiklą nėra aiškiai atskirtos, o tai prieštarauja valstybės pagalbos taisyklėms. ES valstybės pagalbos skaidrumas suponuoją, kad ne tik turi būti nurodoma visa išmokėta kompensacijos suma, bet ir paskelbiamos bei paaiškinamos kompensacijos sumos nustatymo prielaidos. Teikiama pagalba jokių būdu neturi būti kompensuojama už numatomo tolesnio CO₂ kainų didėjimo sąlygojamą neekonomišką elgesį ateityje. Be to, neturi būti pakenkta prekybos apyvartiniais taršos leidimais tikslams. Nebuvo surengtas ir konkurencinis konkursas, o tai pažeidžia PKAAEG principus. Atsižvelgiant į kiekvieno konkretaus atvejo nagrinėjimą, kaip reikalaujama pagal PKAAEG 432 punktą, priemonės proporcingumo vertinimas (žr. 199 ir 204 konstatuojamąsias dalis) rodo, kad priemonė bet kuriuo atveju yra perteklinė.
- (204) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą „ClientEarth“ teigė, kad priemonė nėra proporcinga. Nėra aišku, ar kompensacijos yra derybų, ar formulės rezultatas. „ClientEarth“, kaip ir „Greenpeace“ (žr. 203 konstatuojamąją dalį), teigia, kad tam tikri parametrai yra problemiški: elektros energijos ir CO₂ kainos buvo pasirinktos savavališkai; daryta prielaida, kad dėl uždarymo anksčiau laiko nebus sutaupyta jokių pastoviųjų išlaidų ir kad lignito veiklos vykdytojams kompensacijos bus mokamos 4–5 metus po blokų uždarymo, o tai yra per ilgą laikotarpį, nes, pavyzdžiui, „Öko-Institut“ rekomenduoja ne ilgesnį kaip trejų metų laikotarpį⁽⁹⁵⁾. „ClientEarth“ taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad atliekant skaičiavimus taip pat reikėtų atsižvelgti i) atidėto uždarymo mechanizmą ir ii) tai, kad visos anglimis kūrenamos elektrinės, išvardytos Uždarymo įstatymo 2 priede, kurios bus uždarytos iki 2025 m., neturės galimų investicinių išlaidų, susijusių su būtinomis priemonėmis, kad būtų laikomasi mažesnių išmetamų teršalų ribinių verčių, t. y. nereikės atlikti privalomų investicijų, kad būtų užtikrinta, jog išmetamų teršalų kiekis neviršytų teisės aktais nustatyto lygio. Organizacijos nuomone, kompensacijos turėtų apimti kintamus parametrus, kad būtų pašalinta kompensacijos permokos rizika. Kadangi uždarymo datos yra labai tolimoje ateityje (iki 2038 m.), o kompensacija planuojama išmokėti 15 metinių dalių kiekvienam veiklos vykdytojui, dalys ir bendra pagalbos suma gali ir turėtų būti koreguojamos atsižvelgiant į faktinį tikėtiną prarastą elektrinių pelną, atnaujinamą atsižvelgiant į rinkos sąlygų raidą, nustatant maksimalią sumą. Todėl „ClientEarth“ kritikavo tai, kad nėra atnaujinimo mechanizmo.

⁽⁹⁴⁾ Öko-Institut, Assessment of the planned compensation payments for decommissioning German lignite power plants in the context of current developments, 29 June 2020, p. 30, prieiga per internetą: <https://www.oeko.de/publikationen/p-details/assessment-of-the-planned-compensation-payments-for-decommissioning-german-lignite-power-plants-in-the-context-of-current-developments>.

⁽⁹⁵⁾ <https://www.oeko.de/fileadmin/oekodoc/Einordnung-der-geplanten-Entschadigungszahlungen-fuer-deutsche-Braunkohlekraftwerke.pdf>.

- (205) „ClientEarth“ teigė, kad Vokietijoje nėra energijos tiekimo saugumo problemos, kaip tvirtino Vokietija, siekdama pateisinti tiek ilgą uždarymo grafiką, tiek atidėto uždarymo mechanizmo buvimą. Vokietijos energijos rinkoje yra perteklinių pajėgumų ir Vokietijoje yra priėmusi daug energijos tiekimo saugumo priemonių, kad būtų išvengta bet kokios rizikos. NET jei būtų įrodymų, kad kyla energijos tiekimo saugumo problema ir reikia imtis atitinkamų priemonių, tai turėtų būti daroma laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/943⁽⁹⁶⁾ dėl elektros energijos rinkos. Kai kurių bendrovių LEAG ir RWE blokų uždarymo dirbtinis atidėjimas arba nukėlimas po jų natūralaus užsidarymo datos (pagal įprastinės veiklos scenarijų, pačios rinkos jėgomis) siekiant užtikrinti, kad jie prisidėtų prie energijos tiekimo saugumo, atrodo kaip atitinkamų taisyklių apėjimas.
- (206) Galiausiai „ClientEarth“ teigė, kad gali kilti su šia priemone susijusių problemų dėl sumavimo. Pirma, 2016 m. už *Sicherheitsbereitschaft* nebuvo skirta prisitaikymo išmoka (*Anpassungsgeld* (toliau – APG))⁽⁹⁷⁾. Dabar ši prisitaikymo išmoka mokama tiesiogiai vyresniems nei 58 metų darbuotojams, kai jie netenka darbo dėl laipsniško anglių atsisakymo. *Sicherheitsbereitschaft* atveju pastoviosios personalo išlaidos nebuvo išskaičiuotos iš elektros energijos rinkos pajamų, nes jos nebuvo laikomos trumpalaikėmis ribinėmis išlaidomis. Iš esmės bendrovėms taip pat buvo skiriamos išmokos už personalo prisitaikymo išlaidas atliekant mokėjimus pagal *Sicherheitsbereitschaft*. Tačiau, kadangi personalo prisitaikymo išlaidos dabar yra padengiamos per APG, jos neturėtų būti įtrauktos į uždarymo kompensacijas veiklos vykdytojams. Jos sudaro maždaug 29 % veiklos vykdytojų išlaidų⁽⁹⁸⁾. Antra, Uždarymo įstatymo 50 straipsnyje nustatyta, kad turėtų būti taikomas atidėto uždarymo mechanizmas (*Zeitlich gestreckte Stilllegung*), kuris pagal Energetikos pramonės akto (EnWG)⁽⁹⁹⁾ 13g straipsnį grindžiamas *Sicherheitsbereitschaft* modeliu. Taikant atidėto uždarymo mechanizmą, elektros energijos rinkos pajamos vėl kompensuojamos šio mechanizmo taikymo laikotarpiu. Numatyta šią kompensaciją mokėti kartu su kompensacijomis už laipsnišką atsisakymą anksčiau laiko ir tai yra dviguba kompensacija, nes už tą patį indėlį jau buvo kompensuota kiekybiškai nustatant 4,35 mlrd. EUR sumą. Taigi, be kompensacijos už uždarymo mechanizmą, veiklos vykdytojams neturėtų būti mokama papildoma kompensacija už atidėto uždarymo mechanizmą. Savo pastabose dėl sprendimo išplėsti procedūrą „ClientEarth“ taip pat teigė, kad Komisija neišnagrinėjo jokio galimo sumavimo su kitomis pagalbos priemonėmis, pavyzdžiui, pajėgumų mechanizmais ir pan.
- (207) Savo pastabose dėl sprendimo išplėsti procedūrą „ClientEarth“ pakartojo, kad atnaujinimo mechanizmas būtų reikalingas, ypač atsižvelgiant į tai, kad skaičiavimai jau kartą buvo patikslinti, ir į bendrus pokyčius elektros energijos rinkoje. Mechanizmas, pagal kurį kompensacijas būtų galima koreguoti remiantis faktiniu prarastu pelnu ir uždarymo išlaidomis, leistų išvengti kompensacijos permokos rizikos. „ClientEarth“ kėlė klausimus, panašius iš tuos, kuriuos GPE kėlė dėl sprendimo išplėsti procedūrą (žr. 194–196 konstatuojamąsias dalis), ir papildomai nurodė, kad siekiant išvengti kompensacijos permokos reikėtų atsižvelgti į visas kitas susijusias energetikos priemones, įskaitant energijos kainų viršutinę ribą ir tai, kad kai kurioms bendrovėms RWE anglimis kūrenamoms elektrinėms šiuo metu taikomas Pakaitinių elektrinių išlaikymo aktu (*Ersatzkraftwerkereithaltungsgesetz*). „ClientEarth“ teigė, kad neįmanoma nustatyti, ar siekiant išvengti kompensacijos permokos bus taikomas lėšų susigrąžinimo mechanizmas. Organizacija taip pat rėmėsi Sprendimu SA.54537⁽¹⁰⁰⁾ ir bendru požiūriu, kurio Komisija tame sprendime laikėsi dėl proporcingumo. Galiausiai „ClientEarth“ kėlė klausimą, kodėl dviejų blokų („Neurath D“ ir „Neurath E“) eksploatacijos nutraukimas buvo atidėtas dvejiems metams, ir teigė, kad Komisijos atlikta analizė šiuo klausimu nebuvo pakankama ir neatsižvelgta į tai, kokią poveikį tai galėtų turėti kompensacijos apskaičiavimui.

⁽⁹⁶⁾ 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos (OL L 158, 2019 6 14, p. 54).

⁽⁹⁷⁾ Žr. Uždarymo įstatymo 57 straipsnį.

⁽⁹⁸⁾ Öko-Institut (2017): Die deutsche Braunkohlenwirtschaft. Historische Entwicklungen, Ressourcen, Technik, wirtschaftliche Strukturen und Umweltauswirkungen. Studie im Auftrag von Agora Energiewende und der European Climate Foundation. <https://www.agora-energiawende.de/projekte/die-deutsche-braunkohlenwirtschaft/>, 8–3 lentelė, p. 112.

⁽⁹⁹⁾ Kompensacijos formulė, pateikta EnWG priede, iš esmės atitinka KVBG 2 priede pateiktą kompensacijos formulę.

⁽¹⁰⁰⁾ 2020 m. gegužės 12 d. Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos SA.54537 (2020/NN) – Nyderlandai – Draudimas elektros energijos gamybai Nyderlanduose naudoti anglis (OL C 220, 2020 7 3, p. 1). Tame sprendime Komisija atliko vertinimą tiesiogiai pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą. Kompensacija buvo grindžiama prarastu pelnu, o jos dydis buvo apskaičiuotas remiantis pagalbos gavėjo ir ministerijos derybomis, padedant nepriklausomiems ekspertams. Komisija išnagrinėjo prielaidas, kuriomis buvo grindžiami skaičiavimai, ir nustatė, kad jos yra pagrįstos.

- (208) Savo pastabose dėl viešų konsultacijų EEB teigė, kad pagal priešingos padėties scenarijų turėjo būti taikomos alternatyvios ir realistiškesnės prielaidos, visų pirma patikimesnė anglies dioksido kaina. Be to, EEB pakartoja „Greenpeace“ susirūpinimą, kad dėl trijų pagrindinių prielaidų buvo nuolat pervertinami kompensacijų mokėjimai (žr. 204 konstatuojamąją dalį).
- (209) savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą HEAL laikėsi nuomonės, kad kompensacijos nebuvo apskaičiuotos skaidriai ir atskaitingai, nedalyvavo pilietinė visuomenė. HEAL taip pat manė, kad apskaičiuojant prarastą pelną ir kasyklų sutvarkymo išlaidas nebuvo atsižvelgta į išorines sveikatos priežiūros išlaidas, susijusias su anglių energetika. Prognozuojamos sveikatos priežiūros išlaidos dėl taršos turėjo būti išskaičiuotos iš prarasto pelno per pasirinktą laikotarpį, taigi, siekiant nustatyti realią kainą, išorinės išlaidos turėjo būti vertinamos kaip vidinės.
- (210) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą CAN pažymėjo, kad kyla abejonių dėl kompensacijos sumų skaidrumo. Kompensacijos sumas sudaro negautas pelnas, žemės atkūrimo išlaidos ir atsisakymas pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis, tačiau lieka neaišku, kokia suma už kurį elementą mokama ir ar rezultatas pagrįstas formule. CAN mano, kad sumos nėra proporcingos žemės atkūrimo išlaidoms, visų pirma bendrovės LEAG atveju ⁽¹⁰¹⁾.

4.3.6.5. Vokietijos žemės

- (211) Saksonija teigė, kad, siekiant įvertinti kompensacijos proporcingumą, reikėtų atsižvelgti į visus ekonominius sunkumus, patiriamus įmonių, kurios yra tiesiogiai susijusios su gaminant elektros energiją iš lignito išmetamo CO₂ kiekio mažinimu ir kurioms poveikį daro laipsniškas lignito atsisakymas, ypač į socialiai priimtino darbuotojų prisitaikymo išlaidas.
- (212) Šiaurės Reinas-Vestfalija nurodė, kad 2021 m. kovo 23 d. priimtame principiniame sprendime dėl Uždarymo įstatymo nuostatų dėl žemės teritorijų planavimo ji pabrėžė Uždarymo įstatymo nuostatų svarbą žemėtvarkos planavimui šioje žemėje. Visos atvirosios kasyklos turi atitikti Federaliniame kasybos akte nustatytus tinkamo sutvarkymo reikalavimus. Nekyla abejonių ar teisėta yra kompensacija, dėl kurios sutartimi susitarė federalinė Vyriausybė ir bendrovė RWE ir kurią patvirtino Vokietijos Federacinės Respublikos Bundestagas (kaip įstatymų leidėjas), kaip kompensacijos už papildomas išlaidas, kurias įmonė neišvengiamai patiria dėl teisės aktais nustatyto laipsniško lignito atsisakymo iki 2038 m. arba 2035 m. Tinkama kompensacija bendrovei RWE yra būtina Šiaurės Reino-Vestfalijos federalinės žemės viešajam interesui, nes ji yra būtina sąlyga, kad būtų galima užtikrinti gerą ir perspektyvią Reino kasybos vietovės plėtrą. Svarbu, kad bendrovė galės įvykdyti savo teisės aktais nustatytą pareigą atlyginti regione padarytą žalą.

4.3.7. Nderamo neigiamo poveikio konkurencijai ir prekybai vengimas

4.3.7.1. RWE

- (213) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą bendrovė RWE teigė, kad RWE ekonominiai sunkumai yra didesni už suteiktą kompensaciją, todėl kompensacija neiškraipo konkurencijos, o atvirkščiai, bent jau tam tikru mastu kompensuoja konkurencijos iškraipymus, su kuriais bendrovė RWE susidūrė dėl laipsniško lignito atsisakymo anksčiau laiko.

⁽¹⁰¹⁾ https://www.bet-energie.de/fileadmin/redaktion/PDF/Studien_und_Gutachten/Gutachten_Folgekosten/Gutachten_Folgekosten_Braun_kohleausstieg_Abschlussbericht.pdf.

- (214) Savo pastabose dėl sprendimo išplėsti procedūrą bendrovė RWE pakartojo, kad iš dalies pakeistos bendrovės RWE priemonės teigiamas poveikis iš esmės nusveria galimą neigiamą poveikį. Iš dalies pakeista bendrovės RWE priemonė bus saugiai sumažintas CO₂ kiekis ir skatinama energetikos sektoriaus transformacija, sukuriant saugias investavimo sąlygas naujoms, klimatui nekenkiančioms technologijoms. Būtent sutartinė pasitraukimo iš rinkos garantija sukuria investavimo tikrumą visiems rinkos dalyviams, nes sustabdytam lignitu kūrenamų elektrinių pajėgumų mažinimui nereikės ilgus metus truksiančių teisminių procesų, kurių būtų galima tikėtis, jei Vokietija būtų nustačiusi draudimą uždaryti elektrines naudodama tik reguliavimo priemones. Tai, kad laipsniškas atsisakymas iki 2030 m. yra paankstinamas, dar labiau padidina šį iš dalies pakeistos bendrovės RWE priemonės poveikį. Šio teigiamo poveikio neatsveria neigiamas poveikis konkurencijai, kuris gali atsirasti dėl kompensacijos mokėjimo. Kompensacija apskaičiuota taip, kad būtų kompensuojama tik dalis žalos, kurią bendrovė RWE patyrė dėl laipsniško lignito atsisakymo anksčiau laiko, todėl laipsniškas lignito atsisakymas anksčiau laiko bendrovei RWE ekonominiu požiūriu tebėra nuostolingas. Be to, tai jau dabar stiprina visus konkurentus, nes dėl uždarymo atsiradęs tiekimo trūkumas daro poveikį kainoms.

4.3.7.2. LEAG

- (215) Savo pastabose dėl viešų konsultacijų bendrovė LEAG teigė, kad net jei Komisija, remdamasi plačia šio kriterijaus taikymo sritimi, manytų, kad dėl priemonės iškraipoma konkurencija, nes rinkoje veiklos vykdytojai konkuruotų su kitais veiklos vykdytojais, kaip nurodyta, pavyzdžiui, sprendimo pradėti procedūrą 110–113 konstatuojamosiose dalyse, priemonė bet kuriuo atveju neturėtų didelio neigiamo poveikio. Uždarius lignitu kūrenamas elektrines, veiklos vykdytojo padėtis rinkoje netgi sumažėtų.
- (216) Be to, hipotetiniu atveju bet koks bendrovei LEAG suteiktas pranašumas būtų akivaizdžiai antraeilės svarbos, atsižvelgiant į didžiulį teigiamą priemonės poveikį, visų pirma susijusį su išmetamo CO₂ kiekio mažinimu. Laipsniškas elektros energijos gamybos iš lignito atsisakymas padės lengviau plėtoti papildomus elektros energijos gamybos pajėgumus, grindžiamus kitomis technologijomis, ypač atsinaujinančiais energijos ištekliais. Be to, priemonė turės teigiamą poveikį aplinkai ir užtikrins lignitu kūrenamų elektrinių uždarymo anksčiau laiko nuspėjamumą. Todėl priemonė nekeičia prekybos sąlygų taip, kad tai prieštarautų bendram interesui, ir todėl teigiamas priemonės poveikis bet kuriuo atveju nusvers bet kokią neigiamą poveikį konkurencijai ir prekybai.

4.3.7.3. Įmonės

- (217) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą bendrovė GPE cituoja trečiosios šalies atliktą įtariamo iškreipiamojo priemonės poveikio analizę. Pirma įtariama iškreipiamojo poveikio rizika yra ta, kad bendrovės RWE ir LEAG galės išsiskverbti į kaimynines rinkas arba sustiprinti savo pozicijas jose, taip pakenkdamos savo konkurentams, ypač jei investuos į kapitalui imlias elektrines, naudojančias atsinaujinančiuosius energijos išteklius. Antras susirūpinimą keliantis veiksnys yra tai, kad dėl kompensacijos vėluojama laipsniškai atsisakyti lignito, nes rinkos sąlygomis tai įvyktų gerokai anksčiau. Savo pastabose dėl viešų konsultacijų bendrovė GPE pridūrė, kad Komisija turėjo įvertinti, ar priemonė nedaro galimo neigiamo poveikio konkurencijai, ir kad kompensacijos mokėjimo poveikio analizė turėjo būti atlikta ne tik elektros energijos, pagamintos anglimis kūrenamose elektrinėse, rinkoje, bet ir kaimyninėse rinkose, pavyzdžiui, elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančiųjų energijos šaltinių, rinkoje.
- (218) Galiausiai savo pastabose dėl sprendimo išplėsti procedūrą bendrovė GPE teigė, kad reguliarios iš anksto nustatytos kompensacijos dalys tiesiogiai sustiprins bendrovės RWE įtaką rinkoje ir bus naudojamos iškreipiant konkurenciją žaliosios elektros energijos rinkose. Bendrovė GPE pažymi, kad rinkos dalyviai, investuodami į atsinaujinančiuosius energijos išteklius, paprastai turi įveikti dvi pagrindines kliūtis: i) rasti tinkamų teritorijų projektams įgyvendinti ir ii) finansuoti įrenginius. Bendrovė RWE (ir bendrovė LEAG) jau dabar turi pranašumą, nes gali lengviau rasti teritorijų naujiems vėjo ir saulės jėgainių parkams, t. y. panaudodamos žemę, anksčiau skirtą lignito kasybai. Be to, metinės įmokos suteikia bendrovei RWE (ir bendrovei LEAG) finansinį likvidumą, kad jos galėtų investuoti.

- (219) Aštuonios vietos bendrovės savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą nurodė, kad pagalbos suteikimas lignito veiklos vykdytojams prieštarauja pagrindiniams ES konkurencijos teisės principams, nes šios bendrovės tiesiogiai konkuruoja su bendrove RWE trumpalaikės didmeninės prekybos elektros energija rinkoje. Išskirtinės kompensacijos už eksploatacijos nutraukimą, kuri nustatyta ne pagal konkurencinius principus, yra fiksuotosios sumos ir per didelė, mokėjimas pažeidžia SESV 106 straipsnį kartu su 102 straipsniu dėl toliau nurodytų priežasčių: i) juo, pasinaudojant finansiniais ištekliais, įtvirtinama rinkoje dominuojančio elektros energijos gamintojo RWE padėtis, kai rinka ir taip siaurėja bendrovės RWE naudai; ii) dėl jo rinkoje sukuriama struktūriškai nelygios konkurencijos sąlygos; tai padidina galimybę bendrovei RWE pasinaudoti savo elektrinių strateginiu potencialu pradinėje pardavimo rinkoje, palyginti su kitais konkurentais, ir sustiprinti savo įtaką atsinaujinančiųjų energijos išteklių srityje, todėl iii) padidėja rizika, kad konkurentai bus išstumti iš rinkos. Šios bendrovės teigė, kad pagal Komisijos ir Europos Teisingumo Teismo praktiką⁽¹⁰²⁾ situacija, kai valstybė narė sukuria nevienodas konkurencijos sąlygas, galinčias paskatinti įtakos perdavimą ir piktnaudžiavimą įtaka rinkoje, laikoma pirminės teisės nuostatų dėl konkurencijos pažeidimu.
- (220) 2022 m. lapkričio 16 d. pateiktose pastabose aštuonios vietos bendrovės teigė, kad iš dalies pakeista bendrovės RWE priemonė bendrovės RWE dominavimas ir žalioji pertvarka remiami iškraipant rinką. Jos teigia, kad iš dalies pakeistos bendrovės RWE priemonės tikslas yra išlaikyti RWE įtaką naujojoje žaliosios elektros energijos rinkoje, o bendrovės RWE kuro rūšies pakeitimas subsidijuojamas Vokietijos valstybės, kai gamintojai turi konkuruoti dėl tokio pakeitimo. Jos visų pirma remiasi bendrovės RWE planais statyti vandeniliui tinkamas dujas deginančias elektrines, kurių apytikriai pajėgumai sieks 3 GW, vietoje 2030 m. uždromų lignitu kūrenamų elektrinių ir įtariamų Vokietijos valstybės išpareigojimu remti tokių elektrinių statybą, net jei bus rengiami konkursai.
- (221) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą dvi vietos bendrovės taip pat pateikė 220 konstatuojamojoje dalyje apibendrintus argumentus. Savo pastabose dėl viešų konsultacijų jos pridūrė, kad ši priemonė pakenks mažesniesiems elektros energijos iš AEI gamintojams ir dirbtinai padidins elektros energijos kainas. Galiausiai bendrovės manė, kad teigiamo kompensacijos poveikio negali atsvirti neigiamas poveikis dėl poveikio konkurencijai ir įtariamoms kompensacijos permokos (žr. 4.3.6 skirsnio pastabas).

4.3.7.4. Asociacijos / NVO

- (222) DEBRIV savo pastabose dėl viešų konsultacijų nurodė, kad nėra įrodymų, jog dėl kompensacijos būtų iškreipiama konkurencija ir prekyba. Pirma, priemonė sukuria kiekybiškai įvertinama naudą aplinkai, nes laipsniškai uždarančias elektrines per atitinkamą laikotarpį sumažės išmetamo CO₂ kiekis. Antra, lignito bendrovėms išmokėta kompensacija yra tik kompensacija už negautą pelną, papildomus nuostolius ir ekonominius sunkumus, todėl ją įmonėms nesuteikiamas konkurencinis pranašumas.
- (223) „Greenpeace“ savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą teigė, kad dėl neproporcingai didelės pagalbos sumos, kaip aprašyta 199 konstatuojamojoje dalyje, bus labai iškreipiama rinka.
- (224) „ClientEarth“ savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą teigė, kad priemonė iškraipoma konkurencija ir dėl jos nėra didelės naudos aplinkai, kuri atsvirtų konkurencijos iškraipymus. Organizacijos nuomone, veiklos vykdytojai gali kryžmiškai subsidijuoti kitą savo veiklą, visų pirma energijos gamybą iš švaresnių energijos šaltinių. Be to, dėl to, kad elektrinių uždarymas atidedamas pagal Uždarymo įstatyme numatytą grafiką, iš esmės sukuria švaresnių energijos šaltinių nepalanki konkurencinė padėtis, nes jiems bus sunkiau arba užtruks ilgiau patekti į rinką, nei būtų buvę, jei lignitu kūrenamos elektrinės būtų uždarytos įprastinėmis veiklos sąlygomis ir būtų patyrusios visas uždarymo išlaidas.

⁽¹⁰²⁾ Pavyzdžiui, Graikijos energetikos rinkai įtakos turinti valstybės priemonė, pagal kurią rinkoje dominuojančiam Graikijos elektros energijos (iš lignito) gamintojui „Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE“ (DEI) buvo suteiktos išskirtinės gavybos teisės ir todėl jis turėjo pranašumų kitų gamintojų atžvilgiu, buvo laikoma akivaizdžiu SESV 106 straipsnio kartu su 102 straipsniu (arba ankstesnių straipsnių, kuriuos jie pakeitė) pažeidimu. Žr. 2014 m. liepos 17 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE / Komisija*, C-553/12 P, kuriuo patvirtintas 2008 m. vasario 5 d. Europos Komisijos sprendimas, C(2008) 824 galutinis.

- (225) Be to, „ClientEarth“ nurodė vadinamąjį 2021 m. kovo 24 d. Vokietijos Konstitucinio Teismo klimato sprendimą⁽¹⁰³⁾, kuriame keliamos abejonės, ar šia priemone veiksmingai siekiama Vokietijos tikslo mažinti išmetamų ŠESD kieki. Uždarymo įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad pagrindinis laipsniško anglių atsisakymo tikslas yra Vokietijoje sumažinti išmetamų ŠESD kieki. Tačiau Konstitucinis Teismas nusprendė, kad, taikydama dabartines priemones, tarp jų ir Uždarymo įstatymą, Vokietija nevykdo savo įsipareigojimo mažinti išmetamųjų teršalų kieki ir imtis veiksmingų priemonių, kad būtų užkirstas kelias klimato kaitai. Todėl galima teigti, kad neigiamas poveikis nusveria teigiamą poveikį, nes ši priemonė nepadeda pasiekti būtinų Vokietijos klimato tikslų. Reaguodama į šį sprendimą, Vokietijos Vyriausybė pasiūlė iki 2030 m. išmetamųjų teršalų kieki sumažinti 65 %, o tam reikėtų, kad anglių būtų laipsniškai atsisakyta iki 2030 m., o ne iki 2038 m.
- (226) „ClientEarth“ teigė, kad reikėtų imtis papildomų priemonių, kad būtų išvengta konkurencijos iškraipymų, ir kaip pavyzdį nurodė bendrovės „British Energy plc“ restruktūrizavimo bylą⁽¹⁰⁴⁾. Būtinios priemonės turėtų apimti draudimą kryžmiškai subsidijuoti skirtingas jų verslo veiklos rūšis (gamyba iš lignito, gamyba ne iš lignito, pardavimas didmeninėje rinkoje, tiesioginis tiekimas verslo klientams ir pav.), kad būtų išvengta piktnaudžiavimo uždarymo pagalba plėtojant naujas veiklos rūšis.
- (227) Be to, „ClientEarth“ savo pastabose dėl sprendimo išplėsti procedūrą nurodė, kad šis sprendimas patvirtina susirūpinimą dėl konkurencijos iškraipymo, nes pati bendrovė RWE nurodė, kad į energetikos pertvarką investuos daug lėšų – daugiau kaip 50 mlrd. EUR bendrai visame pasaulyje į savo pagrindinių žaliojo verslo veiklos rūšių plėtrą, iš kurių 15 mlrd. EUR bus skirta Vokietijai (žr. sprendimo išplėsti procedūrą 22 konstatuojamąją dalį). Jei kompensacija iš tikrųjų bus naudojama atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybai plėtoti, Komisija yra paskelbusi specialias taisykles, pagal kurias svarstomas pagalbos šiai veiklai suteikimas, ir vertinimas turės būti atliekamas pagal šias taisykles. Toks vertinimas nėra sprendimo išplėsti procedūrą dalis.
- (228) Po viešų konsultacijų EEB pateikė pastabų, kad tokios didelės valstybės lėšų sumos skyrimas tik dviem dalyviams labai iškreiptų vidaus rinką ir paveiktų konkurenciją bei prekybą nacionaliniu, o atsižvelgiant į bendrovių RWE ir LEAG mastą – taip pat ir ES lygmeniu. EEB manė, kad bendrovėms RWE ir LEAG bus padedama išlaikyti įtaką, o konkurentai, kurie priėmė strateginius sprendimus dėl švaresnės energijos gamybos, bus išstumti iš rinkos.

5. VOKIETIJOS PASTABOS

- (229) Priėmus sprendimą pradėti procedūrą ir sprendimą išplėsti procedūrą, Vokietijos institucijos pateikė pastabų, kurios apibendrinamos šiame skirsnyje.

5.1. Pagalbos buvimas

- (230) Priėmus sprendimą pradėti procedūrą, Vokietijos institucijos 2021 m. balandžio 1 d. pateiktose pastabose nurodė, kad į klausimą dėl pagalbos buvimo galima neatsakyti, nes priemonė bet kuriuo atveju yra proporcinga. Todėl Vokietija nepateikė vertinimo, ar bendrovėms RWE ir LEAG suteikiamas pranašumas.
- (231) 2021 m. rugsėjo 6 d., pateikdamos pastabas dėl trečiųjų šalių pastabų, Vokietijos institucijos nepritarė kai kurių trečiųjų šalių išsakytai nuomonei, laikydamos ją neteisinga, kad sutarta kompensacija bendrovėms RWE ir LEAG suteikiamas pranašumas, kuris yra didesnis nei suma, kurią jos būtų gavusios, jei uždarymas būtų vykęs teisės aktų nustatyta tvarka, o vėliau ginčas būtų nagrinėjamas teisme. Buvo pabrėžta, kad laikantis tokios nuomonės neatsižvelgiama į daugelį derybų būdu priimto sprendimo, pasirinkto siekiant laipsniškai atsisakyti lignito, privalumų. Vokietija nurodė Anglių komisiją, kuri po ilgų ir intensyvių diskusijų, be kita ko, rekomendavo, kad sprendimas dėl laipsniško elektros energijos gamybos iš lignito atsisakymo turėtų būti priimtas bendru sutarimu. Vokietijos Vyriausybė šios rekomendacijos laikėsi dėl įvairių priežasčių.

⁽¹⁰³⁾ 2021 m. kovo 24 d. Vokietijos Federalinio Konstitucinio Teismo pirmojo senato sprendimas, 1 BvR 2656/18, 1–270 punktai, prieiga per internetą: http://www.bverfg.de/e/rs20210324_1bvr265618.html.

⁽¹⁰⁴⁾ 2002 m. lapkričio 27 d. Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos NN 101/2002 – Jungtinė Karalystė – Sanavimo pagalba „British Energy plc“.

- (232) Socialinė taika. Derybų būdu priimtas sprendimas buvo labai svarbus siekiant, kad visoje Vokietijoje būtų pritarta laipsniškam anglių atsisakymui. Priešingu atveju, nesant bendro sutarimo, įvairūs dalyviai būtų galėję trukdyti laipsniškai jų atsisakyti, kaip planuota, o tai būtų gerokai apsunkinę socialinį ir politinį įgyvendinimą ir vykdymą.
- (233) Teisinis tikrumas ir nuspėjamumas. Derybų būdu priimtas sprendimas laiku užtikrina teisinį tikrumą ir nuspėjamumą visoms dalyvaujančioms šalims. Elektros energijos gamybos iš lignito mažinimas Vokietijoje yra didelė struktūrinė problema, ypač vidurio ir rytų Vokietijos regionuose, kuriuose lignitu kūrenamų elektrinių ir kasyklų operatoriai atlieka svarbų darbdavių ir ekonominių veiksnių vaidmenį. Norint, kad elektros energijos gamybos iš lignito mažinimas vyktų kartu su struktūrine ir socialine politika, yra svarbu turėti patikimą eksploatacijos nutraukimo trajektoriją.
- (234) Lignitas kaip bendra elektrinių ir atvirųjų kasyklų sistema. Lignito atveju elektrinės ir atvirosios kasyklos turi tiesioginę veiklos sąsają. Todėl elektrinių uždarymas ir atvirųjų kasyklų planavimas ir logistika turi būti glaudžiai koordinuojami. Pavyzdžiui, ypač sudėtinga tvarkyti likusias duobes, sutvarkyti atvirųjų kasyklų teritorijas arba atlikti nuodangos darbus. Derybų būdu priimtas sprendimas dėl lignitu kūrenamų elektrinių eksploatacijos nutraukimo tinkamai atsižvelgiama į šias problemas ir užtikrinama, kad elektros energijos gamybos kūrenant lignitą mažinimas būtų kuo veiksmingesnis visos sistemos atžvilgiu.
- (235) Individualios taisyklės gali būti taikomos tik pagal sutartį. Vokietijos ir veiklos vykdytojų susitarimas (t. y. 2021 m. sutartis) yra viešosios teisės sutartis, kuria reglamentuojamas ne tik elektrinių uždarymas, bet ir kitos sutarties šalių teisės ir pareigos. 2021 m. sutartyje, be kita ko, numatyta i) visiškai atsisakymas imtis teisių gynimo priemonių, ii) taisyklės, kuriomis užtikrinama kompensacija už atvirųjų kasyklų sutvarkymą, ir iii) galimybė be papildomos kompensacijos paankstinti laipsnišką elektrinių uždarymą trimis metais. Šios taisyklės turi piniginę vertę, o jų nebūtų buvę įmanoma įgyvendinti arba jos būtų buvusios neįgyvendinamos tokiu pat būdu, jei būtų buvęs pasirinktas teisinis sprendimas.
- (236) Visiškai atsisakymas imtis teisių gynimo priemonių. 2021 m. sutartyje veiklos vykdytojai visiškai atsisako imtis teisių gynimo priemonių tiek nacionaliniuose teismuose, tiek tarptautiniuose arbitražo teismuose. NET jei tokio atsisakymo ekonominę vertę sunku įvertinti kiekybiškai, šis atsisakymas yra labai svarbus politiniu ir ekonominiu požiūriu, nes Vokietijai suteikiamas teisinis tikrumas ir valstybei nereikia baimintis jokios biudžetinės rizikos dėl galimų teisinių veiksmų. Be to, 2021 m. sutartyje numatytos taisyklės dėl sutarties lygiavertiškumo, atsižvelgiant į vėlesnius reglamentavimo aplinkybių pokyčius ir priemonės peržiūrą.
- (237) Kompensacijų už atvirųjų kasyklų sutvarkymą užtikrinimas. 2021 m. sutartyje yra išsamių nuostatų, kuriomis užtikrinamos kompensacijos už atvirųjų kasyklų sutvarkymą. Bendrovėms RWE ir LEAG taikomos nuostatos skiriasi, nes abiejų bendrovių padėtis yra skirtinga, atsižvelgiant į grupės struktūrą ir kasybos institucijų taikomas apsaugos priemones. Todėl bendrovės RWE atveju daugiausia dėmesio skiriama grupės struktūrai, o apsaugos priemonės taikomos tuo atveju, jei grupėje įvyktų reikšmingų pokyčių. Bendrovės LEAG atveju kompensacijos suma mokama specialiosios paskirties įmonėms, kurios jau veikia ir yra įkeistos Brandenburgo ir Saksonijos žemių naudai, todėl kompensacijos suma pervedama į specialų fondą.
- (238) Paankstinto eksploatacijos nutraukimo galimybė. 2021 m. sutartyje reglamentuojama paankstinto uždarymo galimybė: ketvirtajame dešimtmetyje visos elektrinės gali būti uždarytos trejais metais anksčiau, nei numatyta pagal uždarymo trajektoriją, nemokant kompensacijos, jeigu Vokietija to pareikalaus ne vėliau kaip likus penkeriems metams iki uždarymo anksčiau laiko datos. Veiklos vykdytojai su tuo sutinka negaudami jokios papildomos kompensacijos. Todėl eksploatacijos nutraukimo anksčiau laiko galimybė yra įtraukta į sutartas kompensacijos sumas. Vokietijos Vyriausybei ši galimybė teikia papildomos naudos, nes ji turi daugiau galimybių ateityje manevruoti siekiant toliau mažinti išmetamo CO₂ kiekį ir kartu netrukdo siekti kitų politikos tikslų ar netrukdo kitoms politikos sritims, kaip antai energijos tiekimo saugumas, socialinė ir ekonominė padėtis paveiktose teritorijose ir pan. Vargu, ar tokią galimybę be kompensacijos būtų buvę galima reglamentuoti įstatymu, kartu užtikrinant teisinį tikrumą.

- (239) Patikimas CO₂ kiekio mažinimas. Derybų būdu priimtas sprendimas leidžia patikimai pasiekti priemonės tikslą, t. y. sumažinti CO₂ kiekį. Nėra pagrindo baimintis, kad bendrovės RWE ar LEAG užginčys elektrinių uždarymą nacionaliniame teisme. Todėl negali atsitikti taip, kad sutartas uždarymas nebūtų įgyvendintas arba būtų atidėtas ir dėl to būtų išmestas perteklinis CO₂ kiekis.
- (240) Savo pastabose dėl sprendimo išplėsti procedūrą Vokietija laikėsi pirminės nuomonės, kad nebūtina vertinti, ar iš dalies pakeista bendrovės RWE priemonė yra valstybės pagalba, nes dabartinė kompensacijos vertė yra mažesnė už apskaičiuotą negautą pelną.

5.2. Suderinamumo pagrindas

- (241) Po viešų konsultacijų Vokietija nepateikė nei pastabų dėl galimybės taikyti PKAAEG ir jų taikymo šiuo atveju, nei pastabų dėl trečiųjų šalių pastabų, kurios buvo pateiktos per šias konsultacijas.

5.3. Pagalbos suderinamumas

5.3.1. Skatinamasis poveikis

- (242) Vokietija tvirtina, kad iš dalies pakeista bendrovės RWE priemonė neabejotinai turėjo skatinamąjį poveikį bendrovei RWE, nuo 2020 m. uždariant šešis blokus.
- (243) Bendrovė RWE jau uždarė šešis blokus laikydamasi Uždarymo įstatyme ir 2021 m. sutartyje nustatytų laipsniško lignito atsisakymo reikalavimų. Tačiau dėl Uždarymo įstatymo 10 straipsnyje nustatytos išankstinės sąlygos iki šiol bendrovei RWE nebuvo išmokėta jokia kompensacija. Bendrovė RWE šiuos blokus uždarė tik todėl, kad su Vokietija susitarė, jog už šį uždarymą anksčiau laiko bus kompensuojama. Kitaip tariant, uždarydama blokus bendrovė RWE tikėjosi, kad Vokietija sumokės kompensaciją, kaip numatyta įstatyme. Bendrovės RWE lūkesčiai gauti kompensaciją ypač sustiprėjo sudarius su Vokietija teisiškai privalomą viešosios teisės sutartį, t. y. 2021 m. sutartį. Kaip ir 2020 m. rugpjūčio mėn. įsigaliojusiam Uždarymo įstatyme, šioje sutartyje numatyta, kad bendrovė RWE turi teisę gauti kompensaciją už elektrinių uždarymą anksčiau laiko. Dėl sutartyje numatytos kompensacijos bendrovė RWE taip pat bus suinteresuota uždaryti kitus blokus ir ateityje. Todėl iš pradžių numatyta ir iš dalies pakeista bendrovės RWE priemonė turi skatinamąjį poveikį bendrovei RWE.
- (244) Dėl PKAAEG 427 punkto Vokietijos institucijos teigė, kad laipsniško lignito atsisakymo Reino lignito kasybos vietovėje paspartinimas nėra nei pagalbos priemonė energijos tiekimo saugumui didinti pagal PKAAEG 325–370 punktus, nei šių taisyklių apėjimas. Bendrovės RWE laipsniško lignito atsisakymo paspartinimas nėra priemonė, skirta ilgalaikiams ar trumpalaikiams sunkumams, susijusiems su energijos tiekimo saugumu elektros energijos sektoriuje, įveikti. 2023 m. pradžioje Vokietijos federalinės tinklų agentūros paskelbtoje ataskaitoje dėl dabartinės energijos tiekimo saugumo būklės ir raidos (*Versorgungssicherheitsbericht Strom*) teigiama, kad Vokietijoje galima iki 2030 m. laipsniškai atsisakyti anglių nedarant poveikio energijos tiekimo saugumui rinkos ar tinklo atžvilgiu.
- (245) Vokietija pridūrė, kad iš dalies pakeistoje bendrovės RWE priemonėje pagrindinis dėmesys skiriamas ankstyvam ir galutiniam bendrovės RWE lignitu kūrenamų elektrinių eksploatacijos nutraukimui. Būtent už šį galutinį elektrinių uždarymą ir mokama kompensacija, o už pajėgumus neskiriama jokia išmoka. Iš pradžių sutartų „Neurath D“ ir „Neurath E“ blokų eksploatacijos nutraukimo terminų atidėjimas dvejiems metams neprieštarauja šiam vertinimui, nes kompensacija bendrovei RWE bus mokama ne už šį pratęsimą, o už elektrinių eksploatacijos nutraukimą anksčiau laiko. Kadangi dėl ilgesnio dviejų blokų eksploatavimo sutaupytos gamtinės dujos *de facto* padeda užtikrinti energijos tiekimo saugumą kituose sektoriuose, kompensacija už tai nemokama. Be to, Vokietijos Vyriausybės teisė vėliau nuspręsti, ar tam tikrus bendrovės RWE blokus perkelti į rezervą (žr. 278 konstatuojamąją dalį), nekeičia vertinimo, kad iš dalies pakeista bendrovės RWE priemonė yra eksploatacijos nutraukimo priemonė.

5.3.2. Sąjungos teisės pažeidimas

- (246) 2021 m. rugsėjo 6 d. pateiktose pastabose Vokietija teigė, kad dėl toliau nurodytų priežasčių priemonė nepažeidžia principo „teršėjas moka“.
- (247) Veiklos vykdytojų išpareigojimai pagal kasybos teisę nėra pažeidžiami ir nesutaupoma jokių išlaidų (taip pat žr. 2021 m. sutarties 7 punktą). Kartu bendrovės „nesukėlė“ papildomų išlaidų, kurios atsiranda dėl laipsniško lignito atsisakymo anksčiau laiko. Todėl nustatant kompensacijų sumas į tokias papildomas išlaidas buvo atsižvelgta.
- (248) Papildomos kasybos išlaidos yra susijusios su papildomomis išlaidomis dėl atvirųjų kasyklų uždarymo anksčiau laiko, pavyzdžiui, atidėjus atidėjinių sudarymą (palūkanų normos poveikis), ir papildomomis išlaidomis, pavyzdžiui, dėl būtinybės keisti terminus. Kita vertus, papildomos atvirosios kasybos išlaidos nėra įprasto atvirosios kasyklos sutvarkymo išlaidos, kurias bendrovės vis tiek būtų turėjusios patirti, jei nebūtų susitarta dėl laipsniško lignito atsisakymo.
- (249) 2021 m. sutartyje numatytos papildomos apsaugos priemonės, susijusios su atvirųjų kasyklų naudojimu. Be teisinių veiklos vykdytojų dabartinių išpareigojimų, sutartyje numatytos abiem veiklos vykdytojams individualiai parengtos apsaugos priemonės, kuriomis mažinama rizika, kad bendrovės padengs ne visas atvirųjų kasyklų eksploatavimo išlaidas ir liks didelė našta žmonių sveikatai ir aplinkai.

5.3.3. Tinkamumas

- (250) 2021 m. rugsėjo 6 d. pateiktose pastabose Vokietija nurodė, kad ši priemonė yra tinkama tam, kad būtų laipsniškai atsisakyta lignito ekonomiškai efektyviu, nuspėjamu, socialiai priimtiniu ir teisiškai saugiu būdu. Alternatyvių ir tiek pat tinkamų priemonių nėra. Vokietija pabrėžė, kad:
- (251) laipsniškas antracito atsisakymas kitose ES valstybėse narėse (pvz., Nyderlanduose arba Ispanijoje) nėra panašus į laipsnišką lignito atsisakymą Vokietijoje. Tose šalyse visose anglimis kūrenamose elektrinėse naudojamas antracitas, kurio galima ekonomiškai įsigyti pasaulinėje rinkoje, ir nėra atvirųjų kasyklų. Tačiau, Vokietijos nuomone, būtent dėl elektrinių ir atvirųjų kasyklų sujungimo į sisteminių vienetą, dėl regioninės ekonomikos svarbos ir būtinybės susieti laipsnišką ir tvarkingą atsisakymą su struktūrine politika laipsniškas lignito atsisakymas yra ypač sudėtingas ir sunkus. Be to, Ispanijoje ir Nyderlanduose anglių, kaip energijos šaltinio, vaidmuo yra ne toks svarbus, kaip Vokietijoje.
- (252) Sutartas sprendimas dėl lignito turi daug privalumų, pavyzdžiui, užtikrina socialinę taiką ir teisinį tikrumą bei nuspėjamumą (žr. 232 konstatuojamąją dalį).

5.3.4. Proporcingumas

- (253) Savo pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą Vokietija teigė, kad vien tik prarastas pelnas jau yra didesnis už kompensacijos sumas, todėl kompensacijos permokos nėra.
- (254) Savo pastabose dėl sprendimo išplėsti procedūrą Vokietija atkreipė dėmesį į Komisijos preliminarą išvadą dėl iš dalies pakeistos bendrovės RWE priemonės proporcingumo.
- (255) Vokietija teigia, kad kompensacija bendrovei RWE mokama už įvairius aspektus, visų pirma už prarastą pelną ir papildomas išlaidas, kurias bendrovė RWE patyrė ir turi patirti, nes dėl klimato apsaugos priežasčių ji sutiko savo elektrines uždaryti nepasibaigus jų techniniam / ekonominiam eksploatacijos laikotarpiui. Antraip, rinkoje parduodama elektrinių generuojamą elektros energiją, ji būtų galėjusi gauti pajamų ir nebūtų patyrusi papildomų išlaidų.

- (256) Vokietija teigia, kad bendrovės RWE prarastas pelnas jau viršija ir todėl pateisina kompensaciją bendrovei RWE. Siekdama tai įrodyti, bendrovė „r2b energy consulting GmbH“ Vokietijos ministerijai parengė patikslintus bendrovės RWE elektrinių skaičiavimus, kuriuose prarastas pelnas buvo palygintas su šiai bendrovei mokama kompensacija, kad būtų įrodyta, jog kompensacijos permokos nėra (žr. šių skaičiavimų aprašymą 63–75 konstatuojamosiose dalyse).
- (257) Iš šių skaičiavimų matyti, kad 2022–2025 m. prarasto pelno GDV (maždaug 2,03 mlrd. EUR), apskaičiuota remiantis elektros energijos ir CO₂ kainomis, kurių rinkos dalyviai tikisi vėlesniais metais po uždarymo, jau dabar yra didesnė už bendrovei RWE mokėtinos kompensacijos GDV (maždaug 1,72 mlrd. EUR). Įtraukus 2026 metus, prarastas pelnas padidėja dar 131 mln. EUR (vertinant 2022 m. GDV).
- (258) Vokietija taip pat pažymi, kad skaičiavimai atsargūs, todėl pelnas, kurį uždaryti blokai būtų galėję gauti pagal priešingos padėties scenarijų, per mažas. Konkrečiau:
- 1) skaičiuojant daroma prielaida, kad elektros energijos gamintojų rinkos pajamų viršutinė riba, kurią atliekant patikslintus skaičiavimus buvo numatyta taikyti iki 2023 m. birželio 30 d., bus taikoma iki 2024 m. balandžio 30 d., todėl sumažės „Frechen“ / „Wachtberg“ elektrinės prarastas pelnas. Galiausiai Vokietijos Vyriausybė nusprendė nepratęsti rinkos pajamų viršutinės ribos taikymo po 2023 m. birželio 30 d. Jei į tai būtų buvę atsižvelgta atliekant patikslintus skaičiavimus, „Frechen“ / „Wachtberg“ elektrinės prarastas pelnas būtų buvęs 181 mln. EUR didesnis vertinant GDV;
 - 2) skaičiuojant daroma prielaida, kad „Neurath D“ ir „Neurath E“ blokai bus uždaryti 2025 m. kovo 31 d. ir prarastas pelnas bus gautas tik iki tos dienos, nors iš tikrųjų jie gali būti uždaryti metais anksčiau, taigi prarastas pelnas bus didesnis, nebent Vokietijos Vyriausybė atskirai nuspręstų išlaikyti blokus iki 2025 m. kovo 31 d. (žr. 51 konstatuojamąją dalį);
 - 3) skaičiuojant neatsižvelgiama į pajamas, gautas iš šilumos tiekimo ir balansavimo rinkos, todėl prarastas pelnas dar labiau sumažėja.
- (259) Vokietija taip pat pažymi, kad patikslinti skaičiavimai atlikti taip, kad būtų holistiškai atspindėta elektros energijos gamybos iš lignito ekonomika, kai kasyklos yra neatsiejamos nuo elektrinių. Taigi patikslintuose skaičiavimuose atsižvelgiama ne tik į kintamąsias kasybos išlaidas, bet ir į pastoviąsias lignito kasyklų išlaidas, kurios yra gerokai didesnės už kintamąsias kasybos išlaidas, vertinant pagal elektros energijos gamybos vienetą. Dėl to bendros kuro sąnaudos, tenkančios vienam gamybos vienetui, yra gerokai didesnės ir dar labiau sumažina prarastą pelną.
- (260) Dėl sprendime pradėti procedūrą nurodytų abejonių Vokietija teigia, kad bendrovės RWE atžvilgiu šios abejonės nebėra svarbios, nes atlikti patikslinti skaičiavimai (žr. šio sprendimo 63–75 konstatuojamąsias dalis), visų pirma dėl to, kad atliekant skaičiavimus nebereikia taikyti visapusiško ilgalaikio modeliavimo metodo.
- (261) Konkrečiai Vokietija teigia, kad sprendime pradėti procedūrą nurodytos abejonės dėl su tolimesniu ateitimi susijusio pelno (žr. sprendimo pradėti procedūrą 123–132 konstatuojamąsias dalis) nebėra svarbios vertinant iš dalies pakeistą bendrovės RWE priemonę, nes patikslintuose skaičiavimuose atsižvelgiama tik į prarastą pelną, apskaičiuotą per ribotą skaičių metų, kurie yra artimi uždarymo datai, ir kadangi toks prarastas pelnas jau viršija kompensaciją.
- (262) Vokietija taip pat tvirtina, kad Komisijos abejonės dėl investicinių išlaidų (žr. sprendimo pradėti procedūrą 126 ir 127 konstatuojamąsias dalis), susijusių su elektrinių modernizavimu, kad jos būtų ilgaamžės, nėra svarbios vertinant iš dalies pakeistą bendrovės RWE priemonę dėl daug trumpesnio laikotarpio, per kurį atsižvelgiama į prognozuojamą prarastą pelną. Dėl „Niederaußem D“ bloko, dėl kurio Komisija išreiškė abejonių, ar elektrinė galės veikti po 2020 m., nes ji turės atitikti Pramoninių išmetamųjų teršalų direktyvą (2010/75/ES) ir su ja susijusius griežtesnius didelių kurą deginančių įrenginių standartus, susijusius su pagrindiniais elektrinės procesais, Vokietija teigia, kad šios abejonės nebėra svarbios vertinant iš dalies pakeistą bendrovės RWE priemonę, nes pagal patikslintus skaičiavimus šio konkretaus bloko prarastas pelnas nebenurodomas (žr. 65 konstatuojamąją dalį).

- (263) Be to, dėl sprendimo pradėti procedūrą 129 konstatuojamojoje dalyje išreikštos abejonės, ar taikant 7,5 % diskonto normą pakankamai atsižvelgiama į didelę riziką ir netikrumą, susijusį su ilgu prognozavimo laikotarpiu, ir ar reikėtų numatyti papildomus koregavimo mechanizmus, Vokietija teigia, kad 7,5 % diskonto norma yra tinkama. Remiantis bendrovės KPMG tyrimu⁽¹⁰⁵⁾, šio sektoriaus VSKK vidurkis yra 5,2 %, o rodiklis, kurį bendrovė RWE naudoja savo skaičiavimams, yra 3,5 % Vokietija teigia, kad ši abejonė nebėra svarbi vertinant iš dalies pakeistą bendrovės RWE priemonę, nes vertinimo laikotarpis yra trumpas, o VSKK vertė, net jei ji būtų mažesnė ar didesnė, nekeičia prarasto pelno ir kompensacijos palyginimo rezultato. Taip yra daugiausia dėl trumpo laikotarpio, per kurį skaičiuojamas prarastas pelnas, kurio grynajai dabartinei vertei VSKK pokyčiai neturi didelės įtakos, ir dėl to, kad už ilgesnį laikotarpį mokamų metinių kompensacijų grynąją dabartinę vertę mažina ir infliacijos poveikis (pagal Europos Centrinio Banko nustatytą tikslą po 2025 m. ji turėtų būti 2 %⁽¹⁰⁶⁾).
- (264) Dėl abejonų dėl būsimų kuro ir CO₂ kainų, kurios, Komisijos nuomone, buvo pasenusios (žr. sprendimo pradėti procedūrą 130 konstatuojamąją dalį), Vokietija teigia, kad ir šis klausimas nebėra svarbus vertinant iš dalies pakeistą bendrovės RWE priemonę, nes atliekant patikslintus skaičiavimus prarastas pelnas pagal iš dalies pakeistą bendrovės RWE priemonę yra grindžiamas nepriklausomai nustatytais rinkos lūkesčiais blokų uždarymo metu (jau uždarytų blokų atveju) arba naujausiais nepriklausomai nustatytais rinkos lūkesčiais dėl kuro ir CO₂ kainų (po patikslintų skaičiavimų pateikimo uždarymų blokų atveju).
- (265) Be to, sprendimo pradėti procedūrą 131 konstatuojamojoje dalyje išreikšta abejonė Komisijai nurodžius, kad ji negavo duomenų apie kiekvieną planuojamą uždaryti bloką, Vokietijos nuomone, išsklaidyta ir iš dalies pakeistos bendrovės RWE priemonės atžvilgiu, nes į patikslintus skaičiavimus įtraukti duomenys apie kiekvieną planuojamą uždaryti bendrovės RWE bloką, kuris jau uždarytas arba kuris, kaip prognozuojama, netolimoje ateityje iki 2026 m. turės prarasto pelno⁽¹⁰⁷⁾.
- (266) Vokietija teigia, kad Komisijos abejonės dėl sprendimo pradėti procedūrą 132 konstatuojamojoje dalyje nurodytos jautrumo analizės nebuvimo taip pat išsklaidytos iš dalies pakeistos bendrovės RWE priemonės atžvilgiu, nes vietoje anksčiau pateikto elektros energijos rinkos modelio su numanomais parametrais, pavyzdžiui, elektros energijos, kuro ir CO₂ kainomis, iš dalies pakeistos bendrovės RWE priemonės prarastam pelnui apskaičiuoti naudojami faktiniai rinkos lūkesčiai, nustatyti iš nepriklausomų šaltinių, ir taikoma plačiai paplitusi sektoriaus praktika, kai elektrinės prekių biržose įsigyja finansinius produktus savo veiklos pelningumui užtikrinti (žr. 75 konstatuojamąją dalį).
- (267) Vokietijos nuomone, Komisijos abejonės sprendimo pradėti procedūrą 134 konstatuojamojoje dalyje dėl Vokietijos pateiktų alternatyvių scenarijų taip pat išsklaidytos iš dalies pakeistos bendrovės RWE priemonės atžvilgiu. Taip yra todėl, kad pagal iš dalies pakeistą bendrovės RWE priemonę galutinis RWE elektrinių uždarymas iš 2038 m. perkeltas į 2030 m. Taigi paankstinto eksploatacijos nutraukimo galimybė (t. y. galimybė atkelti uždarymą iš 2038 m. į 2035 m.) nebėra aktuali ir į ją nebuvo atsižvelgta atliekant bendrovės RWE prarasto pelno patikslintus skaičiavimus (žr. 63–75 konstatuojamąsias dalis).
- (268) Dėl papildomų bendrovės RWE kasyklų sutvarkymo išlaidų (žr. sprendimo pradėti procedūrą 136–138 konstatuojamąsias dalis) Vokietija pažymi, kad patikslintuose skaičiavimuose buvo atsižvelgta tik į bendrovės RWE elektrinių prarastą pelną (žr. 63–75 konstatuojamąsias dalis), o į papildomas kasyklų sutvarkymo išlaidas neatsižvelgta. Tokios papildomos kasyklų sutvarkymo išlaidos nebuvo įtrauktos atliekant patikslintus skaičiavimus, nes bendrovės RWE prarastas pelnas jau viršija RWE kompensacijos sumą, todėl jo pakanka kompensacijai pagrįsti. Vis dėlto Vokietija pabrėžė, kad papildomos kasyklų sutvarkymo išlaidos apskritai taip pat būtų tinkamos bendrovei RWE mokamai kompensacijai pagrįsti.

⁽¹⁰⁵⁾ KPMG: COST of Capital Study 2019.

⁽¹⁰⁶⁾ Prieiga per internetą: https://www.ecb.europa.eu/pub/projections/html/ecb.projections202309_ecbstaff~4eb3c5960e.en.html#:~:text=Overall%2c%20with%20medium-term%20inflation%2cthe%20third%20quarter%20of%202025.

⁽¹⁰⁷⁾ Vokietija nepateikė konkrečių ilgalaikių skaičiavimų dėl septynių po 2027 m. uždarymų blokų, nes mano, kad esamų duomenų ir skaičiavimų dėl iki 2027 m. uždarymų blokų jau pakanka kompensacijos sumai pagal iš dalies pakeistą bendrovės RWE priemonę pagrįsti.

- (269) Vokietija pažymi, kad patikslinti skaičiavimai ir pateikti argumentai yra susiję tik su iš dalies pakeista bendrovės RWE priemone ir yra būdingi tik iš dalies pakeistos bendrovės RWE priemonės situacijai.
- (270) Galiausiai Vokietija pažymi, kad mažesnių lignitu kūrenamų elektrinių padėtis yra kitokia, nes jų savininkai yra įvairesni (Vokietijoje veikia maždaug 45 skirtingi mažesni lignitu kūrenami renginiai) – paprastai tai yra pramoniniai vartotojai, suvartojantys pačių pasigaminatą elektros energiją (o dažnai ir šilumą). Iš tiesų kai kurių mažesnių įrenginių, kurie taip pat gamina šilumą kogeneracijos būdu, eksploatacijos nutraukimo data nustatyta kita dekarbonizacijos priemone (*Kraft-Wärme Kopplungsgesetz*, Kogeneracijos įstatymu).
- (271) Savo pastabose dėl trečiųjų šalių pastabų dėl sprendimo išplėsti procedūrą Vokietija teigė, kad kritika dėl prarasto pelno apskaičiavimo metodikos atliekant patikslintus skaičiavimus yra neįtikinama. Vokietija savo pastabose įrodė, kad bendrovės RWE prarasto pelno GDV yra gerokai didesnė už kompensacijos GDV. Iš patikslintų skaičiavimų matyti, kad kompensacijos suma neviršija to, kas būtina, ir nėra kompensacijos permokos.
- (272) Be to, Vokietija pažymėjo, kad Vokietijos Vyriausybė negarantavo bendrovei RWE jokios valstybės paramos vandeniliui tinkamų dujas deginančių elektrinių plėtrai uždarytų lignitu kūrenamų blokų vietose. Vokietijos institucijos sutinka, kad Vokietijos Vyriausybė, atsižvelgdama į tai, kad Vokietija laipsniškai atsisako anglių, rengia įvairias naujas priemones, kuriomis siekiama užtikrinti perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui elektros energijos gamybos. Tačiau tai nereiškia, kad bendrovei RWE garantuota kokia nors parama. Kadangi Vokietija ketina skirti priemokas už tokią paramą per bendrus ir skaidrius konkursus, kuriuose gali dalyvauti visi rinkos dalyviai, bendrovė RWE neturi jokių garantijų, kad gaus paramą pagal naujas priemones. Be to, Vokietija pažymi, kad tokios priemonės nėra susijusios su bendrovės RWE priemone ar iš dalies pakeista bendrovės RWE priemone ir šia procedūra.

5.3.5. *Nederamo poveikio konkurencijai ir prekybai vengimas*

- (273) 2021 m. rugsėjo 6 d. pateiktose pastabose Vokietija nesutinka su trečiųjų šalių teiginiu, kad dėl kompensacijos bendrovės RWE ir LEAG įgyja pranašumą konkurentų Vokietijos rinkoje ir konkurentų Europos rinkoje atžvilgiu, ir tvirtina, kad priemonė neiškraipo konkurencijos ir nekelia grėsmės jos iškraipyti ar paveikti prekybą tarp valstybių narių.
- (274) Be to, Vokietija laiko nepagrįstu trečiosios šalies teiginį dėl tariamo SESV 106 straipsnio 1 dalies kartu su 102 straipsniu pažeidimo, aprašyto 220 konstatuojamojoje dalyje. Tokiam pažeidimui reikia, kad įmonė, kuriai valstybė narė suteikia specialiąsias arba išskirtines teises, užimtų dominuojančią padėtį rinkoje. Tačiau šiuo atveju institucijos keliuose sprendimuose dėl susijungimų jau nustatė, kad bendrovė RWE neužima dominuojančios padėties atitinkamoje produkto ir geografinėje rinkoje ⁽¹⁰⁸⁾.

5.3.6. *Atidėto uždarymo mechanizmas*

- (275) Vokietija teigia, kad atidėto uždarymo mechanizmą reikėtų atskirti nuo iš dalies pakeistos bendrovės RWE priemonės, nes tai yra skirtingos priemonės, skirtos skirtingiems laikotarpiams ir paremtos skirtinga logika. Kompensacija bendrovei RWE už uždarymą anksčiau laiko nustatyta Uždarymo įstatyme ir 2021 m. sutartyje. Ji buvo apskaičiuota remiantis prarastu pelnu, kuris būtų gautas po galutinio konkretaus bloko uždarymo. Apskaičiuojant prarastą pelną neatsižvelgiama į laikotarpį, kai konkrečiam blokui gali būti taikomas atidėto uždarymo mechanizmas (t. y. nuo preliminaros iki galutinės uždarymo datos).
- (276) Kita vertus, atlygis už atidėtą uždarymą apskaičiuojamas pagal atitinkamo bloko kompensacijos formulę ir tik už tą laikotarpį, kai blokui taikomas atidėto uždarymo mechanizmas. Todėl šis atlygis nėra svarbus apskaičiuojant prarastą pelną kompensacijai pagal iš dalies pakeistą bendrovės RWE priemonę ir į jį neturėtų būti atsižvelgiama atliekant iš dalies pakeistos bendrovės RWE priemonės proporcingumo vertinimą.

⁽¹⁰⁸⁾ BKartA, 2019 m. vasario 26 d. sprendimas, Nr. B8-28/19; ES Komisija, 2019 m. vasario 26 d. sprendimas byloje M.8871 – RWE / E.ON Assets; taip pat žr. 2019 m. rugsėjo 17 d. ES Komisijos sprendimą byloje M.8870 – E.ON / Innogy.

5.3.7. Nauji galimi rezervai

- (277) Galiausiai, kalbant apie kitus galimus rezervus, nurodytus iš dalies pakeistoje bendrovės RWE priemonėje (žr. 51 ir 59 konstatuojamąsias dalis), Vokietija teigia, kad šios rezervų galimybės nenumatytos nei pakeitimo įstatyme, nei pakeitimo sutartyje. Jei Vokietija norėtų jas sukurti, Vokietija ir bendrovė RWE pirmiausia turėtų šias galimybes apibrėžti. Šiame etape šios rezervo galimybės dar nėra išsamiai apibrėžtos teisės aktais. Kadangi šie rezervai dar neegzistuoja ir kol kas nėra aišku, ar šiomis galimybėmis bus pasinaudota ateityje, Vokietija teigia, kad šios galimybės nėra svarbios vertinant iš dalies pakeistą bendrovės RWE priemonę. Jei Vokietijos Vyriausybė nuspręstų pritarti rezervui, tai būtų nauja priemonė. Priklausomai nuo jų struktūros, Vokietija apie tokias priemones praneštų atskirai pagal ES valstybės pagalbos teisę.

6. PRIEMONĖS, APIE KURIĄ PRANEŠTA, VERTINIMAS

6.1. Pagalbos buvimas

- (278) Pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, „valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su bendrąja rinka, kai ji daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai“.
- (279) Vadinas, kad priemonė būtų laikoma valstybės pagalba pagal šią nuostatą, turi būti įvykdytos visos šios sąlygos: i) priemonė turi būti priskirtina valstybei ir finansuojama iš valstybinių išteklių; ii) ja turi būti suteikiamas pranašumas pagalbos gavėjui; iii) tas pranašumas turi būti atrankusis ir iv) priemone turi būti iškraipoma konkurencija arba keliama jos iškraipymo grėsmė ir turi būti daromas poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai.
- (280) Išnagrinėjusi bendrovės RWE priemonę (žr. sprendimo pradėti procedūrą 94–112 konstatuojamąsias dalis), Komisija sprendime pradėti procedūrą jau padarė preliminarį išvadą, kad bendrovės RWE priemonė yra pagalba. Sprendime išplėsti procedūrą Komisija preliminariai nusprendė, kad iš dalies pakeista bendrovės RWE priemonė taip pat yra pagalba (žr. sprendimo išplėsti procedūrą 80–88 konstatuojamąsias dalis).

6.1.1. Priskirtinumas valstybiniam ištekliams ir jų naudojimas

- (281) Tam, kad būtų pripažinta, jog priemonę suteikė valstybė narė arba ji suteikta iš valstybinių išteklių bet kokia forma, ji turi i) būti suteikta tiesiogiai arba netiesiogiai iš valstybinių išteklių ir ii) būti priskirtina valstybei.
- (282) Šiuo atveju kompensacija bendrovei RWE bus mokama iš valstybės biudžeto pagal pakeitimo įstatymo ir pakeitimo sutarties nuostatas (žr. 77 konstatuojamąją dalį).
- (283) Todėl Komisija daro išvadą, kad iš dalies pakeista bendrovės RWE priemonė priskirtina valstybei ir reiškia valstybinių išteklių naudojimą pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.

6.1.2. Pranašumo buvimas

- (284) Kaip apibrėžta SESV 107 straipsnio 1 dalyje, pranašumas – tai bet kokia ekonominė nauda, kurios įmonė nebūtų gavusi įprastomis rinkos sąlygomis, t. y. be valstybės intervencijos⁽¹⁰⁹⁾. Pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį taip pat reikalaujama, kad priemonė, norint ją apibrėžti kaip valstybės pagalbą, būtų atranki, t. y. palaikytų „tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą“.
- (285) Komisija mano, kad šia priemone bendrovei RWE suteikiamas pranašumas, kurio ji nebūtų įgijusi įprastomis rinkos sąlygomis, nes ji gaus 2,6 mlrd. EUR finansinę kompensaciją, kurios nebūtų gavusi, jei priemonė nebūtų taikoma.

⁽¹⁰⁹⁾ 1996 m. liepos 11 d. Teisingumo Teismo sprendimas *SFEI ir kt.*, C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, 60 punktas; 1999 m. balandžio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Ispanija / Komisija*, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, 41 punktas.

- (286) Kelios trečiosios šalys teigė, kad priemone suteikiamas pranašumas (104–107 konstatuojamosios dalys). Bendrovė RWE, kaip pagalbos gavėja, nurodė, kad kompensacija neviršija visos bendrovės RWE patirtos žalos, todėl jai nesuteikiamas joks pranašumas (92–97 konstatuojamosios dalys). Bendrovė RWE apskaičiavo, kad visa jos patirta žala dėl uždarymo anksčiau laiko yra 8,7 mlrd. EUR ir ją sudaro 5,5 mlrd. EUR negauto pelno ir 3,2 mlrd. EUR papildomų išlaidų (177 konstatuojamoji dalis). Be to, bendrovė RWE pažymėjo, kad priemonė, apie kurią pranešta, yra žalos atlyginimas, nes Uždarymo įstatymu pažeidžiama bendrovės RWE teisė į nuosavybę, todėl bendrovei RWE nesuteikiamas joks ekonominis pranašumas. Šiai nuomonei pritarė ir kai kurios trečiosios šalys (108 konstatuojamoji dalis).
- (287) Vokietijos institucijos teigė, kad sutarta kompensacija nesuteikia bendrovei RWE pranašumo, kuris būtų didesnis už sumą, kurią ji būtų gavusi, jei uždarymas būtų vykęs teisės aktų nustatyta tvarka, o vėliau ginčas būtų nagrinėjamas teisme (žr. 231–241 konstatuojamąsias dalis).

6.1.2.1. Kompensacija pagal galiojančius nacionalinės teisės aktus

- (288) Trečiosios šalys teigė, kad lignito atsisakymas anksčiau laiko yra bendrovės RWE nuosavybės teisių pagal GG 14 straipsnio 1 dalį pažeidimas ir kad tai nėra ekspropriacija pagal GG 14 straipsnio 3 dalį. Tačiau trečiosios šalys nesutarė, ar už tokį pažeidimą turėtų būti skiriama kompensacija (93, 100, 103, 105, 106 konstatuojamosios dalys). Kai kurios trečiosios šalys teigė, kad bendrovė RWE galėtų ginti savo nuosavybės teises Konstitucinio Teismo byloje (žr. 108 ir 110 konstatuojamąsias dalis).
- (289) Siekdama nustatyti, ar priemonė, apie kurią pranešta, suteikia pranašumą bendrovei RWE, Komisija turi įvertinti, kokio minimalaus dydžio kompensaciją Vokietija turėtų skirti bendrovei RWE pagal nacionalinę teisę, jei Vokietija būtų tik nurodžiusi uždaryti elektrinę, bet nebūtų sudariusi sutarties su paveiktais veiklos vykdytojais. Jei priemonė, apie kurią pranešta, viršija šią minimalią reikalaujamą kompensaciją, priemonė, apie kurią pranešta, suteikia pranašumą paveiktiems veiklos vykdytojams ir todėl yra valstybės pagalba, jei kartu tenkinami kiti kriterijai.

6.1.2.1.1. Nuosavybės apsaugos taikymo sritis pagal GG 14 straipsnį

6.1.2.1.1.1. Priemonė priskiriama viešosios teisės sričiai

- (290) Esama svarbaus skirtumo tarp konstitucinės kompensacijos (*Entschädigung*) pagal GG 14 straipsnį ir žalos atlyginimo (*Schadensersatz*), pavyzdžiui, pagal civilinės teisės normas.
- (291) Žalos atlyginimo principai civilinėje teisėje, kurie šiuo atveju netaikytini, ir kompensacija už individualių nuosavybės teisių pažeidimą pagal GG ir viešąją teisę yra dvi skirtingos teisinės priemonės, kurios grindžiamos skirtinga logika. Žalos atlyginimas pagal civilinės teisės principus (pavyzdžiui, BGB 249 straipsnio 1 dalies ir paskesnių dalių ⁽¹¹⁰⁾ prasme) reiškia, kad nukentėjusiosios šalies padėtis turi būti tokia, kokia ji būtų buvusi, jei žalą sukėlęs įvykis nebūtų įvykęs ⁽¹¹¹⁾. Tai reiškia, kad pati žala yra turto būklės be žalą sukėlusio įvykio (hipotetinės situacijos) ir faktinės situacijos, t. y. turto faktinės būklės (realios būklės), skirtumas ⁽¹¹²⁾.

⁽¹¹⁰⁾ BGB 249 straipsnio 1 dalis: „Asmuo, kuris privalo atlyginti žalą, turi atkurti padėtį, kuri būtų buvusi, jei nebūtų atsiradusi aplinkybė, dėl kurios jis privalo atlyginti žalą“.

⁽¹¹¹⁾ Originalus pavadinimas: Schomerus/Franßen: Klimaschutz und die rechtliche Zulässigkeit der Stilllegung von Braun- und Steinkohlekraftwerken. 2018 12 13, prieiga per internetą: http://fox.leuphana.de/portal/files/13307575/wbs_gutachten_bf.pdf, p. 308.

⁽¹¹²⁾ Oetker, Section 249, in *MünchKomm BGB* (9th ed. 2022).

- (292) Tačiau tokio dydžio kompensacijos nereikalaujama tuo atveju, kai valstybė pateikia turinio ir apribojimų nuostatas pagal viešosios teisės principus. Konstitucinė kompensacija reiškia tinkamą tiesioginės žalos, padarytos dėl intervencijos į nuosavybę, dėl kurios patirta finansinių nuostolių, atlyginimą. Ji grindžiama teise, kuri buvo pažeista, ir ja siekiama tinkamai kompensuoti šį pažeidimą ⁽¹¹³⁾, tačiau ja nesiekama visiškos, visuotinės restitucijos.

6.1.2.1.1.2. GG 14 straipsnio taikymo sritis

- (293) Remiantis teisine literatūra, yra dvi nuosavybės teisės, kuri saugoma pagal GG 14 straipsnį, pažeidimų rūšys. Pirmą, ekspropriacija pagal GG 14 straipsnio 3 dalį ir, antra, nuosavybės teisės turinio ir apribojimų nuostata pagal GG 14 straipsnio 1 dalies antrą sakinį ⁽¹¹⁴⁾. Abu atvejai negalimi vienu metu, tai yra arba ekspropriacija, arba turinio ir apribojimų nuostata ⁽¹¹⁵⁾. Komisija sutinka su trečiosiomis šalimis, kad lignito atsisakymas anksčiau laiko nėra ekspropriacija pagal GG 14 straipsnio 3 dalį (žr. 289 konstatuojamąją dalį). Taip yra todėl, kad veiklos vykdytojai nepraras nuosavybės teisių į įrenginius ir aplinkinę infrastruktūrą, o tai yra būtina ekspropriacijos sąlyga. Ekspropriaciją sudaro du komponentai: viena vertus, turtinės padėties netekimas ir, kita vertus, turto atėmimas ⁽¹¹⁶⁾. Vokietijos Konstitucinis Teismas (toliau – Vokietijos teismas) yra nusprendęs, kad nuosavybės teisių naudojimo ir disponavimo apribojimai savaime negali būti laikomi ekspropriacija ⁽¹¹⁷⁾. Todėl šiuo atveju, kai priemone neperleidžiamos jokios teisės, o tik apriojamas galimas naudojimas nuosavybe, Komisija mano, kad lignito atsisakymas anksčiau laiko pagal priešingos padėties scenarijų, kai Vokietija būtų tik liepusi uždaryti elektrines, nesudarydama sutarčių su paveiktais veiklos vykdytojais, galėtų būti laikomas veiklos vykdytojo nuosavybės teisių pažeidimu taikant turinio ir apribojimų nuostatą pagal GG 14 straipsnio 1 dalies antrą sakinį, tačiau jis nepatenka į GG 14 straipsnio 3 dalies taikymo sritį.
- (294) Komisija supranta, kad turto savininkas turi iš esmės pritarti turinio ir apribojimų nuostatomis negaudamas kompensacijos dėl socialinių turto ryšių ⁽¹¹⁸⁾. Turinio ir apribojimų nuostatos turi atitikti proporcingumo ir lygybės principus. Tačiau ypatingais turinio ir apribojimų nuostatų atvejais, kai nesilaikoma proporcingumo ir lygybės principų, gali prireikti skirti kompensaciją. Visų pirma, turinio ir apribojimų nuostata išimties tvarka gali įpareigoti kompensuoti ypatingų sunkumų atvejais (*besonderer Härtefall*). Ypatingų sunkumų atvejai – tai „specialūs“ sunkumų atvejai, kai atskiru atveju taikant įstatymą susidaro pernelyg griežta, nepagrįsta arba labai neteisinga padėtis, t. y. atskiri atvejai, dėl kurių susidaro nepagrįsta našta (*unzumutbare Belastung*), net ir atsižvelgiant į įstatymo tikslą ⁽¹¹⁹⁾. Tokiomis išskirtinėmis aplinkybėmis, siekiant laikytis proporcingumo principo reikalavimų ir kompensuoti išskirtinę turto savininko naštą (*Sonderopfer*), gali būti reikalaujama taikyti išskirtines kompensavimo priemones. Gali būti, kad nuostata, kuri pati savaime yra proporcinga, netipiškais atvejais sukelia išskirtinę naštą, tačiau įstatymų leidėjas taip pat mano, kad tokiais atvejais nuosavybę ribojanti priemonė yra būtina dėl viešojo intereso. Tokiu atveju gali reikėti kompensacijos, kuria turto savininkui būtų kompensuojama tai, kad priemonė neatitinka proporcingumo ar lygybės principų ⁽¹²⁰⁾.

⁽¹¹³⁾ Originalus pavadinimas: Schomerus/Franßen: Klimaschutz und die rechtliche Zulässigkeit der Stilllegung von Braun- und Steinkohlekraftwerken. 2018 12 13, prieiga per internetą: http://fox.leuphana.de/portal/files/13307575/wbs_gutachten_bf.pdf, p. 308.

⁽¹¹⁴⁾ Von Prof. Dr. Lege, „Art. 14 GG für Fortgeschrittene 45 Fragen zum Eigentum, die Sie nicht überall finden. Unter besonderer Berücksichtigung des Baurechts“, prieiga per internetą: https://www.zjs-online.com/dat/artikel/2012_1_517.pdf.

⁽¹¹⁵⁾ BeckOK Grundgesetz, Epping/Hillgruber 55. Edition, Stand: 15.5.2023, GG Art. 14 [Eigentum, Erbrecht und Enteignung], Rn. 77–81.

⁽¹¹⁶⁾ Originalus pavadinimas: Schomerus/Franßen: Klimaschutz und die rechtliche Zulässigkeit der Stilllegung von Braun- und Steinkohlekraftwerken. 2018 12 13, prieiga per internetą: http://fox.leuphana.de/portal/files/13307575/wbs_gutachten_bf.pdf, p. 122.

⁽¹¹⁷⁾ Vgl. BVerfG, Beschl. v. 16.2.2000 – 1 BvR 242/91 und 315/99, BVerfGE 102, 1, 16, juris, Rn. 43.

⁽¹¹⁸⁾ BeckOK Grundgesetz, Epping/Hillgruber 55. Edition, Stand: 15.5.2023, GG Art. 14 [Eigentum, Erbrecht und Enteignung], Rn. 72.

⁽¹¹⁹⁾ BVerwG 5 C 11.18, Beschl. v. 20.5.2021, Rn. 69–70.

⁽¹²⁰⁾ BeckOK Grundgesetz, Epping/Hillgruber 55. Edition, Stand: 15.5.2023, GG Art. 14 [Eigentum, Erbrecht und Enteignung], Rn. 104–106.

- (295) Kadangi turinio ir apribojimų nuostatos sutrumpina esamas teises pozicijas, kyla klausimas, kokių mastu turi būti atsižvelgiama į teisėtų lūkesčių apsaugos aspektą pagal proporcingumo kriterijų ir kokių mastu pereinamojo laikotarpio priemonės ir neproporcingos naštos išlygos (*Härteklauseln*)⁽¹²¹⁾ yra išskirtinai būtinos. Vokietijos teismas nustatė, kad įstatymų leidėjui iš esmės nedraudžiama taikyti nuosavybės teises ribojančių priemonių net ir ypatingų sunkumų atvejais (*Härtefälle*), jei įstatymų leidėjas, taikydamas kompensacines atsargumo priemones, išvengia neproporcingos ar nevienodos naštos savininkui ir tinkamai atsižvelgia į teisėtus lūkesčius. Todėl teisėtų lūkesčių apsaugos sumetimais gali prireikti pereinamojo laikotarpio priemonių ir neproporcingos naštos išlygų. Ar pereinamojo laikotarpio priemonės ir neproporcingos naštos išlygos yra būtinos ir kokių mastu, priklauso nuo GG 14 straipsnio 1 dalimi saugomų teisių pažeidimo dėl priemonės nustatytos turinio ir apribojimų nuostatos sunkumo ir bendrojo intereso, kurio siekiama turinio ir apribojimų nuostata, svarbos santykio⁽¹²²⁾. Šiuo atžvilgiu verta pažymėti, kad Vokietijos teismas yra nustatęs, jog viešosios politikos tikslas apsaugoti aplinką gali būti svarbesnis už privataus savininko interesą, kad jam nebūtų apribotas naudojimasis nuosavybe⁽¹²³⁾.
- (296) Turinio ir apribojimų nuostata, pagal kurią reikia kompensacijos, taikoma tik tais atvejais, kai nuosavybės teisių pažeidimas yra labai didelis. Reikalavimą kompensuoti lemia tai, ar turinio ir apribojimų nuostata yra nepagrįsta turto savininko atžvilgiu pagal jos sunkumą, intensyvumą ir trukmę ir ar savininkui užkraunama išskirtinė našta (*Sonderopfer*)⁽¹²⁴⁾. Ar tokia išskirtinė našta užkraunama, turi būti vertinama atsižvelgiant į tai, ar galimai neproporcingos naštos (*unverhältnismäßige Belastung*) galima išvengti kitomis priemonėmis, pavyzdžiui, pereinamojo laikotarpio nuostatomis ir neproporcingos naštos išlygomis (*Übergangsregelungen und Härteklauseln*).
- (297) Teisė į kompensaciją dėl konstitucinių teisių pažeidimo gali atsirasti tik tuo atveju, jei turinio ir apribojimų nuostata sukuria išskirtinę naštą. Tokiu atveju atitinkama kompensacija turi būti proporcinga tiesioginei žalai, padarytai dėl nuosavybės teisių pažeidimo, dėl kurio patiriama finansinių nuostolių, jei viršijamas protingas lygmuo, kurį galima pateisinti atsižvelgiant į skirtingus teisėtus interesus. Tačiau bet kokia galima kompensacija neturėtų būti siekiama visiškos visuotinės restitucijos (žr. 293 konstatuojamąją dalį).

6.1.2.1.1.3. Komisijos svarstymai

- (298) Bendrovė RWE teigė, kad dėl lignito atsisakymo anksčiau laiko jai tenka išskirtinė našta kartu su išpareigojimais, susijusiais su ES ATLPS (95 konstatuojamoji dalis), o bendrovė LEAG teigė, kad papildomos išlaidos yra turtinė žala, dėl kurios neprarandamos teisės ar esmė, tačiau tai yra išskirtinė našta, pavyzdžiui, dėl vertės sumažėjimo (101 konstatuojamoji dalis). Kitos trečiosios šalys teigė, kad dėl ilgų pereinamųjų laikotarpių, galimybės pereiti prie kitos rūšies kuro ir dėl to, kad daugelis planuojamų uždaryti lignitu kūrenamų blokų buvo amortizuoti, darytina išvada, kad tokios išskirtinės naštos nėra (105 ir 106 konstatuojamosios dalys). Vokietija nepateikė pastabų išskirtinės naštos klausimu. Uždarymo įstatyme nėra jokių ženklų, kad Vokietija mano, kad laipsniškas lignito atsisakymas yra paveiktiems veiklos vykdytojams tenkanti išskirtinė našta, už kurią reikia mokėti kompensaciją.

⁽¹²¹⁾ Išskirtiniais atvejais neproporcingos naštos išlygos leidžia nukrypti nuo teisės akto ar susitarimo, kad būtų išvengta nesąžiningų pasekmių asmenims, kuriems tokiais išskirtiniais, individualiais atvejais daromas poveikis.

⁽¹²²⁾ BeckOK Grundgesetz, Epping/Hillgruber 55. Edition, Stand: 15.5.2023, GG Art. 14 [Eigentum, Erbrecht und Enteignung], Rn. 98–103.

⁽¹²³⁾ Žr. BVerfGE 102, 1 (18) and BeckOK Grundgesetz, Epping/Hillgruber 55. Edition, Stand: 15.5.2023, GG Art. 14 [Eigentum, Erbrecht und Enteignung], Rn. 88–91.

⁽¹²⁴⁾ BeckOK Grundgesetz, Epping/Hillgruber 55. Edition, Stand: 15.5.2023, GG Art. 14 [Eigentum, Erbrecht und Enteignung], Rn. 104–106.

- (299) Kaip nurodyta 295 konstatuojamojoje dalyje, intervenciniai veiksmai, kuriais ne nusavinama, o tik apribojamas naudojimasis nuosavybės teisėmis, iš esmės gali būti proporcingi ir turto savininkui, kurio nuosavybės teisės pažeidė valstybės intervencija, kompensacijos mokėti nereikia. Tačiau Komisija supranta, kad pagal Vokietijos teisę tai neužkerta kelio konkrečioms išskirtinėms aplinkybėms, kai apribojus naudojimąsi nuosavybės teisėmis kompensacija gali būti pagrįsta. Pavyzdžiui, taip yra tuo atveju, kai naudojimasis nuosavybės teisėmis apribojamas itin intensyviai ir dėl to savininkui tenka išskirtinė našta (*Sonderopfer*). Nors priemonių imamasi dėl bendrojo intereso, didelį neigiamą poveikį gali patirti tik tam tikri turto savininkai, o tai gali būti neproporcinga. Tokiais atvejais pagal bendruosius Vokietijos teisės principus valstybė nuo pat pradžių į priemonę turi įtraukti kompensavimo mechanizmą, kad būtų užtikrintas priemonės proporcingumas⁽¹²⁵⁾. Tačiau, kalbant apie kompensuojamąsias priemones, Komisija, remdamasi Vokietijos teise, supranta, kad prieš svarstant galimybę skirti finansinę kompensaciją, pirmiausia reikėtų apsvarstyti kitas kompensavimo priemones, pavyzdžiui, pereinamojo laikotarpio priemones.
- (300) Analizuojant laipsniško lignito atsisakymo suderinamumą su GG 14 straipsniu, reikėtų laikytis tokios struktūros: pirma, reikia įvertinti, ar turinio ir apribojimų nuostata yra proporcinga. Antra, jei taip nėra, tai gali sukelti ypatingų sunkumų (*besonderer Härtefall*) ir išskirtinę naštą (*Sonderopfer*) turto savininkui. Trečia, išskirtinės naštos atveju pinigine kompensacija yra tik krašutinė priemonė po to, kai buvo imtasi kitų mažinimo priemonių, pavyzdžiui, pereinamojo laikotarpio priemonių.
- (301) Kaip aprašyta 296 konstatuojamojoje dalyje, Vokietijos teismas yra nusprendęs, kad viešasis aplinkos apsaugos tikslas yra svarbesnis už privatų interesą nevaržomai naudotis nuosavybe. Bendrovės RWE lignito įrenginių uždarymas turi aplinkosaugos tikslą, nes dėl jo sumažės išmetamo CO₂ kiekis (18 konstatuojamoji dalis), o tai reiškia, kad privalomas lignitu kūrenamų įrenginių uždarymas gali būti pateisinamas viešosios politikos interesu.
- (302) Atliekant proporcingumo vertinimą taip pat reikėtų įvertinti, ar yra teisėtų veiklos vykdytojo lūkesčių, kuriuos reikia derinti su viešuoju interesu apsaugoti aplinką. Atsižvelgdama į tai, Komisija mano, kad iš atitinkamos Vokietijos teismų praktikos akivaizdu, jog nė vienas asmuo nėra apsaugotas nuo teisinių pokyčių, turinčių įtakos esamoms investicijoms.
- (303) Komisija primena, kad, kaip aprašyta sprendimo pradėti procedūrą 104 konstatuojamojoje dalyje, Vokietijos teismas 2009 m. sprendime⁽¹²⁶⁾ aptarė, ar asmuo būtų apsaugotas nuo teisinių pokyčių esamos investicijos atveju ir kokia būtų teisėtų lūkesčių apsaugos apimtis teisinės sistemos pasikeitimų atveju. Toje byloje šalys nesutarė, ar vėliau įsigalioję griežtesni vištų dedeklių gerovės užtikrinimo reikalavimai buvo tiesiogiai taikytini ir ieškovo gamyklai, kai leidimas ją eksploatuoti buvo gautas prieš įsigaliojant griežtesniems reikalavimams ir ieškovas tikėjosi, kad jo investicijos atsipirks po 15–20 eksploatavimo metų. Vokietijos teismas atmetė skundą ir padarė išvadą, kad, pagal Vokietijos teisę, nėra teisės būti apsaugotam nuo teisinių pokyčių tol, kol investicinės išlaidos nėra amortizuotos ir įrenginiai nurašyti. Be to, Vokietijos teismas pažymėjo, kad šį principą padeda įtvirtinti pakankamas pereinamasis laikotarpis. Aplinkybės, susijusios su vištų dedeklių gerove, buvo aptartos dar tuo metu, kai pareiškėjas gavo pirminį leidimą. Vokietijos teismo nuomone, pareiškėjas negalėjo ir toliau remtis tuo, kad gyvūnų gerovės reikalavimų standartas, galiojęs tuo metu, kai išduotas leidimas, nepasikeis. Taigi, sektoriaus atstovai turėjo numatyti ir tikėtis, kad teisės aktai pasikeis.

⁽¹²⁵⁾ Vokietijos teisėje tai vadinama „ausgleichspflichtige Inhalts- und Schrankenbestimmung“ principu.

⁽¹²⁶⁾ BVerwG NVwZ, Urteil vom 30.4.2009 – 7 C 14.08, S. 1443. Tai nurodyta ir eksploatacijos nutraukimo tyrime: kadangi tokios apsaugos teisė nenumatyta, paveikti veiklos vykdytojai negali remtis specialia esamų ir teisėtų lūkesčių apsauga, kad išvengtų (tolesnių) reikalavimų mažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį siekiant apsaugoti pasaulio klimatą.

- (304) Šiuo atveju su lignito veiklos vykdytojais susijusios aplinkybės yra panašios. Veiklos vykdytojai investavo į uždarius lignitu kūrenamus įrenginius dar prieš sukonkretinant laipsniško lignito atsisakymo teisinį pagrindą. Tačiau, kaip matyti iš 2009 m. Vokietijos teismo sprendimo, aprašyto 304 konstatuojamojoje dalyje, veiklos vykdytojai negali remtis tolesniu *status quo* buvimu, t. y. negali tikėtis, kad bus apsaugoti nuo teisinių pokyčių, kol jų investicijos bus visiškai amortizuotos. Be to, iš viešosios erdvės akivaizdu, kad prieš pradėdant veikti Anglijų komisijai, lignito veiklos vykdytojai turėjo žinoti apie Vokietijos energetikos politiką, pagal kurią anglis ir lignitas bus pakeisti mažiau taršiu kuru arba atsinaujinančiųjų išteklių energija. Nors Anglijų komisija veiklą pradėjo 2018 m., Vokietija jau anksčiau prisiėmė tarptautinius klimato apsaugos įsipareigojimus. Pavyzdžiui, Vokietija dar 1995 m. priėmė pirmąją savo nacionalinę klimato politikos tikslą, o 2007 m. priėmė konkretų sprendimą iki 2020 m. sumažinti išmetamą ŠESD kiekį bent 40 % (palyginti su 1990 m.) (žr. 17–18 konstatuojamąsias dalis). 2016 m. Vokietijos klimato kaitos veiksmų plane patvirtinta ŠESD poveikio neutralumo iki 2050 m. koncepcija⁽¹²⁷⁾. Apibendrinant galima teigti, kad, kadangi pagal Vokietijos teisę nėra teisės būti apsaugotam nuo teisinių pokyčių – net iki tol, kol investicinės išlaidos bus amortizuotos, – tikėtina, kad lignitu kūrenamos elektrinės operatorius negalėtų turėti teisėtų lūkesčių dėl savo investicijų apsaugos, kurie būtų svarbesni už viešąjį interesą.
- (305) Dėl bendrovės RWE argumento, kad dėl laipsniško lignito atsisakymo anksčiau laiko jai tenka išskirtinė našta kartu su įsipareigojimais, susijusiais su ES ATLPS (95 konstatuojamoji dalis), Komisija pažymi, kad ES ATLPS daro poveikį daugeliui sektorių ir teršėjų, o ne tik bendrovei RWE ar lignito veiklos vykdytojams. Komisija Vokietijos teismų praktiką supranta taip, kad klausimas, ar nuosavybę ribojanti priemonė yra išskirtinė našta, nagrinėjamas atsižvelgiant į tos konkrečios priemonės aplinkybes. Todėl Komisija mano, kad į ES ATLPS negalima atsižvelgti sprendžiant klausimą, ar politikos priemonė, kuri skirta tik lignitui, sukelia išskirtinę naštą.
- (306) Be to, Komisija Vokietijos teismų praktiką supranta taip, kad prieš reikalaujant finansinės kompensacijos pagal nacionalinę teisę būtina apsvaistyti, ar neproporcingos išskirtinės naštos negalima išvengti kitomis priemonėmis, pavyzdžiui, pereinamojo laikotarpio priemonėmis. Pavyzdžiui, bendrovė RWE išlieka žemės ir esamos infrastruktūros savininke, todėl turi galimybę naudoti šį turtą elektros energijos gamybai naudojant kitą kurą arba kitiems tikslams. Be to, kaip aprašyta 302 konstatuojamojoje dalyje, šiuo atveju daugumai bendrovės RWE lignitu kūrenamų blokų suteiktas pereinamasis laikotarpis iki jų uždarymo, ir tik „Niederaußer D“ bloką nurodyta uždaryti nedelsiant iki 2020 m. pabaigos.

6.1.2.1.2. Atitinkamų Vokietijos tyrimų išvados

- (307) Komisija taip pat pažymi, kad yra viešai skelbiamų tyrimų, apibendrintų 309–312 konstatuojamosiose dalyse, kuriuose neatmetama prielaida, kad įmanoma laipsniškai lignito atsisakyti anksčiau laiko, neskiriant finansinės kompensacijos. Komisija konkrečiai išnagrinėjo du tyrimus, kurie atitinka Vokietijos teismo nuomonę ir teisinę literatūrą, aprašytą 291–299 konstatuojamosiose dalyse. Komisija į šiuos tyrimus atsižvelgė dėl toliau nurodytų priežasčių. Pirmia, abu jie atlikti palyginti neseniai, t. y. 2018 m. Antra, abu juos parengė mokslininkai. Vokietijos Federacinės Respublikos Bundestago tyrimų įstaiga, kuri atliko pirmą 309 konstatuojamojoje dalyje nurodytą tyrimą, atlieka mokslinius tyrimus, siekdama padėti Vokietijos parlamento nariams, nors jos ataskaitose nesiekama išreikšti Vokietijos Federacinės Respublikos Bundestago, jo organų ar administracijos nuomonės. Antrą tyrimą, nurodytą 310–312 konstatuojamosiose dalyse, Federalinės aplinkos, gamtos apsaugos, branduolinės saugos ir vartotojų apsaugos ministerijos (toliau – BMUV) užsakymu atliko teisininkas ir viešosios teisės ekspertas prof. Dr. Thomas Schomerus ir advokatas Gregor Franßen.

⁽¹²⁷⁾ Prieiga per internetą: https://epub.wupperinst.org/frontdoor/deliver/index/docId/7265/file/7265_Phasing_Out_Coal.pdf, p. 40.

6.1.2.1.2.1. Išvadų apibūdinimas

- (308) 2018 m. Vokietijos Federacinės Respublikos Bundestago tyrimų įstaiga atliko tyrimą, kuriuo siekė išnagrinėti konstitucinius reikalavimus, susijusius su teisės aktais nustatytu anglimis kūrenamų elektrinių eksploatacijos nutraukimu (toliau – Vokietijos Federacinės Respublikos Bundestago tyrimas) ⁽¹²⁸⁾. Atlikus Vokietijos Federacinės Respublikos Bundestago tyrimą nustatyta, kad anglimis kūrenamų elektrinių uždarymas nėra ekspropriacija pagal GG 14 straipsnio 3 dalį ir kad uždarymas būtų turinio ir apribojimų nuostata pagal GG 14 straipsnio 1 dalį. Vokietijos Federacinės Respublikos Bundestago tyrimo ataskaitoje tyrimo įstaiga padarė išvadą, kad kompensacija turėtų būti skiriama tik už tuos atskirus įrenginius, dėl kurių, nepaisant pereinamojo laikotarpio ir išskirtinių priemonių, susiduriama su išskirtine našta (*Sonderopfer*). Be to, Vokietijos Federacinės Respublikos Bundestago tyrimo ataskaitoje manoma, kad gali būti įmanomas senesnių įrenginių, kurie jau visiškai amortizuoti, eksploatacijos nutraukimas neskiriant kompensacijos.
- (309) Be to, BMUV užsakyto tyrimo „Klimato apsauga ir teisinės galimybės nutraukti lignitu ir antracitu kūrenamų elektrinių eksploataciją“ ⁽¹²⁹⁾ (toliau – eksploatacijos nutraukimo tyrimas) ataskaitoje taip pat nustatyta, kad anglimis kūrenamų elektrinių eksploatacijos nutraukimo teisės aktai nėra ekspropriacija pagal GG 14 straipsnio 3 dalį. Be to, remiantis eksploatacijos nutraukimo tyrimu, tai yra turinio ir apribojimų nuostatos pagal GG 14 straipsnio 1 dalį, o pagal GG 14 straipsnio 2 dalį įstatymų leidėjo veiksmų laisvė apima ir teisę visiškai panaikinti anksčiau egzistavusias teises pozicijas, saugomas nuosavybės teisių, jei tai pateisinama dėl atitinkamų svarių viešojo intereso priežasčių.
- (310) Eksploatacijos nutraukimo tyrimo ataskaitoje nustatyta, kad turinio ir apribojimų nuostatos atitinka konstituciją ir neužkrauna perdėtos ekonominės naštos. Tai yra taisyklės dėl anglimis ar lignitu kūrenamų elektrinių eksploatacijos nutraukimo siekiant apsaugoti klimatą yra konstitucinės, nes jos yra tinkamos, būtinos ir proporcingos. Visų pirma, joje pažymėta, kad rimtos bendrojo visuomenės intereso priežastys, t. y. poreikis apsaugoti klimatą ir siekti neutralaus anglies dioksido poveikio, nusveria konkrečią ekonominę naštą, tenkančią paveiktiems veiklos vykdytojams. Taigi paveikti veiklos vykdytojai, toliau eksploatuodami įrenginius, turi prisiimti prarastą galimybę ateityje gauti pajamų iš investuoto kapitalo. Be to, eksploatacijos nutraukimo tyrimo ataskaitoje nurodyta, kad GG nereikalaujama visiškai amortizuoti investuoto kapitalo, kad būtų galima teisiškai pagrįstai laipsniškai atsakyti lignito. Tačiau rengiant Uždarymo įstatymą reikėtų pagrįstai atsižvelgti į paveiktų šalių ekonominius interesus. Be to, eksploatacijos nutraukimo tyrimo ataskaitoje nurodyta, kad ne tik pinigine kompensacija, bet ir pereinamojo laikotarpio priemonės, kaip antai pereinamasis laikotarpis, pačios savaime yra tam tikra kompensavimo priemonė ir gali ištaisyti kišimąsi į paveiktų veiklos vykdytojų veiklą. Kalbant apie amortizacijos terminus, eksploatacijos nutraukimo tyrimo ataskaitoje pateikta keletas pavyzdžių. Pavyzdžiui, kai kuriuose literatūros šaltiniuose teigiama, kad amortizaciją galima pasiekti per 20 metų ⁽¹³⁰⁾. Be to, remiantis Vokietijos aplinkos apsaugos agentūros (*Umweltbundesamt*) skaičiavimais, tikimasi, kad pradinės investicijos į anglimis ar lignitu kūrenamus elektrines bus amortizuotos maždaug po 15–20 metų; ne vėliau kaip po 25 metų investicijos į turtą gali būti ne tik amortizuotos, bet ir duoti grąžą, lygią Vyriausybės obligacijų grąžai ⁽¹³¹⁾. Galima tikėtis, kad blokai, veikiantys gerokai ilgiau nei 25 metus, jau buvo amortizuoti 2017 m. ⁽¹³²⁾ Taigi, remiantis eksploatacijos nutraukimo tyrimo ataskaita ir nurodytais šaltiniais, vidutinė lignitu kūrenamo bloko amortizacijos trukmė būtų maždaug 25 metai ⁽¹³³⁾.

⁽¹²⁸⁾ Stilllegung von Kraftwerken, Ausarbeitung, Wissenschaftliche Dienste, Deutscher Bundestag (WD 3 – 3000–360/18). Prieiga per internetą: <https://www.bundestag.de/resource/blob/579426/79b26df696a224c9aa1955a/WD-3-360-18-pdf-data.pdf>.

⁽¹²⁹⁾ Originalus pavadinimas: Schomerus/Franßen: Klimaschutz und die rechtliche Zulässigkeit der Stilllegung von Braun- und Steinkohlekraftwerken. 2018 12 13, prieiga per internetą: http://fox.leuphana.de/portal/files/13307575/wbs_gutachten_bf.pdf.

⁽¹³⁰⁾ Eksploatacijos nutraukimo tyrimo ataskaita, p. 157, 408 išnaša: Siehe etwa Buttermann/Baten, Wirtschaftlichkeit des Neubaus von Braunkohlekraftwerken, Tabelle 1 (Kapitalbindungsdauer), ET 2013, S. 46 (47); Deutsches Institut für Wirtschaftsforschung, Die Zukunft der Braunkohle in Deutschland im Rahmen der Energiewende, 2012, S. 18; und erneut bestätigt hinsichtlich der bilanziellen Abschreibung in: Deutsches Wirtschaftsinstitut, Braunkohleausstieg – Gestaltungsoptionen im Rahmen der Energiewende, 2014; Umweltbundesamt, Klimaschutz und Versorgungssicherheit – Entwicklung einer nachhaltigen Stromversorgung, Climate Change 13/2009, S. 8; so auch Däuper/Michaels, EnWZ 2017, S. 211 (217); Ziehm, ZNER 2017, 7 (10).

⁽¹³¹⁾ Eksploatacijos nutraukimo tyrimo ataskaita, p. 158, 409 išnaša: So Ziehm, ZNER 2017, 7 (10), unter Berufung auf Umweltbundesamt, Klimaschutz und Versorgungssicherheit – Entwicklung einer nachhaltigen Stromversorgung, Climate Change 13/2009, S. 23.

⁽¹³²⁾ Eksploatacijos nutraukimo tyrimo ataskaita, p. 158, 412 išnaša: BET Büro für Energiewirtschaft und technische Planung GmbH, Kurzstudie „Amortisationszeiten bestehender Kohlekraftwerke“ vom 3.11.2017, S. 16.

⁽¹³³⁾ Eksploatacijos nutraukimo tyrimo ataskaita, p. 157–158.

Eksplotacijos nutraukimo tyrimo ataskaitoje padaryta išvada, kad, jei investicijos į anglimis arba lignitu kūrenamas elektrines yra visiškai amortizuotos, pagal anglimis kūrenamų elektrinių uždarymo įstatymą kompensacijos nereikėtų. Tačiau, joje daroma išvada, kad, siekiant apsaugoti, net ir amortizuotoms elektrinėms turėtų būti taikomas 1–2 metų pereinamasis laikotarpis, kad veiklos vykdytojai galėtų prisitaikyti.

- (311) Be to, eksploatacijos nutraukimo tyrimo ataskaitoje taip pat buvo svarstoma, ar privalomas anglimis kūrenamų elektrinių uždarymas nepažeidžia teisėtų lūkesčių, jei elektrinės nėra visiškai amortizuotos. Tyrimo ataskaitoje manoma, kad po 2010 m. atliktų investicijų atžvilgiu nėra jokios ypatingos nuosavybės teisių apsaugos. 2010 m. federalinė Vyriausybė svarstė galimybę galiausiai apriboti elektros energijos gamybą iš iškastinio kuro, kad ji būtų skirta tik balansavimo ir rezervinės galios užtikrinimui lanksčiame elektrinių parke. Taigi, nuo to laiko teisėtų lūkesčių ir pasitikėjimo apsauga šiuo atžvilgiu reikalinga tik ribotai⁽¹³⁴⁾. Bet kuriuo atveju po tos datos negalima pagrįstai manyti, kad tokie įrenginiai ateityje paprasčiausiai ir toliau veiks neribotai.

6.1.2.1.3. Komisijos svarstymai ir išvada dėl kompensacijos pagal galiojančius nacionalinės teisės aktus

- (312) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, Komisija laikosi toliau nurodytos nuomonės.
- (313) Pagal Vokietijos teisę galima apriboti turto naudojimą dėl viešosios politikos priežasčių ir nustatyti privalomo uždarymo datą. Tai grindžiama turto socialiniais ryšiais arba socialinėmis pareigomis. Pagrįsta priežastis yra susirūpinimas dėl aplinkos apsaugos, kuris aktualus lignito, labai taršaus kuro, naudojamo elektros energijai gaminti, atveju. Todėl iš esmės pagal Vokietijos teisę šiuo atveju nebūtinai reikalinga kompensacija.
- (314) Nors turto savininko teisėti lūkesčiai, kad investicijos atsipirks, iš tiesų gali nusverti viešąjį interesą, Komisija mano, kad dar iki Anglijų komisijos, kuri pradėjo veikti 2018 m., politikos kryptis tapo konkretnė nustatant klimato tikslus ir nepalankiai vertinant labai taršų iškastinį kurą, pirmenybę teikiant elektros energijos gamybai iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių. Nors tai galėjo būti laipsniškas procesas, Komisija sutinka su nurodytais literatūros šaltiniais, kad teisėtų lūkesčių apsauga tapo ribota gerokai anksčiau, nei 2018 m. Komisija atkreipia dėmesį, kad eksploatacijos nutraukimo tyrimo ataskaitoje 2010 m. laikomi šiuo atžvilgiu ypač svarbia data.
- (315) Be to, atrodo, kad savininkų interesai, kurie galėtų būti apsaugoti, bet kuriuo atveju neviršija atitinkamo investicijų amortizacijos laikotarpio. Amortizuotų blokų atveju, kaip patvirtino Vokietija, 14 iš 16 bendrovės RWE lignitu kūrenamų blokų būtų visiškai nusidėvėję iki jų uždarymo (žr. 55 konstatuojamąją dalį), nes tokie įrenginiai eksploatuojami maždaug 50–60 metų, o „Niederaußem K“ atveju – 28 metus. Šie eksploatavimo metai gerokai viršija 25 metų amortizacijos vidurkį, aprašytą 310 konstatuojamojoje dalyje nurodyto eksploatacijos nutraukimo tyrimo ataskaitoje (žr. 4 lentelę ir 54 konstatuojamąją dalį).
- (316) Be to, Komisija supranta, kad pagal Vokietijos teisę, jei kompensacija būtų privaloma, pirmenybė turėtų būti teikiama ne finansinei kompensacijai, o pereinamojo laikotarpio priemonėms. Visoms šioms visiškai amortizuotoms elektrinėms, išskyrus vieną, buvo nustatyti pereinamieji laikotarpiai, pradedami skaičiuoti nuo Uždarymo įstatymo įsigaliojimo (žr. 3 lentelę). Todėl Komisija supranta, kad pagal Vokietijos teisę šioms elektrinėms finansinės kompensacijos nereikėtų.

⁽¹³⁴⁾ Eksploatacijos nutraukimo tyrimo ataskaita, p. 201–203.

- (317) Tuo pat metu 2 iš 16 lignitu kūrenamų blokų iki jų uždarymo galėjo būti nevistiškai amortizuoti, nes veikė trumpiau nei 25 metus. Tai pasakytina apie „Neurath F“ („BoA 2“) ir „Neurath G“ („BoA 3“) blokus (abu veikia nuo 2012 m.). Tačiau, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, jau pradedant veikti šiems įrenginiams bendrovė RWE turėjo žinoti, kad galimas šių įrenginių eksploatavimo laikotarpis gali būti ribotas ir veiklos vykdytojai gali nepavykti visiškai amortizuoti šių įrenginių (žr. 312 konstatuojamąją dalį). Skaiciuojant nuo 2022 m. spalio mėn., šiems dviem blokams nustatytas septynerių su puse metų pereinamasis laikotarpis. Todėl Komisija mano, kad šių dviejų blokų, kurie galbūt dar nėra visiškai amortizuoti, atveju pereinamasis laikotarpis savaime yra pakankama kompensacijos forma ir papildoma finansinė kompensacija nėra pateisinama. O net jei taip ir nebūtų, Vokietijos teigimu, bendra šių dviejų įrenginių balansinė vertė 2030 m. kovo 31 d. sudarytų 570 mln. EUR (žr. 57 konstatuojamąją dalį).
- (318) Taigi Komisija mano, kad galima atmesti galimybę, jog pagal Vokietijos įstatymus būtų reikėję finansinės kompensacijos už privalomą uždarymą Vokietijos nustatytais terminais. Nors „Niederaußem D“ blokui nebuvo suteiktas vienu metų pereinamasis laikotarpis iki uždarymo, Komisija pažymi, kad pranešime Vokietija jo neįtraukė į skaičiavimus, kuriais siekiama parodyti prarastą pelną, ir kad jis buvo eksploatuojamas ilgiau nei reikalaujamas vidutinis amortizacijos laikotarpis.
- (319) Todėl Komisija daro išvadą, kad pagal galiojančią nacionalinę teisinę sistemą nereikėtų mokėti kompensacijos, jei hipotetiniu atveju valstybė ir veiklos vykdytojas nebūtų sudarę sutarties. Todėl sutartos sumos suteikia bendrovei RWE pranašumą, kurio ji nebūtų įgijusi įprastomis rinkos sąlygomis, t. y. privalomo uždarymo neskiriant kompensacijos atveju.
- (320) NET jei darytume prielaidą, kad nesant priemonės, apie kurią pranešta, Vokietijos nacionaliniai teismai priteistų tam tikrą kompensaciją bendrovei RWE, tokia kompensacija greičiausiai būtų skirta tik dviem elektrinėms, kurios iki 2030 m. nebus visiškai amortizuotos (t. y. „Neurath F“ („BoA 2“) ir „Neurath G“ („BoA 3“) blokams). Bet kuriuo atveju bet kokia tokia hipotetinė kompensacija, kuri galėtų būti paskirta po ilgų ir neaiškios baigties teisinių procedūrų, nesiektų 2,6 mlrd. EUR (žr. 55 ir 56 konstatuojamąsias dalis). Todėl, net jei teisė į kompensaciją būtų (*quod non*), Komisija mano, kad bet kuriuo atveju kompensacija pagal priemonę, apie kurią pranešta, viršija tai, kas gali būti privaloma pagal nacionalinę teisę. Be to, pagal priemonę, apie kurią pranešta, iš bendrovės RWE nereikalaujama imtis ilgų ir neaiškios baigties teisinių procedūrų, kurias antraip ji turėtų vykdyti.
- (321) Šiuo atžvilgiu Komisija pažymi, kad priemonė, apie kurią pranešta, kurios nominalioji vertė yra 2,6 mlrd. EUR, nurodyta kaip viena bendra suma Uždarymo įstatyme ir pakeitimo sutartyje, ji nėra išskaidoma ar paskirstoma atskirų blokų uždarymui. Taigi pavienių elektrinių negalima atskirti siekiant įvertinti pagalbą, jų uždarymas buvo planuojamas tuo pačiu metu ir jį buvo galima numatyti, siekiant to paties tikslo – kompensuoti bendrovei RWE už laipsnišką lignito atsisakymą, o RWE, kaip įmonės, aplinkybės nepakito. Todėl Komisija daro išvadą, kad, net jei pagal Vokietijos teisę tik dalis kompensacijos sumos galėjo būti privaloma kaip finansinė kompensacija, priemonė negali būti dirbtinai išskaidyta į kelis etapus, todėl visa suma, apie kurią pranešta, turi būti laikoma pagalba.
- (322) Taigi Komisija mano, kad net jei pagal nacionalinę teisę būtų numatyta pareiga skirti finansinę kompensaciją, bet kokia galima kompensacija būtų mažesnė už nurodytą 2,6 mlrd. EUR sumą. Suma, apie kurią pranešta, apskaičiuota remiantis atskirų blokų, kurių uždarymo data bendrovės RWE uždarymo plane numatyta anksčiau, t. y. nuo 2021 m. iki 2025 m., prarastu pelnu. Skaičiavimams naudotas prarastas pelnas apskaičiuotas nuo atitinkamos uždarymo datos iki 2026 m. Atliekant šį skaičiavimą neatsižvelgiama į jokiais kompensacijomis, kurios galėjo būti suteiktos kaip pereinamieji laikotarpiai nuo 2020 m., kai uždarymas anksčiau laiko buvo nustatytas įstatyme. Taip pat neatsižvelgiama į tai, kad atitinkami blokai iki uždarymo datos greičiausiai bus amortizuoti.
- (323) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, Komisija daro išvadą, kad pagal taikytiną nacionalinę teisę bendrovė RWE neturėtų teisės į finansinę kompensaciją arba, bet kuriuo atveju, finansinės kompensacijos suma, į kurią ji galėtų turėti teisę pagal taikytiną nacionalinę teisę, nebūtų lygi arba didesnė už 2,6 mlrd. EUR, t. y. priemonės, apie kurią pranešta, sumą. Todėl pagal priemonę, apie kurią pranešta, bendrovė RWE gaus didesnę kompensaciją, nei yra privaloma pagal GG. Taigi bendrovė RWE įgis pranašumą, kurio ji neįgytų įprastomis rinkos sąlygomis.

6.1.2.2. Laipsniškas branduolinės energijos atsisakymas Vokietijoje negali būti naudojamas kaip analogija

- (324) Trečiosios šalys pažymėjo, kad kaip analogija šiuo atveju gali būti naudojamas laipsniškas branduolinės energijos atsisakymas Vokietijoje, todėl pagal GG lignito veiklos vykdytojams turėtų būti suteikta papildoma apsauga (žr. 93, 182–183 konstatuojamąsias dalis).
- (325) Komisija nesutinka su šia trečiųjų šalių nuomone ir mano, kad laipsniškas branduolinės energijos atsisakymas negali būti taikomas kaip tiesioginė analogija laipsniškam lignito atsisakymui dėl toliau nurodytų priežasčių. Pirmia, Komisija pažymi, kad įstatymu valstybė gamintojams pažadėjo, kad jei jie laipsniškai atsisakys branduolinės energijos, jie kurį laiką galės toliau gaminti tam tikrą energijos kiekį (*Reststrommengen*). Kaip 2016 m. sprendime nurodė Vokietijos teismas⁽¹³⁵⁾, dėl lūkesčių, sukeltų įstatymuose numatytą papildomą gamybos garantiją, šios garantijos pažeidimas lėmė teisę į kompensaciją. Tačiau šiuo atveju tokios garantijos nėra; tokių teisėtų lūkesčių lignitu kūrenamos elektrinės neturi, nes nebuvo įstatymo, kuriame būtų numatyta garantija toliau gaminti tam tikrą energijos kiekį iš lignito. Todėl abiejų bylų aplinkybės skiriasi ir laipsniškas branduolinės energijos atsisakymas negali būti šiuo atveju naudojamas kaip analogija.
- (326) Antra, dėl laipsniško branduolinės energijos atsisakymo Vokietijos teismas yra nusprendęs⁽¹³⁶⁾, kad nebuvo kompensavimo schemos investicijoms, kurios nuvertėjo panaikinus papildomus likutinius elektros energijos kiekius, t. y. *Reststrommengen*. Be to, tame įstatyme nebuvo nurodyta konkreti kompensacijos suma. Tačiau šiuo atveju atitinkamame teisiniame pagrinde (t. y. Uždarymo įstatyme) yra numatyta konkreti kompensacijos suma, be to, nustatyta išsami kompensavimo tvarka, pagal kurią gamintojams kompensuojama už laipsnišką lignito atsisakymą, kuriam veiklos vykdytojai pritarė sudarydami 2021 m. sutartį ir pakeitimo sutartį (žr. 33 ir 60 konstatuojamąsias dalis). Taigi aplinkybės abiem atvejais skiriasi.
- (327) Todėl Komisija mano, kad laipsniškas branduolinės energijos atsisakymas Vokietijoje ir laipsniškas lignito atsisakymas nėra palyginami, nes skiriasi abiejų atvejų faktinės aplinkybės.

6.1.3. Atrankumas

- (328) Priemonė, apie kurią pranešta, suteikiama tik bendrovei RWE ir yra naudinga tik jai, todėl jos įgyjamas pranašumas yra atrankiojo pobūdžio.

6.1.4. Poveikis konkurencijai ir prekybai tarp valstybių narių

- (329) Remiantis nusistovėjusia teismų praktika⁽¹³⁷⁾, iškraipiančia konkurenciją ir prekybą priemonė laikoma jau tada, kai pagalbos gavėjas konkuruoja su kitomis įmonėmis konkurencijai atvirose rinkose.
- (330) Atsižvelgiant į tai, kad Vokietijos elektros energijos rinka yra dalis liberalizuotos rinkos, kuri yra sujungta ir susieta su kaimyninių šalių prekybos zonomis, lignitu kūrenamų elektrinių operatoriai tiesiogiai konkuruoja su kitais elektros energijos gamintojais.
- (331) Be to, laipsniškas elektros energijos gamybos kūrenant lignitą atsisakymas reiškia, kad elektros energiją, kurią būtų gaminę šie įrenginiai, dabar turės gaminti kiti gamintojai, o tai, tikėtina, turės įtakos pirmumo tvarkai, taigi ir didmeninei elektros energijos kainai.
- (332) Todėl priemonė, apie kurią pranešta, daro poveikį konkurencijai ir prekybai tarp valstybių narių.

⁽¹³⁵⁾ 2016 m. gruodžio 6 d. Vokietijos Federalinio Konstitucinio Teismo pirmojo senato sprendimas, 1 BvR 2821/11, 1–407 punktai.

⁽¹³⁶⁾ 2020 m. rugsėjo 29 d. Vokietijos Federalinio Konstitucinio Teismo pirmojo senato sprendimas, 1 BvR 1550/19, 1–86 punktai.

⁽¹³⁷⁾ 1998 m. balandžio 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Het Vlaamse Gewest / Komisija*, T-214/95, ECLI:EU:T:1998:77.

6.1.5. *Išvada dėl valstybės pagalbos buvimo*

- (333) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta šiame 6.1 skirsnyje, iš dalies pakeista bendrovės RWE priemonė šiai bendrovei suteikiamas atrankusis pranašumas, kuris gaunamas iš valstybės biudžeto ir yra priskirtinas valstybei, ir ji daro poveikį konkurencijai ir prekybai tarp valstybių narių. Todėl priemonė, apie kurią pranešta, yra valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.

6.2. **Pagalbos teisėtumas**

- (334) Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad Uždarymo įstatyme (10 straipsnis), 2021 m. sutartyje (25 straipsnio 1 dalis) ir pakeitimo įstatyme (3 straipsnis) yra išankstinė sąlyga, pagal kurią iš dalies pakeistą bendrovės RWE priemonę galima taikyti tik jei ir tik tiek, kiek ją Komisija patvirtino pagal valstybės pagalbos teisę (žr. 37 konstatuojamąją dalį). Be to, Vokietija patvirtino, kad bendrovei RWE nebuvo atlikta jokių mokėjimų (žr. 37 konstatuojamąją dalį).
- (335) Todėl Komisija mano, kad pranešdamos apie iš dalies pakeistą bendrovės RWE priemonę iki jos įgyvendinimo, Vokietijos institucijos laikėsi SESV 108 straipsnio 3 dalyje nustatytos pranešimo ir neveikimo pareigos.

6.3. **Pagalbos suderinamumas**

6.3.1. *Pagalbos vertinimo teisinis pagrindas*

- (336) SESV 107 straipsnio 3 dalies c punkte nustatyta, kad Komisija gali pripažinti, kad pagalba, skirta tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui, yra suderinama. Todėl pagal šią Sutarties nuostatą suderinama pagalba turi prisidėti prie tam tikros ekonominės veiklos plėtos⁽¹³⁸⁾. Be to, pagalba neturėtų iškraipyti konkurencijos taip, kad prieštarautų bendram interesui.
- (337) 2022 m. sausio 27 d. Komisija priėmė PKAAEG. Pagal PKAAEG 466 punktą, Komisija gaires taikys vertindama visos nuo 2022 m. sausio 27 d. suteiktos arba ketinamos suteikti pagalbos klimato ir aplinkos apsaugai ir energetikai, apie kurią būtų pranešti, suderinamumą.
- (338) Pagal Teisingumo Teismo praktiką pagalba turi būti laikoma suteikta tuo metu, kai pagal galiojančius nacionalinės teisės aktus pagalbos gavėjui suteikiama teisė ją gauti. Norint nustatyti, kada buvo suteikta pagalba, reikia atsižvelgti į visas nacionalinėje teisėje nustatytas nagrinėjamos pagalbos gavimo sąlygas⁽¹³⁹⁾.
- (339) Komisija mano, kad pagalba bendrovei RWE dar nesuteikta, atsižvelgiant į išankstinę sąlygą, įtrauktą į priemonės, apie kurią pranešta, nacionalinį teisinį pagrindą (37 konstatuojamoji dalis). Konkrečiai į Uždarymo įstatymą (10 straipsnis), 2021 m. sutartį (25 straipsnio 1 dalis) ir pakeitimo įstatymą (3 straipsnis) įtraukta išankstinė sąlyga, pagal kurią priemonė, apie kurią pranešta, gali būti taikoma tik jei ir tik tiek, kiek ją Komisija patvirtino pagal valstybės pagalbos teisę, o pakeitimo sutarčiai taikoma pradinė 2021 m. sutarties išankstinė sąlyga. Todėl bendrovės RWE juridinė teisė gauti kompensaciją pagal Uždarymo įstatymą ir sutartį (tiek pradinę, tiek iš dalies pakeistą) priklauso nuo to, ar Komisijos patvirtins valstybės pagalbą. Be to, Vokietija patvirtino, kad bendrovei RWE nebuvo atlikta jokių mokėjimų (37 konstatuojamoji dalis).

⁽¹³⁸⁾ 2020 m. rugsėjo 22 d. Sprendimas *Austrija / Komisija*, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, 20 ir 24 punktai.

⁽¹³⁹⁾ 2013 m. kovo 21 d. Sprendimas *Magdeburger Mühlenwerke GmbH / Finanzamt Magdeburg*, C-129/12, ECLI:EU:C:2013:200, 40–41 punktai.

- (340) Komisija taip pat pažymi, kad valstybės narės pranešimas apie siūlomą valstybės pagalbos priemonę nelemia galutinai suformuotos teisinės padėties, kuri Komisiją priverstų priimti sprendimą dėl jos suderinamumo taikant taisykles, galiojančias to pranešimo pateikimo dieną. Priešingai, Komisija privalo taikyti taisykles, kurios galioja jai priimant sprendimą, net jei apie priemonę buvo pranešta pagal kitą teisinę sistemą ⁽¹⁴⁰⁾.
- (341) Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad, jei teisinė tvarka, pagal kurią valstybė narė pateikė pranešimą apie planuojamą pagalbą, pasikeičia prieš Komisijai priimant sprendimą, pastaroji, priimdama sprendimą pagal naujas taisykles, o tai daryti ji privalo, turi paprašyti trečiųjų šalių išdėstyti savo nuomonę dėl tos pagalbos suderinamumo su naujosiomis taisyklėmis ⁽¹⁴¹⁾. Vadovaudamasi Teisingumo Teismo praktika, Komisija surengė viešas konsultacijas ir paragino trečiąsias šalis pateikti pastabų dėl PKAAEG taikymo šioje byloje (žr. 5 konstatuojamąją dalį).
- (342) Atsižvelgdama į 338–342 konstatuojamąsias dalis, Komisija mano, kad šiuo atveju taikytinos PKAAEG, ir Komisija įvertino iš dalies pakeistos bendrovės RWE priemonės suderinamumą remdamasi bendromis PKAAEG suderinamumo nuostatomis (PKAAEG 3 skirsnis), kai taikytina, ir konkrečiais suderinamumo kriterijais, taikomais pagalbai, skirtai pelningai anglių veiklai nutraukti anksčiau laiko (PKAAEG 4.12.1 skirsnis), kurie taip pat taikomi lignitui. PKAAEG 4.12.1 skirsnyje nustatytos taisyklės, kurias Komisija taikys vertindama skatinamojo poveikio suderinamumo kriterijus, būtinumą, tinkamumą, proporcingumą ir nederamo neigiamo poveikio konkurencijai ir prekybai vengimą; likusiems suderinamumo kriterijams taikomas PKAAEG 3 skyrius (PKAAEG 421 punktas).
- (343) Bendrovė RWE mano, kad šiuo atveju PKAAEG netaikomos, nes kompensacija nėra valstybės pagalba ir bendrovės RWE priemonė jau buvo įgyvendinta 2020 m., kai prasidėjo bendrovės RWE įrenginių uždarymo trajektorija (žr. 111–113 konstatuojamąsias dalis). Kelios trečiosios šalys nurodė, kad svarbūs įvykiai, susiję su PKAAEG taikymu, yra Uždarymo įstatymo išgaliojimas ir 2021 m. sutarties pasirašymas, o kadangi įvykiai įvyko anksčiau nei išgaliojo PKAAEG, priemonės, apie kurią pranešta, atžvilgiu PKAAEG netaikytinos (žr. 120, 121 ir 124–127 konstatuojamąsias dalis).
- (344) Tačiau viena trečioji šalis nurodė, kad kompensacijos elementai atitinka PKAAEG, nes priemonė, apie kurią pranešta, yra susijusi su pelningos anglių veiklos nutraukimu, o veiklos vykdytojai nėra sunkumų patiriančios įmonės, apibrėžtos Komisijos gairėse dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti ⁽¹⁴²⁾. Ši trečioji šalis mano, kad todėl taikytinas PKAAEG 4.12.1 skirsnis (žr. 124 konstatuojamąją dalį).
- (345) Šiuo atžvilgiu Komisija pažymi, kad iš dalies pakeistos bendrovės RWE priemonės Vokietija ėmėsi siekdama paspartinti bendrovės RWE pelningos lignito veiklos nutraukimą ir išmokėti kompensaciją paveiktai įmonei. Taigi, remiantis PKAAEG 425 punktu, iš dalies pakeistai bendrovės RWE priemonėi taikomas PKAAEG 4.12.1 skirsnis. Be to, kitaip nei teigia kai kurios trečiosios šalys (žr. 197 konstatuojamąją dalį), Komisija pažymi, kad pagal PKAAEG 4.12.1 skirsnį leidžiama kompensuoti prarastą pelną tais atvejais, kai privaloma anksčiau laiko nutraukti pelningą anglių veiklą, ir neribojamas pagalbos intensyvumas.
- (346) Galiausiai viena trečioji šalis nurodė 2010 m. gruodžio 10 d. Tarybos sprendimą dėl nekonkurencingų anglių kasyklų uždarymo ⁽¹⁴³⁾, kurio teisinis pagrindas buvo SESV 107 straipsnio 3 dalies e punktas (žr. 119 konstatuojamąją dalį). Komisija pažymi, kad šis Tarybos sprendimas susijęs su nekonkurencingomis anglių kasyklomis ir taikomas tam tikroms anglių kategorijoms (žr. Tarybos sprendimo 1 straipsnio a punktą), o šiuo atveju priemonė, apie kurią pranešta, susijusi su pelningomis lignitu kūrenamomis elektrinėmis. Be to, pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies e punktą reikalaujama, kad Komisija pateiktų pasiūlymą Tarybai, tačiau šiuo atveju tokio pasiūlymo nėra. Todėl Komisija mano, kad Tarybos sprendimas nėra tinkamas teisinis pagrindas.

⁽¹⁴⁰⁾ 2008 m. gruodžio 11 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Komisija / Freistaat Sachsen*, C-334/07 P, ECLI:EU:C:2008:709, 51–53 punktai.

⁽¹⁴¹⁾ 2008 m. gruodžio 11 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Komisija / Freistaat Sachsen*, C-334/07 P, ECLI:EU:C:2008:709, 56 punktas.

⁽¹⁴²⁾ Komisijos komunikatas „Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“ (OL C 249, 2014 7 31, p. 1).

⁽¹⁴³⁾ Tarybos sprendimas 2010/787/ES.

6.3.2. Pozityvioji sąlyga: pagalba turi skatinti ekonominės veiklos plėtrą

6.3.2.1. Ekonominės veiklos, kurią priemonė skatina, apibrėžimas, jos teigiamas poveikis visai visuomenei ir, jei taikoma, svarba konkrečioms Sąjungos politikos kryptims

- (347) Vadovaujantis PKAAEG 23–25 punktais, valstybės narės turi nurodyti, kurią ekonominę veiklą skatins pagalba, ir apibūdinti, ar pagalba padės įgyvendinti Sąjungos politiką ir tikslus ir kaip tai padės padaryti.
- (348) PKAAEG 426 punkte Komisija pripažino, kad pelningos anglių gamybos veiklos nutraukimo anksčiau laiko priemonės gali palengvinti tam tikros ekonominės veiklos rūšių ar sričių plėtrą, taip pat sudarydamos sąlygas plėtoti kitą elektros energijos gamybos veiklą, atitinkančią žaliąjį kursą, siekiant kompensuoti dėl nutraukimo anksčiau laiko sumažėjusius elektros energijos gamybos pajėgumus.
- (349) Komisija pažymi, kad priemone, apie kurią pranešta, siekiama paskatinti bendrovę RWE pakeisti savo ekonominę elgseną ir uždaryti lignitu kūrenamas elektrines anksčiau, nei būtų galima spręsti iš jų pelningumo, todėl sumažėja elektros energijos gamybos pajėgumai. Darant prielaidą, kad elektros energijos paklausa išliks tokia pati arba padidės, susidarys elektros energijos gamybos deficitas ⁽¹⁴⁴⁾. Todėl Komisija mano, kad, kadangi priemonė, apie kurią pranešta, yra susijusi su laipsnišku lignito veiklos, kuri antraip rinkoje būtų buvusi pelninga, atsisakymu, ekonominė veikla, kuriai sudaromos palankesnės sąlygos, yra elektros energijos gamyba iš alternatyvių šaltinių.
- (350) Aiški galutinė data įtvirtins kitų dalyvių lūkesčius, kad perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui yra apčiuopiamas ir galimas, todėl jie gali pradėti investuoti į neutralaus poveikio klimatui technologijas, o tai savo ruožtu lems rezultatą, kai tinkle bus atsisakyta senosios elektros energijos gamybos kūrenant anglis ir lignitą. Pagal priešingos padėties scenarijų, jei nebūtų buvę priemonės, apie kurią pranešta, ši ekonominė plėtra nebūtų tokia pati. Todėl priemonė, apie kurią pranešta, palengvina elektros energijos, pagamintos iš alternatyvių šaltinių, pavyzdžiui, atsinaujinančiųjų energijos išteklių, ekonominės veiklos plėtrą ⁽¹⁴⁵⁾. Komisija sutinka su bendrovės RWE argumentais, kad priemone, apie kurią pranešta, skatinama ne tik gamybos iš AEI, bet ir viso energetikos sektoriaus ekonominės veiklos plėtra, nes visiems rinkos dalyviams reikia patikimumo dėl laipsniško lignito atsisakymo trajektorijos, kad jie galėtų priimti sprendimus dėl būsimų investicijų (128–131 konstatuojamosios dalys).
- (351) Be to, jei būtų buvę reikalaujama uždaryti bendrovės RWE lignitu kūrenamus blokus neskiriant kompensacijos, būtų atsiradęs teisinis netikrumas dėl galimos kompensacijos. Todėl priemone, apie kurią pranešta, užtikrinamas nuspėjamumas ir teisinis tikrumas padeda palengvinti elektros energijos gamybos kūrenant lignitą ekonominę veiklą.
- (352) Todėl Komisija mano, kad iš dalies pakeista bendrovės RWE priemonė padeda plėtoti ekonominę veiklą, kaip reikalaujama pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą ir kaip nurodyta PKAAEG 24 ir 426 punktuose.

⁽¹⁴⁴⁾ Atliekant Vokietijos energetikos agentūros (dena) užsakytą tyrimą nustatyta, kad 2015–2040 m. elektros energijos suvartojimas turėtų padidėti bent 8 % pagal atsargiausių scenarijų (dena-Leitstudie. Integrierte Energiewende. Impulse für die Gestaltung des Energiesystems bis 2050, p. 195 f.). Be to, Vokietijos perdavimo sistemos operatoriai prognozuoja, kad ateityje elektros energijos paklausa didės. Jie prognozuoja, kad pagal jų atsargiausių scenarijų elektros energijos paklausa padidės nuo 513,1 TWh 2016 m. iki 581,6 TWh 2035 m. (Szenarioahmen zum Netzentwicklungsplan Strom 2035, Version 2021. Entwurf der Übertragungsnetzbetreiber, p. 54).

⁽¹⁴⁵⁾ Taip pat žr. Sprendimą dėl laipsniško antracito atsisakymo Vokietijoje, 101 konstatuojamąją dalį.

- (353) Be to, Komisija pažymi, kad elektros energijos, pagamintos iš alternatyvių šaltinių, kaip antai atsinaujinantieji energijos ištekliai, ekonominės veiklos plėtojimas turės teigiamą poveikį aplinkai. Komunikate dėl tvarios Europos investicijų plano, kuris yra Europos žaliojo kurso dalis, Komisija pripažino, kad anglimis kūrenamų elektrinių uždarymas yra sritis, kuri yra labai svarbi siekiant pereiti prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos⁽¹⁴⁶⁾. Laipsniškai uždarant bendrovės RWE lignitu kūrenamas elektrines, priemonė, apie kurią pranešta, laipsniškai sumažins neigiamą elektros energijos gamybos poveikį klimatui ar aplinkai ir palengvins elektros energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtrą, taip padidindama elektros energijos gamybos sektoriaus tvarumą.
- (354) Iš tikrųjų Komisija pažymi, kad priemonė, apie kurią pranešta, palengvins elektros energijos gamybos iš alternatyvių šaltinių ekonominės veiklos plėtrą ir taip padės sumažinti išmetamo CO₂ kiekį Vokietijoje. Atsižvelgdama į ES tikslą ilgainiui laipsniškai mažinti išmetamų ŠESD kiekį, kad būtų pereita prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos⁽¹⁴⁷⁾, ir į Paryžiaus susitarimą⁽¹⁴⁸⁾, Vokietija numato iki 2045 m. pasiekti neutralų poveikį klimatui. Kaip aprašyta 16 konstatuojamojoje dalyje, Vokietija taip pat nustatė tarpinius tikslus, visų pirma energetikos sektoriui, kuris turės sumažinti išmetamą ŠESD kiekį nuo maždaug 257 mln. tonų CO₂ 2022 m.⁽¹⁴⁹⁾ iki 108 mln. tonų CO₂ ekvivalento iki 2030 m.
- (355) Konkrečiau, laipsniškas elektros energijos gamybos kūrenant lignitą atsisakymas yra labai svarbi politikos priemonė Vokietijai siekiant CO₂ neutralumo. Vokietijos vertinimu, bendrovės RWE lignito įrenginiai, kurių numatyta laipsniškai atsisakyti, 2018 m. išmetė maždaug 67 mln. tonų CO₂, 2019 m. – maždaug 52 mln. tonų CO₂ (18 konstatuojamoji dalis). Priemonė, apie kurią pranešta, siekiama sumažinti išmetamo CO₂ kiekį elektros energijos gamybą kūrenant lignitą pakeičiant alternatyviais elektros energijos gamybos šaltiniais. Taigi ja prisidedama prie Sąjungos klimato politikos ir tikimasi, kad ji padės mažinti poveikį klimato kaitai. Šiuo atžvilgiu Uždarymo įstatyme yra numatytos reguliarios peržiūros (2026 m., 2029 m., 2032 m.) siekiant įvertinti priemonės, apie kurią pranešta, indėlį siekiant Vokietijos (ir Sąjungos) klimato tikslų.
- (356) Todėl Komisija mano, kad valstybė narė apibūdino, kaip priemonė, apie kurią pranešta, padeda siekti Sąjungos klimato politikos, aplinkos apsaugos politikos ir energetikos politikos tikslų, kaip numatyta PKAAEG 25 punkte.
- (357) Galiausiai kai kurios trečiosios šalys teigė, kad dėl to, jog kompensacija yra skirta ir ja siekiama kompensuoti elektrinių uždarymą, ji negali būti laikoma parama, skirta ekonominės veiklos plėtrai palengvinti. Vietoje to, ekonominė veikla, kurios plėtrą palengvina priemonė, apie kurią pranešta, yra perėjimas nuo elektros energijos gamybos kūrenant anglis prie gamybos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių (žr. 134 ir 135 konstatuojamąsias dalis). Viena trečioji šalis taip pat teigė, kad Vokietijos Vyriausybė nenurodė, kurią ekonominę veiklą palengvins pagalba ir kaip priemonė, apie kurią pranešta, remia tokią veiklą (žr. 136 konstatuojamąją dalį). Komisija nesutinka su šių trečiųjų šalių nuomone. Kaip paaiškinta 349–357 konstatuojamosiose dalyse, priemonė, apie kurią pranešta, palengvins elektros energijos gamybos kūrenant lignitą ekonominę veiklą, nes ji suteikia nuspėjamumo ir teisinio tikrumo, tačiau ji taip pat palengvins elektros energijos gamybą iš alternatyvių šaltinių, nes dėl bendrovės RWE blokų uždarymo anksčiau laiko susidarys elektros energijos gamybos trūkumas, kuris bus naudingas tokiai gamybai.

6.3.2.2. Skatinamasis poveikis

- (358) PKAAEG 427 punkte nustatyta, kad priemonė turi paskatinti ūkio subjektų, kurie nutraukia savo anglių veiklą anksčiau, nei baigiasi jos ekonominio naudingumo laikotarpis, ekonominio elgesio pokyčius. Siekdama nustatyti, ar taip yra, Komisija palygins faktinį scenarijų (t. y. priemonės, apie kurią pranešta, poveikį) su priešingos padėties scenarijumi (t. y. jei priemonės, apie kurią pranešta, nebūtų).

⁽¹⁴⁶⁾ 2020 m. sausio 14 d. Komisijos komunikatas „Tvarios Europos investicijų planas. Europos žaliojo kurso investicijų planas“.

⁽¹⁴⁷⁾ Kaip patvirtinta 2019 m. gruodžio 12 d. Europos Vadovų Tarybos susitikimo išvadose, dok. EUCO 29/19.

⁽¹⁴⁸⁾ https://unfccc.int/files/essential_background/convention/application/pdf/english_paris_agreement.pdf.

⁽¹⁴⁹⁾ <https://www.umweltbundesamt.de/daten/umweltindikatoren/indikator-emission-von-treibhausgasen#die-wichtigsten-fakten>.

- (359) Komisija mano, kad priemonė, apie kurią pranešta, turi skatinamąjį poveikį, nes skatina bendrovę RWE uždaryti elektrines anksčiau, nei būtų galima tikėtis rinkos sąlygomis, ir taip keičia bendrovės RWE elgseną, kurios ji nebūtų pakeitusi, jei nebūtų buvę priemonės, apie kurią pranešta. Vokietija atliko tikėtino bendrovės RWE lignitu kūrenamų elektrinių pelningumo vertinimą. Pagal patikslintus skaičiavimus elektrinės yra pelningos, o jų prarastas pelnas viršija kompensacijos sumą (žr. 64–65 konstatuojamąsias dalis). NET jei Vokietija pripažįsta tam tikrą prognozių neapibrėžtumą, o trečiosios šalys pateikia alternatyvius pelningumo scenarijus, pagal priešingos padėties scenarijų, t. y. nesant priemonės, apie kurią pranešta, bendrovė RWE greičiausiai būtų toliau eksploatavusi elektrines. Remiantis Vokietijos pateiktais skaičiavimais, pagal priešingos padėties scenarijų bendrovės RWE elektrinės ir toliau veiktų pelningai, o jei nebūtų buvę priemonės, apie kurią pranešta, bendrovė RWE nebūtų turėjusi paskatų laipsniškai nutraukti lignitu kūrenamų elektrinių veiklą. Atsižvelgiant į tai, kad pagal faktinį scenarijų priemonėje, apie kurią pranešta, mainais už finansinį atlygį nurodomas laipsniškas bendrovės RWE pelningų įrenginių eksploatacijos nutraukimas, taip pat į teisinį tikrumą ir nuspėjamumą bei kitus priemonės, apie kurią pranešta, teikiamus privalumus (žr. 232 konstatuojamąją dalį), bendrovei RWE daromas aiškus skatinamasis poveikis.
- (360) Komisija taip pat mano, kad tai, jog bendrovė RWE jau buvo uždariusi šešis blokus ⁽¹⁵⁰⁾ prieš Vokietijai pranešant Komisijai apie iš dalies pakeistą bendrovės RWE priemonę 2022 m. gruodžio mėn., nekelia abejonų, kad bendrovė RWE buvo skatinama uždaryti tuos blokus. Taip yra todėl, kad bendrovė RWE, uždarydama šiuos šešis blokus, veikė tikėdamasi, kad Vokietija sumokės kompensaciją, numatytą Uždarymo įstatyme (kuris priimtas 2020 m. rugpjūčio 8 d., t. y. prieš uždariant bet kurią iš elektrinių, žr. 30 konstatuojamąją dalį) ir 2021 m. sutartyje, nes iš Vokietijos gavo tiek garantijų dėl pagalbos suteikimo, kiek teisėtai iš jos buvo galima gauti. Be to, Vokietija nurodė, kad iš pradžių numatyta ir iš dalies pakeista bendrovės RWE priemonė turi skatinamąjį poveikį bendrovei RWE (žr. 244 konstatuojamąją dalį).
- (361) Be to, pagal PKAAEG 427 punktą, dėl šios priemonės neturėtų būti apeinamos energijos tiekimo saugumo priemonėms taikomos taisyklės. Šiuo atžvilgiu Komisija pažymi, kad priemone, apie kurią pranešta, nesiekama spręsti ilgalaikių ar trumpalaikių energijos tiekimo saugumo problemų, kylančių dėl rinkos ar reguliavimo nepakankamumo, ką patvirtino ir Vokietijos institucijos (žr. 245–246 konstatuojamąsias dalis), bet ja siekiama laipsniškai atsisakyti lignitu kūrenamų elektrinių, kad būtų gerokai sumažintas elektros energijos sektoriuje išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, o tai savo ruožtu padės Vokietijai pasiekti 2030 ir 2045 m. klimato tikslus (žr. 21 konstatuojamąją dalį). Be to, pagal priemonę, apie kurią pranešta, bendrovei RWE skiriama kompensacija nėra atlygis už turimus pajėgumus, o kompensacija už bendrovei RWE prarastą pelną dėl privalomo lignitu kūrenamų blokų uždarymo anksčiau laiko. Todėl, kaip numatyta PKAAEG 427 punkte, priemone, apie kurią pranešta, neleidžiama apeiti energijos tiekimo saugumo priemonėms taikomų taisyklių.
- (362) Tad galima daryti išvadą, kad iš dalies pakeista bendrovės RWE priemonė turi skatinamąjį poveikį, kaip reikalaujama pagal PKAAEG 427 punktą, nes ji skatina pagalbos gavėją keisti elgesį ir uždaryti lignitu kūrenamas elektrines anksčiau, nei numatyta, tvarkingiau ir labiau nuspėjamai, o to pagalbos gavėjas be pagalbos nebūtų padaręs arba būtų padaręs ribotai ar kitaip.

6.3.2.3. Nepažeidžiama jokia atitinkama Sąjungos teisės nuostata

- (363) PKAAEG 33 punkte nustatyta, kad, jei remiama veikla arba pagalbos priemone ar jos sąlygomis, įskaitant jos finansavimo būdą, kai jis yra neatsiejama tos priemonės dalis, neišvengiamai pažeidžiama atitinkama Sąjungos teisė, pagalba negali būti paskelbta suderinama su vidaus rinka.
- (364) Šiuo atveju Komisija visų pirma vertino, ar priemonė, apie kurią pranešta, neprieštarauja principui „teršėjas moka“ pagal SESV 191 straipsnio 2 dalį, pagal kurią „Sąjungos aplinkos politika siekiama aukšto apsaugos lygio atsižvelgiant į skirtingų Sąjungos regionų būklės įvairovę. Ši politika yra grindžiama atsargumo principu bei principais, kad reikia imtis prevencinių veiksmų, kad žala aplinkai pirmiausia turėtų būti atitaisoma ten, kur yra jos šaltinis, ir kad atlygina teršėjas“. PKAAEG 19 punkto 58 papunktyje principas „teršėjas moka“ apibūtinamas taip: „taršos šalinimo priemonių išlaidas turėtų padengti taršą sukėlęs teršėjas“.

⁽¹⁵⁰⁾ Pirmasis blokas („Niederaußer D“) – 2020 m. gruodžio mėn., t. y. po to, kai 2020 m. rugpjūčio mėn. buvo priimtas Uždarymo įstatymas, trys blokai („Neurath B“, „Niederaußer C“, „Weisweiler E“) – iki 2021 m. pabaigos ir dar du blokai („Neurath A“, „Frechen“ / „Wachtberg“) – 2022 m., žr. 2 lentelę.

- (365) Komisija pritaria Vokietijos nuomonei (žr. 247 konstatuojamąją dalį), kad laikomasi principo „teršėjas moka“, nes išlaidos, kurias reikia kompensuoti, atsirado dėl uždarymo anksčiau laiko, o ne dėl veiklos vykdytojų kaltės. Kitaip tariant, kompensacija nepadengtų išlaidų, kurias veiklos vykdytojams vis tiek tektų patirti tuo atveju, jei lignito nebūtų laipsniškai atsisakyta anksčiau laiko.
- (366) Taigi priemonė, apie kurią pranešta, nepažeidžia SESV 191 straipsnio 2 dalies ir PKAAEG 19 punkto 58 papunktyje aprašyto principo.
- (367) Viena trečioji šalis teigė, kad veiklos vykdytojų veikla pažeidžia Sąjungos antrinės teisės aktus, pavyzdžiui, susijusius su Komisijos įgyvendinimo sprendime (ES) 2018/1135 nustatytais taisyklėmis dėl PITD ataskaitų teikimo arba taisyklėmis dėl mokesčių už vandenį ir žalos išlaidų (žr. 151 konstatuojamąją dalį). Komisija mano, kad šie teiginiai nėra susiję su nagrinėjamu atveju dėl tų pačių priežasčių, kaip nurodyta 360 konstatuojamojoje dalyje.
- (368) Todėl Komisija daro išvadą, kad iš dalies pakeista bendrovės RWE priemonė nepažeidžiama jokia atitinkama Sąjungos teisės nuostata ar bendrieji principai ir ji atitinka PKAAEG 33 punktą.

6.3.3. *Negatyvioji sąlyga: pagalbos priemonė negali trikdyti prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui*

6.3.3.1. Konkurencijos ir prekybos iškraipymo mažinimas

- (369) Priemonė, apie kurią pranešta, daugiausia turi įtakos Vokietijos elektros energijos rinkai, kurioje tarpusavyje konkuruoja keli tiekėjai. Ji taip pat gali turėti įtakos kaimyninių šalių elektros energijos rinkoms, atsižvelgiant į tarpvalstybines jungtis.

6.3.3.1.1. Pagalbos būtinumas

- (370) Remiantis PKAAEG 428 punktu, Komisija mano, kad priemonė reikalinga, jei valstybė narė gali įrodyti, kad ją galima iš esmės pagerinti padėti taip, kaip rinka pati to negali padaryti. Pavyzdžiui, ja sudaromos sąlygos palaipsniui atsisakyti elektros energijos gamybos iš anglių pajėgumų ir taip prisidėti prie elektros energijos gamybos iš alternatyvių šaltinių ekonominės veiklos plėtros, kuri be priemonės nebūtų vykdoma tokiu pačiu mastu. Atsižvelgdama į tai, Komisija taip pat gali apsvarstyti, ar vien rinkos sąlygomis būtų pasiektas panašus išmetamo CO₂ kiekio sumažinimas netaikant priemonės, ar priemonė labai padeda užtikrinti teisinį tikrumą ir nuspėjamumą, kurio nebūtų, jei priemonė nebūtų taikoma, ir taip sudaryti palankesnes sąlygas žaliajai pertvarkai.
- (371) Komisija mano, kad, kadangi atitinkami bendrovės RWE blokai yra pelningi (žr. 64 ir 65 konstatuojamąsias dalis), nėra paskatų juos pašalinti iš rinkos, bent jau ne tokiu mastu ir ne per tokį laiką, kaip numatyta pagal priemonę, apie kurią pranešta, todėl vien tik rinka negali pasiekti numatytų priemonės, apie kurią pranešta, tikslų. Kaip aprašyta 21 konstatuojamojoje dalyje, pagrindinis priemonės, apie kurią pranešta, tikslas yra iki 2045 m. pasiekti neutralų poveikį klimatui ir pasiekti 2030 m. tarpinius tikslus, sudarant sąlygas didesnei AEI plėtrai elektros energijos gamybos rinkoje. Laipsniškai atsisakant lignito atsiradusių papildomų elektros energijos gamybos įrenginių ir pajėgumų poreikis, nes atsisakius lignito sumažės esami Vokietijos elektros energijos gamybos pajėgumai, t. y. sumažės pasiūla, o paklausa išliks tokia pati. Tai savo ruožtu sudarys sąlygas naujiems AEI įsitvirtinti rinkoje ir leis Vokietijai sumažinti išmetamo CO₂ kiekį ir iki 2045 m. pasiekti poveikio klimatui neutralumą. Vokietija tvirtina, kad, nepaisant didėjančios AEI skverbties, norint pasiekti Vokietijos klimato tikslus reikia laipsniškai atsisakyti lignito, kad būtų mažinamas išmetamųjų teršalų kiekis (žr. 21 konstatuojamąją dalį). Be to, priemonė, apie kurią pranešta, užtikrinamas teisinis tikrumas ir patikima eksploatacijos nutraukimo trajektorija, kurios nebūtų buvę, jei nebūtų buvę priemonės, apie kurią pranešta, ir kuri yra labai svarbi regionuose, kuriuos paveiks laipsniškas lignito atsisakymas.
- (372) Todėl Komisija mano, kad priemonė, apie kurią pranešta, yra skirta situacijai, kai ji gali iš esmės pagerinti padėti, o pati rinka to laiku padaryti negali. Be to, Komisija pažymi, kad laipsniškai atsisakant elektros energijos gamybos iš lignito pajėgumų prisidedama prie elektros energijos gamybos iš AEI ekonominės veiklos plėtros, kuri be priemonės, apie kurią pranešta, nebūtų vykdoma tokiu pačiu mastu (žr. 350–351 konstatuojamąsias dalis).

- (373) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, Komisija daro išvadą, kad priemonė, apie kurią pranešta, yra būtina jos tikslui pasiekti ir sudaro palankesnes sąlygas žaliajai pertvarkai, kaip numatyta PKAAEG 428 punkte.

6.3.3.1.2. Tinkamumas

- (374) Pagal PKAAEG 429 punktą, valstybė narė turi įrodyti, kad priemonė yra tinkama politikos priemonė numatyti tikslui pasiekti, t. y. kad nėra kitos mažesnio iškreipiamojo poveikio politikos ir pagalbos priemonės, kuria galima pasiekti tokių pat rezultatų. Pavyzdžiui, jei priemonė yra tikslingai nukreipta, kad skatintų elektros energijos gamybos iš alternatyvių šaltinių plėtrą, mažintų poveikį elektros energijos rinkos veikimui ir užimtumui, užtikrintų uždarymo nuspėjamumą ir kartu prisidėtų prie išmetamo CO₂ kiekio mažinimo tikslų.
- (375) Vokietijos institucijos, atsižvelgdamos į Anglijų komisijos rekomendaciją, pasirinko laipsniškai atsisakyti lignito remiantis derybų būdu priimtu sprendimu (žr. 24 ir 232 konstatuojamąsias dalis). Anglijų komisijos nariai atstovavo plačiam visuomenės atstovų, politikų ir ekonominės veiklos vykdytojų ratui ir pasiūlė aukcionus kaip tinkamiausią tolesnių veiksmų būdą.
- (376) Kaip aprašyta 25–28 konstatuojamosiose dalyse, prieš priimdama sprendimą dėl priemonės, apie kurią pranešta, Vokietija įvertino įvairias politikos alternatyvas. Vokietijos institucijos apsvarstė tris alternatyvius politikos scenarijus: i) rėmimasis esama ES ATLPS ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslais, ii) nacionalinė minimali CO₂ kaina sektoriams, kuriems jau taikoma ES ATLPS, iii) privalomas uždarymas neskiriant kompensacijos. Vokietijos nuomone, priemonė, apie kurią pranešta, yra tinkama kaip politikos priemonė, leidžianti ekonomiškai efektyviai, nuspėjamai, socialiai priimtina ir teisiškai saugiai Vokietijoje įgyvendinti laipsnišką lignito atsisakymą.
- (377) Komisija atkreipia dėmesį į Vokietijos paaiškinimą, kad kitos politikos galimybės nebuvo pasirinktos, nes jos nebūtų leidusios panašiai tikslingai plėtoti elektros energijos gamybos iš alternatyvių šaltinių ekonominės veiklos tikslų ir nebūtų buvę įmanoma iš anksto nustatyti laipsniško uždarymo trajektorijos, o tai būtų turėję neigiamą poveikį energijos tiekimo saugumui ir sektoriaus darbuotojams. Komisija mano, kad, kadangi pagrindinis Vokietijos institucijų tikslas yra sumažinti išmetamą CO₂ kiekį, kad būtų pasiektas poveikio klimatui neutralumas, o lignitu kūrenamos elektrinės išmeta daug teršalų (pavyzdžiui, 2021 m. lignitu kūrenamos elektrinės išmetė 110 mln. tonų CO₂, žr. 17 konstatuojamąją dalį), Vokietijos išvada, kad poveikio klimatui neutralumą būtų galima pasiekti tik tuo atveju, jei būtų konkrečiai orientuojamasi į gamybos iš lignito energetikos sektorių, yra pagrįsta.
- (378) Be to, Komisija pažymi, kad nurodymas nuo 2020 m. uždaryti elektrines pagal teisės aktus reikštų didesnę bendrovės RWE nuosavybės teisių pažeidimą (žr. 6.1.2.1 skirsnį dėl nuosavybės teisių pažeidimo principų pagal GG), kuris, visiškai tikėtina, panaikintų sutartinio laipsniško lignito atsisakymo verslo pagrindą, dėl kurio Vokietijos Vyriausybė ir veiklos vykdytojai susitarė 2021 m. sutartimi, kurioje numatytas visiškas atsisakymas imtis teisių gynimo priemonių (žr. 232 konstatuojamąją dalį), ir taip galėtų kelti pavojų 2030 ir 2045 m. klimato tikslų įgyvendinimui. Todėl Komisija mano, kad laipsniškas uždarymas per ilgesnį laikotarpį yra pagrįstas.
- (379) Be to, Komisija mano, kad negrąžintina dotacija yra tinkamiausia pagalbos priemonė numatyti tikslui pasiekti, palyginti, pavyzdžiui, su paskola ar garantija. Tik dotacija padeda kompensuoti bendrovės RWE pelną, kurį ji būtų gavusi, jei nebūtų elektrinių uždariusi anksčiau laiko.
- (380) Trečiosios šalys teigė, kad kompensacija ir jos apskaičiavimas yra netinkami, nes daugelis lignitu kūrenamų elektrinių būtų buvę uždarytos bet kuriuo atveju, t. y. negavus kompensacijos, pačios rinkos jėgomis (170, 171, 174 konstatuojamosios dalys). Šiuo atžvilgiu Komisija atkreipia dėmesį į Vokietijos pateiktus patikslintus skaičiavimus, iš kurių matyti, kad aštuoni iš devynių bendrovės RWE blokų, apie kuriuos buvo pateikti duomenys pagal kiekvieną elektrinę, 2021–2026 m. turėtų prarasti pelno, o jo GDV viršija sutartos kompensacijos bendrovei RWE GDV (64–65 konstatuojamosios dalys).

- (381) Kai kurios trečiosios šalys nurodė Lenkijos bylą dėl paramos už anglių kasyklų uždarymą⁽¹⁵¹⁾ (žr. 170 ir 174 konstatuojamąsias dalis). Komisija pažymi, kad ta pagalba buvo patvirtinta pagal 2010 m. Tarybos sprendimą, kuris taikomas nekonkurencingų anglių kasyklų uždarymo atvejams. Tačiau šis atvejis skiriasi, nes priemonė, apie kurią pranešta, siekiama kompensuoti bendrovės RWE prarastą pelną, susijusį su elektrinių eksploatavimu (taip pat žr. 430 konstatuojamąją dalį). Todėl šiuo atveju Lenkijos byla dėl paramos nekonkurencingų anglių kasyklų uždarymui negali būti naudojamas kaip analogija.
- (382) Trečiosios šalys taip pat nurodė, kad Ispanija pasirinko kitokią priemonę laipsniškai atsisakyti elektros energijos gamybos kūrenant anglis (172 konstatuojamoji dalis). Šiuo atžvilgiu Komisija pažymi, kad ji neprivalo abstrakčiai nagrinėti visų galimų alternatyvių priemonių, nes, nors atitinkama valstybė narė turi išsamiai išdėstyti priežastis, dėl kurių buvo priimta nagrinėjama pagalbos priemonė, ji neprivalo papildomai įrodyti, kad jokia kita hipotetinė priemonė neleistų veiksmingiau pasiekti siekiamo tikslo⁽¹⁵²⁾.
- (383) Be to, Komisija pažymi, kad Ispanijos ir Vokietijos laipsniško anglių atsisakymo aplinkybės skiriasi. Pirmą, reikėtų pažymėti, kad valstybės narės turi didelę veiksmų laisvę priimti sprendimus dėl savo energetikos ir klimato politikos. Teisingumo Teismas patvirtino valstybės narės teisę spręsti dėl savo elektros energijos rūšių derinio pagal SESV 194 straipsnį⁽¹⁵³⁾. Taigi Komisija, vykdydama valstybės pagalbos procedūrą, išreikš susirūpinimą dėl pasirinktos priemonės tik tuo atveju, jei bus akivaizdu, kad yra mažiau konkurenciją iškraipanti politika ir pagalbos priemonė, kuria būtų galima pasiekti tokių pačių rezultatų kaip priemonė, apie kurią pranešė valstybė narė. Šiuo atveju nė viena iš trečiųjų šalių minimų valstybių narių negali būti lyginama su Vokietija, visų pirma dėl to, kad jų energijos rūšių derinyje elektros energijos gamyba kūrenant lignitą nebuvo tokia svarbi. Be to, Vokietija įrodė, kad kitos formos, pavyzdžiui, anglies dioksido kainos apatinė riba, akcizai ar griežtesnės išmetamųjų teršalų intensyvumo ribos, būtų davusios ne tokius tikslinius rezultatus arba nebūtų leidusios Vyriausybei tokiu pat būdu nukreipti laipsnišką lignito atsisakymą, visų pirma užtikrinant socialinę taiką, teisinį tikrumą ir nuspėjamumą, atsižvelgiant į lignitu kūrenamų elektrinių ir kasyklų sąsajas ir užtikrinant, kad elektros energijos gamybos kūrenant lignitą mažinimas būtų kuo veiksmingesnis visai sistemai (žr. 25–29 ir 232 konstatuojamąsias dalis). Todėl trečiųjų šalių pasitelktos analogijos negali būti taikomos priemonei, apie kurią pranešta.
- (384) Galiausiai Komisija pažymi, kad priemonė, apie kurią pranešta, ne tik įgyvendinama įstatymu, bet ir nustatyta sutartyje, kurioje veiklos vykdytojai atsisakė savo juridinių teisių užginčyti kompensaciją. Todėl valstybė tikra, kad veiklos vykdytojai neginčys Uždarymo įstatymo, o vien tik Uždarymo įstatymu to nebūtų galima pasiekti.
- (385) Taigi Komisija daro išvadą, kad priemonė, apie kurią pranešta, yra tikslinga siekiant plėtoti elektros energijos gamybą iš alternatyvių šaltinių, kartu mažinant poveikį energijos tiekimo saugumui, taip pat užtikrinant uždarymo nuspėjamumą ir kartu prisidedant prie Vokietijos nacionalinių išmetamųjų teršalų mažinimo tikslų. Todėl priemonė, apie kurią pranešta, atitinka PKAAEG 429 punktą ir yra tinkama priemonė, padedanti plėtoti tam tikrą ekonominę veiklą.

6.3.3.1.3. Proporcingumas

- (386) PKAAEG 430 punkte nustatyta, kad pagalba iš esmės turi būti teikiama konkurencinio konkurso būdu, remiantis aiškiais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais. Šis reikalavimas netaikomas, jei valstybė narė įrodo, kad konkursas negali būti konkurencingas dėl objektyvių priežasčių. Taip gali būti, pavyzdžiui, tuo atveju, kai potencialių dalyvių skaičius yra ribotas, jei tai nėra susiję su diskriminaciniais tinkamumo kriterijais.

⁽¹⁵¹⁾ Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos SA.100533 (2021/NN) – Lenkija – Lenkijos anglių kasybos uždarymo plano pakeitimai (OL C 231, 2023 6 30, p. 8).

⁽¹⁵²⁾ 2022 m. gruodžio 21 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Breuninger / Komisija*, T-260/21, ECLI:EU:T:2022:833, 63 punktas.

⁽¹⁵³⁾ 2020 m. rugsėjo 22 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Austrija / Komisija*, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, 80 punktas.

- (387) Vokietija teigia, kad šiuo atveju konkurso nereikėtų. Pirma, Komisija primena sprendimo pradėti procedūrą 14 konstatuojamąją dalį ir Vokietijos sprendimo dėl laipsniško antracito atsisakymo 16 konstatuojamąją dalį, pagal kurias lignitu kūrenamos elektrinės yra neatsiejamai susijusios su kasybos įrenginiais, todėl reikia taikyti sistemiskesnį požiūrį. Priešingai nei Vokietijos antracitu kūrenamos elektrinės, kurios anglis perka pasaulinėje rinkoje už Vokietijos ribų, lignitu kūrenamos elektrinės turi netoli esančias kasyklas. Lignitas nėra prekė, kuria prekiaujama pasauliniu mastu, nes dėl palyginti mažo jo šilumingumo didelių kiekių vežimas dideliais atstumais yra neekonomiškas. Tai pasakytina ir apie Vokietijos lignito kasyklas ir elektrines, kuriose visas procesas yra sukurtas taip, kad regione esančios elektrinės naudotų tame pačiame regione išgaunamą lignitą. Vokietija įrodė, kad lignito kasybai reikia ilgų teritorijų planavimo laikotarpių ir daug laiko planavimo pakeitimams parengti. Taigi elektrinės uždarymo grafiką taip pat lemia techniniai ir planavimo aspektai, todėl aukcioną, kurio baigtis neaiški, būtų sunku įgyvendinti. Tokie teritorijų planavimo aspektai Vokietijos antracitu kūrenamoms elektrinėms netaikomi (žr. 32 konstatuojamąją dalį). Be to, Reino kasybos vietovėje, kurioje išgaunamas lignitas, kūrenamas visose tos vietovės elektrinėse, bendrovė RWE yra vienintelis kasyklų ir didesnių elektrinių operatorius, todėl dėl šių elektrinių šioje vietovėje negalėjo būti skelbiamas konkursas (žr. 32 konstatuojamąją dalį). Todėl Komisija sutinka su Vokietijos institucijomis, kad šiuo atveju negalima reikalauti, kad būtų rengiamas konkurencinis konkursas, ir kad laipsniškai atsisakant lignito reikia laikytis sistemiskesnio požiūrio.
- (388) Kai kurios trečiosios šalys nesutinka su šia nuomone ir teigė, kad, siekiant sukurti konkurenciją konkursuose, mažiems ir didesniems lignitu kūrenamiems įrenginiams galėjo būti skelbiami bendri konkursai (žr. 198 konstatuojamąją dalį).
- (389) Komisija pažymi, kad mažesnių lignitu kūrenamų elektrinių padėtis yra kitokia, nes jų savininkai yra įvairesni (*Vokietijoje veikia maždaug 45 skirtingi mažesni lignitu kūrenami renginiai*) – paprastai tai yra pramoniniai vartotojai, suvartojantys pačių pasigaminatą elektros energiją (o dažnai ir šilumą). Iš tiesų kai kurių mažesnių įrenginių, kurie taip pat gamina šilumą kogeneracijos būdu, eksploatacijos nutraukimo data nustatyta kita dekarbonizacijos priemone (*Kraft-Wärme Kopplungsgesetz*, Kogeneracijos įstatymu) (žr. 271 konstatuojamąją dalį). Be to, dėl savo dydžio galimas mažesnių lignitu kūrenamų įrenginių uždarymas neturi tokių pačių pasekmių šalia esančioms kasykloms, kaip didelių lignitu kūrenamų elektrinių atveju⁽¹⁵⁴⁾. Tačiau, priešingai, jei lignito kasykloms (priklausančioms tiems patiems savininkams, kaip ir didelės lignitu kūrenamos elektrinės) nebūtų nustatyta aiški laipsniško veiklos nutraukimo trajektorija, kaip numatyta pagal priemonę, apie kurią pranešta, nuo šių kasyklų priklausomi mažesni lignitu kūrenami įrenginiai galėtų susidurti su sunkumais dėl kuro prieinamumo. Taigi abi grupės (mažos ir didelės elektrinės) negalėtų vienodomis sąlygomis dalyvauti tuose pačiuose aukcionuose.
- (390) Kadangi šiuo atveju konkurencinio konkurso nebuvo, Komisija vertins proporcingumą kiekvienu konkrečiu atveju, kad patikrintų, ar kompensacija neviršija būtino minimumo, kaip numatyta PKAAEG 432 punkte. Atsižvelgdama į tai, Komisija išsamiai išanalizuos prielaidas, kuriomis valstybė narė rėmėsi nustatydamas negautą pelną ir papildomas išlaidas, kuriomis remiantis buvo apskaičiuota kompensacija už veiklos nutraukimą anksčiau laiko, lygindama numatomą pelningumą pagal faktinį ir priešingos padėties scenarijus. Priešingos padėties scenarijus turėtų būti pagrįstas tinkamai pagrįstomis prielaidomis, tikroviškais rinkos pokyčiais ir atspindėti numatomas kiekvieno atitinkamo subjekto pajamas ir išlaidas, kartu atsižvelgiant į galimus tiesioginius funkcinis subjektų ryšius.
- (391) Komisija pažymi, kad priėmus sprendimą pradėti procedūrą Vokietija pateikė patikslintus bendrovės RWE elektrinių, kurias planuojama uždaryti pagal Uždarymo įstatymą ir pakeitimo įstatymą, prarasto pelno skaičiavimus (žr. 63–75 konstatuojamąsias dalis)⁽¹⁵⁵⁾.
- (392) Tiksliau šešių jau uždarytų blokų atveju patikslintiems skaičiavimams naudojamos prielaidos (pvz., dėl elektros energijos ir CO₂ kainų bei infliacijos) yra pagrįstos rinkos lūkesčiais ir informacija, kurią buvo galima gauti prieš pat atitinkamas šių blokų uždarymo datas⁽¹⁵⁶⁾. Komisija mano, kad šis metodas yra pagrįstas, nes būtent tokio dydžio pelną bendrovė RWE galėjo tikėtis prarasti uždarydama tuos blokus.

⁽¹⁵⁴⁾ Kaip aprašyta Vokietijos sprendimo dėl laipsniško anglių atsisakymo 26 konstatuojamojoje dalyje, Vokietija tikėjosi, kad visi pasiūlymai dėl mažų lignitu kūrenamų elektrinių kartu sudarys tik 0,9 GW. Palyginimui, kelios atskiros bendrovės RWE elektrinės (pavyzdžiui, „Niederaußem K“, „Neurath F“ („BoA 2“), „Neurath G“ („BoA 3“)) turi tokią patį ar net didesnę pajėgumą.

⁽¹⁵⁵⁾ Vokietija nepateikė konkrečių ilgalaikių skaičiavimų dėl septynių po 2027 m. uždarymų blokų, nes esamų duomenų ir skaičiavimų dėl iki 2027 m. uždarymų blokų jau pakanka kompensacijos sumai pagal iš dalies pakeistą bendrovės RWE priemonę pagrįsti.

⁽¹⁵⁶⁾ Manoma, kad tai pasakytina ir apie 2022 m. gruodžio mėn. uždarytą „Frechen“ / „Wachtberg“ bloką, kurio atveju dėl praktinių 2022 m. gruodžio 23 d. pateikimo laiko aspektų rinkos lūkesčiai buvo imami iš dviejų savaičių laikotarpio, kuris buvo likus dviem mėnesiams iki faktinio uždarymo.

- (393) Trijų blokų, kuriuos planuojama uždaryti 2025 m. sausio ir kovo mėn. atveju patikslinti skaičiavimai grindžiami naujausia informacija, turima patikslintų skaičiavimų pateikimo metu. Komisija mano, kad šis metodas yra pagrįstas ir atitinka Teisingumo Teismo praktiką⁽¹⁵⁷⁾.
- (394) Dėl patikslintiems skaičiavimams dėl šių trijų blokų naudotų pagrindinių prielaidų (CO₂ ir elektros energijos kainos) tinkamumo ir rinkos pokyčių, įvykusių nuo patikslintų skaičiavimų pateikimo ir sprendimo išplėsti procedūrą priėmimo, Komisija mano, kad Vokietijos argumentai, jog toliau atnaujinti šių prielaidų nereikia, yra pagrįsti ir pateisinami (žr. 75 konstatuojamąją dalį). Iš tiesų lignito veiklos vykdytojai įprastai naudojami biržų siūlomais ateities sandorių produktais, kad finansiškai stabiliai ir nuspėjamai apdraustų savo pelningumą būsimu laikotarpiu ir išvengtų didelių kainų svyravimų neatidėliotinų sandorių rinkoje.
- (395) Komisija pažymi, kad įprastas lignitu kūrenamų elektrinių operatorių naudojamas apsidraudimo laikotarpis yra treji metai ir atitinka Vokietijos elektros energijos rinkos likvidumo mastą⁽¹⁵⁸⁾. Taigi pagal priešingos padėties scenarijų trys blokai būtų galėję ateiti į rinką nuo 2022 m. spalio 21 d. iki 2022 m. lapkričio 4 d. (kai buvo paimti šių elektrinių rinkos duomenys prarastam pelnui apskaičiuoti) ir laipsniškai parduoti savo planuojamą pagaminti elektros energiją bent dalį laikotarpio po uždarymo pagal faktinį scenarijų ir nusipirkti atitinkamą kiekį apyvartinių taršos leidimų. Bendrovė RWE pritarė, kad išankstinis elektros energijos gamybos pardavimas yra bendra verslo praktika (žr. 179 konstatuojamosios dalies b punktą). Todėl Vokietija teigia, kad toks elgesys tikėtinas ir pagal priešingos padėties scenarijų.
- (396) Komisija mano, kad sandoris būtų įvykęs 2022 m., todėl tikėtina, kad tuo metu bendrovė RWE būtų galėjusi parduoti elektros energiją, kuri būtų tiekiamą iki 2025 m. pabaigos. Planuojama, kad trys blokai bus uždaryti 2025 m. sausio ir kovo mėn. Todėl Komisija mano, kad tikėtinas priešingos padėties scenarijus yra apskaičiuoti šių trijų blokų prarastą pelną iki 2025 m. pabaigos. Vokietija teigia, kad šių blokų atveju prarastas pelnas bus ir 2026 m. ir jis sudarys 131 mln. EUR arba 6 % viso prarasto pelno vertinant GDV (šie trys blokai yra vieninteliai, kurių atveju prarastas pelnas skaičiuojamas 2026 m., žr. 258 konstatuojamąją dalį). Komisija pažymi, kad net ir neįtraukus šių trijų blokų 2026 m. prarasto pelno, likusi prarasto pelno dalis (2,0 mlrd. EUR vertinant GDV) vis tiek yra didesnė už kompensacijos sumą (1,7 mlrd. EUR vertinant GDV). Taigi toks atsargus požiūris iš esmės nepakeistų rezultato, kad kompensacijos sumos dabartinė vertė yra mažesnė už prarasto pelno dabartinę vertę.
- (397) Po sprendimo pradėti procedūrą trečiosios šalys išreiškė susirūpinimą, kad tam tikri pagrindiniai kompensacijos parametrai yra nerealistiški arba netinkami (žr. 190, 197, 203 ir 205 konstatuojamąsias dalis). Komisija mano, kad patikslintais skaičiavimais šios problemos išspręstos. Konkrečiai žr. 393–396 ir 410–411 konstatuojamąsias dalis dėl prielaidų apie elektros energijos ir CO₂ kainas; 397, 403, 405 ir 412 konstatuojamąsias dalis dėl laikotarpio, kuriam skaičiuojamas prarastas pelnas, trukmės; 399–400 konstatuojamąsias dalis dėl atnaujinimo mechanizmo nebuvimo ir 406 konstatuojamąją dalį dėl pastoviųjų išlaidų įtraukimo ir vertinimo. Kelios trečiosios šalys kritikavo priemonės, tiksliau, jos rengimo proceso, pavyzdžiui, kompensacijos skaičiavimų, neskaidrumą ir konkrečios veiklos, su kuria susijusi kompensacija, neapibrėžtumą (žr. 193, 197, 203, 204 ir 205 konstatuojamąsias dalis). Komisija mano, kad patikslintais skaičiavimais šios problemos išspręstos, nes jais įrodyta, kad vien tik tam tikros elektrinių grupės prarasto pelno pakanka kompensacijos sumai pagrįsti (žr. 403 konstatuojamąją dalį).

⁽¹⁵⁷⁾ 2016 m. spalio 26 d. Teisingumo Teismo sprendimas *DEI / Komisija*, C-590/14 P, ECLI:EU:C:2016:797, 49 punktas; taip pat žr. 2021 m. balandžio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Achemos Grupė ir Achema / Komisija*, C-847/19 P, ECLI:EU:C:2021:343, 43 punktą ir 2021 m. kovo 4 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija / Fútbol Club Barcelona*, C-362/19 P, ECLI:EU:C:2021:169, 62–64 punktus.

⁽¹⁵⁸⁾ Žr., pavyzdžiui, BloombergNEF: Mapping Power Sector Hedges in Europe, 2019 m. rugpjūčio 13 d., prieiga per internetą: <https://about.bnef.com/>.

- (398) Be to, PKAAEG 433 punkte nustatyta, kad, jei anglių veikla nutraukiama praėjus daugiau nei trejiems metams nuo kompensacijos skyrimo, valstybė narė turi nustatyti mechanizmą, pagal kurį kompensacijos apskaičiavimas būtų atnaujinamas remiantis naujausiomis prielaidomis, nebent ji gali įrodyti, kodėl tokio mechanizmo taikymas nepateisinamas dėl išskirtinių konkretaus atvejo aplinkybių.
- (399) Kaip aprašyta 76 konstatuojamojoje dalyje, Vokietija nurodė, kodėl šiuo atveju atnaujinimo mechanizmas nereikalingas, nes elektrinės bus uždarytos artimu laiku. Komisija pritaria Vokietijai. Komisija pažymi, kad bendrovės RWE jau uždarytų blokų atžvilgiu taikytos prielaidos yra kaip įmanoma artimesnės faktiniam elektrinių uždarymui. Kalbant apie blokus, kuriuos planuojama uždaryti ateityje, trijų blokų, į kuriuos atsižvelgta atliekant patikslintus skaičiavimus, uždarymas numatytas iki 2025 m. kovo 31 d., t. y. mažiau nei po trejų metų nuo šios dienos ir nuo momento, nuo kurio buvo parengtos Komisijai pateiktos prielaidos (t. y. 2022 m. spalio–lapkričio mėn.), o elektrinių, kurias planuojama uždaryti po šios datos, prarastas pelnas nėra skaičiuojamas. Komisija taip pat primena, kad iš dalies pakeistos bendrovės RWE priemonės skyrimo momentas yra pranešimas apie Komisijos sprendimą (žr. 78 konstatuojamąją dalį), kuris taip pat įvyko likus mažiau nei trejiems metams iki planuojamo paskutinio iš trijų blokų uždarymo. Todėl, taip pat atsižvelgdama į 396 konstatuojamojoje dalyje pateiktus argumentus dėl pagrindinių prielaidų, Komisija mano, kad iš dalies pakeistai bendrovės RWE priemoni atnaujinimo mechanizmas nėra būtinas.
- (400) Atsižvelgdama į sprendime pradėti procedūrą iškeltas abejones, Komisija vertina numatomos kompensacijos pagal iš dalies pakeistą bendrovės RWE priemonę patikslintus skaičiavimus, kaip nurodyta toliau.

6.3.3.1.3.1. Su tolimesniu ateitimi susijęs prarastas pelnas

- (401) Atliekant patikslintus iš dalies pakeistos bendrovės RWE priemonės skaičiavimus vertinama, kad bendrovės RWE lignitu kūrenamų elektrinių, kurioms taikomas uždarymas anksčiau laiko, prarastas pelnas 2022 m. sudaro 2,2 mlrd. EUR, palyginti su 1,7 mlrd. EUR sutartos kompensacijos GDV. Todėl kompensacijos GDV yra mažesnė už apskaičiuotą prarastą pelną.
- (402) Komisija atkreipia dėmesį, kad iš Vokietijos patikslintų skaičiavimų matyti, kad aštuoni iš 16 bendrovės RWE blokų, įtrauktų į laipsniško atsisakymo grafiką, 2021–2026 m. turės prarasto pelno. Nors tai yra gerokai trumpesnis laikotarpis nei prieš sprendimą pradėti procedūrą pateiktų duomenų atveju ir rodo atsargesnį ir labiau pagrįstą vertinimą, Komisija pažymi, kad dėl priežasčių, nurodytų 396 ir 397 konstatuojamosiose dalyse, ji nesvarstys Vokietijos teiginių dėl 2026 m. prarasto pelno. Vokietija nepateikė septynių po 2026 m. uždaramų blokų skaičiavimų, nes, jos nuomone, skaičiavimų, susijusių su iki tos datos uždaromais blokais, jau pakanka kompensacijos sumai pagal iš dalies pakeistą bendrovės RWE priemonę pagrįsti.
- (403) Komisija pažymi, kad jau uždarytų elektrinių blokų atveju jų prarastas pelnas labai priklauso nuo rinkos lūkesčių dėl būsimų elektros energijos ir CO₂ kainų jų uždarymo metu. Todėl ne visiems jau uždarytiems bendrovės RWE blokams skaičiuojamas prarastas pelnas (žr. 66 konstatuojamąją dalį).
- (404) Komisija pažymi, kad, priešingai nei duomenų, pateiktų prieš priimant sprendimą pradėti procedūrą, atveju, atliekant patikslintus skaičiavimus atsižvelgiama tik į ribotą, trumpesnį nei trejų metų laikotarpį, kuris yra ankstesnis nei planuojamos blokų uždarymo datos, kad būtų apskaičiuotas prarastas pelnas pagal atsargų priešingos padėties scenarijų. Tai gerokai sumažina su prognozėmis susijusį netikrumą, ypač dėl tų įvesties parametrų, kurie turi didelį poveikį prarastam pelnui, pavyzdžiui, dėl CO₂ ir elektros energijos kainų arba numatomos blokų eksploatavimo trukmės. Kuo trumpesnis laikotarpis, tuo mažesnė tikimybė, kad įvyks netikėtų ar trikdančių įvykių arba pasikeis numatomos tendencijos. Tai labai padeda išspręsti sprendimo pradėti procedūrą 123–132 konstatuojamosiose dalyse išreikštas abejones, nes Komisija teigė, kad pateikti skaičiavimai buvo susiję su tolimesniu ateitimi ir dėl jų nebuvo tikrumo.

- (405) Kalbant apie išlaidas, į patikslintus skaičiavimus įtrauktos ne tik pastoviosios elektrinių išlaidos, bet ir pastoviosios kasybos išlaidos. Komisija pažymi, kad tai atitinka sektoriaus praktiką, nes lignito kasyklos ir elektrinės paprastai laikomos vienos neatskiriamos ekonominės sistemos dalimi (žr. 67 ir 259 konstatuojamąsias dalis). Į skaičiavimus, pateiktus prieš priimant sprendimą pradėti procedūrą, buvo įtrauktos tik kintamosios kasybos išlaidos, todėl buvo nepakankamai įvertintos gamybos išlaidos ir nustatytas per didelis prarastas pelnas. Tačiau į patikslintus skaičiavimus įtrauktos visos kasybos išlaidos (pastoviosios ir kintamosios), o tai, Komisijos nuomone, yra realiau ir pagrįsčiau. Be to, Komisija mano, kad kasybos išlaidų, tenkančių vienam produkcijos vienetui, stabilumas yra pagrįsta prielaida, atsižvelgiant į trumpą priešingos padėties scenarijaus laikotarpį.
- (406) Kalbant apie elektrinių eksploatavimo trukmę, jei nebūtų priimtas Uždarymo įstatymas, ir susijusias abejones, išreikštas sprendimo pradėti procedūrą 124–125 konstatuojamosiose dalyse, Komisija pažymi, kad pagal patikslintus skaičiavimus eksploatavimo trukmė nebėra 70 metų. Taip yra todėl, kad atliekant patikslintus skaičiavimus naudojamas daug trumpesnis prarasto pelno laikotarpis. Be to, remiantis patikslintais skaičiavimais, nė viena elektrinė, kurios prarastas pelnas apskaičiuotas, nebus uždaryta praėjus daugiau kaip trejiems metams po paskutinių metų, už kuriuos skaičiuojamas pelnas pagal priešingos padėties scenarijų; ir iš tiesų septynis iš aštuonių blokų, kurių prarastas pelnas apskaičiuotas, planuojama eksploatuoti tik dvejais metais ilgiau nei laikotarpis, už kurį apskaičiuotas pelnas pagal priešingos padėties scenarijų (65 konstatuojamoji dalis). Taigi nedidelis faktinio ir priešingos padėties scenarijų skirtumas pagal patikslintus skaičiavimus leidžia Komisijai manyti, kad sprendimo pradėti procedūrą 124–125 konstatuojamosiose dalyse išsakytos abejonės yra išsklaidytos, kaip teigia Vokietija (5.3.4 skirsnis).
- (407) Be to, dėl abejonių, susijusių su investicijomis, reikalingomis tvariam ilgalaikiam elektrinių eksploatavimui (žr. sprendimo pradėti procedūrą 126–127 konstatuojamąsias dalis), Komisija pažymi, kad patikslintiems skaičiavimams naudojamas daug trumpesnis prognozuojamo prarasto pelno laikotarpis pakankamai išsklaido šias abejones, kaip teigia Vokietija (263 konstatuojamoji dalis). Dėl „Niederaußer D“ bloko, dėl kurio Komisija išreiškė konkrečią abejonę, ar elektrinė galės veikti po 2020 m., nes ji turės atitikti Pramoninių išmetamųjų teršalų direktyvą (2010/75/ES) ir su ja susijusius griežtesnius didelių kurą deginančių įrenginių standartus, Komisija pažymi, kad pagal patikslintus skaičiavimus Vokietija nebeskaiciuoja šio konkretaus bloko prarasto pelno (žr. 263 konstatuojamąją dalį).
- (408) Anksčiau Komisija išreiškė abejonių dėl netikrumo, susijusio su ateities prognozėmis (sprendimo pradėti procedūrą 129 konstatuojamoji dalis). Dabar Komisija pažymi, kad patikslintiems skaičiavimams naudojami patikrinami ir nepriklausomi rinkos duomenys, kuriuos buvo galima gauti prieš pat uždarymo datą (uždarytų blokų atveju) arba pateikiant patikslintus skaičiavimus (vis dar veikiančių blokų atveju) (67 konstatuojamoji dalis). Be to, vertinant prarastą pelną pagal patikslintus skaičiavimus, atsižvelgiama tik į ribotą laikotarpį, o tai gerokai sumažina su ateities prognozėmis susijusį netikrumą. Taip pat atrodo, kad diskonto norma (7,5 % VSKK), taikyta diskontuojant tiek prarastą pelną, tiek kompensaciją, yra tikėtina atsižvelgiant į trumpesnį prarasto pelno laikotarpį (žr. 264 konstatuojamąją dalį). Taigi Komisija daro išvadą, kad jos abejonės dėl ateities prognozių išsipildymo yra išsklaidytos.
- (409) Dėl abejonių dėl kuro ir CO₂ kainų (žr. sprendimo pradėti procedūrą 130 konstatuojamąją dalį) Komisija nurodo, kad pagal Vokietijos patikslintus skaičiavimus atsižvelgiama į atnaujintus ir rinka pagrįstus lūkesčius dėl CO₂, kuro ir elektros energijos kainų⁽¹⁵⁹⁾. Šis aspektas svarbus vertinant aptariamų elektrinių pelningumą, nes elektros energijos kainos turi įtakos pajamoms iš elektros energijos pardavimo, o CO₂ kainos daro įtaką svarbiausiai ir neišvengiamai lignitu kūrenamų elektrinių veiklos išlaidų sudedamajai daliai. Konkrečiai, atliekant patikslintus skaičiavimus dėl blokų, kurie jau yra uždaryti patikslintų skaičiavimų pateikimo metu, naudojamos vidutinės EEX biržos ateities sandorių produktų kainos, taikytos per dviejų savaičių laikotarpį prieš pat atitinkamas uždarymo datas, o po patikslintų skaičiavimų pateikimo uždarytų blokų atveju – vidutinės kainos, užregistruotos nuo 2022 m. spalio 21 d. iki 2022 m. lapkričio 4 d.

⁽¹⁵⁹⁾ Kuro (antracito ir dujų) kainos daro įtaką elektros energijos kainų lūkesčiams, nes anglimis ir dujomis kūrenamos elektrinės paprastai yra pagrindiniai rinkos kainas nustatantys subjektai. Todėl į elektros energijos kainų ateities sandorius netiesiogiai įtraukiamos kuro kainų raidos prognozės.

- (410) Komisija taip pat pažymi, kad daug trumpesnis laikotarpis, kuriuo atsižvelgiama į prarastą pelną, sumažina su prognozuojamomis CO₂ ir elektros energijos kainomis susijusį netikrumą. Šis laikotarpis apima tik keletą metų ateityje, kitaip nei pagal iki sprendimo pradėti procedūrą Vokietijos pateiktus skaičiavimus, kai buvo skaičiuojama iki 2061 m. kai kuriais atvejais. Sutrumpintas laikotarpis leido naudoti rinkos ir naujausius kainų raidos lūkesčius atliekant patikslintus skaičiavimus. Organizuota Vokietijos elektros rinka, kurioje kainos nustatomos skaidriai, remiantis konkurencingais pasiūlymais, suteikia galimybę sudaryti elektros energijos apsidraudimo sutartis, pavyzdžiui, per EEX prekybos platformą, kuria bendrovė RWE naudojasi finansiškai apdrausdama savo elektros energijos pardavimą pirkdama tuos pačius produktus, kurie buvo naudojami apskaičiuojant prarastą pelną pagal priešingos padėties scenarijų⁽¹⁶⁰⁾. Šių realių ir patikrinamų rinkos kainų duomenų naudojimas apskaičiuojant prarastą pelną pagal priešingos padėties scenarijų labai sustiprina patikslintų skaičiavimų patikimumą, nes atitinka standartinę bendrovės RWE apsidraudimo elgseną per tikėtiną laikotarpį.
- (411) Patikslintiems skaičiavimams naudotos naujesnės kainų prielaidos ir trumpesni laikotarpiai prarastam pelnui apskaičiuoti taip pat atitinka PKAAEG 433 punktą, kuriame numatytas reikalavimas taikyti atnaujinimo mechanizmą, jei kompensacija už anglimis kūrenamų elektrinių uždarymą skiriama likus daugiau nei trejiems metams iki faktinio uždarymo. Konkrečiu bendrovės RWE blokų atveju Komisija mano, kad jos pradinės abejonės dėl prognozuojamų kuro ir CO₂ kainų tinkamumo yra išsklaidytos net ir taikant atsargesnę metodą, nei reikalaujama pagal PKAAEG 433 punktą. Pagalba ne tik skiriama likus mažiau nei trejiems metams iki faktinio visų aštuonių blokų, dėl kurių Vokietija apskaičiavo prarastą pelną, uždarymo, bet ir jos proporcingumas vertinamas remiantis prielaidomis, kurios, atsižvelgiant į uždarymo datas, yra ne senesnės nei treji metai. Be to, apskaičiuoto prarasto pelno, kurio pakanka, kad būtų viršyta kompensacijos suma vertinant GDV, laikotarpis yra ne ilgesnis nei treji metai nuo aštuonių blokų uždarymo, jis taip pat neviršija tipinio šių blokų apsidraudimo laikotarpio (nuo to momento, kai buvo padarytos prielaidos dėl pagrindinių parametru).
- (412) Dėl abejonės, išreikštos sprendimo pradėti procedūrą 131 konstatuojamojoje dalyje, kai Komisija nurodo, kad ji negavo duomenų apie kiekvieną iš numatytų uždaryti blokų, Komisija pažymi, kad į patikslintus skaičiavimus įtraukti duomenys apie kiekvieną iš devynių bendrovės RWE blokų, kuriuos numatoma uždaryti iki 2025 m. kovo 31 d. Komisija atkreipia dėmesį į Vokietijos argumentą, kad to pakanka kompensacijos sumai pagrįsti (266 konstatuojamoji dalis), ir mano, kad jos abejonės šiuo klausimu yra išsklaidytos.
- (413) Dėl sprendimo pradėti procedūrą 132 konstatuojamojoje dalyje išreikštos abejonės, kad nebuvo atlikta jautrumo analizė dėl CO₂ ir elektros energijos kainų, Komisija pažymi, kad patikslintiems skaičiavimams pagal priešingos padėties scenarijų naudojami realūs ir patikrinami rinkos kainų duomenys ir modeliuojama standartinė lignitu kūrenamų elektrinių operatorių apsidraudimo elgsena per realų laikotarpį. Tai skiriasi nuo duomenų, pateiktų prieš priimančią sprendimą pradėti procedūrą, kai buvo naudojamos ne rinka pagrįstos prielaidos, apimančios ilgą laikotarpį. Be to, jau uždarytų blokų atveju jų prarastam pelnui apskaičiuoti naudojamos naujausios prognozės, kurias buvo galima gauti prieš uždarymą, todėl, Komisijos nuomone, jautrumo analizė nebereikalinga. Tai pasakytina ir apie tris dar neuždarytus blokus, kurių atžvilgiu Vokietija taip pat apskaičiavo prarastą pelną. Komisija mano, kad dėl šių blokų 395 ir 396 konstatuojamosiose dalyse pateikti argumentai įrodo realią galimybę pagal priešingos padėties scenarijų užfiksuoti jų veiklos pelną patikslintų skaičiavimų pateikimo metu, remiantis įprastu bendrovės RWE elgesiu rinkoje.
- (414) Komisija mano, kad tai, jog į sisteminį elektrinių uždarymo poveikį Vokietijos elektros energijos rinkai atsižvelgiama kaip į elektros energijos kainų nuolaidą pagal priešingos padėties scenarijų (palyginti su faktiniais rinkos lūkesčiais pagal faktinį scenarijų), prisideda prie patikslintų skaičiavimų patikimumo. Pagal priešingos padėties scenarijų elektros energijos kainos yra mažesnės, palyginti su faktiniu scenarijumi, nes pirmuoju atveju veikia daugiau lignitu kūrenamų blokų ir daugiau paklauso galima patenkinti santykinai pigesniais gamybos pajėgumais. Konkrečiai pagal priešingos padėties scenarijų elektros energijos kainos 2023 m. yra 1,7 %, o 2026 m. – 3,2 % mažesnės nei pagal faktinį scenarijų (žr. 74 konstatuojamąją dalį). Tai reiškia, kad bendrovės RWE blokų prarastas pelnas, apskaičiuotas pagal priešingos padėties scenarijų, yra mažesnis nei tas, kuris būtų buvęs apskaičiuotas, jeigu į tai nebūtų atsižvelgta. Taigi, atlikus skaičiavimus gaunami atsargesni prarasto pelno įverčiai.

⁽¹⁶⁰⁾ Žr., pavyzdžiui, BloombergNEF (2019): Mapping Power Sector Hedges in Europe. 2019 m. rugpjūčio 13 d., prieiga per internetą: <https://about.bnef.com/>.

- (415) Galiausiai Komisija pažymi, kad dėl kitų patikslintų skaičiavimų parametrų nustatymo prarasto pelno įvertis atrodė atsargesnis nei pagal skaičiavimus, pateiktus prieš priimant sprendimą pradėti procedūrą. Konkrečiai į patikslintus skaičiavimus neįtrauktos pajamos iš šilumos gamybos ir elektros energijos balansavimo rinkos, todėl negautas pelnas yra mažesnis. Be to, skaičiuojant daroma prielaida, kad elektros energijos gamintojų rinkos pajamų viršutinė riba, kurią atliekant patikslintus skaičiavimus buvo numatyta taikyti tik iki 2023 m. birželio 30 d., bus taikoma iki 2024 m. balandžio 30 d., todėl sumažės „Frechen“ / „Wachtberg“ elektrinės prarastas pelnas. Galiausiai Vokietijos Vyriausybė nusprendė nepratęsti rinkos pajamų viršutinės ribos taikymo po 2023 m. birželio 30 d. ⁽¹⁶¹⁾ Jei į tai būtų atsižvelgta atliekant patikslintus skaičiavimus, „Frechen“ / „Wachtberg“ elektrinės prarastas pelnas būtų buvęs 181 mln. EUR didesnis vertinant GDV. Be to, skaičiuojant daroma prielaida, kad „Neurath D“ ir „Neurath E“ blokai bus uždaryti 2025 m. kovo 31 d., o prarastas pelnas skaičiuojamas tik nuo tos dienos, nors jie gali būti uždaryti 2024 m. kovo mėn. pabaigoje, todėl likusiais 2024 m. ir 2025 m. mėnesiais negautas pelnas būtų didesnis (259 konstatuojamoji dalis).
- (416) Dėl trečiosios šalies teiginių, susijusių su nepaaiškinta laikotarpiu, per kurį buvo apskaičiuotas prarastas pelnas, trukme (žr. 194 konstatuojamąją dalį) Komisija pažymi, kad šis laikotarpis neviršija laikotarpio, kuris, Vokietijos nuomone, buvo būtinas siekiant įrodyti, kad prarastas pelnas viršija kompensaciją. Kalbant apie Vokietijoje nuo 2022 m. gruodžio 1 d. iki 2023 m. birželio 30 d. pagal Tarybos reglamentą (ES) 2022/1854 ⁽¹⁶²⁾ taikytą rinkos pajamų viršutinę ribą, skaičiavimai atspindi teisinę padėtį Vokietijoje; pati viršutinė riba nėra šios procedūros objektas. Bet kuriuo atveju trečiosios šalies argumentas yra nesvarbus, nes trys RWE blokai, kuriems, kaip įtariama, taikomos palankesnės sąlygos pagal rinkos pajamų viršutinę ribą, nėra įtraukti į Vokietijos pateiktus patikslintus bendrovės RWE prarasto pelno skaičiavimus, nes jie bus uždaryti tik po 2030 m. arba 2030 m. pabaigoje, todėl neturi įtakos patikslintiems skaičiavimams.
- (417) Dėl trečiosios šalies argumento, kad bendrovės RWE lignitu kūrenamoms elektrinėms šiuo metu taikomas Pakaitinių elektrinių išlaikymo aktas (208 konstatuojamoji dalis), Komisija pažymi, kad lignitu kūrenami blokai, kuriems taikomas minėtas įstatymas ⁽¹⁶³⁾, yra ne tie blokai, kuriems taikoma iš dalies pakeista bendrovės RWE priemonė. Taigi, lignitu kūrenami blokai, kuriems teikiama parama pagal priemonę, apie kurią pranešta, ir taikomas Pakaitinių elektrinių išlaikymo aktas, nesutampa.
- (418) Galiausiai, kalbant apie trečiosios šalies argumentą, kad apskaičiuojant bendrovės RWE prarastą pelną taip pat turėtų būti atsižvelgta į galimą valstybės paramą vandeniliui tinkamų dujų deginančių elektrinių plėtrai uždarytų lignitu kūrenamų blokų vietose (193 konstatuojamoji dalis), Komisijai yra priimtini Vokietijos paaiškinimai šiuo klausimu, kad pagal bet kokiais atskiras naujas priemones, skirtas perėjimui prie neutralaus poveikio klimatui elektros energijos gamybos, parama būtų skirstoma rengiant bendrus ir skaidrius konkursus, kuriuose galėtų dalyvauti visos įmonės, ir kad tokiomis naujomis priemonėmis bendrovei RWE nebūtų užtikrinta jokia parama (žr. 273 konstatuojamąją dalį). Be to, jei tokia nauja parama būtų suteikta bendrovei RWE, ji būtų susijusi su kitomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, t. y. išlaidomis, susijusiomis su naujos elektrinės statyba.

6.3.3.1.3.2. Atidėto uždarymo mechanizmas ir rezervo mechanizmas

- (419) Kaip nurodyta 3 lentelėje, vienas bendrovės RWE įrenginys bus įtrauktas į atidėto uždarymo mechanizmą ir bus skirta kompensacija už laikotarpį, kurį jis bus įtrauktas į mechanizmą (2029–2033 m.), o po to jis bus visam laikui uždarytas. Vokietija nurodė, kad kompensacijos pagal atidėto uždarymo mechanizmą mokamos atskirai ir neturi įtakos kompensacijoms pagal priemonę, apie kurią pranešta (35 konstatuojamoji dalis).

⁽¹⁶¹⁾ Prieiga per internetą: https://www.bmwl.de/Redaktion/DE/Downloads/F/faq-abschoepfung-von-zufallsgewinnen.pdf?__blob=publicationFile&v=4.

⁽¹⁶²⁾ 2022 m. spalio 6 d. Tarybos reglamentas (ES) 2022/1854 dėl skubios intervencijos, skirtos didelėms energijos kainoms mažinti (OL L 261 I, 2022 10 7, p. 1).

⁽¹⁶³⁾ Žr. 2022 m. rugsėjo 30 d. Komisijos sprendimo dėl SA.103662 „Laikinas energijos iš lignito tiekimo rezervas dujoms taupyti“ 1 lentelę (OL C 439, 2022 11 18, p. 1).

- (420) Kaip nurodyta sprendimo pradėti procedūrą 133 konstatuojamojoje dalyje, Komisija preliminariai nustatė, kad atidėto uždarymo mechanizmo kompensacijos sumos yra neatsiejamos nuo uždarymo kompensacijos. Komisijai kilo abejonų, ar atidėto uždarymo mechanizmas yra atskira priemonė, į kurią nereikia atsižvelgti vertinant proporcingumą.
- (421) Sprendimo išplėsti procedūrą 120–123 konstatuojamosiose dalyse Komisija toliau nagrinėjo Vokietijos pateiktus argumentus ir tame etape padarė išvadą, kad abiejų priemonių skaičiavimai, atrodo, nesutampa.
- (422) Komisija ir toliau laikosi šios nuomonės ir daro išvadą, kad skaičiavimai nesutampa. Atsižvelgdama į Vokietijos ir bendrovės RWE pateiktus paaiškinimus (žr. 276 ir 179 konstatuojamąsias dalis), Komisija mano, kad su atidėto uždarymo mechanizmu susiję mokėjimai nėra svarbūs, nes į patikslintus kompensacijos už uždarymą anksčiau laiko pagal priemonę, apie kurią pranešta, skaičiavimus neįtraukta elektrinė („Niederaußem G“ arba „Niederaußem H“), kuri būtų perkelta į atidėto uždarymo mechanizmą. Be to, vertinant iš dalies pakeistos bendrovės RWE priemonės proporcingumą nereikėtų atsižvelgti į atlygį už atidėto uždarymo mechanizmą, nes tai yra atskiros priemonės:
- a) pirma, priemone, apie kurią pranešta, kompensuojamas prarastas pelnas dėl privalomo bendrovės RWE lignitu kūrenamų įrenginių uždarymo anksčiau laiko, o pagal atidėto uždarymo mechanizmą veiklos vykdytojams kompensuojama už įrenginius, kurie buvo perjungti į budėjimo režimą. Bendrovės RWE atveju tai bus vienas įrenginys – „Niederaußem G“ arba „Niederaußem H“, kuris 2029 m. gruodžio 31 d. bus perkeltas į atidėto uždarymo mechanizmą, o 2033 m. gruodžio 31 d. bus visiškai uždarytas;
 - b) antra, priemonė, apie kurią pranešta, ir atidėto uždarymo mechanizmas taikomi skirtingiems laikotarpiams. Priemonė, apie kurią pranešta, susijusi su galutiniu uždarymu nuo 2033 m. gruodžio 31 d., o atidėto uždarymo mechanizmas susijęs su laikotarpiu, kai taikomas atidėto uždarymo mechanizmas, t. y. nuo 2029 m. gruodžio 31 d. iki 2033 m. gruodžio 31 d. „Niederaußem G“ arba „Niederaußem H“, kuris yra vienintelis bendrovės RWE blokas, perkeliamas į atidėto uždarymo mechanizmą, atveju. „Niederaußem G“ arba „Niederaußem H“ blokas į atidėto uždarymo mechanizmą perkeliamas nuo 2029 m. gruodžio 31 d., o galutinai uždaromas 2033 m. gruodžio 31 d. Tai reiškia, kad priemonės, apie kurią pranešta, ir „Niederaußem G“ arba „Niederaußem H“ įtraukimo į atidėto uždarymo mechanizmą terminai nesutampa. Be to, „Niederaußem G“ arba „Niederaußem H“ neįtrauktas į patikslintus skaičiavimus (žr. 66 konstatuojamąją dalį);
 - c) trečia, priemonė, apie kurią pranešta, ir atidėto uždarymo mechanizmas yra grindžiami skirtinga logika ir atlygis apskaičiuojamas skirtingai. Priemonės, apie kurią pranešta, atveju atlygis apskaičiuojamas remiantis įvairiais įvesties duomenimis ir prarasto pelno prognozėmis, t. y. atlygis apskaičiuojamas perspektyviai ir atsižvelgiant tik į metus po uždarymo, o atidėto uždarymo mechanizmo atveju atlygis apskaičiuojamas remiantis prarastu pelnu pagal formulę, pagal kurią tikrinamas trejų ankstesnių metų pelningumas, t. y. atlygis apskaičiuojamas retrospektyviai, atsižvelgiant tik į metus iki perkėlimo į atidėto uždarymo mechanizmą. Be to, apskaičiuojant prarastą pelną neįtraukiama kompensacija už atidėto uždarymo mechanizmą. Todėl šių dviejų priemonių išlaidas / pelnas nesutampa;
 - d) ketvirta, Uždarymo įstatymo nuostata (45 dalis), pagal kurią pirmasis kompensacijos mokėjimas atliekamas tų metų pabaigoje, kai lignitu kūrenamas įrenginys pirmą kartą uždaromas visam laikui arba perkeliamas į atidėto uždarymo mechanizmą, yra susijusi su kompensacijos mokėjimo laiku, o ne pačia priemone, apie kurią pranešta. Taigi priemonė, apie kurią pranešta, ir atidėto uždarymo mechanizmas nėra neatsiejami vienas nuo kito, o priemonės, apie kurią pranešta, mokėjimas nėra išankstinė sąlyga atidėto uždarymo mechanizmui ir atvirkščiai.

- (423) Be to, Komisija mano, kad atidėto uždarymo mechanizmas ir priemonė, apie kurią pranešta, yra dvi atskiros priemonės atsižvelgiant ir į teismų praktikoje nustatytus kriterijus. Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad negalima atmesti galimybės, jog kelios viena po kitos priimtose valstybės priemonės, taikant SESV 107 straipsnio 1 dalį, laikytinos viena priemone. Taip gali būti, be kita ko, tada, kai tarp viena po kitos einančių intervencijų, atsižvelgiant į jų eiliškumą, tikslą ir įmonės padėtį šių intervencijų metu, yra toks glaudus ryšys, kad jų neįmanoma atskirti⁽¹⁶⁴⁾. Šiuo atveju abi priemonės yra suskirstytos į du skirtingus laikotarpius (žr. 423 konstatuojamosios dalies b punktą). Jomis siekiama skirtingų tikslų, nes atidėto uždarymo mechanizmas skirtas rinkai ekstremaliomis situacijomis ir pagal jį veiklos vykdytojams kompensuojama už blokų išlaikymą budėjimo režimu, o pagal priemonę, apie kurią pranešta, kompensuojamas prarastas pelnas, negautas dėl laipsniško lignito atsisakymo anksčiau laiko, tačiau veiklos vykdytojai nėra neįpareigojami toliau gaminti elektros energiją tam tikromis sąlygomis. Be to, abiejų priemonių teisinis pagrindas yra skirtingas: atidėto uždarymo mechanizmas reglamentuojamas pagal Uždarymo įstatymo 50 straipsnį, o kompensacijos suma ir jos administravimo sąlygos reglamentuojamos pagal Uždarymo įstatymo 44 straipsnį ir 2021 m. sutartį bei jų pakeitimus. Galiausiai atidėto uždarymo mechanizmą valdo sistemos operatoriai ir perdavimo sistemos operatoriai, o priemonės, apie kurią pranešta, atveju to nėra. Dėl šių priežasčių priemonės nėra glaudžiai susijusios viena su kita, todėl nėra viena nuo kitos neatskiriama. Taigi atidėto uždarymo mechanizmas ir priemonė, apie kurią pranešta, negali būti laikomi viena priemone, taip pat atsižvelgiant į atitinkamą teismų praktiką.
- (424) Galiausiai dėl trečiosios šalies pateikto argumento dėl galimo poveikio bendrovės RWE prarasto pelnui dėl trijų blokų („Niederaußem K“, „Neurath F“ ir „Neurath G“) perkėlimo į rezervą iki 2033 m. gruodžio 31 d. (196 konstatuojamoji dalis) Komisija pažymi, kad šie blokai nėra svarbūs vertinant iš dalies pakeistą bendrovės RWE priemonę. Taip yra todėl, kad šiuos blokus planuojama uždaryti 2030 m., o Vokietija nepateikė konkrečių ilgalaikių skaičiavimų dėl septynių po 2027 m. uždaromų blokų, nes patikslintiems skaičiavimams dėl iki 2027 m. uždaromų blokų naudotų duomenų jau pakanka kompensacijos sumai pagal iš dalies pakeistą bendrovės RWE priemonę pagrįsti. Komisija taip pat atkreipia dėmesį į Vokietijos paaiškinimą, kad šie galimi nauji rezervai nenumatyti nei pakeitimo įstatyme, nei pakeitimo sutartyje, tačiau ateityje juos reikės teisiškai apibrėžti, jei Vokietija nuspręs nustatyti tokius rezervus (278 konstatuojamoji dalis).
- (425) Taigi Komisija mano, kad bendrovės RWE gautas atlygis už įrenginį, perkeltą į atidėto uždarymo mechanizmą, ir galimas rezervų mechanizmas nėra svarbūs vertinant iš dalies pakeistos bendrovės RWE priemonės proporcingumą.

6.3.3.1.3.3. Vokietijos pateikti alternatyvūs scenarijai

- (426) Alternatyvūs scenarijai, kuriuos Vokietija pateikė prieš priimant sprendimą pradėti procedūrą (žr. sprendimo pradėti procedūrą 50, 54 ir 134 konstatuojamosios dalys), nėra svarbūs vertinant iš dalies pakeistą bendrovės RWE priemonę, nes bendrovės RWE elektrinių uždarymas bet kuriuo atveju perkeltas į 2030 m., o atliekant patikslintus bendrovės RWE prarasto pelno skaičiavimus nebuvo svarstoma paankstinto eksploatacijos nutraukimo galimybė.

6.3.3.1.3.4. Papildomos kasyklų sutvarkymo išlaidos

- (427) Pagal PKAPEG gairių 425 punktą, iš kompensacijos už pelningos anglių veiklos nutraukimą anksčiau laiko „taip pat gali būti dengiamos papildomos įmonių patirtos išlaidos, pavyzdžiui, susijusios su papildomomis socialinėmis ir aplinkos apsaugos išlaidomis, jei tas išlaidas tiesiogiai lėmė pelningos veiklos nutraukimas anksčiau laiko. Papildomos išlaidos negali apimti išlaidų, jei jos būtų patirtos ir pagal priešingos padėties scenarijų“.
- (428) Dėl iš dalies pakeistos bendrovės RWE priemonės Vokietija pateikė patikslintus prarasto pelno skaičiavimus, tiksliau iki 2025 m. kovo 31 d. uždaromų bendrovės RWE blokų prarasto pelno skaičiavimus, iš kurių matyti, kad šių blokų prarasto pelno GDV yra didesnė už kompensacijos GDV (64 ir 65 konstatuojamosios dalys). Į patikslintus skaičiavimus neįtrauktos jokios papildomos kasyklų sutvarkymo išlaidos (269 konstatuojamoji dalis).

⁽¹⁶⁴⁾ 2015 m. birželio 4 d. Sprendimas *Komisija / MOL*, C-15/14 P, ECLI:EU:C:2015:362, 97 punktas.

- (429) Todėl, kadangi į patikslintus skaičiavimus neįtrauktos jokios papildomos kasyklų sutvarkymo išlaidos ir elektrinių prarasto pelno pakanka bendrovės RWE kompensacijai pagrįsti, nebūtina kiekybiškai nustatyti ir įvertinti jokių papildomų kasyklų sutvarkymo išlaidų, kurias bendrovė RWE gali patirti dėl paspartinto uždarymo.

6.3.3.1.3.5. Išvada dėl proporcingumo

- (430) Todėl Komisija daro išvadą, kad iš dalies pakeista bendrovės RWE priemonė yra proporcinga.

6.3.3.1.4. Sumavimas

- (431) Komisija pažymi, kad Vokietija užtikrins, jog būtų laikomasi sumavimo taisyklių ir būtų išvengta kompensacijos permokos, kaip numatyta PKAAEG 56 ir 57 punktuose (83 konstatuojamoji dalis).

- (432) Kai kurios trečiosios šalys teigė, kad dėl priemonės kartu su kitomis Vokietijos priemonėmis, pavyzdžiui, APG, atidėto uždarymo mechanizmu, pajėgumų mechanizmais ir pan., gali atsirasti kompensacijos permoka, nes tos pačios tinkamos finansuoti išlaidos gali būti susumautos (žr. 196 ir 206 konstatuojamąsias dalis). Komisija šiai nuomonei nepitaria. Priemonės, apie kurią pranešta, tinkamos finansuoti išlaidos yra susijusios su prarastu pelnu, o, pavyzdžiui, atidėto uždarymo mechanizmas yra atskira priemonė, susijusi su skirtingomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, kaip Komisija padarė išvadą 6.3.3.1.3.2 skirsnyje. Tai pasakytina ir apie kitus pajėgumų mechanizmus arba, pavyzdžiui, APG, kurie nesusiję su bendrovės RWE prarastu pelnu dėl lignitu kūrenamų elektrinių uždarymo anksčiau laiko. PKAAEG 56 punkte minimas tų pačių tinkamų finansuoti išlaidų sumavimas. Todėl Komisija laikosi nuomonės, kad priemonės, apie kurią pranešta, atveju nėra jokio sumavimo, kaip nurodyta PKAAEG 56 ir 57 punktuose.

6.3.3.1.5. Skaidrumas

- (433) Komisija pažymi, kad Vokietija patvirtino, jog ji užtikrins, kad būtų laikomasi PKAAEG 58, 59 ir 61 punktuose nustatytų skaidrumo reikalavimų (žr. 84 konstatuojamąją dalį).

6.3.3.2. Nederamo neigiamo poveikio konkurencijai ir prekybai vengimas

- (434) PKAAEG 434 punkte numatyta, kad valstybė narė turi nustatyti ir kiekybiškai įvertinti numatomą priemonės naudą aplinkai, jei įmanoma, išreikštą pagalbos dydžiu už neišmesto CO₂ ekvivalento toną. Be to, Komisija taip pat teigiamai vertins, jei priemonės apims savanorišką CO₂ apyvartinių taršos leidimų panaikinimą nacionaliniu lygmeniu.

- (435) PKAAEG 435 punkte nustatyta, kad svarbu užtikrinti, kad priemonės struktūra būtų kuo labiau sumažintas bet koks konkurencijos iškraipymas rinkoje. Jei konkurencinis konkursas nevykdomas, Komisija vertins pagalbos poveikį konkurencijai ir prekybai remdamasi priemonės struktūra ir jos poveikiu atitinkamai rinkai.

- (436) Pirma, kaip aprašyta 18 konstatuojamojoje dalyje, Vokietija apskaičiavo, kad dėl priemonės, apie kurią pranešta, išmetamas CO₂ kiekis bendrai sumažės bent 51 mln. tonų. Taigi Vokietija nustatė ir kiekybiškai įvertino numatomą priemonės, apie kurią pranešta, naudą aplinkai, išreikštą pagalbos dydžiu už neišmesto CO₂ ekvivalento toną. Antra, Komisija taip pat palankiai vertina tai, kad Uždarymo įstatyme nustatytas kasmetinis CO₂ apyvartinių taršos leidimų panaikinimas nacionaliniu lygmeniu, kaip aprašyta 19 konstatuojamojoje dalyje. Uždarymo įstatyme numatyta panaikinti CO₂ apyvartinius taršos leidimus tokia apimtimi, kuri atitinka dėl lignitu kūrenamų elektrinių uždarymo papildomai sumažintą išmetamųjų teršalų kiekį, atsižvelgiant į intervenciją pagal rinkos stabilumo rezervą. Nustatydama panaikinamų CO₂ apyvartinių taršos leidimų skaičių, Vokietija atsižvelgtų į pakaitines technologijas. Todėl Komisija laikosi nuomonės, kad PKAAEG 434 punkto reikalavimas yra įvykdytas.

- (437) Dėl PKAAEG 435 punkto Komisija nurodo, kad rengiant priemonę pirmenybė turėtų būti teikiama konkurenciniam konkursui, kad būtų užtikrintas kuo mažesnis konkurencijos ir prekybos iškraipymas. Tačiau, kaip aprašyta 32 konstatuojamojoje dalyje, Vokietijos institucijos pateikė pagrįstų argumentų, kodėl šiuo atveju neturėtų būti taikomas konkurencinis konkursas, ir Komisija sutiko su tokia nuomone (388 ir paskesnės konstatuojamosios dalys). Todėl Komisija išimties tvarka sutinka, kad šiuo atveju konkurso procedūra nebūtų taikoma. Jei konkurencinis konkursas nevykdomas, Komisija vertins pagalbos poveikį konkurencijai ir prekybai remdamasi priemonės struktūra ir jos poveikiu atitinkamai rinkai.
- (438) Komisija pažymi, kaip pabrėžta 333 konstatuojamojoje dalyje, kad priemonė, apie kurią pranešta, daro poveikį konkurencijai elektros energijos rinkoje. Būtent ji turės įtakos konkurencijai Vokietijoje ir kaimyninėse teritorijose, taip pat gali turėti įtakos pirmumo tvarkai, taigi ir didmeninei elektros energijos kainai.
- (439) Tačiau Komisija laikosi nuomonės, kad priemonė, apie kurią pranešta, yra parengta taip, kad išvengiama nederamo neigiamo poveikio konkurencijai ir prekybai. Pirmą priemonę, apie kurią pranešta, yra ribotos trukmės, ypač atsižvelgiant į spartesnį laipsnišką atsisakymą iki 2030 m. Antra, priemonė, apie kurią pranešta, yra proporcinga ir neviršija apskaičiuoto bendrovės RWE prarasto pelno, t. y. atliekant patikslintus iš dalies pakeistos bendrovės RWE priemonės skaičiavimus vertinama, kad bendrovės RWE lignitu kūrenamų elektrinių, kurioms taikomas uždarymas anksčiau laiko, prarastas pelnas 2022 m. sudaro 2,2 mlrd. EUR, palyginti su 1,7 mlrd. EUR sutartos kompensacijos GDV. Todėl kompensacijos GDV yra mažesnė už apskaičiuotą prarastą pelną (žr. 64 konstatuojamąją dalį), todėl ji negali pagerinti pagalbos gavėjo finansinės padėties. Komisija pažymi, kad šie du priemonės, apie kurią pranešta, aspektai sumažina nederamo neigiamo poveikio konkurencijai ir prekybai riziką.
- (440) Trečiosios šalys išreiškė susirūpinimą dėl nederamo neigiamo poveikio konkurencijai ir prekybai išvengimo (žr. 224–229 konstatuojamąsias dalis). Jos teigia, kad taikant priemonę, apie kurią pranešta, lignito veiklos vykdytojai galės patekti į kaimynines rinkas, pavyzdžiui, elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, arba sustiprinti savo pozicijas jose, taip pakenkdami savo konkurentams. Pavyzdžiui, jei lignito veiklos vykdytojai investuotų į kapitalui imlias elektrines, skirtas naudoti AEI, tai labai iškraipytų konkurenciją. Kai kurios trečiosios šalys taip pat teigė, kad kompensacija pažeidžia SESV 106 straipsnį kartu su 102 straipsniu, nes ja įtvirtinama įtariama bendrovės RWE, kaip rinkoje dominuojančio elektros energijos gamintojo, padėtis, kai rinka ir taip siaurėja bendrovės RWE naudai (žr. 220 konstatuojamąją dalį).
- (441) Vokietija nesutinka su trečiųjų šalių teiginiu, kad kompensacija naudinga bendrovei RWE Europos rinkoje ir kad priemonė, apie kurią pranešta, prieštarauja SESV 106 straipsniui kartu su 102 straipsniu (žr. 274 konstatuojamąją dalį). Vokietija teigia, kad priemonė, apie kurią pranešta, neiškraipo ir negali iškraipyti konkurencijos ar daryti poveikį prekybai tarp valstybių narių, nes bendrovė RWE neužima dominuojančios padėties rinkoje (žr. 274 konstatuojamąją dalį).
- (442) Komisija nesutinka su šia trečiųjų šalių nuomone. Pirmą, Komisija įvertino priešingos padėties scenarijų ir nustatė, kad jis yra tikėtinas, t. y. kad lignitu kūrenamos elektrinės būtų veikusios iki vėlesnės nei numatyta uždarymo datos, todėl bendrovė RWE būtų gavusi pelno. Taigi, kadangi pagal faktinį scenarijų bendrovės RWE padėtis nėra geresnė, palyginti su priešingos padėties scenarijumi, negalima kalbėti apie nepagrįstą pranašumą, kuris leistų bendrovei RWE patekti į kaimynines rinkas arba sustiprinti savo padėtį rinkoje. Antra, laipsniškai atsisakant lignito sumažės pajėgumai rinkoje ir kitos šalys, įskaitant AEI gamintojus, galės patekti į rinką arba sustiprinti savo poziciją joje. Todėl dėl iš dalies pakeistos bendrovės RWE priemonės RWE neįgyja konkurencinio pranašumo prieš savo konkurentus. Trečia, atsižvelgiant į tai, kad bendrovei RWE kompensuojamas prarastas pelnas, kurį ji būtų gavusi, jei nebūtų laipsniško lignito atsisakymo, bendrovė RWE būtų turėjusi galimybę atlikti naujas investicijas ir nesant priemonės, apie kurią pranešta. Todėl priemonė, apie kurią pranešta, nesustiprins bendrovės RWE padėties atitinkamoje rinkoje. Galiausiai šis sprendimas netaikomas jokiame vertinime pagal SESV 102 ir 106 straipsnius, nes šis oficialus tyrimas susijęs su SESV 107 straipsniu. Komisija taip pat pažymi, kad, kaip patvirtino Vokietija, bendrovė RWE neturi jokių garantijų dėl vėlesnės investicinės pagalbos, nes jos elektrinės uždaromos. Tokia pagalba, jei ji bus suteikta, bus atskira priemonė, skiriama konkurencinio konkurso būdu (žr. 273 konstatuojamąją dalį).

- (443) Viena trečioji šalis pareiškė, kad priemonė suteiks bendrovei RWE nepagrįstą pranašumą ir norint to išvengti turėtų būti nustatyti papildomi išpareigojimai, kaip tai buvo padaryta bendrovės „British Energy plc“ restruktūrizavimo byloje (toliau – bendrovės BE byla) ⁽¹⁶⁵⁾ (žr. 227 konstatuojamąją dalį). Komisija šiai nuomonei nepritaria. Bendrovės BE byla buvo vertinama pagal Komisijos gaires dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti (toliau – Sanavimo ir restruktūrizavimo gairės) ⁽¹⁶⁶⁾, kuriose aptariama situacija, kai sunkumų patiriančiai įmonei reikia sanavimo arba restruktūrizavimo pagalbos. Kadangi tokiais atvejais pagalbos gavėjas negali išlikti rinkoje be valstybės įsikišimo, pagal Sanavimo ir restruktūrizavimo gaires gali prireikti papildomų priemonių, kad būtų išvengta didesnio konkurencijos iškraipymo. Tačiau bendrovė RWE nėra sunkumų patirianti įmonė (žr. 456 konstatuojamąją dalį), o priemonė, apie kurią pranešta, skirta ne sanavimui ar restruktūrizavimui, o pelningos veiklos nutraukimui anksčiau laiko. Todėl bendrovės BE byla negali būti naudojama kaip analogija šiuo atveju.
- (444) Be to, viena trečioji šalis nurodė 2021 m. kovo 24 d. Vokietijos Konstitucinio Teismo vadinamąjį klimato sprendimą, pagal kurį laipsniškas atsisakymas 2038 m. yra per vėlyvas, kad būtų pasiekti Vokietijos klimato tikslai, todėl priemonė neatitinka savo tikslo. Todėl, pasak šios trečiosios šalies, galima teigti, kad neigiamas poveikis nusveria teigiamą poveikį, nes ši priemonė nepadaeda pasiekti būtinų Vokietijos klimato tikslų (žr. 226 konstatuojamąją dalį). Komisija pažymi, kad bendrovės RWE įrenginių eksploatacijos nutraukimas buvo perkeltas į 2030 m., o kompensacijos prašoma tik už tuos blokus, kurie bus uždaryti ne vėliau kaip 2025 m. Todėl trečiosios šalies argumentas nėra svarbus.
- (445) Taigi Komisija mano, kad PKAAEG 435 punkto reikalavimai yra įvykdyti, o priemonė, apie kurią pranešta, parengta taip, kad būtų išvengta nederamo neigiamo poveikio konkurencijai ir prekybai.

6.3.4. Teigiamo pagalbos poveikio ir neigiamo poveikio konkurencijai ir prekybai pasvėrimas

- (446) Kaip aprašyta PKAAEG 71 ir 72 punktuose, Komisija pasvers nustatytą neigiamą pagalbos priemonės poveikį konkurencijai ir prekybos sąlygoms ir teigiamą planuojamos pagalbos poveikį remiamai ekonominei veiklai, įskaitant jos indėlį į aplinkos apsaugą ir energetikos politikos tikslus, visų pirma siekiant pereiti prie aplinkos atžvilgiu tvarios veiklos ir pasiekti teisiškai privalomus tikslus pagal Europos klimato teisės aktą ir Sąjungos 2030 m. energetikos ir klimato srities tikslus. Atlikdama šį palyginimą, Komisija ypatingą dėmesį skirs Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/852 ⁽¹⁶⁷⁾ 3 straipsniui, įskaitant principą „nedaryti reikšmingos žalos“, arba kitoms panašioms metodikoms.
- (447) Neigiamas priemonės poveikis konkurencijai turi būti pakankamai ribotas, kad bendras priemonės poveikis būtų teigiamas. PKAAEG 73 punkte nustatyta, kad Komisija laikys pagalbos priemonę suderinama su vidaus rinka tik tada, kai teigiamas poveikis bus didesnis už neigiamą.
- (448) Teisingumo Teismas yra išaiškinęs, kad, vertindama, ar priemonė neigiamai veikia prekybos sąlygas taip, kad prieštarautų bendram interesui, Komisija turi įvertinti planuojamos pagalbos teigiamą poveikį veiklos, kurią ketinama remti, plėtrai, šį poveikį palygindama su neigiamu poveikiu, kurį pagalba gali padaryti vidaus rinkai ⁽¹⁶⁸⁾.

⁽¹⁶⁵⁾ 2002 m. lapkričio 27 d. Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos NN 101/2002 – Jungtinė Karalystė – Sanavimo pagalba „British Energy plc“.

⁽¹⁶⁶⁾ Komisijos komunikatas „Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“ (OL C 249, 2014 7 31, p. 1).

⁽¹⁶⁷⁾ 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088 (OL L 198, 2020 6 22, p. 13).

⁽¹⁶⁸⁾ 2020 m. rugsėjo 22 d. Sprendimas *Austrija / Komisija*, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, 101 punktas.

- (449) Kalbant apie neigiamą poveikį, kaip aprašyta 439 konstatuojamojoje dalyje, priemonė, apie kurią pranešta, paveiks konkurenciją Vokietijoje ir kaimyninėse teritorijose ir pakeis pirmumo tvarką. Tačiau, kaip aprašyta 6.3.3.2 skirsnyje, iš dalies pakeista bendrovės RWE priemonė yra parengta taip, kad būtų išvengta nederamo neigiamo poveikio konkurencijai ir prekybai. Visų pirma, iš dalies pakeista bendrovės RWE priemonė suteikia galimybę pagalbos gavėjui sustiprinti savo padėtį rinkoje arba ateiti į naujas rinkas taip, kaip nebūtų buvę įmanoma pagal priešingos padėties scenarijų.
- (450) Kalbant apie teigiamą poveikį, Komisija pažymi, kad laipsniškas elektros energijos gamybos kūrenant lignitą atsisakymas sudarys palankesnes sąlygas plėtoti papildomus elektros energijos pajėgumus, grindžiamus kitomis technologijomis, visų pirma AEI, ir Vokietija galės laiku pasiekti savo neutralaus poveikio klimatui tikslą, t. y. tarpinį tikslą iki 2030 m. ir galutinį tikslą iki 2045 m. (žr. 6.3.2 skirsnį). Be to, pagalba skatins teigiamą poveikį aplinkai, pavyzdžiui, gerokai sumažės išmetamo CO₂ kiekis – milijonais tonų CO₂ per metus, o tai galėtų sudaryti maždaug 40 % Vokietijoje išmetamo CO₂ kiekio (16 ir 17 konstatuojamosios dalys). Šis sumažėjimas nebūtų pasiektas per tokį patį laikotarpį, jei nebūtų priemonės, apie kurią pranešta, nes bendrovė RWE neturėtų paskatų nutraukti savo pelningų lignitų kūrenamų įrenginių veiklos. Be to, priemone, apie kurią pranešta, užtikrinamas lignitų kūrenamų elektrinių uždarymo nuspėjamumas, o tai užtikrins energijos tiekimo saugumą ir suteiks garantijų lignito veiklos vykdytojams dėl užimtumo ir kitų socialinių padarinių.
- (451) Be to, Vokietijos institucijos parengė priemonę, apie kurią pranešta, taip, kad kuo labiau sumažintų galimą konkurencijos iškraipymą, atsirandantį dėl priemonės, apie kurią pranešta, kaip aprašyta 440 konstatuojamojoje dalyje. Todėl teigiamas priemonės, apie kurią pranešta, poveikis padės pereiti prie aplinkos atžvilgiu tvarios veiklos ir padės pasiekti teisiškai privalomus tikslus pagal Europos klimato teisės aktą ir Sąjungos 2030 m. energetikos ir klimato tikslus, nes bus sudarytos palankesnės sąlygos plėtoti elektros energijos gamybą iš alternatyvių energijos išteklių, pavyzdžiui, AEI.
- (452) Be to, priemonė, apie kurią pranešta, atitinka principą „nedaryti reikšmingos žalos“, nes šia priemone neremiamą ekonominę veiklą, kuri padarytų didelę žalą kuriam nors aplinkosaugos tikslui, pavyzdžiui, padidintų išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Priešingai, priemone, apie kurią pranešta, siekiama sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir sudaryti palankesnes sąlygas elektros energijos, gaminamos iš alternatyvių energijos išteklių, pavyzdžiui, AEI, plėtrai.
- (453) Todėl teigiamas priemonės, apie kurią pranešta, poveikis nusveria laikiną poveikį konkurencijai Vokietijoje ir kaimyninėse teritorijose, nes priemonė, apie kurią pranešta, leis labiau sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir yra parengta taip, kad apribotų konkurencijos iškraipymus, nes yra ribotos trukmės, ypač atsižvelgiant į spartesnį laipsnišką atsisakymą iki 2030 m., yra proporcinga bei neviršija apskaičiuoto bendrovės RWE prarasto pelno (žr. 440 konstatuojamąją dalį). Apskritai priemonė, apie kurią pranešta, atitinka SESV 107 straipsnio 3 dalies c punkte nustatytus tikslus, nes ja sudaromos palankesnės sąlygos plėtoti elektros energijos, gaminamos iš alternatyvių šaltinių, ekonominę veiklą, jei tokia pagalba nedaro neigiamo poveikio konkurencijai taip, kad prieštarautų bendram interesui.
- (454) Taigi Komisija laikosi nuomonės, kad PKAAEG 71–73 punktuose nustatyti reikalavimai yra įvykdyti. Todėl Komisija mano, kad teigiamas priemonės, apie kurią pranešta, poveikis nusveria galimą neigiamą poveikį konkurencijai ir prekybai.

6.3.5. Sunkumų patiriančios įmonės, kurioms išduotas vykdomasis raštas sumoms išieškoti

- (455) Komisija pažymi, kad Vokietija patvirtino, jog bendrovė RWE nėra sunkumų patirianti įmonė ir jai nėra išduotas vykdomasis raštas sumoms išieškoti (81 ir 82 konstatuojamosios dalys). Todėl iš dalies pakeista bendrovės RWE priemonė atitinka PKAAEG 14 ir 15 punktus ⁽¹⁶⁹⁾.

⁽¹⁶⁹⁾ Tai taip pat reiškia, kad lyginti su bendrovės „British Energy plc“ restruktūrizavimo byla, kaip siūlė viena trečioji šalis, negalima.

6.3.6. *Išvada dėl pagalbos suderinamumo*

- (456) Taigi Komisija daro išvadą, kad iš dalies pakeista bendrovės RWE priemonė yra suderinama su vidaus rinka, nes ja sudaromos palankesnės sąlygos ekonominės veiklos plėtrai ir ja prekybos sąlygos nepagrįstai netrikdomos taip, kad prieštarautų bendram interesui. Be to, teigiamas pagalbos poveikis nusveria neigiamą poveikį konkurencijai ir prekybai. Todėl iš dalies pakeista bendrovės RWE priemonė yra suderinama su PKAAEG 4.12.1 skirsniu ir SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktu.

7. IŠVADA

- (457) Remiantis SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktu ir atsižvelgiant į atitinkamas PKAAEG nuostatas, iš dalies pakeista bendrovės RWE priemonė yra suderinama su vidaus rinka,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

2,6 mlrd. EUR valstybės pagalbos priemonė, kurią Vokietijos Federacinė Respublika planuoja taikyti bendrovei RWE, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 3 dalies c punktą yra suderinama su vidaus rinka.

Todėl teikti 2,6 mlrd. EUR valstybės pagalbą leidžiama.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Vokietijos Federacinei Respublikai.

Priimta Briuselyje 2023 m. gruodžio 11 d.

Komisijos vardu
Margrethe VESTAGER
Vykdomoji pirmininko pavaduotoja